gemeente **Roermond**

Jaarstukken 2023

Inhoudsopgave jaarstukken 2023

Voorwoord 5

Leeswijzer 9

1. *Jaarverslag 2023* 13

Financiële positie 15

2. *Programmaverantwoording 2023* 19

Programma 1 Zorgzame gemeente 21
Programma 2 Inclusieve samenleving 31
Programma 3 Goed onderwijs 37
Programma 4 Kansen voor klimaat 43
Programma 5 Goede leefomgeving 49
Programma 6 Toekomstbestendige Stad 57
Programma 7 Ruimte en Wonen 61
Programma 8 Levendige Stad 69
Programma 9 Veilige Stad 77
Programma 10 Moderne gemeente 83
Overzicht 1: Algemene dekkingsmiddelen 90
Overzicht 2: Kosten van overhead 92
Overzicht 3: Heffing voor de vennootschapsbelasting 95
Overzicht 4: Onvoorzien 96
(Verplichte) BBV-beleidsindicatoren 97
Specifieke keuzes begroting 2023 101
Resultaatbestemming jaarrekening 2022 107
Budgetoverheveling jaarrekening 2022 110

3. *Paragrafen* 113

3.1 Paragraaf Lokale heffingen 115
3.2 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing 122
3.3 Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen 132
3.4 Paragraaf Financiering (treasury) 141
3.5 Paragraaf Bedrijfsvoering 147
3.6 Paragraaf Verbonden partijen en participaties 155
3.7 Paragraaf Grondbeleid 190
3.8 Paragraaf Wet Open Overheid 204

4. Jaarrekening 205

4.1 Balans per 31 december 2023 207

4.2 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2023 213

4.3 Toelichtingen 217
4.3.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 219
4.3.2 Toelichting op de balans per 31 december 2023 223
4.3.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2023 245
4.3.4 Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid 257

4.4 Verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen 261

4.5 Staat van baten en lasten over het jaar 2023 per taakveld 293

4.6 Rechtmatigheidsverantwoording van het College van Burgemeester & Wethouders 301

Colofon 305

Voorwoord

Voorwoord

Voor u liggen de jaarstukken 2023 van de gemeente Roermond, waarin het gemeentebestuur rekenschap aflegt van de financiële situatie van het afgelopen jaar.
We sluiten het jaar 2023 af met een positief resultaat van circa 26 miljoen. Dit bedrag is grotendeels ontstaan door incidentele meevallers zoals vrijval van reserves en extra geld van het Rijk (decembercirculaire). Het college stelt voor om een deel van dit bedrag te herbestemmen en het resterende deel toe te voegen aan de algemene reserve.

In overeenstemming met het coalitieakkoord ‘De stad van ambitie, daadkracht en verbinding’, heeft het college zijn voortvarende aanpak voortgezet in 2023. Diverse grote projecten en initiatieven die in het voorgaande jaar nog in de voorbereidende fase verkeerden, zijn in 2023 daadwerkelijk van start gegaan. We kijken terug op een actief bestuurlijk jaar waarin we constructief hebben doorgewerkt aan de belangen van Roermond.

Het overkoepelende programma ‘Kiezen voor Kansen’ staat centraal in de ambitie om de gezondheid en het geluk van onze inwoners te bevorderen. Dit omvat diverse maatregelen of projecten zoals het bieden van kansen aan jonge gezinnen, het bestrijden van armoede en het bevorderen van de gezondheid van jongeren. We werken aan een omgeving die vriendelijk is voor senioren met speciale aandacht voor eenzaamheid, valpreventie en mantelzorg. Ook hebben we extra geïnvesteerd in Kansrijk onderwijs en het (terug) naar school of werk begeleiden van kwetsbare jongeren. De aanpak is gericht op actieve participatie van de inwoners zelf.

Het beleid voor de wijken en kernen is verder ontwikkeld. Er zijn specifieke inspanningen verricht op het gebied van vergroening, het tegengaan van hittestress en de gevolgen klimaatverandering. Ook is extra geïnvesteerd in het beheer van de openbare ruimte en het onderhoud van groenvoorzieningen, met als doel de levenskwaliteit te verbeteren en een veilige en aangename omgeving te creëren. Verbeteringen aan de infrastructuur zijn gerealiseerd, waaronder de voorbereidingen voor de herinrichting van de Oranjelaan en de reconstructie van de Singelring. Investeringen in fietsverbindingen hebben bijgedragen aan duurzame mobiliteit en het verminderen van druk op het wegennet, zoals het geopende fietspad langs de Noorderplas dat recreatieve activiteiten en toerisme in het gebied versterkt.

We hebben verder gewerkt aan de stedelijke structuur door de implementatie van het gebiedsprofiel binnenstad. Er is gestart met het opstellen van het gebiedsprofiel centrum Swalmen. Projecten zoals bijvoorbeeld Centrumkwartier, Weerstand en Roerdelta zijn versneld. Er is gestart met het opstellen van een toekomstplan voor stadsmarketing. Roermond is gepromoot als evenementenstad met een verrijkte beleving. We hebben 3 regelingen vastgesteld om een kwaliteitsimpuls aan de binnenstad te geven. Hiermee stimuleren we de economische ontwikkeling van de stad.

Om te komen tot een duurzame samenleving hebben we ingezet op energietransitie, klimaatadaptatie en de overgang naar een circulaire economie. Dit omvat diverse maatregelen ter bevordering van biodiversiteit en aanpassing van de buitenruimte aan klimaatverandering. Tegelijkertijd is het college het woningtekort te lijf gegaan door veel nieuwe woningen te realiseren. Er is een stevige basis gelegd voor een nieuw integraal veiligheidsplan voor de komende jaren. Hierbij zetten we in op het tegengaan van ondermijning, het voorkomen van maatschappelijke onrust en digitale veiligheid. We zijn vriendelijk waar het kan en hard als het moet.

Verbinding staat hoog op de agenda en het college ziet dit als een speerpunt. Daarnaast zijn er belangrijke stappen gezet in het weerbaarder maken van het college, de gemeenteraad en de ambtelijke organisatie. Het college ziet een omgeving waarin iedereen veilig en integer zijn werk kan doen immers als een voorwaarde voor een betrouwbare en goed functionerende overheid.

Tot slot willen we wederom onze oprechte dank uitspreken aan de leden van de raad, de inwoners, onze ambtelijke medewerkers en iedereen die heeft bijgedragen aan het realiseren van onze doelstellingen in 2023.

Namens het college van burgemeester en wethouders,

Dirk Franssen,
Wethouder economie, stedelijke ontwikkeling en financiën

Leeswijzer

Leeswijzer

Voor u liggen de jaarstukken 2023 van de gemeente Roermond. Deze jaarstukken zijn de verantwoording van het college aan de raad over het gevoerde beleid en beheer.
De jaarstukken 2023 hebben dezelfde opzet als de programmabegroting 2023.

Jaarverslag 2023

In het hoofdstuk van de financiële positie krijgt u op hoofdlijnen inzicht in het financiële resultaat 2023, de grootste afwijkingen en de financiële positie. Over de resultaten van de investeringen in 2023 bent u geïnformeerd met de investeringsrapportage.

Programmaverantwoording 2023

In de programmabegroting 2023 heeft uw raad het strategisch doel per programma bepaald, waarbij aangegeven is “Wat willen we bereiken?”, “Wat gaan we ervoor doen?”, “Wat levert het op?” en “Wat mag dat gaan kosten?”

Op de laatste 2 vragen zullen wij in de programmaverantwoording op terug komen.
Bij de beoogde en bereikte resultaten wordt er in de jaarstukken, vergelijkbaar met de 3e tussenrapportage 2023, gewerkt met kleurindicaties. Hiervoor worden de kleuren groen (gerealiseerd), oranje (deels gerealiseerd) en rood (niet gerealiseerd) gebruikt.

	Speerpunt is volledig gerealiseerd. Alles is volgens planning verlopen.
	Speerpunt is gedeeltelijk gerealiseerd. Dit blijkt uit...
	Speerpunt is niet gerealiseerd. Oorzaak is...

Met het toevoegen van de kleurindicaties maken we visueel wat er tekstueel al staat, zodat in één oogopslag inzichtelijk is welke beoogde resultaten zijn gerealiseerd.

Op de 3e W-vraag: “Wat heeft het gekost?”, vindt u per programma een tabel per product, waarbij een vergelijk wordt gemaakt tussen de begroting 2023 na wijzigingen en de gerealiseerde baten en lasten per programma.
Indien de afwijking per programma groter is dan € 50.000 (baten en lasten), vindt u daar een korte toelichting bij in de verschillenanalyse.

Overal waar de afwijking negatief is, betekent dat oftewel meer lasten uitgegeven dan begroot of minder baten ontvangen dan begroot. Bij positieve afwijkingen is dit uiteraard andersom.

Paragrafen
Voor de gemeente is het verplicht in het jaarverslag acht paragrafen op te voeren:
- Lokale heffingen;
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- Onderhoud kapitaalgoederen;
- Financiering;
- Bedrijfsvoering;
- Verbonden partijen;
- Grondbeleid;
- Wet Open Overheid.

De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de financiële aspecten in de jaarrekening. Het gaat met name om de beleidslijnen voor beheersmatige aspecten die grote financiële gevolgen kunnen hebben en/of van belang zijn voor het realiseren van de programma's. Deze informatie komt in de jaarrekening veelal versnipperd voor en is daardoor minder inzichtelijk voor de gemeenteraad. De bedoeling van de paragrafen is om de raad de juiste en integrale informatie te geven om de kaderstellende en controlerende rol ook op de beheersmatige aspecten waar te maken.

Jaarrekening 2023

In de jaarrekening 2023 vindt u vooral de verplichte onderdelen vanuit de Besluit Begroting en Verantwoording (BBV):

- Balans per 31 december 2023;
- Overzicht van baten en lasten 2023;
- Toelichtingen;
- Diverse (verplichte) overzichten en bijlagen;
- Verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (SiSa);
- Staat van baten en lasten over het jaar 2023 per taakveld;
- Rechtmatigheidsverantwoording van het College van Burgemeester & Wethouders (sinds 2023).

1.

Jaarverslag 2023

Financiële positie

Inleiding

De financiële positie speelt een belangrijke rol binnen de te maken integrale afwegingen over de te varen koers op de korte, maar vooral op de strategische en daarmee de (middel)lange termijn. De financiële positie is geen doel op zich en moet altijd bezien worden in het licht van de totale maatschappelijke opgaven van de stad. Het te bereiken maatschappelijk rendement en de bijdrage aan de inhoudelijke doelstellingen zijn hierbij van belang.
In dit hoofdstuk wordt op hoofdlijn inzicht gegeven in het financieel resultaat over 2023 van de gemeente Roermond, de grootste afwijkingen per programma, de incidentele financiële positie en het weerstandsvermogen.

Financieel resultaat 2023

Resultaat 2023 (bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	254.364	274.451	20.087
Mutaties in reserves	28.856	35.143	6.287
Gerealiseerd resultaat			**26.374**
Saldo voorgestelde budgetoverhevelingen			-2.650
Saldo voorgestelde resultaatbestemmingen			-15.714
Gerealiseerd resultaat na voorgestelde budgetoverhevelingen en resultaatbestemmingen			**8.010**

Uit bovenstaande tabel blijkt dat het gerealiseerde resultaat € 26,4 miljoen bedraagt. Voorgesteld wordt om in totaal € 2,7 miljoen over te hevelen naar 2024 en € 15,7 miljoen te bestemmen voor uit te voeren toekomstige activiteiten.

Daarna resteert een positief resultaat van € 8 miljoen. Dit positieve saldo komt ten gunste van de algemene reserve.

Bij de primaire begroting 2023 werd er nog rekening gehouden met een tekort van € 1,3 miljoen. Dit saldo werd, met het vaststellen van de 2e en later de 3e tussenrapportage nog bijgesteld naar een positief saldo van € 11,5 miljoen.
U heeft in januari 2024 een raadsinformatiebrief met de effecten vanuit de decembercirculaire 2023 ontvangen. Hierin is het positief effect voor 2023 van € 3,8 miljoen gepresenteerd. Het begrotingssaldo 2023 zou daarmee uitkomen op € 15,3 miljoen. Dit saldo kan na afloop van het verslagjaar echter niet meer gewijzigd worden. Hierdoor blijft het totaal geprognotiseerde overschot na decembercirculaire 2023 gelijk aan het geprognotiseerde overschot in de door uw raad op 21 december 2023 vastgestelde 3° tussenrapportage 2023 van € 11,5 miljoen.

Het verschil tussen de 3e tussenrapportage en de jaarrekening 2023 bedraagt € 14,9 miljoen.

Resultaat 2023 ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Afwijkingen ten opzichte van de begroting
Totale lasten	252.888	254.364	-1.475
Totale baten	258.061	274.451	16.390
Totaal saldo van baten en lasten	**5.173**	**20.087**	**25.260**
Mutaties in reserves	6.287	6.287	-
Gerealiseerd (netto) resultaat	**11.460**	**26.374**	**14.914**

Resultaat per programma

De afwijkingen ten opzichte van de begroting (na wijziging) die we zien op de baten en lasten zijn als volgt over de programma's verdeeld:

Programma's	Afwijkingen		
Bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	Afwijkingen ten opzichte van de begroting
1 Zorgzame gemeente	-1.410	-393	-1.803
2 Inclusieve samenleving	151	561	712
3 Goed Onderwijs	1.656	-940	716
4 Kansen voor klimaat	-1.595	1.944	350
5 Goede leefomgeving	-1.298	805	-493
6 Toekomstbestendige stad	470	-16	454
7 Ruimte en wonen	1.303	8.061	* 9.364
8 Levendige stad	540	1.007	** 1.547
9 Veilige stad	-195	142	-53
10 Moderne gemeente	76	78	154
Overzichten	-1.174	5.140	*** 3.967
Totaal			**14.914**

Het verschil van € 14,9 miljoen wordt voornamelijk verklaard door de volgende onderdelen:

- Programma 7: vrijval voorziening groot onderhoud € 8,6 miljoen *
- Programma 8: vrijval voorziening sportaccommodaties € 0,7 miljoen **
- Overzichten: gemeentefonds, decembercirculaire 2023 € 4,2 miljoen ***

Voor een totale analyse per programma wordt verwezen naar de verschillenanalyses. Hierin worden alle afwijkingen > € 50.000 per programma verder toegelicht.

Incidentele financiële positie - Stand van de algemene reserve

Eerder is vermeld dat 2023 wordt afgesloten met een voordeel van € 26,4 miljoen. Dit bedrag wordt gestort in de algemene reserve.
Voorgesteld wordt om in totaal € 2,7 miljoen over te hevelen naar 2024 en € 15,7 miljoen te bestemmen voor uit te voeren toekomstige activiteiten.

Het verloop van de algemene reserve is hierdoor als volgt:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027	2028
Stand algemene reserve na besluitvorming jaarstukken 2022	**57.722**				
Kiezen voor Kansen	-3.400	-3.440	-2.925		
Beheerplannen incidentele dekking	-1.437				
Overheveling tussenrapportage 2021		-47			
Erfgoedvisie	-350				
Bestemmingsreserve centrumkwartier	-10.000				
Bestemmingsreserve bekostiging opvang ontheemden	-3.000				
Stand na besluitvorming 1e tussenrapportage 2024	**39.535**	**36.048**	**33.123**	**33.123**	**33.123**
(Verwachte) besluitvorming:					
Bestemmingsreserve continuïteitsplan Mutsaersstichting	-1.182				
Jaarrekeningresultaat 2023	26.374				
Budgetoverhevelingen jaarrekening 2023	-2.650				
Resultaatbestemmingen jaarrekening 2023*	-15.714				
Bestemmingsreserve Regio Deal (kadernota 2025)	-2.504				
Prognose stand algemene reserve	**43.859**	**40.372**	**37.447**	**37.447**	**37.447**
Benodigde weerstandscapaciteit	*-8.613*	*-8.613*	*-8.613*	*-8.613*	*-8.613*
waaronder claim sociaal domein:	-5.460	-5.460	-5.460	-5.460	-5.460
Prognose algemene reserve t.o.v. minimumniveau	**35.246**	**31.759**	**28.834**	**28.834**	**28.834**

** Voor een bedrag van € 9,3 miljoen vallen, op advies van de accountant, de voorzieningen groot onderhoud en gebruikersonderhoud sportaccommodaties vrij en wordt voorgesteld hiervoor bestemmingsreserves te vormen.*

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing is het minimum van de algemene reserve opnieuw bepaald. Op basis van het benodigde weerstandsvermogen is het minimum van de algemene reserve bepaald op € 8,6 miljoen. Dit is inclusief de claim voor het sociaal domein.

Weerstandscapaciteit

De doelstelling is het beschikbaar hebben van voldoende middelen (weerstandscapaciteit) voor het opvangen van geïdentificeerde risico's.

Als basis voor het bepalen van het benodigde weerstandsvermogen worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Een actuele risico-inventarisatie
- Een weerstandsratio binnen de bandbreedte van 1,4 (minimaal) – 2 (ruim voldoende)
- Het streven naar een minimale solvabiliteit van 20%

De ratio weerstandsvermogen bedraagt, op basis van de incidenteel beschikbare middelen 5,1. Dit is hoger dan de ratio welke in de begroting 2023 (3,3) is opgenomen. De ratio bevindt zich hierbij ruim boven de door u vastgestelde streefwaarde van tussen de 1,4 en 2,0. Hierbij wordt opgemerkt dat niet gekwantificeerde risico's zoals de mogelijke consequenties en gevolgen van de oorlog in Oekraïne, energietransitie en klimaatadaptatie niet in het risicoprofiel zijn opgenomen.

De solvabiliteitsratio bedraagt 39,7% en is een verbetering ten opzichte van de begroting 2023 (20,2%). Dit wordt onder andere veroorzaakt door een toename van het eigen vermogen als gevolg van het jaarrekeningresultaat.

Voor een volledig overzicht verwijzen wij u naar de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

2.

Programma-verantwoording

Programma 1

Zorgzame gemeente

Producten:
Onder het programma "Zorgzame gemeente" brengen wij de volgende producten samen:

a) Informatie, advies en toeleiding

b) Maatschappelijke ondersteuning

c) Jeugdzorg

d) Arbeidsmarkt en participatie

e) Armoede, Inkomensregelingen en schuldhulpverlening

f) Preventie en Gezondheid

Beleidskaders:
- Uitgangspuntennotitie arbeidsmarkttoeleiding van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, Arbeidsmarkt Midden-Limburg (2020 e.v.).
- Plan van aanpak Post Corona Arbeidsmarktregio Midden-Limburg (2020-2022).
- Meedoen naar vermogen, op weg naar een participatiesamenleving: welzijnsvisie gemeente Roermond (2012).
- Beleidskader Sociaal Domein Midden-Limburg Oost 2020-2028 (2019).
- Plan Versnelling transformatie jeugd 'Doorbreek de cirkel in regie' (2017).
- Regiovisie Jeugd en gezin Regio Midden-Limburg Oost, Koersdocument 2023 – 2028 (ter vaststelling verwacht najaar 2022).
- Beleidsplan Armoedebeleid 'Roermond, samen actief tegen armoede' (2016).
- Uitvoeringsnota Preventief Armoedebeleid 'Roermond, samen actief tegen armoede' (2017).
- Beleidsplan schuldhulpverlening (2017-2020) 'Weg uit de schulden'.
- Economische visie Roermond (2017).
- Roermond Gezond, Preventie- en gezondheidsbeleid 2017-2021 (2017).
- Regiovisie Meedoen & Wonen 2022-2026, inwoners met complexe problematiek, Noord- en Midden Limburg (ter vaststelling verwacht najaar 2022).
- Kiezen voor Kansen (2023)

Verbonden partijen:
- Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN)
- Omnibuzz
- Westrom
- Groen en Doen Roermond B.V.

Strategisch doel programma

Inwoners leven gezond en ervaren hun gezondheid als positief. Positieve Gezondheid draagt bij aan een betere kwaliteit van leven. Vanuit preventie is er aandacht voor het voorkomen van problemen en het eerder signaleren van problemen. Vanuit het gedachtengoed van Positieve Gezondheid zetten we in op vitaliteit en veerkracht van mensen en gemeenschappen.

We streven naar een sterke samenleving waarin iedereen zo volledig en volwaardig mogelijk mee kan doen naar vermogen en eigen regie heeft over zijn/ haar leven. De gemeente investeert in preventie en een sterke sociale basis die bijdraagt aan zelfstandig leven. Wanneer het zelfstandig leven (even) niet lukt, voorzien wij in een netwerk van passende laagdrempelige en/ of geïndiceerde voorzieningen. We bevorderen burgerkracht, informele zorg en een zelfredzame samenleving, we geven advies en voorlichting en begeleiden naar de juiste vorm van hulp en ondersteuning.

De transformatie in het sociaal domein is verder doorgezet en in de aanpak kijken we breed naar de ondersteuningsbehoefte van inwoners met een ondersteuningsvraag. Met transformatie bedoelen we verandering van gedrag, cultuur en werkwijzen om de zelfredzaamheid en oplossend vermogen van mensen te bevorderen en formele en informele sociale netwerken te vormen. Daarbij betrekken we alle leefdomeinen zoals gezondheid, sport, cultuur, onderwijs, werk en inkomen. Met partners geven wij binnen de gestelde kaders uitvoering aan de opgaven binnen het sociaal domein, waarbij wij adequate ondersteuning en zorg bieden aan de mensen die het nodig hebben en informele zorg versterken.

Wat wilden we bereiken in 2023?

We beschermen en bevorderen de gezondheid van de bevolking als geheel, van specifieke risicogroepen, van jeugd en van ouderen zoals bedoeld in de Wet publieke gezondheid (Wpg). Vanuit de visie van ‘Positieve Gezondheid’ werken wij aan het bevorderen van de gezondheid van onze inwoners, zodat zij actief mee kunnen doen in de samenleving en minder gebruikmaken van hulp en ondersteuning.

De uitvoering van Toekomstbestendige Zorg en Ondersteuning (TZO) levert hier een belangrijke bijdrage aan.

Toekomstbestendige Zorg en Ondersteuning is gericht op het versterken van de sociale basis. Dit is de structuur van formele en informele relaties, organisaties, diensten en voorzieningen die het mogelijk maken dat mensen in sociale verbanden kunnen leven en kunnen participeren in de samenleving. Door het bieden van (meer) laagdrempelige, collectieve ondersteuning (bijvoorbeeld de open inloop), professionals de ruimte en vertrouwen te bieden om te doen wat nodig is, snelheid van handelen toe te passen, vermindering van administratieve lasten streven we een toegenomen tevredenheid na bij inwoners en professionals. Waar nodig wordt individuele maatwerk ondersteuning en zorg geboden. Deze wordt waar mogelijk, beschikkingsarm toegekend.

We versterken informele zorg. Meerdere organisaties in Roermond geven uitvoering aan de informele zorg waaronder mantelzorgondersteuning, vrijwilligerszorg en zelfregie.

De gemeente Roermond streeft naar een goed functionerende inclusieve arbeidsmarkt. Een (regionale) arbeidsmarkt waarin vraag en aanbod van arbeid zoveel mogelijk met elkaar in evenwicht zijn en waar plek is voor iedereen die wil en kan werken, dus ook voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. We willen bereiken dat zoveel mogelijk inwoners mee kunnen doen in de samenleving: met werk en als dat (nog) niet mogelijk is via andere vormen van participatie zoals bijvoorbeeld scholing, stage, in en vrijwilligerswerk. We willen dat zo min mogelijk mensen afhankelijk zijn van een bijstandsuitkering.

Het (preventieve) armoedebeleid is erop gericht de financiële zelfredzaamheid van mensen te vergroten om te voorkomen dat mensen in de armoede terecht komen. Inwoners die niet een eigen inkomen kunnen genereren en ook geen vermogen hebben, kunnen een beroep doen op de sociale voorzieningen van de gemeente (onder andere via de Participatiewet en bijzondere bijstand). Onze jeugd krijgt alle kansen. Daarom geven we prioriteit aan het voorkomen van problemen bij kinderen en jongeren. In de jeugdhulp gaan we door met de ingezette ontschotting. De landelijke Hervormingsagenda zal verder mede richting geven aan de lokale opgave jeugd.
De trend van armoede, ongezonde leefstijl, gezondheidsklachten of leerachterstanden die generaties lang in families voorkomen, wordt doorbroken. Zo min mogelijk kinderen die opgroeien in een gezin met een langdurig laag inkomen. We willen kwalitatief goede zorg en ondersteuning bieden, waarbij we binnen het sociaal domein niet meer uitgeven dan we ontvangen van het Rijk. Binnen het programma herbezien we daarom onze aanpak. Doel hiervan is om integraal binnen het gehele sociaal domein bij te dragen aan het vergroten van maatschappelijke impact, tegen gereduceerde kosten.

Wat hebben we gedaan in 2023?

De speerpunten vanuit programma 1 (wat willen we bereiken? / wat gaan we ervoor doen?) vindt u terug op pagina 30-36 in de programmabegroting 2023.

	Speerpunt begroting 2023	*Wat hebben we bereikt?*
A	***Regiovisie Meedoen & Wonen***	De doelstellingen van de plannen voor Meedoen & Wonen 2022-2023 zijn nog niet geheel behaald. Daarom is een deel daarvan naar 2024 verplaatst. Om afspraken en projecten te realiseren blijkt meer tijd nodig te zijn. Dit komt omdat er meer overleg met partners en andere gemeenten in de buurt nodig is om tot goede resultaten te komen. Onder 'Meedoen en erbij horen' wordt de uitwerking van het onderzoek naar dakloosheid in 2024 verder afgestemd in de regio. Andere instrumenten, zoals de mogelijkheid om 'grijs wonen' (inwonen bij anderen) in te zetten, zijn wel in 2023 geïmplementeerd. Ook is er in 2023 begonnen met het maken van een regionale groep van ervaringsdeskundigen, en is de samenwerking tussen de uitvoerende partners, de toegang en de ketenregisseurs verbeterd. De totstandkoming van een laagdrempelige inloopvoorziening in Roermond is nog niet gerealiseerd. Het blijkt lastig om een geschikte locatie te vinden en toekomstbestendige financiële afspraken te maken. Onder 'Wonen en thuis zijn in de wijk' is het aanbod van voorzieningen verder afgestemd op de vraag in de regio. Dit heeft onder andere geleid tot safehouses buiten Roermond. Safehouses begeleiden mensen na het afkicken van hun fysieke verslaving naar een zo zelfstandig mogelijk bestaan. Ook zijn alle gemeenten het eens over een onderzoek naar huisvestingsoplossingen voor de groep mensen die zorg vermijden en veel overlast geven. Prognoses van uitstroom uit Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen (MOBW) zijn meegenomen in de woonzorgvisie, zodat we ons woonaanbod voor de toekomst kunnen afstemmen op de verwachte vraag. Er wordt intensief afgestemd met de partners in het Matchingspunt (punt waar mensen uit MOBW geholpen worden naar zelfstandig wonen, eventueel met ambulante zorg). Ook is begonnen met de opzet van de regionale anti-stigmacampagne 'Limburg Openhartig', die in de laatste fase zit.
B	***Arbeidsmarkttoeleiding***	Binnen de Arbeidsmarktregio Midden-Limburg is in 2023 een gezamenlijke visie opgesteld. Samen met partners in de regio, wordt gewerkt aan het hoofddoel: Een duidelijke inrichting van de arbeidsmarkt en dienstverlening in de regio. Regionale projecten worden in de regio geëvalueerd en zorgen voor inspiratie voor de beleidsagenda 2024. Naast deze plannen is er de lokale basisdienstverlening. Daarmee wordt ingezet op de menselijke maat en de omgekeerde toets (beoordeling van ondersteuningsvragen waarbij eerst gekeken wordt wat er nodig is en pas daarna of dit past in wet- en regelgeving).
C	***Doorontwikkeling Participatiewet***	In 2023 zijn besluiten genomen over de "Doorontwikkeling Participatiewet". Hierbij is overleg geweest tussen de regiogemeenten om zaken te stroomlijnen. Daarnaast is er lokaal sterk ingezet op een nauwere samenwerking met de Westrom. Dit heeft gezorgd voor een betere samenwerking en meer ingezette trajecten. Hierbij is ook gekeken naar de eigen service en is de grotere inzet op individuele begeleiding afgerond. Dit wordt vervolgd in 2024. Bij de doorontwikkeling van de Participatiewet hoort ook het onderzoek naar een eigen mensontwikkelbedrijf (plek waar mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt worden begeleid om naar vermogen mee te kunnen doen op de arbeidsmarkt). Besluitvorming over het proces heeft in 2023 plaatsgevonden. In 2024 wordt het onderzoek afgerond en de implementatie gestart.
D	***Uitvoering Breed Offensief***	Het breed offensief is een brede (Rijks)agenda om de arbeidsmarktkansen voor mensen met een arbeidsbeperking te vergroten. De aanpassingen in de Participatiewet zijn in 2023 doorgevoerd. De effecten worden in 2024 zichtbaar.

	Speerpunt begroting 2023	*Wat hebben we bereikt?*
E	***Toekomstige Zorg en Ondersteuning (TZO)***	In de overeenkomst TZO zijn met organisatie 'Vijf' afspraken gemaakt over wat er gebeurt wanneer de kosten van het persoonsgebondenbudget (PGB)-hoger zijn dan het normbedrag. Daarom hebben de gemeente en Vijf het PGB-proces onderzocht om de samenwerking te optimaliseren en PGB-kosten te beperken. In 2023 is onderzocht of de Sociale Benadering Dementie (SBD) door Vijf kan worden uitgevoerd. Dit is een uitbreiding van het bereik die past binnen de herzieningsmogelijkheden, zoals die staat in de overeenkomst TZO. Vanaf 2024 wordt deze SBD-werkwijze bij Vijf gelegd om deze in te voeren als een normale aanpak. De samenwerking in het gebiedsgericht- en georganiseerd werken in de wijken is door de gemeente en Vijf onderzocht en wordt onder andere door gebruik te maken van de "foto van de wijk" in 2024 ingevoerd.
F	***Transformatie jeugd, mede gekoppeld aan de landelijke Hervormingsagenda, de regiovisie en de lokale Opgave Jeugd.***	Door het college van Burgemeester en Wethouders en de gemeenteraad is het lokale programma Kiezen voor Kansen vastgesteld. Binnen dit programma is rekening gehouden met landelijke ontwikkelingen, zoals de Hervormingsagenda. Op regionale schaal is de Regiovisie Jeugd en Gezin Midden Limburg Oost (MLO) vastgesteld, waar de Norm voor Opdrachtgeverschap (afspraak tussen gemeenten over de schaalgrootte van samenwerking binnen regio's) in opgenomen is. Daarnaast wordt in het eerste halfjaar van 2024 een Uitvoeringsprogramma gemaakt, waarin de regionale onderdelen en onderdelen die betrekking hebben op meerdere regio's, uit de Hervormingsagenda worden opgenomen. Deze programma's worden in de periode van 2023 tot en met 2028 uitgevoerd. Dit betekent dat in meerdere jaren ingezet wordt op de opgaves binnen het jeugddomein.
G	***Herformulering van het beleidsplan armoede en schulden***	In 2023 is dit niet gerealiseerd. Om in te spelen op maatschappelijke ontwikkelingen rondom bestaanszekerheid (de mate waarin een persoon of een bevolkingsgroep gegarandeerd is van de essentiële levensbehoeften) is het beleidsplan armoede en schulden breder getrokken. Die ontwikkelingen vragen om een completere kijk op armoede en schuldhulpverlening op het gebied van de vijf belangrijkste punten van bestaanszekerheid. Deze verandering van aanpak zorgt ervoor dat de opleverdatum is verschoven naar het tweede kwartaal van 2024.
H	***Preventie- en gezondheidsbeleid***	Het preventie- en gezondheidsbeleid is uitgevoerd. Ook zijn in 2023 twee grote landelijke akkoorden gesloten, namelijk: het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorg Akkoord (IZA). Beide akkoorden zijn verbonden met het preventie- en gezondheidsbeleid en geven een inhoudelijke richting en financiële toevoeging aan het merendeel van de inmiddels begonnen speerpunten. Het jaar 2023 heeft vooral in het teken gestaan van het opstellen en in uitvoering brengen van de GALA- en IZA-plannen en de band met het programma Kiezen voor Kansen. Hierop is door de inhoudelijke en financiële noodzaak en deadlines van de overheid ingezet. Daarom is de evaluatie en bijstelling van het preventie- en gezondheidsbeleid doorgeschoven naar 2024.

Wat heeft het gekost?

Programma (bedragen x € 1.000)	Lasten / baten	Product	Primaire begroting 2023	Begrotings-wijziging 2023	Bijgestelde begroting 2023	Realisatie 2023	Verschil
D-01 Zorgzame gemeente	Lasten	D-0110 Informatie, advies en toeleiding	8.866	-357	8.508	8.452	56
		D-0120 Maatschappelijke ondersteuning	16.139	-1.327	14.812	15.333	-521
		D-0130 Jeugdzorg	26.104	-1.224	24.880	24.753	127
		D-0140 Arbeidsmarkt en participatie	15.628	4.140	19.768	18.779	989
		D-0150 Inkomensregelingen & schuldhulpverlening	31.426	6.899	38.325	40.506	-2.181
		D-0160 Preventie en gezondheid	2.931	873	3.804	3.684	120
	Lasten		**101.094**	**9.003**	**110.097**	**111.508**	**-1.410**
	Baten	D-0110 Informatie, advies en toeleiding	0	-167	-167	-136	-31
		D-0120 Maatschappelijke ondersteuning	-3.009	-630	-3.639	-3.821	182
		D-0130 Jeugdzorg	-1.797	-1.536	-3.333	-1.982	-1.351
		D-0140 Arbeidsmarkt en participatie	-102	-1.862	-1.964	-2.020	57
		D-0150 Inkomensregelingen & schuldhulpverlening	-25.455	-3.634	-29.089	-29.840	750
		D-0160 Preventie en gezondheid	-31	-536	-566	-567	0
	Baten		**-30.394**	**-8.364**	**-38.757**	**-38.365**	**-393**
	Resultaat voor bestemming		**70.700**	**640**	**71.340**	**73.143**	**-1.803**
	Storting in reserves	D-0130 Jeugdzorg	0	3.525	3.525	3.525	0
		D-0140 Arbeidsmarkt en participatie	0	6.197	6.197	6.197	0
		D-0160 Preventie en gezondheid	0	170	170	170	0
	Storting in reserves		**0**	**9.892**	**9.892**	**9.892**	**0**
	Ont-trekking uit reserves	D-0110 Informatie, advies en toeleiding	0	-100	-100	-100	0
		D-0140 Arbeidsmarkt en participatie	0	-7.303	-7.303	-7.303	0
		D-0150 Inkomensregelingen & schuldhulpverlening	-120	-3.784	-3.904	-3.904	0
		D-0160 Preventie en gezondheid	-44	-303	-347	-347	0
	Onttrekking uit reserves		**-164**	**-11.490**	**-11.654**	**-11.654**	**0**
	Mutatie reserve (F980)		**-164**	**-1.598**	**-1.762**	**-1.762**	**0**
Totaal			**70.536**	**-958**	**69.578**	**71.381**	**-1.803**

Belangrijkste afwijkingen tussen de realisatie 2023 en de begroting (ná wijziging) 2023:

Product	Onderwerp en evt. korte toelichting	Lasten	Baten	Reserve	Saldo	V/N	I/S
D-0110 Informatie, advies en toeleiding	**Salarissen wijkteams** Bij de verantwoording van de personeelskosten binnen de diverse producten binnen de jaarverantwoording ontstaan verschillen tussen begrote en gerealiseerde salariskosten. Deze worden op totaalniveau geanalyseerd. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het onderdeel financiën in de paragraaf Bedrijfsvoering.	-118	2		-116	N	I
	Lokale preventieve taken jeugdzorg Deze middelen zijn over, omdat de kosten zijn geboekt op de SPUK in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs.	149			149	V	I
	Overig	25	-33		-8	N	I
	Totaal	**56**	**-31**	**0**	**25**	**V**	**I**
D-0120 Maatschappelijke ondersteuning	**PGB WMO** De financiële afrekening 2023 met Vijf bevat een compensatie voor het overschrijden van de afgesproken PGB norm. Verder is er in het kader van Beschermd wonen een compensatie ontvangen van de MGR.	0	186		186	V	I
	TZO Maatwerkvoorzieningen De financiële afrekening over 2022 met Vijf en de vergoeding van de aanbieders van de landelijke WMO arrangementen 2023 verklaren de afwijking op de baten. De afwijking op de lasten wordt met name verklaard door de vergoeding landelijke Wmo arrangementen 2022.	129	-180		-51	N	I
	Complexe problematiek De (positieve) afwijking op de baten wordt veroorzaakt doordat het saldo van de regionale begroting hoger uitvalt dan gepresenteerd is bij de najaarsnota van de MGR. Dit wordt veroorzaakt door de extra beschikbaar gestelde middelen voor dak- en thuisloosheid. Aan de lasten kant is er sprake van een onderschrijding. In de 3e tussenrapportage 2023 zijn de begrote lasten aanzienlijk afgeraamd. De beperkte ruimte die hierbij is aangehouden is niet volledig benut, omdat er nog geen besluitvorming heeft plaatsgevonden over onderhanden initiatieven.	119	283		402	V	I
	WMO maatwerkvoorzieningen Er is geconstateerd dat er onterecht boekingen hebben plaatsgevonden op het krediet hulpmiddelen. Deze boekingen zijn gecorrigeerd naar de exploitatie, wat resulteert in deze overschrijding. Dit maakt tevens dat er geen sprake meer is van een overschrijding op het krediet.	-1.035			-1.035	N	I

Product	Onderwerp en evt. korte toelichting	Lasten	Baten	Reserve	Saldo	V/N	I/S
	WMO vervoer Uit de jaarrekening 2023 van Omnibuzz is gebleken dat de realisatie op WMO vervoer fors lager is geweest voor onze gemeente door minder en efficiënter doelgroepenvervoer. Hierdoor zijn ook de eigen bijdragen achtergebleven en dit resulteert in lagere baten.	264	-100		164	V	I
	Overig	2	-7		-5	N	I
	Totaal	**-521**	**182**	**0**	**-339**	**N**	**I**
D-0130 Jeugdzorg	**Diverse SPUK's jeugd** De middelen van deze specifieke uitkeringen zijn vooruitontvangen via de balans en opgenomen in de begroting. In de jaarrekening zijn de daadwerkelijke lasten en baten op basis van de SISA (Single information, single audit) in de verantwoording verwerkt. Hierbij wordt verwezen naar de SISA bijlagen.	1.559	-1.428		131	V	I
	Jeugdzorg plus Tweedelijns jeugdhulp waar o.a. de jeugdzorg plus onder valt betreft een open eind financiering. Oftewel wanneer een gesloten machtiging wordt afgegeven voor de jeugdzorg plus heeft de betreffende gemeente een verplichting om deze te bekostigen. In sommige jaren worden minder jeugdigen geplaatst in dit kader en in andere jaren meer. Dat betekent dat in dit geval de kosten lager zijn uitgevallen. Dit past echter wel in de trend waarin getracht wordt om de gesloten jeugdhulp verder af te bouwen.	455			455	V	I
	Pgb's Jeugd De PGB's jeugd betreffen een open eind financiering. Het Centrum voor Jeugd en Gezin maakt een afweging bij de indicatie verstrekking of PGB een optie kan zijn voor ouders en diens jeugdige. Het idee is wel dat zonder het afgeven van een PGB, maatwerk zou worden ingezet. Oftewel als deze kosten niet apart zouden worden opgevoerd, zouden ze terug te leiden zijn naar maatwerk jeugdzorg. De overschrijding heeft dus te maken met dat door het CJG vaker pgb is ingezet als zijnde best passende oplossing voor een jeugdigen en het gezin.	-136			-136	N	I
	Salarissen jeugdzorg Bij de verantwoording van de personeelskosten binnen de diverse producten binnen de jaarverantwoording ontstaan verschillen tussen begrote en gerealiseerde salariskosten. Deze worden op totaalniveau geanalyseerd. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het onderdeel financiën in de paragraaf Bedrijfsvoering. Binnen dit product is sprake van een onderschrijding op de salarislasten vanwege vacatureruimte gedurende het jaar.	129	19		148	V	I

Product	Onderwerp en evt. korte toelichting	Lasten	Baten	Reserve	Saldo	V/N	I/S
	Maatwerk jeugd Het betreft hier de grondslag vanuit de Jeugdwet en daarmee de open eind financiering van jeugdhulp. Binnen het maatwerk zit vrijwel alle tweedelijns jeugdhulp, van ambulant tot en met wonen, verblijf met behandeling en crisis. Dit zit geborgen in 5 segmenten met producten. Ondanks dat de focus sterk ligt op het afschalen van de intensievere verblijfsplekken naar bijvoorbeeld ambulante alternatieven en pleegzorg. Zien we dat de transformatie in het jeugdhulpveld tijd kost en daarmee wordt nog steeds geld toegelegd. Landelijke ontwikkelingen zoals de hervormingsagenda worden nu regionaal en lokaal uitgerold, om o.a. jeugdhulp te transformeren en reikwijdte te beperken, zodat het betaalbaarder wordt.	-1.880	93		-1.955	N	I
	Overig	0	-36		154	V	I
	Totaal	**127**	**-1.351**	**0**	**-1.224**	**N**	**I**
D-0140 Arbeidsmarkt en participatie	**ESF** Er hebben nog niet alle verrekeningen plaatsgevonden binnen dit project.	144	-130	0	14	V	I
	Salarissen arbeidsmarkt en participatie Bij de verantwoording van de personeelskosten binnen de diverse producten binnen de jaarverantwoording ontstaan verschillen tussen begrote en gerealiseerde salariskosten. Deze worden op totaalniveau geanalyseerd. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het onderdeel financiën in de paragraaf Bedrijfsvoering. Diverse functies binnen Sociale Zaken worden op het taakveld arbeidsmarkt / participatie regionaal afgestemd, besproken en ingevoerd. De gemeente Roermond als centrumgemeente wordt dan automatisch beschouwd als de formele werkgever. Aangezien het Werkgeversservicepunt en het Leerwerkloket regionaal werken en diverse functionaliteiten vanuit de regionale arbeidsmarkt hierin geplaatst worden, dienen de salariskosten dan ook vanuit de regio betaald te worden en verrekend te worden. Er heeft dus een verrekening plaatsgevonden met de budgetten van het regionaal arbeidsmarktbeleid. Hierdoor ontstaat de onderschrijding van de salarislasten.	519	0	0	519	V	I
	Participatiebudget In de begroting waren meer plaatsingen beschut en PW opgevoerd dan daadwerkelijk gestart. Prioriteit is gegeven aan de grote instroom van inburgeraars en Oekraïners om die zsm zelfredzaam te maken.	123	0	0	123	V	I

Product	Onderwerp en evt. korte toelichting	Lasten	Baten	Reserve	Saldo	V/N	I/S
	Arbeidsmarktregio Midden Limburg De gemeente Roermond is door het rijk aangewezen als centrumgemeente voor de arbeidsmarktregio Midden-Limburg. Vanuit deze rol ontvangen en beheren wij ook de middelen. Deze middelen ontvangen we rechtstreeks vanuit het rijk, maar ook via overige partners (bijvoorbeeld het regionaal mobiliteitsteam). De middelen worden ingezet voor meerjarige regionale dienstverlening en/of projecten, hiervoor wordt jaarlijks een specifieke arbeidsmarktregio begroting opgesteld. De arbeidsmarkregio is regionaal en landelijk volop in ontwikkeling. De niet bestede middelen 2023 worden via de resultaatbestemming in de bestemmingsreserve arbeidsmarktregio Midden-Limburg gestort. Op deze manier blijven ze behouden voor de arbeidsmarktregio en worden ze in de toekomst voor dit doel ingezet.	132	186		318	V	I
	Overig	71			71	V	I
	Totaal	**989**	**57**	**0**	**1.046**	**V**	**I**
D-0150 Inkomensregelingen & schuldhulpverlening	**Bijzondere bijstand** De grootste afwijking binnen de bijzondere bijstand is te verklaren door de energietoeslag. De aanvullende middelen voor de energietoeslag zijn beschikbaar gesteld via de decembercirculaire 2023 (€ 3,8 miljoen) en vanwege het late publicatiemoment kan de begroting niet meer worden aangepast. Dit overschot zit in de algemene uitkering (onderdeel overzichten). De raad is wel via een raadsinformatiebrief (septembercirculaire 2023) reeds geïnformeerd over inzet van deze middelen in 2023, vooruitlopend op de decembercirculaire. Hierdoor is er een tekort op de energietoeslag zichtbaar van € 2,2 miljoen binnen het product bijzondere bijstand. Met betrekking tot het positieve verschil van € 1,6 miljoen wordt voorgesteld om deze over te hevelen naar 2024. De energietoeslag kan namelijk tot en met augustus 2024 aangevraagd worden.	-1.984			-1.984	N	I
	Inkomensvoorzieningen Bij de 3e tussenrapportage 2023 is het BUIG budget afgeraamd. Daadwerkelijke realisatie kwam niet overeen met de prognose. Jaarlijks wordt de voorziening dubieuze debiteuren geactualiseerd. Op basis hiervan heeft er een vrijval plaatsgevonden. Dit levert een incidenteel voordeel op.	-266	659		393	V	I
	Overig	69	91		160	V	I
	Totaal	**-2.181**	**750**	**0**	**-1.431**	**N**	**I**

Product	Onderwerp en evt. korte toelichting	Lasten	Baten	Reserve	Saldo	V/N	I/S
D-0160 **Preventie en gezondheid**	**SPUK GALA** De middelen van deze specifieke uitkering zijn bestemd voor het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). In de jaarrekening zijn de daadwerkelijke baten en lasten op basis van de SISA (Single information, single audit) in de verantwoording verwerkt. De ontvangen middelen zijn nagenoeg geheel besteed. Hierbij wordt verwezen naar de SISA bijlagen.	83	-83				I
	Overig	37	83		121	V	I
	Totaal	**120**	**0**	**0**	**121**	**V**	**I**
Totaal programma		**-1.410**	**-393**	**0**	**-1.803**	**N**	**I**

** een negatief bedrag betekent een nadeel t.o.v. de begroting 2023.*

Programma 2

Inclusieve samenleving

Producten:
Onder het programma "Inburgering" brengen we de volgende producten voor inburgeringsplichtigen samen:

a) Nederlandse taaltrajecten

b) Maatschappelijke ondersteuning

c) Arbeidsmarkt en participatie

d) Budgettering

e) Preventie en Gezondheid

Beleidskaders:
- Uitgangspuntennotitie: Regionale voorbereiding aanpak Nieuwe Inburgering Midden-Limburg 2020-2021.
- Regionaal Plan van aanpak Implementatie wet inburgering 2021 Midden-Limburg.
- Inburgering 2021 en verder. Integratie, Participatie en meedoen naar vermogen. De aanpak van de Veranderopgave inburgering in Roermond.
- De stand van zaken van de aanpak van de nieuwe Wet inburgering in Roermond. December 2021.
- Lokale Inclusie Agenda 'Iedereen doet mee in Roermond!' 2021-2024.
- VN-verdrag internationale rechten van mensen met een handicap.
- Notitie Regenboogsteden Weert en Roermond 2019-2022

Verbonden partijen:
- Arbeidsmarktregio Midden-Limburg
- Gilde Educatie
- Vluchtelingenwerk
- Westrom

Strategisch doel programma

Roermond kent een grote diversiteit aan inwoners. We streven naar een inclusieve samenleving: een stad waar iedereen meedoet en zichzelf mag zijn. De gemeente investeert, met maatschappelijke partners, in een sterke sociale basis die bijdraagt aan zelfstandig leven. We bevorderen, beschermen en waarborgen de rechten van mensen met een beperking, zodat ook zij optimaal mee kunnen doen. De programma's Zorgzame gemeente en Inclusieve samenleving streven in hoge mate hetzelfde doel na. Kort gezegd: iedereen doet zoveel mogelijk mee. De beleidskaders van beide programma's zijn daarom grotendeels overeenkomstig. Om overlap te voorkomen worden zij niet in beide programma's vertaald naar inzet. Het onderscheid zit, analoog aan het coalitieprogramma, in de rol van de gemeente. Bij het programma Inclusieve samenleving biedt de gemeente algemene en basisvoorzieningen en stimuleert en ondersteunt ontwikkelingen bij en met maatschappelijke partners. Bij het programma Zorgzame gemeente zoomen we voornamelijk in op de gemeente die het (deels) overneemt als de inwoner zelf, met zijn/haar omgeving, niet meer eigenstandig kan participeren zoals hij/zij dat wil.

Wij werken aan een sterke sociale basis, die bijdraagt aan zelfstandig wonen en leven en eigen kracht van inwoners. Hiervoor bieden we ondersteuning en voorzieningen gericht op zelfredzaamheid en participatie. Daarnaast richten wij ons op bewustwording over toegankelijkheid, inclusie en diversiteit.

De gemeente Roermond werkt verder aan het toespitsen van de activiteiten op de verschillende wijken en buurten. De gemeente doet dit niet alleen, maar juist in samenwerking met de partners, waar mogelijk ook met bewoners. Dit gebeurt onder andere vanuit de wijkteams. De lessen uit het verleden, zoals die blijken uit de evaluatie van het Dorpsplan Swalmen en het WOP Donderberg, worden meegenomen in de afspraken die zullen worden gemaakt.

We hechten veel waarde aan goede voorzieningen in de wijk. Zo behouden we een optimaal en sluitend netwerk van wijkaccommodaties binnen de Roermondse wijken, met name gericht op multifunctionaliteit, de gemeenschap en de functie 'ontmoeten en contact'. Veranderingen in de maatschappij, technologie, economie, decentralisaties et cetera, hebben ervoor gezorgd dat de vraag naar accommodaties dynamisch is. De hoofdfunctie 'ontmoeten en contact' blijft bestaan, maar de behoefte (aard en omvang van activiteiten) is veranderd. Om aan deze behoefte een juiste toekomstbestendige invulling te geven, is maatwerk essentieel. Het accommodatiebeleid geeft invulling aan dit maatwerk.

Roermond en Weert zijn samen Regenboogsteden. Vanuit een gezamenlijke visie maken wij ons sterk voor het verbeteren van de sociale acceptatie, veiligheid en emancipatie van LHBTI+ personen (lesbische vrouwen, homoseksuele mannen, bi+ personen, transgender en intersekse personen). Iedereen verdient de vrijheid en veiligheid om altijd en overal, zichtbaar zichzelf te kunnen zijn. Samen met het onderwijs, lokale belangenverenigingen en COC Limburg organiseren we acties en activiteiten die hieraan bijdragen.

Op grond van het VN-verdrag voor de rechten van gehandicapten besteden we extra aandacht aan de thema's: (digitale en fysieke) toegankelijkheid, wonen, werk, vrijetijdsbesteding, onderwijs en mobiliteit voor mensen met een beperking. Deze speerpunten zijn vastgesteld door het college in de Lokale Inclusie Agenda. Per thema geven we hieraan verdere uitvoering, in samenwerking met het Gehandicaptenplatform Roermond en lokale partners.

De positie van vrouwen in de samenleving is verbeterd, er zijn meer vrouwen actief in de politiek, op de arbeidsmarkt en in het bedrijfsleven. Wij stimuleren de verdere emancipatie en economische zelfstandigheid van vrouwen. We bestrijden (huiselijk) geweld tegen vrouwen en meisjes. Wij werken samen met inwoners en organisaties die opkomen voor hun belangen.

Een inclusieve samenleving waarin iedereen meedoet en zichzelf mag zijn. Dit geldt ook voor nieuwe Roermondenaren, zoals vluchtelingen en statushouders.
Het doel is om inburgeraars zo goed en volwaardig mogelijk mee te laten doen in de samenleving. Daarbij is het uitgangspunt om hen na huisvesting zo snel als mogelijk de juiste begeleiding te bieden, zodat zij zo veel als mogelijk naar eigen vermogen mee kunnen doen als inwoner van Roermond. Voor iedere inburgeraar geldt dat zij een passend maatwerk traject krijgen aangeboden op het gebied van maatschappelijke begeleiding, financiële ontzorging, taal en worden ondersteund in vormen van maatschappelijke participatie.

Inburgeringsplichtigen leren de Nederlandse taal op een niveau waarmee zij zich goed kunnen redden in de samenleving. Op deze wijze kunnen zij sneller volwaardig meedoen en hebben zij betere kansen op een succesvolle toekomst. Als gemeente bieden we een luisterend oor, denken en handelen we vanuit mogelijkheden en stellen we het individu en diens ondersteuningsbehoefte centraal. Op deze wijze beogen we hen uit een moeilijke positie te halen en succesvol te laten integreren in onze samenleving.

Wat wilden we bereiken in 2023?

De gemeente heeft de ambitie om alle nieuwkomers zo snel mogelijk te laten integreren en naar vermogen te laten participeren in de samenleving. Snelle integratie en participatie dragen eraan bij dat de nieuwkomers welkom zijn en blijven in Roermond. De gemeente voert hierover de regie. De klantmanager is het centrale aanspreekpunt, de spin in het web. Het streven is dat iedere inburgeraar zelfredzaam mee kan doen in de samenleving.

Wat hebben we gedaan in 2023?

De speerpunten vanuit programma 2 (wat willen we bereiken / wat gaan we ervoor doen) vindt u terug op pagina 42-43 in de programmabegroting 2023.

	Speerpunt begroting 2023	*Wat hebben we bereikt?*
A	***Wijkgericht werken***	In 2023 is het proces gestart om te komen tot wijk- en kernenbeleid. Dit is op 22 februari 2024 behandeld in de gemeenteraad. Als inbreng voor dit beleid zijn de uitkomsten van de evaluatie Dorpsplan Swalmen meegenomen.
B	***Wijkontwikkelingsplan Donderberg (WOP)***	Er is verder gewerkt aan uitvoeringsfase 3 waarbij Stichting D'onderneming is opgericht en er nieuwe activiteiten zijn ontplooid in ontmoetingsruimte het Theehuis. Ook is het Beeldkwaliteitsplan Sterrenberg tot stand is gebracht, waarin aandacht is voor een aantrekkelijke openbare ruimte met recreatiemogelijkheden in de wijk.
C	***Wet inburgering***	De inburgeringstrajecten zijn gestart en verlopen volgens planning. De eerste inburgeraar onder de nieuwe Wet Inburgering is inmiddels al geslaagd voor het inburgeringtraject. Samen met partners als het AZC, onderwijs en ondernemers is ingezet op de lokale doorontwikkeling van de wet inburgering.

Wat heeft het gekost?

Programma (bedragen x € 1.000)	Lasten / baten	Product	Primaire begroting 2023	Begrotings-wijziging 2023	Bijgestelde begroting 2023	Realisatie 2023	Verschil
D-02 Inclusieve samen-leving	Lasten	D-0210 Samenkracht en burgerparticipatie	5.659	601	6.260	5.862	398
		D-0220 Wijkontwikkeling en wijkbeheer	1.704	266	1.970	1.726	245
		D-0230 Diversiteit	327	9.600	9.927	10.419	-491
	Lasten		**7.690**	**10.468**	**18.157**	**18.006**	**151**
	Baten	D-0210 Samenkracht en burgerparticipatie	-50	-429	-479	-476	-4
		D-0220 Wijkontwikkeling en wijkbeheer	-522	0	-522	-553	31
		D-0230 Diversiteit	-30	-12.683	-12.713	-13.247	534
	Baten		**-602**	**-13.112**	**-13.714**	**-14.275**	**561**
	Resultaat voor bestemming		**7.088**	**-2.645**	**4.443**	**3.731**	**712**
	Ont-trekking uit reserves	D-0210 Samenkracht en burgerparticipatie	-30	-97	-127	-127	0
		D-0220 Wijkontwikkeling en wijkbeheer	0	-949	-949	-949	0
		D-0230 Diversiteit	0	-100	-100	-100	0
	Onttrekking uit reserves		**-30**	**-1.146**	**-1.176**	**-1.176**	**0**
	Mutatie reserve (F980)		**-30**	**-1.146**	**-1.176**	**-1.176**	**0**
Totaal			**7.058**	**-3.791**	**3.267**	**2.554**	**712**

Belangrijkste afwijkingen tussen de realisatie 2023 en de begroting (ná wijziging) 2023:

Product	Onderwerp en evt. korte toelichting	Lasten	Baten	Reserve	Saldo	V/N	I/S
D-0210 Samenkracht en burgerparticipatie	**Salarissen Samenkracht en burgerparticipatie** Bij de verantwoording van de personeelskosten binnen de diverse producten binnen de jaarverantwoording ontstaan verschillen tussen begrote en gerealiseerde salariskosten. Deze worden op totaalniveau geanalyseerd. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het onderdeel financiën in de paragraaf Bedrijfsvoering. Binnen dit product is er sprake van een onderschrijding op salarislasten vanwege de doorbelasting naar de SPUK GALA.	312			312	V	I
	Overig	86	-4		83	V	I
	Totaal	**398**	**-4**	**0**	**395**	**V**	**I**
D-0220 Wijkontwikkeling en wijkbeheer	**WOP Donderberg Fase 3** Met de wisseling van de programmamanager medio 2023 zijn minder middelen dan begroot, besteed aan het programmamanagement en heeft de uitvoering van een aantal projecten vertraging opgelopen.	112	-7		105	V	I
	Lokaal fonds Energiearmoede Er is sprake van een onderschrijding op de begrote lasten doordat aanvragen voor deze beleidsregel mogelijk waren tot 1 oktober 2023. Het aantal aanvragen en de hoogte van de aanvragen waren beduidend lager dan verwacht.	62			62	V	I
	Overig	71	38		108	V	I
	Totaal	**245**	**31**	**0**	**275**	**V**	**I**

Product	Onderwerp en evt. korte toelichting	Lasten	Baten	Reserve	Saldo	V/N	I/S
D-0230 Diversiteit	**SPUK Inburgering** De middelen van deze specifieke uitkeringen zijn voorontvangen via de balans en opgenomen in de begroting. In de jaarrekening zijn de daadwerkelijke lasten en baten op basis van de SISA (Single information, single audit) in de verantwoording verwerkt. Hierbij wordt verwezen naar de SISA bijlagen.	145	-145				I
	Gemeentelijke opvang Oekraïners De lasten zijn begroot op basis van verwachting. De realisatie (ca. 7,3 miljoen) laat een beperkte afwijking zien (<3%) t.o.v. de begroting. De baten zijn begroot op basis van het normbedrag maal het aantal opvangplekken. Er zijn echter meer baten ontvangen (ca. 10,3 miljoen) omdat het daadwerkelijke aantal opvangplekken hoger bleek te zijn dan bekend was in de 3e tussenrapportage. Het positieve resultaat (ca. 3 miljoen) is in de 3e tussenrapportage 2023 reeds verwerkt. Daarnaast wordt in de 1e tussenrapportage 2024 voorgesteld om dit resultaat te storten in een bestemmingsreserve met als doel het bekostigen van de opvang van ontheemden voor de periode 1 januari 2024 t/m 31 december 2026.	-268	-79		-347	N	I
	Gemeentelijke opvang nieuwkomers In het laatste kwartaal van 2023 heeft het COA aangegeven de kosten te kunnen declareren op basis van een forfaitair bedrag per opvangplek in tegenstelling tot het declareren van de werkelijk gemaakte lasten. Hierdoor vallen de baten hoger uit en is er sprake van een positief saldo.	-451	802		351	V	I
	Overig	83	-44	0	38	V	I
	Totaal	**-491**	**534**	**0**	**42**	**V**	**I**
Totaal programma		**151**	**561**	**0**	**712**	**V**	**I**

** een negatief bedrag betekent een nadeel t.o.v. de begroting 2023.*

Programma 3

Goed onderwijs

Producten:
Onder het programma "Goed onderwijs" brengen wij de volgende producten samen:

a) Strategisch onderwijsbeleid

b) Onderwijshuisvesting

Beleidskaders:
- Voor- en vroegschoolse educatie gemeente Roermond 2017-2021.
- Programma Regionale aanpak voortijdig schoolverlaten 2020-2024.
- Regionaal programma volwasseneneducatie en laaggeletterdheid 2021-2024.
- Lokaal uitvoeringsplan laaggeletterdheid Roermond 2021-2024.
- Plan van aanpak Post Corona Arbeidsmarktregio Midden-Limburg 2020-2022.
- Integraal huisvestingsplan (IHP) onderwijs gemeente Roermond 2020-2040.
- Nationaal Programma Onderwijs (NPO) gemeente Roermond (vanaf 2022).
- Lokale Educatieve Agenda (LEA) gemeente Roermond (vanaf 2022).
- Kiezen voor Kansen (2023)

Verbonden partijen:
- Onderwijs, kinderopvang en ketenpartners

Strategisch doel programma

Goed onderwijs is dé manier om een eerlijke start te maken in het leven. Onderwijs moet een plek zijn waar iedereen gelijke kansen heeft en krijgt. De wijk waarin je woont, je achtergrond of wie je ouders zijn mogen nooit bepalend zijn voor wie je later wordt. Door goed onderwijs wordt onze jeugd gevormd en wordt een goede basis gelegd voor hun verdere leven. Het bereidt hen voor en stelt hen in staat talenten te ontdekken en ontplooien en ambities waar te maken. Daarmee groeien zij op tot zelfbewuste en nieuwsgierige volwassenen die met zelfvertrouwen hun weg vinden in de samenleving. Goed onderwijs betekent ook leren met, van en over elkaar. Onderwijs is een ontmoetingsplek, het verbindt de jeugd en draagt bij aan de sociale cohesie, maakt de jeugd bewust van gedeelde normen en waarden en vormt daarmee een basis voor goede deelname in de samenleving. Goed onderwijs maakt het verschil in het leven van onze inwoners, ook voor wie dit (tijdelijk) niet vanzelfsprekend is. Persoonlijke ontwikkeling van onze inwoners wordt bevorderd met onze jeugd als primaire doelgroep, maar met 'een leven lang leren en ontwikkelen' als uitgangspunt. Inwoners van Roermond halen het beste uit zichzelf, kunnen een goede opleiding volgen en zijn daardoor beter in staat om mee te doen. Goed onderwijs biedt perspectief op de arbeidsmarkt, draagt bij aan onze economie, aan innovaties en aan een aantrekkelijk vestigings- en investeringsklimaat voor zowel inwoners als bedrijven.

Wat wilden we bereiken in 2023?

Mede door goed onderwijs ontwikkelen inwoners van Roermond zich tot zelfbewuste en zelfredzame burgers. Zoveel mogelijk jongeren verlaten succesvol het onderwijs. Achterstanden of stagnaties in de ontwikkeling onderkennen we zo vroeg mogelijk en bestrijden we maximaal. Daarmee fungeert het onderwijs (en de kinderopvang) tevens als belangrijke vindplaats voor vroegtijdige signalering van problematiek van jongeren en hun thuissituatie. In onze onderwijsinstellingen, scholen en (integrale) kindcentra past het stimuleren van een passend onderwijsaanbod voor íedereen, ook voor wie een extra ondersteuningsbehoefte heeft. Verder stimuleren we vormen van (verdergaande) samenwerking tussen de partners, ter bevordering van passend onderwijs en gelijke kansen voor iedereen, maar ook van innovaties in en met het onderwijs en een aantrekkelijk vestigings- en investeringsklimaat voor inwoners en bedrijven. Dit alles bereiken we samen met onze partners, onder meer op het gebied van voor- en vroegschoolse educatie en kinderopvang, de verbinding passend onderwijs en jeugdhulp, de Gelijke Kansen Alliantie, de aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt, leerplicht/ RMC, de aanpak van jongeren in een kwetsbare positie, voortijdig schoolverlaten, laaggeletterdheid en volwasseneducatie, bibliotheekwerk, onderwijshuisvesting en leerlingenvervoer.

Wat hebben we gedaan in 2023?

De speerpunten vanuit programma 3 (wat willen we bereiken / wat gaan we ervoor doen) vindt u terug op pagina 46-48 in de programmabegroting 2023.

	Speerpunt begroting 2023	*Wat hebben we bereikt?*
A	***Strategisch onderwijsbeleid***	De gemeente heeft een stevige basis gelegd voor een verdere duurzame samenwerking en partnerschap met het onderwijs en de kinderopvang. Dit is gebeurd met (nieuwe) inzichten voor beleid. We moeten blijven samenwerken aan kwalitatief goed, dekkend en toekomstbestendig onderwijs in Roermond. Daarom voeren we als gemeente regelmatig structureel overleg met onze partners. Samen stellen we een Lokale Educatieve Agenda (LEA) op. Deze agenda wordt gebruikt als een 'paraplu' voor verschillende overlegstructuren, plannen en activiteiten. In het kader van de Wet op passend onderwijs en de Jeugdwet is het Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) gevoerd en zijn activiteiten ontplooid. In het kader van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) heeft de gemeente een subsidieregeling gemaakt voor het onderwijs en de kinderopvang. We hebben ook activiteiten georganiseerd om de sociaal-emotionele ontwikkeling van de jeugd te verbeteren, doorlopende ontwikkellijnen te bevorderen en gelijke kansen in onderwijs te ondersteunen. Op het snijvlak onderwijs, economie en arbeidsmarkt is regionaal ingezet op het voorkomen en bestrijden van jeugdwerkloosheid. Als gevolg van de toestroom van nieuwkomers is extra aandacht besteed aan de organisatie van nieuwkomersonderwijs. We richten ons ook op het aantrekken, interesseren en gebruiken van (jong) talent in de regio, en op verdere samenwerking met het onderwijs en partners die verschillende gebieden bestrijkt.
B	***Onderwijshuisvesting***	We werken volgens het IHP-uitvoeringsprogramma aan passende en kwalitatief goede onderwijshuisvesting. Dit ondersteunt onderwijsinstellingen bij de ontwikkeling van goed onderwijs en draagt bij aan een leefomgeving die sociaal, vitaal en duurzaam is. De aanvankelijk beoogde planning heeft vertraging opgelopen, onder andere door corona en prioritering door de schoolbesturen als de aangewezen bouwheer, hetgeen is verwerkt in de gemeentelijke investeringsrapportage en kadernota. De haalbaarheidsonderzoeken voor de projecten BS Vrijeschool Christophorus en BS De Kasteeltuin zijn in uitvoering en afronding. Voor BS Sint Theresia en SO Herman Broerenschool zijn de haalbaarheidsonderzoeken opgestart. De nieuwbouwplannen voor het ROER College Schöndeln zijn in voorbereiding. Met de inzet van een interne projectleider dragen we bij aan de nieuwbouwplannen van Yuverta en Gilde Opleidingen en wordt toegewerkt naar een campusontwikkeling in Roermond. Als uitbreiding hierop onderzoeken we mogelijkheden en kansen voor een verder(gaand)e samenwerking met het onderwijs en partners. Dit omvat ook het integreren van onderwijshuisvesting met het gemeentelijk accommodatiebeleid.

Wat heeft het gekost?

Programma (bedragen x € 1.000)	Lasten / baten	Product	Primaire begroting 2023	Begrotings-wijziging 2023	Bijgestelde begroting 2023	Realisatie 2023	Verschil
D-03 Goed Onderwijs	Lasten	D-0310 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	5.514	1.668	7.182	6.497	685
		D-0320 Onderwijshuisvesting	3.383	1.313	4.695	3.725	971
	Lasten		**8.897**	**2.980**	**11.878**	**10.222**	**1.656**
	Baten	D-0310 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-3.534	-1.624	-5.157	-4.837	-321
		D-0320 Onderwijshuisvesting	-191	-1.888	-2.079	-1.459	-620
	Baten		**-3.725**	**-3.511**	**-7.236**	**-6.296**	**-940**
	Resultaat voor bestemming		**5.173**	**-531**	**4.641**	**3.926**	**716**
	Storting in reserves	D-0310 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	0	276	276	276	0
		D-0320 Onderwijshuisvesting	0	50	50	50	0
	Storting in reserves		**0**	**326**	**326**	**326**	**0**
	Ont-trekking uit reserves	D-0310 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	0	-303	-303	-303	0
		D-0320 Onderwijshuisvesting	-220	0	-220	-220	0
	Onttrekking uit reserves		**-220**	**-303**	**-523**	**-523**	**0**
	Mutatie reserve (F980)		**-220**	**23**	**-197**	**-197**	**0**
Totaal			**4.952**	**-508**	**4.444**	**3.729**	**716**

Belangrijkste afwijkingen tussen de realisatie 2023 en de begroting (ná wijziging) 2023:

Product	Onderwerp en evt. korte toelichting	Lasten	Baten	Reserve	Saldo	V/N	I/S
D-0310 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	**Onderwijsachterstandenbeleid (OAB)** De onderschrijding op lasten wordt veroorzaakt door de afrekening subsidies 2022, die lager uitviel. Verder worden er meer inkomsten in 2023 verantwoord dan begroot. Dit heeft te maken met extra CAO stijging in de kinderopvangbranche.	231	131		362	V	I
	SPUK Educatie Ontheemde Peuters De middelen van deze specifieke uitkering zijn vooruitontvangen via de balans en opgenomen in de begroting. In de jaarrekening zijn de daadwerkelijke lasten en baten op basis van de SISA (Single Information, single audit) in de verantwoording verwerkt. Hierbij wordt verwezen naar de SISA bijlagen. Deze specifieke doelgroep is via de reguliere OAB middelen verantwoord. Omdat deze via de kinderopvangadministratie niet achterhaald kunnen worden. Derhalve een budgettair neutraal verschil.	63	-63		0	V	I
	SPUK Educatie (NPO) De middelen van deze specifieke uitkering zijn vooruitontvangen via de balans en opgenomen in de begroting. In de jaarrekening zijn de daadwerkelijke lasten en baten op basis van de SISA (Single Information, single audit) in de verantwoording verwerkt. Hierbij wordt verwezen naar de SISA bijlagen. De NPO regeling loopt over enkele jaren. Er wordt vooraf een inschatting gemaakt van de te verwachte kosten en opbrengsten. De lasten vallen in 2023 iets hoger uit dan vooraf begroot, maar hierdoor zijn er ook meer opbrengsten te verantwoorden in 2023. Het verschil is derhalve budgettair neutraal.	339	-339		0	V	I
	Overig	52	-50	0	2	N	I
	Totaal	**685**	**-321**		**364**	**V**	**I**
D-0320 Onderwijshuisvesting	**SPUK Ventilatie In Scholen (SUVIS)** De middelen van deze specifieke uitkering zijn vooruit ontvangen via de balans en opgenomen in de begroting. In de jaarrekening zijn de daadwerkelijke lasten en baten op basis van de SISA (Single Information, single audit) in de verantwoording verwerkt. Hierbij wordt verwezen naar de SISA bijlagen. In nauwe afstemming met het onderwijs en vanuit de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor goed binnenklimaat heeft de gemeente de van het Rijk ontvangen SPUK-middelen in 2023 doorbetaald aan het onderwijs. Het onderwijs is verantwoordelijk voor de uitvoering van werkzaamheden en (eind)verantwoording van middelen. Daar het onderwijs de middelen met name in 2024 besteedt, ontstaat in 2023 een relatief groot budgettair neutraal verschil.	721	-721				

Product	Onderwerp en evt. korte toelichting	Lasten	Baten	Reserve	Saldo	V/N	I/S
	Onderwijshuisvesting De ontwikkeling en vaststelling van het integraal huisvestingsplan (IHP) onderwijs heeft geleid tot verwachtingsmanagement richting onderwijspartners wanneer zij – wel of niet – in aanmerking komen voor zaken als renovatie, (vervangende) nieuwbouw of anderszins. Daarnaast hebben enkele onderwijspartners moeten prioriteren waardoor enkele projecten in onderwijshuisvesting zijn opgeschoven in de planning. Mede daardoor zijn in 2023 minder kosten (ca € 79.000) voor onderwijshuisvesting gemaakt dan waarmee in de begroting rekening is gehouden. Die kosten worden wel verwacht in 2024. Tenslotte is sprake van een positief renteresultaat (ca € 200.000) op de gedane investeringen in vaste activa onderwijshuisvesting, vanwege lagere gerealiseerde rentelasten en hogere rentebaten.	279			279	V	I
	Kennis- en expertisecentrum (KEC) De gemeente is in 2023 eigenaar van de onderwijslocatie KEC en voert het beheer en onderhoud uit. De kosten daarvan worden doorbelast aan de gebruikers. Het verschil wordt met name veroorzaakt door toegenomen kosten in energie, welke voor rekening komen van de gebruikers. Dit maakt het verschil per saldo budgettair neutraal.	-71	68		-3	N	I
	Overig	42	33	0	75	N	I
	Totaal	**971**	**-620**	**0**	**351**	**V**	**I**
Totaal programma		**1.656**	**-940**	**0**	**716**	**V**	**I**

** een negatief bedrag betekent een nadeel t.o.v. de begroting 2023.*

Programma 4

Kansen voor klimaat

Producten:
Onder het programma 'Kansen voor klimaat' brengen wij de volgende producten samen:

a) Klimaatadaptie en energietransitie

b) Milieubeleid- en beheer

Beleidskaders:
- Natuurvisie Roermond Oost (2000), Roermond West en natuurbeleid heel Roermond (2004).
- Groenvisie (2016)
- Duurzaamheidsvisie (2017)
- Dassenbeleidsplan (2013)
- Nota Bodembeheer regio Maas & Roer (incl Bodemkwaliteitskaart)

Verbonden partijen:
- RUD Limburg Noord
- Vereniging Afvalsamenwerking Limburg (ASL)
- Samenwerking Midden Limburg (SML)
- Indien in 2023 een nieuwe juridische entiteit (nu in onderzoek, nieuwe organisatievorm) dan is de Regionale Energiestrategie Noord en Midden Limburg (RES) een verbonden partij.

Strategisch doel programma

Roermond is een stad waar zowel huidige als toekomstige generaties zich prettig en veilig voelen.
De gemeente Roermond is in 2050 een klimaatneutrale en klimaatadaptieve gemeente en de gemeentelijke organisatie werkt al in 2030 klimaatneutraal. Ook past de gemeente steeds meer klimaatadaptieve maatregelen toe in de openbare ruimte. Als gemeente geven wij het goede voorbeeld op het gebied van duurzaamheid en energietransitie, maar de opgaven realiseren we samen met partners en burgers. Daarbij hebben we oog voor de ruimtelijke impact van deze energietransitie als ook de sociale aspecten.

Wat wilden we bereiken in 2023?

Roermond staat voor een groene gemeente. In de komende periode werken we aan kansen voor het klimaat. Klimaatverandering vraagt niet alleen om mitigerende maar ook om adaptieve maatregelen, die beide onderdeel uitmaken van dit hoofdstuk. Daarnaast worden ook in andere hoofdstukken kansen voor klimaat benut en omschreven. Twee voorbeelden zijn de ambities op het gebied van circulaire economie en schoon vervoer die in andere programma's zijn omschreven.
De beleidsdoelen zijn duidelijk. De gemeentelijke organisatie is in 2030 klimaatneutraal en de volledige gemeente is dat in 2050. Om deze doelstellingen te halen werken we aan de energietransitie. Dat doen we lokaal en samen met partners in de regio binnen de RES (Regionale Energie Strategie). We nemen ook onze eigen verantwoordelijkheid om snelheid en kwaliteit te borgen. Steeds vaker zorgt extreem weer voor wateroverlast, overstromingen, droogte en hittestress. Dit hebben we recent ervaren met de overstroming in juli 2021. Onze partners werken aan het verbeteren van de hoogwaterveiligheid en hoogwaterplannen, deze volgen wij en waar noodzakelijk sluiten we aan. Ook projecten zoals de verlaging van het Dam lateraalkanaal dragen daaraan bij. Maatregelen in de openbare ruimte en op particulier eigendom zijn eveneens nodig om goed met deze extremen om te gaan. De ambitie van de gemeente Roermond is om klimaatbestendig en waterrobuust te zijn in 2050. Vergroening helpt om de gevolgen te dempen en draagt eveneens bij aan het klimaatneutraal maken van de gemeente. De basis van een gezonde leefomgeving is een goede kwaliteit van lucht, water en bodem. Deze kwaliteit waarborgen we.

Wat hebben we gedaan in 2023?

De speerpunten vanuit programma 4 (wat willen we bereiken/ wat gaan we ervoor doen) vindt u terug op pagina 52-54 in de programmabegroting 2023.

	Speerpunt begroting 2023	*Wat hebben we bereikt?*
A	***Energietransitie***	**Regionale Energie Samenwerking (RES) Noord- en Midden Limburg** In 2023 zijn de volgende activiteiten of producten in RES-verband opgeleverd: a. Een RES-voortgangsrapportage. b. Input aan het provinciale Meerjaren Programma Infrastructuur Energie en Klimaat (PMIEK). Doel netbeheerders ondersteunen bij hun investeringsplanning in relatie tot netwerkcongestieproblematiek. c. Samenwerking binnen de RES ten behoeve van de uitvoering van het (nationaal) isolatieprogramma op lokale schaal. d. Input aan het proces ter realisatie van de nieuwe organisatiestructuur van de RES 2024 en volgende jaren. Het resultaat wordt in 2024 aan de Raad gepresenteerd. e. De samenwerkingsovereenkomst “Groen Gas”, gericht op onderzoek naar productie- en toepassingsmogelijkheden van Groen Gas, is ondertekend. f. Ambtelijke deelname aan de RES-ontwikkelgroepen “besparing”, “warmte” en “energiesystemen”, in relatie tot onze Transitievisie warmte Roermond. **Transitievisie warmte Roermond** De transitievisie is nog niet vertaald naar een uitvoeringsagenda. Het vertalen ervan zal een onderdeel zijn van het nieuwe uitvoeringsprogramma duurzaamheid dat in 2024 wordt opgesteld. **Slim Energienet Roermond** Het project Slim Energienet Roermond is op 30 oktober 2023 beëindigd. Het project blijkt niet realiseerbaar. Via een RIB is de raad op 21 november 2023 geïnformeerd. Partners en andere belanghebbenden, inclusief bewoners, zijn schriftelijk geïnformeerd. **Project Zon op je dak** Dit project is in 2023 gestart. Met dit project kunnen eigenaar-bewoners zonnepanelen tegen gunstige voorwaarden aanschaffen. In totaal kunnen 800 woning-eigenaren in twee tranches van elk 400 deelnemers, voorzien worden van zonnepanelen. De communicatie rondom de tweede tranche is gestart. Met dit project zijn inmiddels ruim 350 woningen voorzien van zonnepanelen. **Duurzaamheidscentrum** De Groene Transformator is voorjaar 2023 geopend en door ongeveer 5.000 mensen bezocht. Het hele jaar zijn er themasessies, workshops en activiteiten, gerelateerd aan het thema duurzaamheid, die inhaken op de wensen/behoeften uit de maatschappij. Daarbij wordt er samengewerkt met onderwijsinstellingen, bedrijfsleven, burgers en instanties. Voorbeeld: het event Morgen in relatie tot verduurzaming van de woning. Ter plaatse is een energieadviseur aanwezig. Er is tevens een eigen website met onder andere een activiteitenkalender. **Aanpak energiearmoede** De aanpak energiearmoede is tot uitvoering gebracht. Per kwartaal ontvangt de raad een RIB over het lokaal fonds energiearmoede. De RIB bevat tevens een hoofdstuk duurzaamheid. De raad is in 2023 vier keer meegenomen in de resultaten, ontwikkelingen en een vooruitblik.

	Speerpunt begroting 2023	*Wat hebben we bereikt?*
		Lokale aanpak isolatie De voorbereidingen voor de lokale aanpak isolatie zijn van start gegaan. Om inwoners te ondersteunen in het verduurzamen, zijn energiecoaches van RoerOmEnergie aan de slag gegaan en is een energieadviseur 2 tot 3 middagen beschikbaar bij de Groene Transformator. **CO2 prestatieladder** In 2023 zijn we binnen de gemeentelijke organisatie gestart met het ophalen van data over de CO2-footprint (denk aan aanbesteden, energie-inkoop, wagenpark). Op basis hiervan worden wij in 2024 gecertificeerd voor de CO2 prestatieladder. **Duurzaamheidscampus (CIVIL)** In 2023 is in samenwerking met Gilde Opleidingen, CIVIL en Bouwmensen, een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek is gericht op het realiseren van een regionale duurzaamheidscampus met een adviesloket voor MKB en woningeigenaren, een kennisplatform voor bedrijven in de installatiebranche en bouwsector en uitgebreid en verbeterd onderwijsaanbod op het gebied van verduurzaming.
B	***Klimaatadaptatie***	De financiële steun van de overheid voor ruimtelijke aanpassingen is toegekend aan de regio via het Waterpanel Noord. We hebben inwoners en ondernemers aangemoedigd om zelf klimaatbestendige maatregelen te nemen op hun eigen terrein met de stimuleringsregeling voor het afkoppelen van regenwater. Aanvullend hierop hebben we twee basisscholen ondersteund bij het klimaatbestendig inrichten van het schoolplein. Eén van de pleinen is opgeleverd in 2023, het andere volgt begin 2024.
C	***Vergroening***	Er is een agenda Biodiversiteit & Klimaatadaptatie opgesteld. Het 1 miljoen bomenplan is gereed en we zijn gestart met de aanleg van 4 poelen in de natuurgebieden de Breidberg en Driestruik. Om de status Nationaal Park te behouden is samen met partners een ambitiedocument Nationaal Park de Meinweg opgesteld.
D	***Bodem, geluid, luchtkwaliteit***	De RUD Limburg-Noord en de provincie Limburg hebben de overhevelingen van bodemtaken georganiseerd waardoor overheveling op 1 januari 2024 heeft plaatsgevonden
E	***Vergunning, toezicht en handhaving***	Er is sprake van hogere kosten voor de Adviescommissie Omgevingskwaliteit (AOK) Door de toename van het aantal aanvragen omgevingsvergunningen is het noodzakelijk om meer vergaderingen in te plannen waardoor de kosten toenemen. Daarnaast is hierdoor extra ondersteuning van de secretaris noodzakelijk. Dit is meegenomen in de begroting 2024.

Wat heeft het gekost?

Programma (bedragen x € 1.000)	Lasten / baten	Product	Primaire begroting 2023	Begrotings-wijziging 2023	Bijgestelde begroting 2023	Realisatie 2023	Verschil
D-04 Kansen voor klimaat	Lasten	D-0410 Klimaatadaptatie en energietransitie	329	1.156	1.485	3.063	-1.578
		D-0420 Milieubeleid en -beheer	1.473	56	1.529	1.546	-17
	Lasten		**1.802**	**1.213**	**3.014**	**4.609**	**-1.595**
	Baten	D-0410 Klimaatadaptatie en energietransitie	0	-709	-709	-2.605	1.897
		D-0420 Milieubeleid en -beheer	-165	0	-165	-212	47
	Baten		**-165**	**-709**	**-873**	**-2.818**	**1.944**
	Resultaat voor bestemming		**1.637**	**504**	**2.141**	**1.791**	**350**
	Storting in reserves	D-0410 Klimaatadaptatie en energietransitie	0	150	150	150	0
	Storting in reserves		**0**	**150**	**150**	**150**	**0**
	Ont-trekking uit reserves	D-0410 Klimaatadaptatie en energietransitie	-267	-965	-1.231	-1.231	0
	Onttrekking uit reserves		**-267**	**-965**	**-1.231**	**-1.231**	**0**
	Mutatie reserve (F980)		**-267**	**-815**	**-1.081**	**-1.081**	**0**
Totaal			**1.370**	**-310**	**1.060**	**710**	**350**

Belangrijkste afwijkingen tussen de realisatie 2023 en de begroting (ná wijziging) 2023:

Product	Onderwerp en evt. korte toelichting	Lasten	Baten	Reserve	Saldo	V/N	I/S
D-0410 Klimaatadaptatie en energietransitie	**Duurzaamheid** De aanpak en uitrol van de nationale isolatieaanpak is vertraagd (op basis van uitgestelde wet- en regelgeving) en het Buurkracht project niet is doorgegaan. Daarnaast is het Slim Energienet Roermond beëindigd, waardoor er nauwelijks kosten zijn gemaakt. De Uitvoeringsagenda Transitievisie Warmte wordt integraal opgepakt in het uitvoeringsprogramma Duurzaamheid 2024 en is daarmee in 2023 niet opgepakt.	219			219	V	I
	SPUK Energiearmoede De middelen van deze specifieke uitkering zijn vooruitontvangen via de balans en opgenomen in de begroting. In de jaarrekening zijn de daadwerkelijke lasten en baten op basis van de SISA (Single Information, single audit) in de verantwoording verwerkt. Hierbij wordt verwezen naar de SISA bijlagen. Er wordt vooraf een inschatting gemaakt van de te verwachten lasten. In 2023 is het volledige begrote bedrag echter niet besteed, waardoor de baten ook lager zijn. Het verschil is derhalve budgettair neutraal.	222	-222				I
	SPUK Capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE Gelden) De middelen van deze specifieke uitkering zijn vooruitontvangen via de balans. In de jaarrekening zijn de daadwerkelijke lasten en baten op basis van de SISA (Single Information, single audit) in de verantwoording verwerkt. Hierbij wordt verwezen naar de SISA bijlagen. Voor het jaar 2023 waren er geen lasten en opbrengsten begroot. Het verschil is budgettair neutraal.	-115	115				I
	Lokaal Fonds Energiearmoede aanpak MKB De voornaamste afwijking is te vinden binnen het lokaal fonds energiearmoede aanpak MKB. Aanvragen voor deze beleidsregel waren mogelijk tot 1 oktober. Het aantal aanvragen en de hoogte van de aanvragen waren beduidend lager dan verwacht.	72			72	V	I
	Zonnepanelenproject De baten en lasten die van toepassing zijn bij de koop en verkoop op afbetaling bij dit project zijn niet opgenomen in de begroting 2023.	-1.977	1.977				
	Overig	1	27		28	V	I
	Totaal	**-1.578**	**1.897**	**0**	**319**	**V**	**I**
	Overig	-17	47		31	V	I
	Totaal	**-17**	**47**	**0**	**31**	**V**	**I**
Totaal programma		**-1.595**	**1.944**	**0**	**350**	**V**	**I**

** een negatief bedrag betekent een nadeel t.o.v. de begroting 2023.*

Programma 5

Goede leefomgeving

Producten:
Onder het programma 'Goede leefomgeving' brengen wij de volgende producten samen:

a) Mobiliteit

b) Beheer openbare ruimte

Beleidskaders:
- Gemeentelijk Verkeer- en Vervoerplan (2017).
- Verkeersveiligheidsplan 2020.
- Evaluatie Fietsnota, Ontwikkeling Robuuste Structuren voor de fiets in Roermond (2011).
- Beheerplannen: Kadernota Beheer 2017 – 2026.
- Waterketenplan waterpanel noord 2021 – 2025.
- Gemeentelijk Rioleringsplan 2017 - 2021 (2017).
- Groenvisie 2016.
- Notitie groenadoptie (2012).
- Bomenplan gemeente Roermond beleid en beheer 2012 - 2024 (2012).
- Speelruimteplan Gemeente Roermond; Beleid in de periode 2013 – 2017 (2013).
- Duurzaamheidsvisie Roermond (2017).
- Grondstoffenplan 2014-2017.
- Parkeervisie (2020).
- Parkeerbeleidsplan en Nota parkeernormen (vastgesteld oktober 2021).
- Uitvoeringsbeleid laadinfrastructuur
- Algemene Verordening Ondergrondse Infrastructuren 2021 (AVOI).

Vigerende beheerplannen:
- Algemeen
- Verhardingen
- Civieltechnische kunstwerken
- Riolering
- Havens en waterpartijen
- Groen en bomen
- Bossen en natuurterreinen
- Reiniging
- Openbare verlichting
- Wegmeubilair
- Verkeersvoorzieningen
- Speelvoorzieningen
- Begraafplaatsen
- Kunstobjecten

Verbonden partijen:
- Enexis Holding N.V.
- Nazorg Limburg B.V. (Bodemzorg Limburg)
- Vereniging Afvalsamenwerking Limburg (ASL)
- Stichting Ons WCL (Waardevol Cultuur Landschap)
- N.V. Waterleiding Maatschappij Limburg (WML)
- Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)
- Veiligheidsregio Limburg-Noord
- Expertise Centrum GEO (ECGEO)

Strategisch doel programma

Ten aanzien van mobiliteit is onze leidraad de visie en doelstellingen uit het Gemeentelijk Verkeer- en Vervoerplan (GVVP). We zetten hierbij de komende jaren primair in op het stimuleren van duurzame en actieve mobiliteit zoals (elektrische) deelmobiliteit, lopen en fietsen om daarmee bij te dragen aan een bereikbare, verkeersveilige, leefbare en gezonde stad voor inwoners, forenzen en onze bezoekers. Naast het GVVP als breed beleidskader vertalen we ook beleid uit het Verkeersveiligheidsplan, Parkeervisie- en beleid en het laadinfrabeleid naar concrete acties, projecten en initiatieven.

Daarnaast houdt Roermond zijn fysieke leefomgeving in de openbare ruimte duurzaam in stand. De openbare ruimte in onze gemeente nodigt uit tot wandelen, fietsen, buitenspelen en ontmoeten. Bij nieuwe ontwikkelingen sturen we op een passende openbare ruimte en waar mogelijk faciliteiten voor ongeorganiseerd sporten. Wij beschermen de volksgezondheid, het milieu en de ont- en afwatering van het stedelijk gebied met een goed functionerend rioleringsstelsel. De gemeente heeft bovendien als doel afval te voorkómen en om afval dat ontstaat, te scheiden voor een zo hoogwaardig mogelijke verwerking. Daarmee wordt een bijdrage beoogd aan een schone-, veilige- en gezonde leefomgeving.

Wat wilden we bereiken in 2023?

Roermond staat voor een groene-, gezonde en aangename gemeente om te wonen, te werken en te leven. Daarbij werken we aan een leefomgeving en openbare ruimte die uitnodigt tot wandelen, fietsen, buitenspelen en ontmoeten. Dat betekent dat de openbare ruimte van een dusdanige kwaliteit moet zijn, dat deze activiteiten worden gestimuleerd en dat het buiten op straat ‘goed toeven’ is. Dit vraagt allereerst om scherpere focus op leefbaarheid en gezondheid. Immers, vanuit het toegenomen duurzaamheidsbesef, de toenemende druk op de gezondheidszorg en de pandemie vers in het geheugen willen we in Roermond inzetten op een kwalitatief hoogwaardige leefomgeving. Daarnaast vraagt dit om kwaliteit bij realisatie en beheer. De openbare ruimte wordt beheerd en onderhouden op het vastgestelde kwaliteitsniveau.

In het kader van een goede leefomgeving streven we naar meer duurzame mobiliteit om daarmee een bijdrage te leveren aan het behalen van de luchtkwaliteitsnormen en om de leefbaarheid in brede zin te verbeteren. Stimuleren van (elektrische) deelmobiliteit, meer gebruik van de fiets, lopen en het openbaar vervoer en minder gebruik van de auto door zowel inwoners als bezoekers, moet bijdragen aan een leefbare, gezonde, verkeersveilige en toch bereikbare stad. Daarvoor is het noodzakelijk anders te kijken naar de mobiliteitsopgave en om na te denken over andere mobiliteitsconcepten.

Dit doen we nadrukkelijk samen met onze externe partners zoals de BIZ-zen, Citymanagement, Limburg Marketing, Parkmanagement, wijk- en dorpsraden, VVN, Fietsersbond, Gehandicaptenplatform, projectontwikkelaars, corporaties etc., maar ook provincie en (Eu) regio. Het is belangrijk om iedereen goed te blijven aanhaken om daarmee draagvlak te creëren voor de mobiliteitstransitie die we nastreven, bijvoorbeeld in de Mobiliteitsraad die steeds meer vorm en inhoud begint te krijgen

Wat hebben we gedaan in 2023?

De speerpunten vanuit programma 5 (wat willen we bereiken/ wat gaan we ervoor doen) staan op pagina 58-61 in de programmabegroting 2023.

	Speerpunt begroting 2023	*Wat hebben we bereikt?*
A	***Mobiliteit***	**Verduurzamen zakelijke kilometers** Na beëindiging van het SHAREuregio-project, stapten we in 2023 over op 4 elektrische deelauto's en 4 elektrische deelfietsen onder de vlag van 'Onze Auto'. **(Elektrische) deelmobiliteit: Citysteps** We hebben de invoering van citysteps verder onderzocht. Door veranderingen in wetgeving en veranderende marktomstandigheden, is implementatie van elektrische steps niet haalbaar. **Parkeren en actieve mobiliteit** Het gedachtegoed uit de parkeervisie en de vertaling in de Nota Parkeernormen wordt steeds meer gebruikt bij initiatieven en transformaties zoals de projecten Weerstand en Roerdelta. Bij Roerdelta wordt voor het eerst ingezet om het aantal parkeerplaatsen te verminderen door gebruik te maken van deelmobiliteit. Daarnaast krijgt langzaam verkeer (lopen en fietsen) nadrukkelijker een plek in infrastructurele projecten zoals de Oranjelaan, de Singelring fase 3 en de Heinsbergerweg. **Regionale fietsroutes** Noorderplas: uitgevoerd Fietsbrug Leeuwen - Buggenum: De provincie Limburg is niet bereid om meer dan de toegezegde 3,5 miljoen euro cofinanciering bij te dragen. Vervolgonderzoek naar een alternatief moet uitwijzen of het project financieel haalbaar is.Fiets- voetpad Binnenstedelijke IJzeren Rijn: Samen met Prorail en ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W) bespraken we de mogelijkheden en bekeken we de kosten opnieuw. Dit vormt de basis voor een bruikleenovereenkomst met Prorail en aanvragen van overige vergunningen. I&W heeft een conceptbrief opgesteld om met de Belgische federale afspraken te maken over de herinrichting van het binnenstedelijk tracé. Linne-Merum: Roermond heeft € 355.000 gereserveerd in de begroting (50%) voor dit project. Er zijn gesprekken gevoerd met de provincie Limburg en Maasgouw over een mogelijke cofinanciering. Hieruit is nog geen concreet resultaat naar voren gekomen. **Laadinfra** We geven invulling aan individuele aanvragen naar laadpalen ('paal volgt auto'), zoals bepaald in het in 2022 vastgestelde Uitvoeringsbeleid. We plaatsen actief laadpalen op openbare locaties. Deze locaties zijn in 2022 uitgekozen in samenspraak met diverse stakeholders. **Stationsomgeving** In 2023 heeft planvorming plaatsgevonden. In 2024 komt dit tot uitvoering. **Verkeersmaatregelen** In 2023 realiseerden we verkeersmaatregelen op de Venloseweg volgens het verkeersveiligheidsplan.

	Speerpunt begroting 2023	*Wat hebben we bereikt?*
		Openbaar vervoer: Schnellbus 83 In december 2023 vonden de eerste gesprekken plaats. In 2024 maken we een doorstart met dit project. **Midden Limburg Bereikbaar (MLB)** Per 1-1-2023 is Roermond Bereikbaar overgegaan naar Midden Limburg Bereikbaar. Vooruitlopend op de samenwerkingsovereenkomst, zijn binnen de regio al verschillende projecten uitgevoerd op het gebied van hinderbeperking en gedragsbeïnvloeding.
B	***Beheer openbare ruimte***	De doelstellingen van beheer openbare ruimte zijn voor 2023 niet veranderd. Op 14 september 2023 is de Kadernota Beheer 2023 - 2032 vastgesteld. Hierin zijn onderhoudsscenario's: 'Basiskwaliteit Plus' voor de periode 2024 - 2026 en vanaf 2027 'Basiskwaliteit' opgenomen. Voortgang van projecten is opgenomen in de projectenrapportage. Afvalinzameling afstemmen op doelstelling 2025: Het operationeel grondstoffenplan gebruiken we bij het nieuw op te stellen uitvoeringsprogramma duurzaamheid. Circulariteit (Circulaire Economie) en maakt onderdeel uit van het uitvoeringsprogramma duurzaamheid. In dit plan beschrijven we het terugdringen/ verminderen van afval en de transitie naar grondstoffen. Toekomstgericht optimaliseren van het milieupark: In 2023 vond gunning plaats van de exploitatie van het huidige milieupark. Het onderzoek naar toekomstige locatie, dienstenpakket, invulling en haalbaarheid van het grondstoffenpark (milieupark 2.0.) is gestart.

Wat heeft het gekost?

Programma (bedragen x € 1.000)	Lasten / baten	Product	Primaire begroting 2023	Begrotings-wijziging 2023	Bijgestelde begroting 2023	Realisatie 2023	Verschil
D-05 Goede leef-omgeving	Lasten	D-0510 Mobiliteit	3.275	1.041	4.316	4.164	151
		D-0520 Beheer openbare ruimte	26.694	-56	26.638	28.088	-1.450
	Lasten		**29.969**	**984**	**30.954**	**32.252**	**-1.298**
	Baten	D-0510 Mobiliteit	-4.582	236	-4.346	-4.562	216
		D-0520 Beheer openbare ruimte	-16.093	452	-15.641	-16.230	590
	Baten		**-20.675**	**688**	**-19.987**	**-20.792**	**805**
	Resultaat voor bestemming		**9.294**	**1.673**	**10.967**	**11.460**	**-493**
	Storting in reserves	D-0510 Mobiliteit	0	61	61	61	0
		D-0520 Beheer openbare ruimte	0	1.780	1.780	1.780	0
	Storting in reserves		**0**	**1.842**	**1.842**	**1.842**	**0**
	Ont-trekking uit reserves	D-0510 Mobiliteit	-2	-101	-102	-102	0
		D-0520 Beheer openbare ruimte	-67	-1.736	-1.803	-1.803	0
	Onttrekking uit reserves		**-69**	**-1.836**	**-1.905**	**-1.905**	**0**
	Mutatie reserve (F980)		**-69**	**5**	**-64**	**-64**	**0**
Totaal			**9.225**	**1.678**	**10.903**	**11.396**	**-493**

Belangrijkste afwijkingen tussen de realisatie 2023 en de begroting (ná wijziging) 2023:

Product	Onderwerp en evt. korte toelichting	Lasten	Baten	Reserve	Saldo	V/N	I/S
D-0510 Mobiliteit	**Uitvoering parkeerbeleid** In 2023 zou een parkeeronderzoek uitgevoerd worden, dit is vertraagd en wordt in 2024 uitgevoerd.	70			235	V	I
	Verkeersbeleid Er heeft een correctie plaatsgevonden in de baten van inkomensoverdrachten Rijk, Gemeenten en Rijkswaterstaat voor de projecten Roermond Bereikbaar en Midden Limburg Bereikbaar. Het betreft ontvangen baten over 2022 welke pas ontvangen zijn in 2023 door de gemeente Roermond.		165			V	I
	Rijwielstallingen Het overschot is ontstaan doordat de ingehuurde medewerkers bij de fietsenstalling in 2023 betaald zijn uit het budget vanuit de Wet banengarantie (subsidie) in plaats van het reguliere budget omdat zij hiervoor in aanmerking kwamen. Inmiddels is de Wet banengarantie niet meer van toepassing op deze medewerkers, waardoor ze het huidige jaar wel uit de reguliere budgetten betaald worden. Het overschot is dus incidenteel voor 2023.	79			79	V	I
	Overig	2	51		53	V	I
	Totaal	**151**	**216**	**0**	**367**	**V**	**I**
D-0520 Beheer openbare ruimte	**Aanleg en onderhoud van wegen** Door een correctie in de investeringsrapportage 2022 is er een positieve afwijking ontstaan in de baten. Dit hangt samen met de toerekening van ambtelijke uren naar de projecten.		469		469	V	I
	Openbare verlichting Er zijn minder kosten op het gebied van elektra & gas geboekt dan begroot.	73			73	V	I
	Overige voorzieningen openbare ruimte Jaarlijks wordt rekening gehouden met een toerekening aan ambtelijke uren naar de projecten. Door een correctie bij de investeringsrapportage 2022 is er tweemaal een begrotingswijziging verwerkt (in totaal voor 1 miljoen). Daarnaast is in werkelijkheid echter minder dan verwacht toegerekend naar de projecten, namelijk circa € 380.000. Mede hierdoor is er op de salariskostenplaats een afwijking ontstaan.	-1.202			-1.202	N	I
	Havens en waterwegen De baten blijven structureel achter op de begroting. Jaarlijks zitten er schommelingen in de baten afhankelijk van de doorstroom in de haven.		-174		-174	N	S

Product	Onderwerp en evt. korte toelichting	Lasten	Baten	Reserve	Saldo	V/N	I/S
	Openbaar groen Het budget is niet volledig besteed omdat twee werkprogramma's niet hebben plaatsgevonden in 2023. Vanuit de bomen is dit de aanplant en inboet van bomen. Door krapte op de personeel capaciteit is het niet gelukt om dit tijdig voor te bereiden en aansluitend te laten plaatsvinden. Tevens is nagenoeg geen uitvoering gegeven aan het snoei en maaiprogramma langs de vijvers (maasnielderbeek). Dit omdat de vijvers recent zijn gebaggerd. Door het baggeren heeft er groot onderhoud plaatsgevonden waardoor het snoei- en maaiprogramma niet nodig was.	233			233	V	I
	Aanleg en onderhoud van riolering Binnen het subproduct riolering is een overschot ontstaan door: *Reiniging en inspectie:* Achterblijven lasten bij begroting veroorzaakt door minder te inspecteren, onder andere door beperkte capaciteit. *Kleinschalige klachten:* Begroting is gebaseerd op ervaring uit eerdere jaren en is sterk afhankelijk van het daadwerkelijk optreden van klachten, verstoppingen en noodzakelijke reparaties. Dit betreft een gesloten systeem en het ontstane overschot is conform BBV gestort in de voorziening riolering. Om die reden was de begrootte onttrekking uit de voorziening niet nodig en zijn er dus minder baten.	-118	-109		-227	N	I
	Rioolheffing Er is jaarlijks € 67.000 geraamd voor kwijtscheldingen. Omdat we uitsluitend een eigenarenheffing hanteren is het aantal kwijtscheldingen nihil.	67			67	V	S
	Afval Binnen het subproduct Afval is een overschot ontstaan. Zo zijn er minder compensabele lasten geboekt, waardoor de toerekening van de BTW lager uitvalt. Ook zijn er meer baten ontvangen dan begroot. Dit komt onder meer doordat er een subsidie is ontvangen voor het opruimen van drugsafval en sinds 2023 sprake is van een prullenbakvergoeding vanuit Nedvang. Dit betreft een gesloten systeem en het ontstane overschot is conform BBV gestort in de voorziening van afval.	-456	321		-135	N	I/S
	Overig	-47	83		36	V	I
	Totaal	**-1.450**	**590**	**0**	**-860**	**N**	**I**
Totaal programma		**-1.298**	**805**	**0**	**-493**	**N**	**I**

** een negatief bedrag betekent een nadeel t.o.v. de begroting 2023.*

Programma 6

Toekomstbestendige Stad

Producten:
Onder het programma 'Toekomstbestendige Stad' brengen wij de volgende producten samen:

a) Vrijetijdseconomie

b) Algemene economie en werklocaties

Beleidskaders:
- Economische visie Roermond (2017).
- Regionaal beleidskader Werklocaties (2019).
- Handelingsperspectief kantoren Roermond (2020).
- Ruimtelijk detailhandelsbeleid Gemeente Roermond 2015-2020 (2015).
- Nota integraal horecabeleid Gemeente Roermond (2007).
- Hotel, en bed en breakfastbeleid (2007).
- Evenementennota (2016).
- Intergemeentelijke Structuurvisie Maasplassen 2030 (2014).
- Ontwikkelkader Stedelijke Maasplassen (2019).
- Visie en Actieprogramma Recreatie en Toerisme Midden-Limburg. Verbinden, Vertellen en Verrijken (2019).
- Gebiedsprofiel Binnenstad (2023).

Verbonden partijen:
- Grenspark Maas-Swalm-Nette
- OML B.V.
- Stichting Keyport

Strategisch doel programma

Roermond is een krachtige centrumstad die een unieke positie kent met haar 3 grote trekkers; De historische binnenstad, Maasplassen en Designer Outlet Roermond. Wij zetten in op het verder versterken en verbinden van de drie grote trekkers. Roermond maakt tevens werk van haar vitale werklocaties, verblijfstoerisme en evenementen.
Wij geven uitvoering aan de economische visie en zetten daarbij in op het behouden van een vitale positie binnen het stedelijk netwerk van Zuidoost-Nederland. We besteden ook aandacht aan het bevorderen van de circulaire economie. Dit alles tot doel de brede welvaart van de inwoner te versterken door het bieden van werk, mogelijkheid tot ontwikkeling, maatschappelijke betrokkenheid en een gezonde leefomgeving.

Wat wilden we bereiken in 2023?

Het programma economische ontwikkeling draagt bij aan het versterken van het aantrekkelijke en dynamische karakter van Roermond. Bij economische ontwikkeling is samenwerking belangrijk. Het is strategisch van belang om een sterke positie te houden in het stedelijk netwerk van Zuidoost-Nederland. Samen met lokale partners zijn we verantwoordelijk voor de welvaart en het welzijn in onze gemeente. Circulaire economie is hierbij van groot belang.
De economische visie is de leidraad voor de economische ontwikkeling van Roermond. Hiervoor formuleerden we vier richtlijnen welke we verder in dit programma verdiepen en doorvertalen.

- versterken van de complete stad;
- investeren in menselijk kapitaal;
- ondersteunen van innovatie en ondernemerschap;
- samenwerken voor een vitale economie.

Wat hebben we gedaan in 2023?

De speerpunten vanuit programma 6 (wat willen we bereiken / wat gaan we ervoor doen) staan op pagina 64 van de programmabegroting 2023.

	Speerpunt begroting 2023	*Wat hebben we bereikt?*
A	***Vrijetijdseconomie***	Limburg Marketing voert de regiopromotie uit volgens het meerjarenplan. Stichting Citymanagement Roermond zorgt voor de specifieke promotie voor de binnenstad van Roermond en haar evenementen. Citymanagement ook als doel het bevorderen van de economische ontwikkeling en positionering van de stad Roermond. Met de 'Roermondse Stroomstrategie' onderzoekt Citymanagement het merk Roermond. De visie op de dagelijkse voorzieningen is in maart 2024 besloten in de raad.
B	***Toekomstbestendige werklocaties & circulaire economie***	De BIZ (Bedrijveninvesteringszones) Bedrijventerreinen gaven uitvoering aan de BIZ jaarplannen en stelden een toekomstvisie op.
C	***Menselijk kapitaal***	De gemeente is de verbindende schakel tussen onderwijs en bedrijfsleven, wij hebben ook het afgelopen jaar ingezet op versterking tussen deze partijen. Verschillende activiteiten hebben een langere aanloopperiode nodig gehad, deze zullen in 2024 tot uitvoering komen. Positionering van Roermond als aantrekkelijke woon en werkstad is via het Wonen en Werken Platform actief opgepakt. De uitvoeringsagenda menselijk kapitaal is verder vormgegeven en zal in 2024 worden vastgesteld.
D	***Dienstverlening en ondersteuning MKB***	De dienstverlening is verder versterkt: Per april 2023 is een bedrijvencontactfunctionaris actief. Er is een stimuleringsregeling kwaliteitsimpuls ingericht om de binnenstad een boost te geven. Hierbij is besloten om het startersfonds te verlengen. De aanbesteding voor de leegstandsaanpak en het aantrekken van nieuw ondernemerschap, is gewonnen door Stichting Streetwise. Het routeplan Keyport 2021-2024 is afgelopen jaar opnieuw door de gemeente uitgedragen en ondersteund. De bedrijvencontactfunctionaris bracht ondernemers actief in contact met de lopende regionale trajecten. Meer dan 140 bedrijven participeerden in de verschillende trajecten. Regionale samenwerking is en blijft een belangrijk aandachtspunt.

Wat heeft het gekost?

Programma (bedragen x € 1.000)	Lasten / baten	Product	Primaire begroting 2023	Begrotings-wijziging 2023	Bijgestelde begroting 2023	Realisatie 2023	Verschil
D-06 Toekomst-bestendige stad	Lasten	D-0610 Vitale stad	32	-29	3	3	0
		D-0620 Economie	2.988	1.582	4.570	4.100	470
	Lasten		**3.019**	**1.554**	**4.573**	**4.103**	**470**
	Baten	D-0620 Economie	-2.440	477	-1.964	-1.948	-16
	Baten		**-2.440**	**477**	**-1.964**	**-1.948**	**-16**
	Resultaat voor bestemming		**579**	**2.030**	**2.609**	**2.155**	**454**
	Storting in reserves	D-0620 Economie	0	888	888	888	0
	Storting in reserves		**0**	**888**	**888**	**888**	**0**
	Ont-trekking uit reserves	D-0610 Vitale stad	-2	2	0	0	0
		D-0620 Economie	0	-308	-308	-308	0
	Onttrekking uit reserves		**-2**	**-306**	**-308**	**-308**	**0**
	Mutatie reserve (F980)		**-2**	**582**	**579**	**579**	**0**
Totaal			**576**	**2.612**	**3.188**	**2.734**	**454**

Belangrijkste afwijkingen tussen de realisatie 2023 en de begroting (ná wijziging) 2023:

Product	Onderwerp en evt. korte toelichting	Lasten	Baten	Reserve	Saldo	V/N	I/S
D-0610 Vitale stad	Geen afwijkingen						
	Totaal	**0**	**0**	**0**	**0**		
D-0620 Economie	**Centrumkwartier** Het projectmanagement is door eigen personeel ingevuld en is niet ingehuurd en zijn er minder kosten gemaakt.	61			61	V	I
	Kwaliteitsimpuls binnenstad In oktober 2023 heeft het college een besluit genomen over de 'stimuleringsregeling kwaliteitsimpuls binnenstad'. Het overschot komt voort uit het feit dat er nog binnenkomende aanvragen nog niet compleet zijn en/of in behandeling zijn en niet in 2023 beschikt konden worden. Voorgesteld wordt om de niet bestede middelen 2023 via de resultaatbestemming in de bestemmingsreserve Kwaliteitsimpuls binnenstad te storten.	175			175	V	I
	Salarissen Economie Bij de verantwoording van de personeelskosten binnen de diverse producten binnen de jaarverantwoording ontstaan verschillen tussen begrote en gerealiseerde salariskosten. Deze worden op totaalniveau geanalyseerd. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het onderdeel financiën in de paragraaf Bedrijfsvoering. Binnen dit product is sprake van een onderschrijding op de salarislasten vanwege vacatureruimte gedurende het jaar.	127			127	V	I
	Toeristische projecten Betreft het gebiedsprofiel Maasplassen. In 2023 is eerst ingezet op het verbeteren van de veiligheid van de Maasplassen en vervolgens is gestart met het opzetten van een aanbesteding. Deze loopt, gunning is in 2024 gepland. Er wordt voorgesteld om de resterende middelen over te hevelen naar 2024.	75			75	V	I
	Overig	32	-16		16	V	I
	Totaal	**470**	**-16**	**0**	**454**	**V**	**I**
Totaal programma		**470**	**-16**	**0**	**454**	**V**	**I**

** een negatief bedrag betekent een nadeel t.o.v. de begroting 2023.*

Programma 7

Ruimte en Wonen

Producten:
Onder het programma 'Ruimte en wonen' brengen wij de volgende producten samen:

a) Ruimtelijke ordening

b) Wonen en Bouwen

c) Grondexploitatie

d) Vastgoed

Beleidskaders:
- Structuurvisie 2001/Omgevingsvisie Roermond.
- Toekomstvisie Swalmen 2004/Omgevingsvisie Roermond.
- Plan van Aanpak Omgevingsplan.
- Structuurvisie Wonen Midden-Limburg 2022-2025.
- Structuurvisie Kwaliteitsbijdrage (2012).
- Nota vastgoed (2013).
- Nota beeldkwaliteit (2015).
- Nota Grondbeleid gemeente Roermond 2021.
- Nota Bovenwijkse Voorzieningen gemeente Roermond 2011.
- Intergemeentelijke Structuurvisie Maas en Maasplassen (2014).
- Ontwikkelingskader Stedelijke Maasplassen 2020.
- Gebiedsvisie Vrijveld 2021.
- Groenvisie (2016).
- Economische visie (2017).
- Duurzaamheidsvisie (2017).
- Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP) (2017).
- Parkeervisie (2020).
- Parkeerbeleidsplan en Nota parkeernormen (2021).

Verbonden partijen:
- RUD Limburg-Noord
- Expertise Centrum Geo (ECG)

Strategisch doel programma

Roermond is en blijft een prachtige stad met aantrekkelijke woon-, verblijfs- en werkmilieus voor inwoners, ondernemers en bezoekers. Wij hebben de juiste mix aan woningen beschikbaar en zetten in op een leefbare en bereikbare stad voor onze inwoners, ondernemers en bezoekers.

Wat wilden we bereiken in 2023?

We willen een onderscheidend profiel in de regio ontwikkelen, als moderne stad voor jong en oud. Daarom werken we aan een evenwichtige bevolkingsopbouw, door een aantrekkelijke stad voor jongeren te zijn. Ook voor langer zelfstandig wonende ouderen moet de stad een prettige leefomgeving zijn. De plannen voor onderwijslocaties, nieuwe woningen, werkgelegenheid en maatschappelijke voorzieningen sluiten hierop aan. De beschikbare ruimte wordt zo ingezet dat er een kwalitatieve en toekomstbestendige leefomgeving wordt gerealiseerd waarin ruimte is voor groen, spelen, fietsen en lopen.

Wat hebben we gedaan in 2023?

De speerpunten vanuit programma 7 (wat willen we bereiken/ wat gaan we ervoor doen) vindt u terug op pagina 68-70 in de programmabegroting 2023.

	Speerpunt begroting 2023	*Wat hebben we bereikt?*
A	***Opstellen van deelbeleid***	De gemeentelijke Omgevingsvisie is op 12 oktober 2023 vastgesteld. Het ontwerpend onderzoek (als regionale bouwsteen voor de provinciale omgevingsvisie) is afgerond. Bij het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) is door de provincie een bod aan het Rijk gedaan. Het vervolg is vanwege de val van het kabinet onbekend.
B	***Grote projecten en grondbeleid***	**Roerdelta fase 2 en 3:** Het stedenbouwkundig plan (basisplan) is op 13 december 2023 gepresenteerd aan de omgeving. De verdere uitwerking en verwerking van opmerkingen vindt nu plaats. Samen met Waterschap Limburg en de Roerdelta-projectontwikkelingsmaatschappij treffen we de voorbereidingen (onderzoeksopzet, etc.) voor de planologische procedure. **Jazz City/Baton Rouge:** In Q4 2023 heeft de ontwikkelaar de plannen afgestemd met de omgeving met een omgevingsdialoog. De planologische procedure voor Baton Rouge wordt nu voorbereid. **Melickerveld:** Er is nog geen datum bekend voor een zitting bij de Raad van State. Het herstelbesluit om de plannen actueel te houden met betrekking tot stikstof is op 14 september 2023 vastgesteld door de Raad. Op basis van het in juli 2023 vastgestelde voorlopig ontwerp inrichtingsplan (VOIP) worden de plannen voor het deelgebied uitgewerkt. **Oolderveste:** De laatste twee projectmatige onderdelen van Oolderveste zijn in de verkoop gegaan en grotendeels verkocht. De bouw van deze twee onderdelen is gestart. De oplevering is in 2024. **Philipsterrein (Weerstand):** Het stedenbouwkundig structuurontwerp is op 6 juli 2023 vastgesteld door de Raad. Hierna is gewerkt aan het opstellen van het bestemmingsplan, beeldkwaliteitsplan, beheervisie en de anterieure grondexploitatieovereenkomst. De omgeving is hierbij, maar ook bij het voortraject, nadrukkelijk betrokken via twee omgevingslabs. Op 12 december 2023 zijn deze stukken vastgesteld door het college van B&W. Het ontwerpbestemmingsplan ligt met bijbehorende stukken vanaf 20 december 2023 ter inzage.

	Speerpunt begroting 2023	Wat hebben we bereikt?
C	***Bestemmingsplannen en omgevingsvergunning***	Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet ingegaan. In december zijn zoveel mogelijk ontwerpbestemmingsplannen in procedure gegaan onder het oude recht.
D	***Woonbeleid***	In 2023 zijn in aansluiting op de regionale Structuurvisie wonen Midden-Limburg 2022-2025 met Rijk en provincie afspraken gemaakt in het kader van de Woondeal Limburg. Mede in dat kader wordt gestreefd naar het verkrijgen van rijksbijdragen voor woningbouw. Zo is in het kader van de start bouw impuls 2,8 miljoen euro aan rijksmiddelen toegezegd. In 2023 is gestart met het opstellen van de woonzorgvisie. Deze wordt eind 2024 afgerond. De uitvoering van KLC verloopt grotendeels volgens planning. Aan de lopende prestatieafspraken is in 2023 uitvoering gegeven en de nieuwe prestatieafspraken 2024 zijn volgens de planning in december 2023 vastgesteld.
E	***Vastgoed***	**Meerjarenonderhoudsplan (MJOP)** Een groot deel van de geplande onderhoudswerkzaamheden zijn volgens planning uitgevoerd. Voor ander deel van de onderhoudswerkzaamheden zijn in 2023 de aanbestedingsprocedures gestart. **Verduurzaming** De voorbereiding van de aanbestedingsprocedures voor het verduurzamen van een deel van het gemeentelijk vastgoed zijn in 2023 gestart.

Aan de slag met de omgevingswet

Met de introductie van de Omgevingswet is er een vierde Decentralisatie bijgekomen na de drie decentralisaties in het sociale domein. De Omgevingswet zet de leefomgeving centraal en stimuleert dat afwegingen zoveel mogelijk decentraal gemaakt worden. Het gaat niet alleen om het toepassen van de juiste regels en procedures, maar veel meer om het houden van regie op het proces om te komen tot de uitvoering van mooie plannen. Uitgangspunt hierbij is het vroegtijdig samenwerken met de omgeving.
Voor gemeenten geldt dat de mate waarin implementatie van de Omgevingswet slaagt, bij uitstek afhankelijk is van de wijze waarop medewerkers hiermee omgaan. De bestuurlijke afwegingsruimte voor de fysieke leefomgeving wordt met de nieuwe Omgevingswet veel ruimer en geeft ruimte voor een lokale afweging. Zo worden met de zgn. bruidsschat rijksregels onderdeel van het omgevingsplan en de regels uit die bruidsschat naar eigen inzicht overnemen, aanpassen of schrappen binnen de wettelijke kaders en instructieregels. Hierdoor komt er meer ruimte voor lokaal maatwerk.

Op 12 maart 2019 heeft het college de programmaopdracht ‘Invoering Omgevingswet Roermond’ vastgesteld. Deze programma-opdracht is een verdere uitwerking van een in 2017 vastgesteld plan van aanpak, gericht op de implementatie van de Omgevingswet. Vanuit de gemeenteraad is een begeleidingsgroep ingesteld. Onderdelen van het programma zoals het aanpassen van de ICT, de werkprocessen en het opstellen van de Omgevingsvisie en de Leidraad Omgevingsdialoog zijn uitgevoerd in de periode 2019-2022.

Welke doelen hadden we in 2023?

1. Werken en handelen conform de uitgangspunten en het gedachtengoed van de Omgevingswet. De Omgevingswet vraagt een manier van werken die voor de gemeente, ambtelijk en bestuurlijk, anders is: integraal, in samenhang en afstemming. Het vraagt flexibiliteit met oog voor wat kan en mag. Het is de bedoeling dat de gemeente plannen en beleid maakt, uitvoert en evalueert in samenwerking met de samenleving.
2. De processen en de organisatiestructuur ondersteunen het werken conform de Omgevingswet.
3. Ondersteunen initiatiefnemers bij het werken met de nieuwe regelgeving

Wat hebben we gedaan in 2023?

De volledige speerpunten van de omgevingswet (wat willen we bereiken / wat gaan we ervoor doen) vindt u terug op pagina 72-73 in de programmabegroting 2023.

	Speerpunt begroting 2023	*Wat hebben we bereikt?*
A	***Transitie naar het omgevingsplan***	De Omgevingswet is op 1 januari 2024 in werking getreden. In de decembercirculaire 2023 zijn middelen opgenomen voor implementatie Omgevingswet. Voorgesteld wordt om deze middelen over te hevelen naar 2024 zodat de implementatie kan worden afgerond en de overgang wordt gemaakt naar de transitie van het omgevingsplan.
B	***Communicatie en dienstverlening***	Website gemeente Roermond is aangepast en sluit aan op het landelijke communicatietraject. Waar het nodig is (b.v. omgevingsdialoog) worden onze eigen communicatiekanalen gebruikt om inwoners te informeren. Vooruitlopend op 1 januari 2024 is ingezet op extra bemensing van de frontoffice zodat vragen van inwoners beantwoord kunnen worden. Besluitvorming van de diverse documenten is afgerond in 2023.
C	***Opleiding en structuur / formatie***	Het opleidingentraject is ingekocht en is gestart in januari 2024.
D	***ICT***	Werkprocessen zijn beschreven en geïmplementeerd in het nieuwe vergunningen-, toezicht- en handhavingssysteem, RX Mission.
E	***Wet kwaliteitsborging (Wkb)***	We hebben deelgenomen aan diverse Wkb-proefprojecten.

Wat heeft het gekost?

Programma (bedragen x € 1.000)	Lasten / baten	Product	Primaire begroting 2023	Begrotings-wijziging 2023	Bijgestelde begroting 2023	Realisatie 2023	Verschil
D-07 Ruimte en wonen	Lasten	D-0710 Ruimtelijke ordening	2.873	435	3.308	3.079	229
		D-0720 Wonen en bouwen	1.944	1.852	3.796	3.441	355
		D-0730 Grondexploitatie	337	498	835	225	610
		D-0740 Vastgoed	2.631	208	2.840	2.730	109
	Lasten		**7.785**	**2.994**	**10.779**	**9.476**	**1.303**
	Baten	D-0710 Ruimtelijke ordening	-720	-934	-1.654	-1.673	19
		D-0720 Wonen en bouwen	-1.556	-203	-1.759	-1.638	-121
		D-0730 Grondexploitatie	-127	-506	-633	-74	-559
		D-0740 Vastgoed	-2.139	89	-2.050	-10.772	8.722
	Baten		**-4.542**	**-1.554**	**-6.096**	**-14.157**	**8.061**
	Resultaat voor bestemming		**3.243**	**1.440**	**4.683**	**-4.681**	**9.364**
	Storting in reserves	D-0710 Ruimtelijke ordening	0	5.828	5.828	5.828	0
		D-0720 Wonen en bouwen	0	178	178	178	0
		D-0730 Grondexploitatie	175	681	856	856	0
	Storting in reserves		**175**	**6.687**	**6.862**	**6.862**	**0**
	Ont-trekking uit reserves	D-0710 Ruimtelijke ordening	-15	-5.700	-5.715	-5.715	0
		D-0720 Wonen en bouwen	-198	-1.597	-1.795	-1.795	0
		D-0740 Vastgoed	0	-57	-57	-57	0
	Onttrekking uit reserves		**-213**	**-7.354**	**-7.567**	**-7.567**	**0**
	Mutatie reserve (F980)		**-38**	**-667**	**-705**	**-705**	**0**
Totaal			**3.205**	**772**	**3.978**	**-5.386**	**9.364**

Belangrijkste afwijkingen tussen de realisatie 2023 en de begroting (ná wijziging) 2023:

Product	Onderwerp en evt. korte toelichting	Lasten	Baten	Reserve	Saldo	V/N	I/S
D-0710 Ruimtelijke ordening	**Ruimtelijke plannen** In 2023 zijn er minder salariskosten in dit programma geboekt. Dit heeft te maken met de toerekening van salariskosten naar de projecten. Qua baten is er een verschil ontstaan in de exploitatiebijdragen.	405	68		473	V	I
	Landmeetkunde en topografie De lasten binnen ECGeo zijn overschreden met € 198.000 door een grote inhaalslag (foutieve aanlevering door leverancier) alsmede toename in werkzaamheden (nieuwe technologie leidt tot toename signalering) op de mutatiedetectie. Door ziekte en vertrek was inhuur noodzakelijk, wat geleid heeft tot een stijging van kosten. De baten zijn € 48.000 lager, omdat 1 FTE minder inzetbaar was binnen EcGeo (vacatureruimte) vanuit Roermond. De reguliere taken en werkzaamheden zijn uitgevoerd als afgesproken. Er zijn qua doorontwikkeling veel slagen gemaakt in een BAG harmonisatie van deelnemende gemeenten.	-198	-48		-246	N	I
	Overig	22	-1		21	V	I
	Totaal	**229**	**19**	**0**	**248**	**V**	**I**
D-0720 Wonen en bouwen	**Volkshuisvesting** Het verschil komt grotendeels voort uit KLC. Dit komt doordat onderdelen van de subsidie niet zijn gebruikt. Zo zijn er minder subsidies aangevraagd voor transformaties in de binnenstad naar nultredenwoningen, dan er budget beschikbaar was. Ook heeft een van de KLC-projecten vertraging opgelopen, waardoor er niet verder bevoorschot is.	238	83		321	V	I
	Omgevingsvergunningen Voor 2023 zijn er minder legesopbrengsten in rekening gebracht dan geraamd. Dit heeft te maken met het feit dat er minder vergunningaanvragen zijn ingediend dan was voorzien. Ook zijn er minder grote bouwprojecten (met hogere bouwkosten) ingediend dan verwacht, waardoor er ook minder hoge bedragen leges in rekening zijn gebracht.		-221		-221	N	I
	Onderhoudsoftware De aanschaf van de nieuwe software voor de Omgevingswet is in 2023 volledig betaald. De daadwerkelijke kosten zijn lager dan geraamd omdat veel van de implementatie in eigen beheer is uitgevoerd (met eigen mensen). Wel blijven er nog implementatiekosten ontstaan in het komende jaar i.v.m. het vervolmaken van het systeem (het systeem is minder volledig ingericht geleverd dan aanvankelijk werd verwacht), waardoor er € 200.000 overgeheveld dient te worden naar 2024 om de verdere implementatie goed af te kunnen ronden.	267			267	V	I

Product	Onderwerp en evt. korte toelichting	Lasten	Baten	Reserve	Saldo	V/N	I/S
	Salarissen wonen en bouwen Bij de verantwoording van de personeelskosten binnen de diverse producten binnen de jaarverantwoording ontstaan verschillen tussen begrote en gerealiseerde salariskosten. Deze worden op totaalniveau geanalyseerd. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het onderdeel financiën in de paragraaf Bedrijfsvoering.	-160	-2		-162		
	Overig	10	19		45	V	I
	Totaal	**355**	**-121**	**0**	**233**	**V**	**I**
D-0730 Grondexploitatie	**Grondexploitatie** Voor een toelichting op de projecten grondexploitatie verwijzen wij u naar de paragraaf grondbeleid.	559	-559				
	Overig	51	0		51	V	I
	Totaal	**610**	**-559**	**0**	**51**		
D-0740 Vastgoed	**Beheer en verhuur gebouwen** De onderschrijding op lasten wordt met name veroorzaakt doordat er minder (incidentele) exploitatiekosten zijn gemaakt voor het beheer van verhuurpanden. De overschrijding op baten wordt met name veroorzaakt doordat de doorgevoerde CPI-index op huurcontracten in de begroting 2023 te laag was opgenomen. Uitsluitsel voor de verhoging kwam later pas in Q1 van 2023. Voor 2024 is dit al hersteld.	117	144		261	V	I
	Vrijval voorziening eigenaarsonderhoud Op advies van de accountant valt de voorziening groot onderhoud vrij. Er wordt voorgesteld om een bestemmingsreserve te vormen.		8.582		8.582	V	I
	Overige	-8	-4		-12	N	I
	Totaal	**109**	**8.722**	**0**	**8.831**	**V**	**I**
Totaal programma		**1.303**	**8.061**	**0**	**9.364**	**V**	**I**

** een negatief bedrag betekent een nadeel t.o.v. de begroting 2023.*

Programma 8

Levendige Stad

Producten:
Onder het programma 'Levendige stad' brengen wij de volgende producten samen:

a) Sportbeleid en activering

b) Sportaccommodaties en sportieve openbare ruimte

c) Kunst- en cultuurbeleid

d) Culturele organisaties en instellingen

e) Cultuurbehoud

Beleidskaders:
- Nota Sport- en beweegbeleid 2017-2022 Roermond beweegt (2017)
- Sportaccommodatiebeleid Evaluatie visie 2020 en update 2017 (2017)
- Nota Archeologie 2011
- Erfgoedverordening 2018

Verbonden partijen:
- SML (Bestuursopdracht landschap)

Strategisch doel programma

De coronapandemie heeft nog meer dan voorheen het belang van sport en cultuur doen inzien. De gemeente blijft sport en cultuur stimuleren. Deelname aan sport en cultuur is niet alleen een zinvolle vrijetijdsbesteding; deelnemen en actief zijn (soms onbewust) draagt bij aan thema's als leefbaarheid, positieve gezondheid, respect en bestrijden van eenzaamheid. Daarnaast heeft een goed sport- en cultuuraanbod een positief effect op de aantrekkelijkheid van de stad, werkgelegenheid en economische ontwikkeling.

Sport

Vanuit de Coronapandemie blijft het van groot belang dat burgers sporten en bewegen en meedoen aan cultuur. Voor de sport- en beweegdeelname zien we dat een aantal georganiseerde sporten te maken hebben met mindere belangstelling en dat burgers steeds meer zelf bepalen wanneer en met wie ze sporten. Ook de buitenruimte wordt voor het sporten en bewegen veel gebruikt. Dat sporten en bewegen van grote integrale betekenis is om als middel ingezet te worden in een breed terrein van beleidsterreinen is de afgelopen jaren bewezen. Bovenstaande aspecten dienen meegenomen te worden in het, vanuit een integrale benadering, op te stellen sport(accommodatie)beleid.

Cultuur

Cultuur brengt mensen dichter bij elkaar, stimuleert participatie en leert mensen zich beter tot elkaar te verhouden. Cultuur geeft uiting aan onze gezamenlijke geschiedenis, aan de ontwikkeling van onze waarden en perspectief op de samenleving. Cultuur is nodig om het heden te begrijpen en de toekomst vorm te kunnen geven. Cultuur draagt bij aan het verbeeldings- en inlevingsvermogen van mensen. Roermond wil inwoners verbinden. Cultuur wordt steeds meer verbonden aan andere domeinen zoals onderwijs, welzijn, economie of zorg. Binnen de meerjaren cultuurvisie hebben verschillende culturele instellingen, makers, erfgoed en de gemeentelijke instellingen als het Cuypershuis, archief en monumenten een duidelijke positie. Cultuur is een belangrijke schakel in de verbinding van de inwoners van Roermond, draagt bij aan de ontwikkeling van kinderen, het welzijn van ouderen en de aantrekkelijkheid van de stad. Roermond brengt cultuur naar de mensen toe.

Wat wilden we bereiken in 2023?

Sport

De doelstelling binnen het sport- en beweegbeleid is dat burgers blijvend sporten/bewegen. Het is daarbij niet van belang waar deze burgers actief zijn, áls ze maar actief zijn. Het streven is dan ook dat de burgers in Roermond, jong en oud, voldoen aan de voor hen geldende landelijke richtlijn bewegen. Hiervoor is het ook noodzakelijk dat Roermond voorziet in benodigde voorzieningen op gebied van accommodaties en inrichting van de openbare ruimte. Voor met name de buitensportaccommodaties geldt dat deze, waar mogelijk, een grotere betekenis krijgen om naast het gebruik door de hoofdgebruiker een belangrijkere rol te laten vervullen in het laten sporten/bewegen van burgers en/of als ontmoetingsplek voor de wijk. Een openbare ruimte die uitnodigt tot sporten en bewegen en de gezonde keuze eenvoudig maakt draagt eraan bij dat meer burgers voldoen aan de landelijke richtlijn bewegen. Binnen het huidige budget is die gewenste inrichting van de openbare ruimte niet te realiseren, hiervoor is extra budget benodigd. Met de doorontwikkeling van Sportservice, waarbij meer vanuit een regierol burgers worden gestimuleerd te sporten en bewegen, wordt bereikt dat positief wordt bijgedragen aan doelstellingen van meerdere beleidsterreinen.

Cultuur

In Roermond heerst een bruisend cultureel klimaat waarbij de intrinsieke, maatschappelijke en economische waarden van cultuur centraal staan. In 2023 geven we uitvoering aan de nieuwe meerjarencultuurvisie die naar verwachting eind 2022 is vastgesteld. In dit nieuwe meerjarenbeleid geven we expliciet ruimte aan makers en cultureel ondernemers en stellen zichtbaarheid en verbinding van cultuur en erfgoed centraal. We zetten in op verbreding en versterking van de basisinfrastructuur om nieuwe initiatieven een kans te geven en een meer divers aanbod te creëren. Het positioneren en meer beleefbaar maken van ons (fysiek en immaterieel) erfgoed, historie, archeologie en monumenten vinden we belangrijk. We willen cultuur en erfgoed van waarde laten zijn voor zoveel mogelijk mensen in de gemeente. Hierin is samenwerking van groot belang: tussen presentatieplekken en producerende instellingen, tussen makers en publiek, tussen verschillende beleidsterreinen zoals het onderwijs en de zorg, maar ook tussen gemeenten en regio's. We blijven de culturele sector faciliteren door de ondersteuning van makers, culturele instellingen, verenigingen, evenementen en initiatieven met een divers aanbod. Hierbij streven we naar een balans tussen meer centrale voorzieningen en cultuur in de wijken. Het historische en monumentale karakter, de rijks- en gemeentelijke monumenten en de beschermde stads- en dorpsgezichten van Roermond worden versterkt en meer zichtbaar gemaakt voor publiek.

In de meerjarenvisie geven we nadrukkelijk aan dat de huidige middelen niet voldoende zijn om kerntaken uit te voeren op het gebied van cultuur, erfgoed en collectiebeheer; het faciliteren van een breed publieksbereik; en het mogelijk maken van divers aanbod. Om met deze beperkte middelen (een deel van de) ambities waar te maken is het noodzakelijk keuzes te maken. We doen daarom een brede oproep voor meer middelen voor cultuur, erfgoed en collectiebeheer.

Op het vlak van erfgoed gaan we actueel beleid opstellen. Het beperkte beleid dat er is, is zwaar verouderd. Dit beleid gaat ons helpen om het erfgoed beter te beschermen, ontwikkelen en beleven en als inspiratiebron te gebruiken bij nieuwe ontwikkelingen.

Wat hebben we gedaan in 2023?

De speerpunten vanuit programma 8 (wat willen we bereiken/ wat gaan we ervoor doen) vindt u terug op pagina 76-79 in de programmabegroting 2023.

	Speerpunt begroting 2023	*Wat hebben we bereikt?*
A	***Sportbeleid en activering***	Het lokaal sportakkoord is, conform voorwaarden om in 2023 deel te blijven nemen aan de Rijksregeling, omgevormd naar het Lokaal Sportakkoord II. Het sport- en beweegbeleid 2024-2028 ‘Roermond: sportief bezig’’ is in concept opgesteld en is in maart 2024 ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraad.
B	***Sportaccommodatiebeleid en sportieve openbare ruimte***	Voor een aantal buitensportaccommodaties is een quick-scan over de toekomstbestendigheid van het sportpark en de hoofdgebruiker uitgevoerd, als input voor het op te stellen accommodatiebeleid. Tevens is de opdracht geformuleerd voor de herinrichting van de buitenruimte van zwembad de Roerdomp.
C	***Uitvoering meerjaren cultuurvisie***	• De basisinfrastructuur is verbreed met 5 nieuwe instellingen: Nieuwe Helden Next Level, Cultuurnacht, The Movement, Heritage Sinfonietta en Roermond in Tun; • Nieuwe subsidieregelingen zijn vastgesteld: ‘Samenwerken in Cultuur’ en ‘Basissubsidie Culturele Amateurkunsten Roermond’; • De nieuwe subsidieregeling ‘Culturele Maakplaats Roermond 2023-2026’ is vastgesteld en de werkwijze is aangepast; • Er is een nieuwe cultuurcoach Streetculture aangesteld; • Er is subsidie verstrekt voor de modernisering van Museum Asselt; • Er zijn diverse initiatieven ondersteund voor cultuur in de wijk.
D	***Revitalisatie theater de Oranjerie***	De revitalisatie is afgerond. Er zijn flinke stappen gezet richting duurzaamheid. Het theater is volledig van het gas af. Theater De Oranjerie heeft de aanvraag tot vaststelling van de verleende subsidie ingediend.
E	***Evaluatie consessie overeenkomst Yask – gemeente***	De opdrachtformulering tot de evaluatie van de exploitatie van het ECI-complex, vormgegeven in een concessieovereenkomst tussen gemeente en Vebego, is vastgesteld. We zijn gestart met de voorbereidende werkzaamheden o.a. het komen tot een plan van aanpak.
F	***Cultuurlandschappen***	Er is een rapport opgeleverd waaruit blijkt dat Roermond een gevarieerd en rijk cultuurlandschap heeft. Dit rapport wordt gebruikt om bij ruimtelijke plannen te bepalen wat de landschappelijke waarde van een gebied is.
G	***Erfgoedvisie***	De Erfgoedvisie is in de raad van december 2023 vastgesteld als basis voor ons nieuwe erfgoedbeleid.
H	***Erfgoedverordening***	De Erfgoedverordening is in de raad van juni 2023 vastgesteld, waarmee de monumentensubsidies gebruiksvriendelijker zijn geworden.

	Speerpunt begroting 2023	*Wat hebben we bereikt?*
I	***Uitvoering toekomstplan Cuypershuis en voortzetting bedrijfsvoering***	Het college heeft op 12 september 2023 besloten het Plan van Aanpak Toekomstvisie Cuypershuis vast te stellen. Het betreft een stappenplan om te komen tot deze toekomstvisie. Het plan van aanpak is gesplitst in twee delen: 1. De basis op orde, dat het fundament legt voor een toekomstbestendig Cuypershuis. 2. Cuypershuis 2026 en verder, dat gaat over de toekomst van het Cuypershuis vanaf 2026.
J	***Uitvoering collectieplan beeldende kunst***	De uitvoering van het collectieplan is opgestart en zal in 2024 verder worden voortgezet.
K	***Uitbreiding bestaande dienstverlenings-overeenkomsten (DVO's) met Leudal en Roerdalen en nieuwe DVO's met Echt-Susteren en Maasgouw***	De dienstverleningsovereenkomsten zijn afgesloten met de gemeenten. Hiermee voeren wij voor deze gemeenten de archiefdienstverlening uit.

Wat heeft het gekost?

Programma (bedragen x € 1.000)	Lasten / baten	Product	Primaire begroting 2023	Begrotings-wijziging 2023	Bijgestelde begroting 2023	Realisatie 2023	Verschil
D-08 Levendige stad	Lasten	D-0810 Sportbeleid en activering	1.728	411	2.139	1.864	275
		D-0820 Sportaccommodaties	3.945	1.289	5.235	5.263	-28
		D-0830 Kunst- en cultuurbeleid	1.273	487	1.760	1.690	70
		D-0840 Culturele organisaties en instellingen	4.502	88	4.590	4.574	17
		D-0850 Cultuurbehoud	1.770	392	2.162	1.955	207
	Lasten		**13.219**	**2.667**	**15.886**	**15.346**	**540**
	Baten	D-0810 Sportbeleid en activering	-251	-307	-558	-557	-0
		D-0820 Sportaccommodaties	-1.121	-564	-1.686	-2.598	913
		D-0830 Kunst- en cultuurbeleid	0	0	0	-0	0
		D-0840 Culturele organisaties en instellingen	-266	-118	-384	-399	15
		D-0850 Cultuurbehoud	-210	42	-168	-246	79
	Baten		**-1.848**	**-947**	**-2.795**	**-3.801**	**1.007**
	Resultaat voor bestemming		**11.371**	**1.720**	**13.091**	**11.544**	**1.547**
	Storting in reserves	D-0820 Sportaccommodaties	0	84	84	84	0
		D-0850 Cultuurbehoud	0	137	137	137	0
	Storting in reserves		**0**	**221**	**221**	**221**	**0**
	Ont-trekking uit reserves	D-0820 Sportaccommodaties	-35	-620	-655	-655	0
		D-0830 Kunst- en cultuurbeleid	-10	-340	-350	-350	0
		D-0840 Culturele organisaties en instellingen	-11	11	0	0	0
		D-0850 Cultuurbehoud	-5	-385	-390	-390	0
	Onttrekking uit reserves		**-61**	**-1.334**	**-1.395**	**-1.395**	**0**
	Mutatie reserve (F980)		**-61**	**-1.113**	**-1.174**	**-1.174**	**0**
Totaal			**11.310**	**607**	**11.917**	**10.370**	**1.547**

Belangrijkste afwijkingen tussen de realisatie 2023 en de begroting (ná wijziging) 2023:

Product	Onderwerp en evt. korte toelichting	Lasten	Baten	Reserve	Saldo	V/N	I/S
D-0810 Sportbeleid en activering	**Salarislasten Sportbeleid en activering** De onderschrijding in lasten wordt met name veroorzaakt door een wijziging van de brede regeling Combinatiefunctionarissen per 2023. Hierdoor kunnen er meer werkzaamheden van sport personeel onder deze regeling vallen. Dit levert een voordeel (ca € 120k) op ten gunste van de vaste formatie.	165			165	V	I
	Sportbeleid en Sportstimulering De onderschrijding op lasten heeft meerdere oorzaken zoals o.a. lagere uitgaven aan sportverenigingen i.v.m. lager aantal jeugdleden, een terugvordering van het jeugdcultuurfonds i.v.m. het bereiken maximale reserve bij dit fonds en tenslotte een geringe onderschrijding op het budget geactualiseerd sport- en beweegbeleid.	69			69	V	I
	Overig	41			41	V	I
	Totaal	**275**	**0**	**0**	**275**	**V**	**I**
D-0820 Sportaccommodaties	**Zwembad De Roerdomp** De overschrijding op lasten wordt met name veroorzaakt door hogere energiekosten en kosten flexibel personeel dan begroot. Dit ondanks het feit dat de begroting voor energielasten hiervoor in de 2e en 3e tussenrapportage naar boven was bijgesteld. Dit nadeel wordt goedgemaakt door extra gegenereerde entreegeld opbrengsten door De Roerdomp.	-143	156		13	V	I
	Sportmaterialen sporthallen De gemeente vervangt en repareert sportmaterialen na de jaarlijkse keuring. Afgelopen jaar is er weinig sportmateriaal afgekeurd en zijn er weinig reparaties uitgevoerd. Derhalve deze onderschrijding in lasten.	80			80	V	I
	Voorziening gebruikersonderhoud sportaccommodaties Op advies van de accountant valt de voorziening gebruikersonderhoud sportaccommodaties vrij. Er wordt voorgesteld om een bestemmingsreserve te vormen.		709		709	V	I
	Overig	35	48	0	83	V	I
	Totaal	**-28**	**913**	**0**	**885**	**V**	**I**
D-0830 Kunst- en cultuurbeleid	**Corona middelen lokale- regionale culturele infrastructuur** Er vindt een onderschrijding plaats op uitgaven Corona ondersteuning culturele infrastructuur (Maakplaats). De middelen worden wel uitgegeven, maar dit verloopt langzamer dan gepland.	107			107	V	I
	Overig	-37	0	0	-37	N	I
	Totaal	**70**	**0**	**0**	**70**	**V**	**I**

Product	Onderwerp en evt. korte toelichting	Lasten	Baten	Reserve	Saldo	V/N	I/S
D-0840 Culturele organisaties en instellingen	Overig	17	15		32	V	I
	Totaal	**17**	**15**	**0**	**32**	**V**	**I**
D-0850 Cultuurbehoud	**Metamorfose Oud Stadsarchief** In het jaar 2023 heeft het gemeentearchief meer uitgegeven aan het project Metamorfose dan in het begin van het jaar was begroot. De reden voor dit verschil is dat de restauratiewerkzaamheden sneller zijn verlopen dan verwacht. Dekking verloopt via subsidie, derhalve is er geen resultaateffect.	-30	30		0		I
	Museum Cuypershuis De hogere lasten zijn toe te schrijven aan een aantal éénmalige uitgaven die voortvloeien uit de ambities die het college heeft geformuleerd in het Plan van Aanpak, o.a. investeringen ten behoeve van een betere verhuurbaarheid van het atelier (arbo). De hogere inkomsten komen voort uit een hogere opbrengst door een stijging van het aantal bezoekers en omzet in de winkel en Cuyperscafé. Tevens een eenmalige subsidie ontvangen voor Onder de Wol.	-56	36		-20	N	I
	Vaste- en wisseltentoonstellingen, activiteiten en educatie Het positief saldo is ontstaan doordat de geambieerde transitie die beoogd was in te zetten, met het uitvoeren van het Plan van Aanpak, per 1 oktober integraal aangepakt is. Een aantal eenmalige investeringen zijn gerealiseerd, maar een aantal begrote kosten ten behoeve van Educatie, Communicatie en Programmering konden niet in 2023 gerealiseerd worden.	68			68	V	I
	Restauratie / behoud monumenten De onderschrijding op lasten wordt met name veroorzaakt door een ongebruikelijk lager aantal subsidieaanvragen in 2023. Dit leidt nu tot een voordeel.	67			67	V	I
	Subsidie stichting Stadsherstel De stichting Stadsherstel is pas eind 2023 opgericht, waardoor er In 2023 nog geen activiteiten hebben plaatsgevonden en dus nog geen subsidie kon worden verleend. In 2024 zal voor het eerst subsidie worden verleend aan de stichting.	50			50	V	I

Product	Onderwerp en evt. korte toelichting	Lasten	Baten	Reserve	Saldo	V/N	I/S
	Salarislasten musea en erfgoed Bij de verantwoording van de personeelskosten binnen de diverse producten binnen de jaarverantwoording ontstaan verschillen tussen begrote en gerealiseerde salariskosten. Deze worden op totaalniveau geanalyseerd. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het onderdeel financiën in de paragraaf Bedrijfsvoering. Er heeft een onderschrijding op salarislasten plaatsgevonden, die met name wordt veroorzaakt door later ingevulde vacatures dan gepland. De huidige krappe arbeidsmarkt speelt hierin een rol.	110			110	V	I
	Overig	-3	13	0	10	V	I
	Totaal	**207**	**79**	**0**	**285**	**V**	**I**
Totaal programma		**540**	**1.007**	**0**	**1.547**	**V**	**I**

** een negatief bedrag betekent een nadeel t.o.v. de begroting 2023.*

Programma 9

Veilige Stad

Producten:
Onder het programma 'Veilige Stad' brengen wij de volgende producten samen:

a) Sociale veiligheid

b) Fysieke veiligheid

Beleidskaders:
- Integraal Veiligheidsbeleid 2020 – 2023
- Uitvoeringsplan integrale veiligheid 2023 (nog vast te stellen)
- Regionaal beleidsplan 2020-2023 Veiligheidsregio Limburg-Noord
- Brandweerbeleidsplan 2020-2023

Verbonden partijen:
- Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN)
- Anti-discriminatievoorziening Limburg (ADV Limburg)

Strategisch doel programma

Roermond is een veilige stad waar iedereen zich thuis en welkom voelt. Samen met onze inwoners, ketenpartners, ondernemers en bezoekers werken wij aan het versterken van de leefbaarheid en veiligheid in Roermond.

Wat wilden we bereiken in 2023?

Na twee jaar van ingrijpende coronamaatregelen keerden we het afgelopen jaar terug naar het 'nieuwe normaal'. De capaciteit die nodig was voor de aanpak van de pandemie, kan nu grotendeels weer ingezet worden voor het verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid in Roermond. Wij signaleren echter wel een ontwikkeling waarin er blijvend (handhavings) capaciteit nodig is voor de vluchtelingencrisis, de coronacrisis die ieder moment de kop weer kan opsteken, en de toenemende onrust in onze samenleving.

Helaas lijkt er in de maatschappij ook een nieuwe normaal van verharding en normvervaging te zijn ontstaan. We zien in het land problemen, bijvoorbeeld bij voetbalwedstrijden en demonstraties. Ook in Roermond waren er ongeregeldheden, in het bijzonder bij het instellen van de avondklok en rondom de jaarwisseling. De gemeente Roermond zet actief in op het terugdraaien van deze tendens. Zo werken we domein-overstijgend, en in nauwe samenwerking met onze partners, aan jeugd- en jongerenbeleid. Daarmee wordt verder de nadruk gelegd op preventie als speerpunt in ons veiligheidsbeleid.

Naast de nieuwe ontwikkelingen gaat het reguliere veiligheidswerk gewoon door. 2023 wordt de laatste jaarschijf van het integrale veiligheidsbeleid 2020 – 2023. Er zal, met inachtneming van nieuwe ontwikkelingen, hard worden gewerkt aan de vastgelegde doelstellingen. Hoewel op het moment van schrijven de plannen voor de komende jaren nog gemaakt moeten worden, is het duidelijk dat een aantal thema's de volle aandacht zullen blijven behouden. De gemeente Roermond zal verder werken aan de aanpak van ondermijning, aan het gebruik van data als basis voor ons werk, en aan een verdere intensivering van de samenwerking met onze partners, waar mogelijk op wijkniveau.

Tegelijkertijd wordt een doorkijk gemaakt naar de toekomst. Bij de totstandkoming van het nieuwe veiligheidsbeleid worden niet alleen de partners nauwer betrokken, maar zal ook worden ingezet op een intensievere samenwerking met de gemeenteraad. Daarbij worden ook onze beleidsvoornemens en ambities afgezet tegen de slagkracht van de ambtelijke organisatie. Op die manier wordt ook een mogelijke noodzaak tot toekomstige financiële impulsen inzichtelijk gemaakt.

Op het gebied van brandweerzorg, crisisbeheersing en rampenbestrijding treedt de Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN) op als verlengd lokaal bestuur en samenwerkende partij van de vijftien gemeenten in deze regio. De VRLN draagt zorg voor een vermindering in het aantal incidenten en beperking van de mogelijke impact daarvan. Daarnaast is de VRLN verantwoordelijk voor het leveren van geoefende, parate en professionele hulpverlening (brandweerzorg en crisisbeheersing), die op deze wijze adequaat en effectief optreedt bij ongevallen en rampen van uiteenlopende aard.

Wat hebben we gedaan in 2023?

De speerpunten vanuit programma 9 (wat willen we bereiken/wat gaan we ervoor doen) vindt u terug op pagina 82-84 in de programmabegroting 2023.

	Speerpunt begroting 2023	*Wat hebben we bereikt?*
A	***Veiligheidsbeleid 2020 – 2023***	Alle doelen uit het UVP 2023 zijn gerealiseerd of worden op korte termijn gerealiseerd. Herijking van het prostitutiebeleid en een deel van onze aanpak van woonoverlast krijgen een vervolg via integraal veiligheidsplan (IVP) 2024-2027.
B	***Zorg- en veiligheidshuis***	In 2023 heeft het Zorg- en Veiligheidshuis Midden-Limburg zich ingezet om ernstige vormen van criminaliteit en overlast terug te dringen. In het bijzonder is in 2023 aandacht besteed aan de thema's mensenhandel en de nazorg voor ex-gedetineerden.
C	***Integraal toezicht en integrale handhaving***	Er is prioriteit gegeven aan de invoering van de omgevingswet.
D	***Crisisbeheersing en brandweerzorg***	Crisisbeheersing en brandweerzorg is op orde. We werken samen met België en Duitsland. In samenwerking met Duitsland is het project Euregionale Rijn-Maas-Waal Incidentbestrijding en Crisismanagement (ERMWIC) gestart. Dit project richt zich op het versterken en uitbreiden van opgeschaalde brandbestrijding, ambulancehulpverlening, rampenbestrijding en crisisbeheersing. Ook is de samenwerking met de VRLN voor de opvang van Oekraïners voortgezet.

Wat heeft het gekost?

Programma (bedragen x € 1.000)	Lasten / baten	Product	Primaire begroting 2023	Begrotings-wijziging 2023	Bijgestelde begroting 2023	Realisatie 2023	Verschil
D-09 Veilige stad	Lasten	D-0910 Sociale veiligheid	4.276	459	4.735	4.809	-75
		D-0920 Fysieke veiligheid	4.710	376	5.087	5.207	-120
	Lasten		**8.986**	**835**	**9.821**	**10.016**	**-195**
	Baten	D-0910 Sociale veiligheid	-1.059	-30	-1.089	-1.239	150
		D-0920 Fysieke veiligheid	0	0	0	8	-8
	Baten		**-1.059**	**-30**	**-1.089**	**-1.231**	**142**
	Resultaat voor bestemming		**7.927**	**805**	**8.732**	**8.785**	**-53**
	Storting in reserves	D-0910 Sociale veiligheid	0	7	7	7	0
	Storting in reserves		**0**	**7**	**7**	**7**	**0**
	Ont-trekking uit reserves	D-0910 Sociale veiligheid	0	-202	-202	-202	0
	Onttrekking uit reserves		**0**	**-202**	**-202**	**-202**	**0**
	Mutatie reserve (F980)		**0**	**-195**	**-195**	**-195**	**0**
Totaal			**7.927**	**610**	**8.537**	**8.590**	**-53**

Belangrijkste afwijkingen tussen de realisatie 2023 en de begroting (ná wijziging) 2023:

Product	Onderwerp en evt. korte toelichting	Lasten	Baten	Reserve	Saldo	V/N	I/S
D-0910 Sociale veiligheid	**Zorg- en veiligheidshuis** Het zorg- en veiligheidshuis (ZVH) voor de regio Midden-Limburg is beheersmatig ondergebracht bij de gemeente Roermond. ZVH wordt gefinancierd door de deelnemende gemeenten. Voor gemeente Roermond is het ZVH volledig budgettair neutraal. De hogere lasten worden gedekt door de hogere baten binnen de begroting van het zorg- en veiligheidshuis.	-83	83				
	Overig	8	67		70	V	I
	Totaal	**-75**	**150**	**0**	**70**	**V**	**I**
D-0920 Fysieke veiligheid	**FLO Kosten veiligheidsregio** Dit betreft de FLO-bijdrage aan de VLRN voor het voormalig beroepspersoneel dat voor de regionalisering in dienst was van het brandweerkorps Roermond. De kosten voor FLO zijn destijds buiten de regionalisering gebleven. Jaarlijks ontvangt gemeente Roermond een factuur voor de werkelijk gemaakte kosten. De gemeente is in gesprek met de Veiligheidsregio om deze kosten structureel onder te brengen in de begroting van de Veiligheidsregio.	-130	0		-130	N	
	Overig	10	-8		15	V	I
	Totaal	**-120**	**5**	**0**	**-115**	**N**	**I**
Totaal programma		**-195**	**142**	**0**	**-53**	**N**	**I**

** een negatief bedrag betekent een nadeel t.o.v. de begroting 2023.*

Programma 10

Moderne gemeente

Producten:
Onder het programma ''Moderne gemeente' brengen wij de volgende producten samen:

a) Dienstverlening aan burgers

b) Bestuur en organisatie

Beleidskaders:
- Toekomstvisie Roermond 2030 (2016).
- Euregio-Visie 2030 (2021)
- Bestuursovereenkomst Samenwerking Midden-Limburg (2014).
- Agenda van Midden-Limburg (2016).
- Communicatievisie gemeente Roermond (2015).
- Nota actief burgerschap (2015).

Verbonden partijen:
- Openbaar Lichaam Euregio Rijn-Maas-Noord
- Samenwerking Midden-Limburg (SML)

Strategisch doel programma

Roermond staat voor een moderne gemeente die weet wat van haar wordt gevraagd en zich aanpast aan de veranderingen in de samenleving. Daarbij geven we ruimte aan initiatieven uit de samenleving. De gemeentelijke organisatie verandert mee en bouwt aan toekomstbestendigheid. Inwoners weten wat ze van de gemeente kunnen verwachten.

Wat wilden we bereiken in 2023?

Roermond maken we samen en niet alleen vanuit het stadhuis. In onze stad is veel kennis en expertise die we willen benutten. Waar inwoners verantwoordelijkheid nemen en de inrichting van hun leefomgeving mee bepalen of taken van ons overnemen, werken we waar mogelijk mee. Dit noemen we overheidsparticipatie. Daarnaast betrekken we onze inwoners bij beleidsvorming en –uitvoering. Dit noemen we burgerparticipatie. Wij innoveren onze beleidsprocessen niet alleen door meer burgerparticipatie, maar ook door de inzet van data die een feitelijke onderbouwing van beleid en besluiten geven.

Participatie en communicatie gaan hand in hand. Zonder duidelijke, open en transparante communicatie is succesvolle participatie niet mogelijk. Voor het realiseren van ambities op het gebied van meer dialoog en samenwerking en actief burgerschap is een communicatieve organisatie een noodzakelijke randvoorwaarde en daarmee voor ons een belangrijke doelstelling. We zijn transparant en communiceren op een moderne wijze.
Een aantal opgaven die op ons bord liggen zijn te omvattend om als gemeente zelfstandig op te kunnen pakken. Hiervoor is samenwerking nodig. Soms zijn er ook andere omstandigheden die om samenwerking vragen. Bijvoorbeeld slagkracht in lobby, grensoverschrijdende projecten of bovenlokale subsidiemogelijkheden. Wij zetten daarom in op de kansen die de (EU)regionale samenwerking ons biedt en hebben daarbij een voortrekkersrol.
In 2023 brengen we de dienstverlening verder op orde binnen de eisen die de samenleving vandaag aan ons stelt. Roermond beschikt over een wendbare organisatie die faciliteert, ruimte geeft en het vizier voortdurend op vooruitgang heeft gericht.

Wat hebben we gedaan in 2023?

De speerpunten vanuit programma 10 (wat willen we bereiken/wat gaan we ervoor doen) vindt u terug op pagina 88-90 in de programmabegroting 2023.

	Speerpunt begroting 2023	*Wat hebben we bereikt?*
A	***Burgerparticipatie***	Met het wetsvoorstel “Wet versterking participatie op decentraal niveau” wordt geregeld dat de gemeente burgers in staat stelt te participeren bij voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid. Om hieraan te kunnen voldoen moet de huidige inspraakverordening hierbij verbreed worden naar een participatie- en inspraakverordening. Vooruitlopend op de inwerkingtreding van deze nieuwe wet willen we de participatie al moderniseren. Deze modernisering en vernieuwing van de inwoners- en overheidsparticipatie is in februari 2024 ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraad.
B	***Communicatie***	In 2023 zijn enkele interne trainingen interactieve en creatieve werkvormen gegeven. Dit kunnen medewerkers inzetten bij het organiseren van een bijeenkomst met inwoners. De Newsroom-aanpak (monitoring van wat er leeft en speelt in de Roermondse samenleving) gebruiken we structureel in ons werkproces, deze aanpak blijven we evalueren en door ontwikkelen. Om de informatie naar inwoners meer te structureren zijn we gestart met het traject contentplatform, dit betreft een website die aanvullend is op roermond.nl. Hiervoor is fase 1 volledig doorlopen. Vanwege nieuwe inzichten is deze fase nog niet afgerond. Als we beter weten waar bij onze inwoners de behoeften liggen, kunnen we op basis daarvan een beter gefundeerde keuze maken voor de juiste leverancier van de website.
C	***Euregionale samenwerking***	In 2023 heeft de Interregionale commissie van de Euregio aan diverse samenwerkingsprojecten, waar Roermondse stichtingen en verenigingen aan deelnemen, een Interregsubsidie uit het Kleinprojectfonds toegekend. Ook zijn er meerdere contactmomenten en uitwisselingen geweest met Mönchengladbach, tussen college- en raadsleden op het gebied van sport (EK Hockey) en cultuur (museum-maand). De gemeenteraad heeft een motie aangenomen (23M38) om te onderzoeken hoe de stedenband met Mönchengladbach en de (Eu)regionale samenwerking verbeterd kan worden. Hierover worden gesprekken gevoerd met de gemeente Mönchengladbach.
D	***Klantcontacten***	Afgelopen jaar is de aanvraag van digitale producten binnen de afdeling publiekszaken uitgebreid. In 2023 is het digitale proces ‘Open berichten’ en het proces ‘Geboorte’ in samenwerking met Laurentius ziekenhuis en alle verloskundigen van de gemeente Roermond gerealiseerd. Eind december is het eerste dashboard van het i-klanttevredenheidsonderzoek (i-KTO) opgeleverd. Dit i-KTO krijgt een vervolg in 2024 en zal worden verfijnd om steeds de klanttevredenheid te blijven monitoren en om verbeterpunten op te pakken. Ook zijn er enkele projecten vanuit het uitvoeringsprogramma digitale samenleving afgerond. Bijvoorbeeld het project servicenormen en de start van gem-bot kunnen bijdragen aan verbeterde klantcontacten. Zo is gem-bot de gemeentelijke chatbot die inwoners helpt bij het vinden van de juiste informatie op de website. Naast dit alles blijven we oog houden voor maatwerk in het klantcontact daar waar dat van ons gevraagd wordt.

Wat heeft het gekost?

Programma (bedragen x € 1.000)	Lasten / baten	Product	Primaire begroting 2023	Begrotings-wijziging 2023	Bijgestelde begroting 2023	Realisatie 2023	Verschil
D-10 Moderne gemeente	Lasten	D-1010 Dienstverlening aan burgers	2.147	466	2.613	2.588	25
		D-1020 Bestuur en organisatie	3.111	313	3.424	3.372	51
	Lasten		**5.258**	**779**	**6.037**	**5.961**	**76**
	Baten	D-1010 Dienstverlening aan burgers	-607	-244	-851	-866	15
		D-1020 Bestuur en organisatie	-143	-241	-384	-447	63
	Baten		**-750**	**-485**	**-1.235**	**-1.313**	**78**
	Resultaat voor bestemming		**4.508**	**294**	**4.802**	**4.648**	**154**
	Ont-trekking uit reserves	D-1010 Dienstverlening aan burgers	0	-95	-95	-95	0
		D-1020 Bestuur en organisatie	0	-180	-180	-180	0
	Onttrekking uit reserves		**0**	**-275**	**-275**	**-275**	**0**
	Mutatie reserve (F980)		**0**	**-275**	**-275**	**-275**	**0**
Totaal			**4.508**	**19**	**4.527**	**4.373**	**154**

Belangrijkste afwijkingen tussen de realisatie 2023 en de begroting (ná wijziging) 2023:

Product	Onderwerp en evt. korte toelichting	Lasten	Baten	Reserve	Saldo	V/N	I/S
D-1010 Dienstverlening aan burgers	Overig	25	15		40	V	I
	Totaal	**25**	**15**		**40**	**V**	**I**
D-1020 Bestuur en organisatie	**Bestuur en Organisatie** Binnen een aantal budgetten worden minder lasten gemaakt dan begroot. Dit betreft o.a. de budgetten voor strategische oriëntatie, bestuursopdrachten en subsidieadviezen.	50			50	V	
	Voorziening wethouderspensioen (APPA) De overschrijding op lasten en onderschrijding op baten worden veroorzaakt door een actualisatie van de voorziening APPA. Per saldo leidt dit tot een gering voordeel, daar de vrijval bij het deel wethouders 'reeds gepensioneerd' hoger is dan de dotatie van het deel wethouders 'niet gepensioneerd'.	-27	52		25	V	I
	Overig	28	11		39	V	I
	Totaal	**51**	**63**		**114**	**V**	**I**
Totaal programma		**76**	**78**	**0**	**154**	**V**	**I**

** een negatief bedrag betekent een nadeel t.o.v. de begroting 2023.*

Overig / Overzichten

Producten:
**Onder het programma ''Overig'
brengen wij de volgende producten samen:**

a) Algemene dekkingsmiddelen

b) Overhead

c) Heffing Vennootschapsbelasting

d) Onvoorzien

Verbonden partijen

- Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)
- N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
- N.V. Waterleiding Maatschappij Limburg (WML)
- Enexis Holding N.V.
- Verkoop Vennootschap B.V.
- Publiek Belang Electriciteitsproductie B.V.
- ICT Noord en Midden-Limburg (ICT NML)
- Inkoopcentrum Zuid coöperatieve vereniging
- Coöperatieve vereniging Dimpact

Overzicht 1: Algemene dekkingsmiddelen

Definitie algemene dekkingsmiddelen
De algemene dekkingsmiddelen zijn die inkomsten van de gemeente waar geen directe dienstverlening en/of bestedingsverplichtingen tegenover staan. Het zijn dan ook vrij besteedbare middelen die jaarlijks worden ingezet ter dekking van de uitgaven op de diverse programma's. De belangrijkste daarvan zijn de uitkering uit het Gemeentefonds en de opbrengst Onroerendezaakbelastingen (OZB). Daarnaast zijn er nog een aantal kleinere opbrengsten zonder specifiek bestedingsdoel waarvan de belangrijkste in onderstaand overzicht zijn opgenomen.

Wat heeft het gekost?

Programma (bedragen x € 1.000)	Lasten / baten	Product	Primaire begroting 2023	Begrotings-wijziging 2023	Bijgestelde begroting 2023	Realisatie 2023	Verschil
D-11 Overzicht 1: Algemene Dekkings-middelen	Lasten	D-1110 Algemene belastingopbrengsten	603	300	903	949	-46
		D-1120 Treasury	236	-106	130	1.061	-930
		D-1130 Algemene en ov uitkering gemeentefonds	11	-11	0	0	0
		D-1140 Overige algemene baten en lasten	-107	106	-1	50	-52
	Lasten		**742**	**289**	**1.032**	**2.060**	**-1.028**
	Baten	D-1110 Algemene belastingopbrengsten	-18.366	774	-17.591	-17.831	240
		D-1120 Treasury	-463	-190	-653	-1.509	855
		D-1130 Algemene en ov uitkering gemeentefonds	-136.660	-8.874	-145.535	-149.646	4.112
		D-1140 Overige algemene baten en lasten	0	0	0	-22	22
	Baten		**-155.489**	**-8.291**	**-163.779**	**-169.009**	**5.230**
	Resultaat voor bestemming		**-154.746**	**-8.001**	**-162.748**	**-166.949**	**4.202**
	Storting in reserves	D-1140 Overige algemene baten en lasten	0	8.432	8.432	8.432	0
	Storting in reserves		**0**	**8.432**	**8.432**	**8.432**	**0**
	Ont-trekking uit reserves	D-1140 Overige algemene baten en lasten	0	-8.432	-8.432	-8.432	0
	Onttrekking uit reserves		**0**	**-8.432**	**-8.432**	**-8.432**	**0**
	Mutatie reserve (F980)		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal			**-154.746**	**-8.001**	**-162.748**	**-166.949**	**4.202**

Belangrijkste afwijkingen tussen de realisatie 2023 en de begroting (ná wijziging) 2023:

Product	Onderwerp en evt korte toelichting	Lasten	Baten	Reserve	Saldo	V/N	I/S
D-1110 Algemene belasting-opbrengsten	**Heffing en invordering OZB-belastingen** De overschrijding is met name te verklaren, door de belastingopbrengsten op niet-woningen.		140		140	V	I
	Belastingen overig (precario lichtmasten) De overschrijding betreft incidenteel ontvangen baten die betrekking hebben op 2022.		131		131	V	I
	Oninbare belastingen De overschrijding betreft kwijtscheldingen van oninbare belastingen die niet vooraf worden begroot.	-84			-84	N	I
	Overig	38	-31		7	V	I
	Totaal	**-46**	**240**	**0**	**194**	**V**	**I**
D-1120 Treasury	**Financiering** De overschrijding op baten wordt met name veroorzaakt door extra ontvangen rente op overtollige liquiditeiten die bij het Rijk zijn gestald (schatkist) en die niet waren begroot. Dit heeft tot gevolg dat er conform BBV een lagere rente dient te worden doorbelast op gedane investeringen. Hierdoor ontstaat een onderschrijding op doorbelaste rentelasten, met een klein renteresultaat tot gevolg.	-934	804		-130	N	I
	Deelnemingen De overschrijding van baten wordt m.n. veroorzaakt door teruggaven dividendbelasting over voorgaande jaren bij deelneming Essent Holding N.V.		52		52	V	I
	Overig	4	-1		3	V	I
	Totaal	**-930**	**855**	**0**	**-75**	**V**	**I**
D-1130 Algemene en ov-uitkering gemeentefonds	**Gemeentefonds (algemene uitkering)** De overschrijding van baten wordt met name veroorzaakt door de decembercirculaire 2023 Gemeentefonds van het Rijk. In deze circulaire zaten veel incidentele middelen voor het jaar 2023. Vanwege het late publicatiemoment kan de begroting niet meer worden aangepast, waardoor dit verschil ontstaat. Het overige positieve verschil zit in afrekeningen oude boekjaren (2020 en 2021)		4.112		4.112	V	
	Overig						
	Totaal	**0**	**4.112**	**0**	**4.112**	**V**	**I**
D-1140 Overige algemene baten en lasten	Overig	-52	23		-29	N	I
	Totaal	**-52**	**23**	**0**	**-29**	**N**	**I**
Totaal programma		**-1.028**	**5.230**	**0**	**4.202**	**V**	**I**

** een negatief bedrag betekent een nadeel t.o.v. de begroting 2023.*

Overzicht 2: Kosten van overhead

Definitie overhead
Overhead betreft alle kosten die samenhangen met sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Uitvloeisel hiervan is, dat kosten zoveel mogelijk direct worden toegerekend aan de betreffende taken/activiteiten. Dit betekent dat alle bedrijfskosten die direct verbonden zijn aan activiteiten/taken/producten die gericht zijn op de externe klant, op de betreffende taakvelden moeten worden verantwoord. De overhead wordt centraal begroot en verantwoord op het overzicht overhead via taakveld 0.4 Overhead.*

Kostprijsberekening
Waar een integrale kostprijs berekend dient te worden, zal overhead extracomptabel worden verdeeld op basis van Fte inzet per taakveld.

** Overhead mag nog wel worden toegerekend aan grondexploitatie, investeringen en andere (subsidie) projecten en lokale heffingen.*

Wat heeft het gekost?

Programma (bedragen x € 1.000)	Lasten / baten	Product	Primaire begroting 2023	Begrotings-wijziging 2023	Bijgestelde begroting 2023	Realisatie 2023	Verschil
D-12 Overzicht 2: kosten van overhead	Lasten	D-1210 Kosten van overhead	29.784	794	30.577	30.817	-239
	Lasten		**29.784**	**794**	**30.577**	**30.817**	**-239**
	Baten	D-1210 Kosten van overhead	-495	-40	-535	-446	-90
	Baten		**-495**	**-40**	**-535**	**-446**	**-90**
	Resultaat voor bestemming		**29.288**	**754**	**30.042**	**30.371**	**-329**
	Storting in reserves	D-1210 Kosten van overhead	0	237	237	237	0
	Storting in reserves		**0**	**237**	**237**	**237**	**0**
	Ont-trekking uit reserves	D-1210 Kosten van overhead	0	-473	-473	-473	0
	Onttrekking uit reserves		**0**	**-473**	**-473**	**-473**	**0**
	Mutatie reserve (F980)		**0**	**-236**	**-236**	**-236**	**0**
Totaal			**29.288**	**518**	**29.806**	**30.135**	**-329**

Belangrijkste afwijkingen tussen de realisatie 2023 en de begroting (ná wijziging) 2023:

Product	Onderwerp en evt korte toelichting	Lasten	Baten	Reserve	Saldo	V/N	I/S
D-121001 Organisatie	**Overige personeelskosten** De onderschrijding op lasten wordt met name veroorzaakt door voordelen op bedrijfsgeneeskundige zorg, jubilea en recepties personeel en werving & mobiliteit. Vooral een te hoge opraming van budget in de 3e tussenrapportage 2023 vanwege de lagere deelname van personeel aan de gezondsheidscheck.	87			87	V	I
	Overig	27			27	V	I
	Totaal	**114**	**0**	**0**	**114**	**V**	**I**
D-121002 Personeel	**Resultaatversnelling ambitie & kansen** De afhandeling van de subsidie Digibende kan pas plaatsvinden in 2024. Daardoor is er sprake van een onderschrijding op dit budget. Voorgesteld wordt om € 300.000 van de niet bestede middelen 2023 over te hevelen naar 2024.	357			357	V	I
	Voorziening verlofsparen Er heeft in 2023 een aanvullende dotatie aan de voorziening verlofsparen plaatsgevonden o.b.v. actualisatie van de verlofuren. Hierdoor ontstaat een overschrijding op lasten.	-1156			-1156	N	I
	Voorziening RVU (regeling vervroegde uittreding) In de 3e tussenrapportage heeft er een bijstelling van het budget voorziening RVU plaatsgevonden van afgerond € 216.000. Einde 2023 heeft een actualisatie plaatsgevonden o.b.v. het aantal deelnemers aan deze regeling. Dit zorgt voor een aanvullende storting aan deze voorziening die niet was begroot.	-90			-90		I
	Opleidingen Door de focus op de HRM-visie is er minder aandacht geweest voor het geven van vorm en inhoud aan het thema Leren & Ontwikkelen, waardoor er sprake is van een onderschrijding op het budget.	76			76	V	I
	Flexibel budget Op het budget is een onderschrijding, vanwege het feit dat er meer opgevangen wordt met eigen personeel. Daarnaast heeft de organisatieontwikkeling een doorstart gekend in de 2e helft van 2023.	295			295	V	I
	Salarissen Overhead Bij de verantwoording van de personeelskosten binnen de diverse producten binnen de jaarverantwoording ontstaan verschillen tussen begrote en gerealiseerde salariskosten. Deze worden op totaalniveau geanalyseerd. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het onderdeel financiën in de paragraaf Bedrijfsvoering. De onderschrijding van de begrote baten binnen taakveld Overhead ontstaat door een lagere gerealiseerde opbrengst op doorbelaste personeelskosten. Oorzaak ligt met name in een lagere doorbelasting van werkelijke regionale uitvoeringskosten Sociaal Domein ten opzichte van begroot.	27	-64		-37	N	I
	Overig	24	26		50	N	I
	Totaal	**-467**	**-38**	**0**	**-505**	**V**	**I**

Product	Onderwerp en evt korte toelichting	Lasten	Baten	Reserve	Saldo	V/N	I/S
D-121003 huisvesting	**Gebouwen, stadhuis en stadskantoor** De overschrijding op lasten wordt met name veroorzaakt door hogere energielasten bij het stadhuis dan geraamd, ondanks het feit dat deze al in eerdere tussenrapportages 2023 naar boven waren bijgesteld. De onderschrijding in opbrengsten zit met name in te hoog geraamde retributies en leges.	-174	-39		-213	N	I
	Overig	60	-13		47	V	I
	Totaal	**-114**	**-52**	**0**	**-166**	**V**	**I**
D-121004 ICT	**ICT Samenwerking** De onderschrijding op de lasten, de bijdrage aan ICT-NML wordt met name veroorzaakt door lagere lasten voor Microsoft licenties en lagere leasekosten.	114			114	V	I
	Overig	-45	1		-44	N	I
	Totaal	**69**	**1**	**0**	**70**	**N**	**I**
D-121005 Informatiebeleid	**Gegevensbescherming AVG** Een aantal trainingen op gebied van privacy en informatiebeveiliging en de aanschaf van de rechtmatigheidsmodule zijn niet volledig afgerond in 2023 als gevolg van: • Aanvullende controlewerkzaamheden en; • Uitvoerende werkzaamheden betreffende een goede interne beheersing waarbij de primaire verantwoordelijkheid bij de clusters (1e lijn) ligt.	59			59	V	
	Overig	25			25	V	I
	Totaal	**84**	**0**	**0**	**84**	**V**	**I**
D-121006 Communicatie	Overig	46			46	V	I
	Totaal	**46**	**0**	**0**	**46**	**V**	**I**
D-121007 Juridische zaken	**Overig**	29	-1		3	V	I
	Totaal	**29**	**-1**	**0**	**28**	**V**	**I**
Totaal programma		**-239**	**-90**	**0**	**-329**	**V**	**I**

** een negatief bedrag betekent een nadeel t.o.v. de begroting 2023.*

Overzicht 3: Heffing voor de vennootschapsbelasting

Definitie vennootschapsbelasting

De vennootschapsbelasting (VPB) is een belasting over de belastbare winst.
Als gevolg van de invoering van de 'Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen' zijn gemeenten verplicht vennootschapsbelasting te betalen als zij een fiscale onderneming hebben. Deze wet is, mede onder druk van de Europese Commissie, ingevoerd om een gelijk speelveld te maken tussen overheidsondernemingen en private ondernemingen.
Een gemeente betaalt VPB over de belastbare winst indien en voor zover zij een onderneming drijft. Niet alle activiteiten van de gemeente zijn dus in de VPB betrokken, maar alleen de activiteiten die voldoen aan de volgende voorwaarden:

- Er is sprake van een duurzame organisatie van kapitaal en arbeid,
- Waarbij wordt deelgenomen aan het economische verkeer, en
- Er is sprake van een winststreven.

De gemeente dient jaarlijks in haar begroting en haar jaarstukken rekening te houden met de VPB, omdat de VPB een last is, die onderdeel uit maakt van het stelsel van baten en lasten en het resultaat. De aangifte vennootschapsbelasting wordt jaarlijks, nadat de jaarrekening is vastgesteld, ingediend.

Wat heeft het gekost?

Programma (bedragen x € 1.000)	Lasten / baten	Product	Primaire begroting 2023	Begrotings-wijziging 2023	Bijgestelde begroting 2023	Realisatie 2023	Verschil
D-13 Overzicht 3: Heffing vennootsch. belasting	Lasten	D-1310 Overzicht 3: Heffing vennootsch.belast.	83	0	83	-10	93
	Lasten		**83**	**0**	**83**	**-10**	**93**
	Resultaat voor bestemming		**83**	**0**	**83**	**-10**	**93**
Totaal			**83**	**0**	**83**	**-10**	**93**

Belangrijkste afwijkingen tussen de realisatie 2023 en de begroting (ná wijziging) 2023:

Product	Onderwerp en evt korte toelichting	Lasten	Baten	Reserve	Saldo	V/N	I/S
D-13 Overzicht 3: Heffing vennootsch. belasting	**Vennootschapsbelasting** Op basis van de verbeterde aangifte Vennootschapsbelasting over 2018 en 2019 is gebleken dat de lasten in voorgaande jaren te hoog zijn verantwoord. In 2023 zijn deze (te hoge) lasten gecorrigeerd en leidt dit tot een voordeel.	93				V	I
	Overig	0	0	0	0		
	Totaal	**93**	**0**	**0**	**93**	**V**	**I**
Totaal programma		**93**	**0**	**0**	**93**	**V**	**I**

** een negatief bedrag betekent een nadeel t.o.v. de begroting 2023.*

Overzicht 4: Onvoorzien

Conform artikel 8 BBV is de gemeente verplicht om een bedrag voor onvoorzien te ramen in haar begroting. In de (meerjaren)begroting heeft Roermond ervoor gekozen om dit bedrag niet per programma, doch voor de begroting als geheel te ramen.
De geraamde post voor de gemeentelijke begroting is erg laag (€ 1.000), omdat gekozen is om de onvoorziene uitgaven integraal te verantwoorden en toe te lichten onder de programma's waar deze onvoorziene uitgaven betrekking op hebben. Dit bevordert de transparantie en leesbaarheid in de jaarverantwoording.

Wat heeft het gekost?

Programma (bedragen x € 1.000)	Lasten / baten	Product	Primaire begroting 2023	Begrotings-wijziging 2023	Bijgestelde begroting 2023	Realisatie 2023	Verschil
D-14 Overzicht 4: Onvoorziene uitgaven	Lasten	D-1410 Onvoorziene uitgaven	1	0	1	0	1
	Lasten		**1**	**0**	**1**	**0**	**1**
	Resultaat voor bestemming		**1**	**0**	**1**	**0**	**1**
Totaal			**1**	**0**	**1**	**0**	**1**

Belangrijkste afwijkingen tussen de realisatie 2023 en de begroting (ná wijziging) 2023:

Product	Onderwerp en evt korte toelichting	Lasten	Baten	Reserve	Saldo	V/N	I/S
D-14 Overzicht 4: Onvoorziene uitgaven	Overig	1	0	0	1	V	I
	Totaal	**1**	**0**	**0**	**1**	**V**	**I**
Totaal programma		**1**	**0**	**0**	**1**	**V**	**I**

** een negatief bedrag betekent een nadeel t.o.v. de begroting 2023.*

(Verplichte) BBV beleidsindicatoren

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl.

Misdrijven
Roermond, per 1.000 inwoners

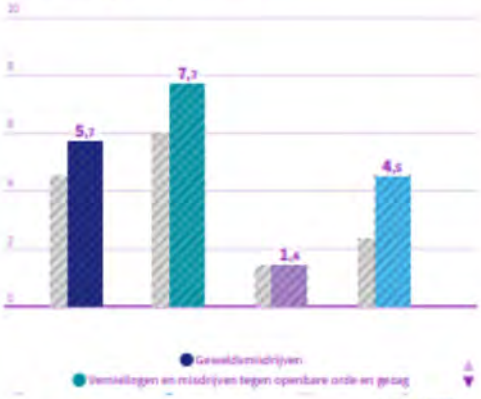

CBS | 2022

Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)

3,0% Roermond
2,4% Nederland

DUO/ingrado | 2022

Sport, cultuur en recreatie

Niet-sporters

50,1% Roermond
46,4% Nederland

Meerdere bronnen | 2022

Sociaal domein

Banen
per 1.000 inwoners van 15-64 jaar

1.030,5 Roermond
825,4 Nederland

Meerdere bronnen | 2022

Volksgezondheid en Milieu

Omvang huishoudelijk restafval
kg per inwoner

CBS | 2022

Jongeren met een delict voor de rechter

1% Roermond
1% Nederland

CBS | 2022

Achterstand onder jeugd
Roermond

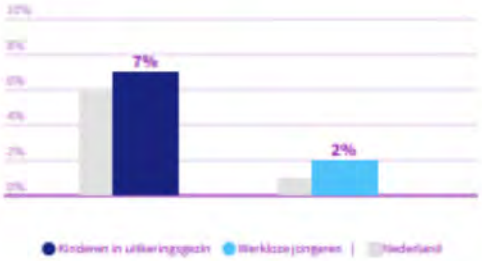

CBS | 2022

Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit

6,9% Roermond
33,1% Nederland

berekening | 2021

Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Gemiddelde WOZ-waarde
x €1.000

CBS | 2019 - 2023

Nieuw gebouwde woningen
per 1.000 woningen

4,0 Roermond

9,3 Nederland

BAG,RBF | 2022

Demografische druk

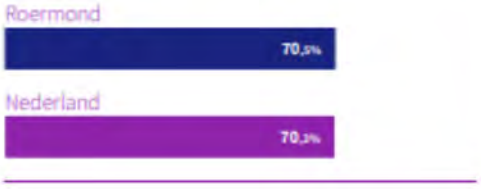

CBS | 2023

Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden

€ 878 Roermond

€ 860 Nederland

COELO | 2023

Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden

€ 878 Roermond

€ 942 Nederland

COELO | 2023

Netto arbeidsparticipatie

68,5% Roermond

72,2% Nederland

CBS | 2022

Personen met een bijstandsuitkering
per 10.000 inwoners

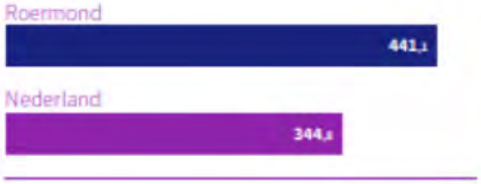

CBS | 2023

Lopende re-integratievoorzieningen
per 10.000 inwoners van 15-64 jaar

99,7 * Roermond

191,5 * Nederland

CBS | 2023 | *Voorlopig

Jongeren met jeugdhulp
% van alle jongeren tot 18 jaar

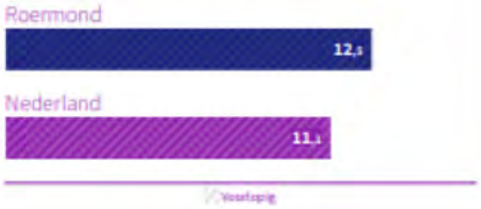

CBS | 2023

Jongeren met jeugdbescherming

1,4% * Roermond

1,0% * Nederland

CBS | 2023 | *Voorlopig

Jongeren met jeugdreclassering

0,4% *
Roermond

0,3% *
Nederland

CBS | 2023 | *Voorlopig

Cliënten met een maatwerkvoorziening Wmo
per 10.000 inwoners

780
Roermond

710
Nederland

CBS GMSD Wmo | 2022

Specifieke keuzes begroting 2023

In deze paragraaf wordt een toelichting gegeven op de specifieke keuzes welke opgenomen zijn in de begroting 2023.

Specifieke keuzes begroting 2023 inzake uitvoering coalitieakkoord	*Status*	*Toelichting jaarrekening 2023*
Programma 1: Zorgzame gemeente		
Taskforce: armoedecrisis		In november 2023 is in samenwerking met de Rabobank een symposium georganiseerd voor werkgevers in de regio Midden-Limburg over financiële zorgen bij werknemers. Dit symposium is bezocht door 75 mensen. Ondanks het tegenvallende aantal bezoekers, was het een succesvolle bijeenkomst. Er is binnen onze eigen organisatie een enquête gehouden met behulp van de Moedige Dialoog over hoe onze medewerkers financiële stress ervaren, wat dit met hen doet en of ze weten waar ze terecht kunnen. De uitkomsten van dit onderzoek worden begin 2024 gedeeld met het management waarop verdere actie volgt. Tot slot is er geïnvesteerd in diverse communicatiemiddelen, waaronder een digitaal platform rondom het thema werkende armen als onderdeel van het programma Kiezen voor Kansen.
Pilot Basisbanen		Momenteel is nog steeds 1 plaatsing in de basisbaan gerealiseerd. Duidelijk is dat het organiseren van een basisbaan zorgvuldige voorbereiding, onderzoek en afstemming vraagt tussen opdrachtgevers, klantmanagers en mogelijke kandidaten en vergt hierdoor meer tijd.
Programma 2: Inclusieve samenleving		
Opvang ontheemden - programmaleider		De gemeente heeft intern een projectleider aangesteld voor de (regie en coördinatie op) opvang van nieuwkomers.
Werkbudget dorpsraad Swalmen		Middelen zijn ingezet voor projecten uit dorpsplan Swalmen.
Doorontwikkeling wijk- en kernenbeleid		Er is een beleidsmedewerker wijkgericht werken aangesteld.
Programma 3: Goed onderwijs		
MBO Campus		De gemeente heeft intern een projectleider aangesteld die de regie en coördinatie voert op de nieuwbouwplannen van de onderwijsinstellingen Yuverta en Gilde Opleidingen in het gebied rondom de Marathonlaan te Roermond. Deze opdracht loopt door in 2024. Volgens planning is nieuwbouw voor Yuverta gerealiseerd en is nieuwbouw voor Gilde Opleidingen in uitvoering. De onderwijsinstellingen in het gebied zoeken proactief naar verder(gaand)e samenwerking teneinde toe te werken naar een campusontwikkeling voor onderwijs en beroep.
Programma 4: Kansen voor klimaat		
Capaciteit VTH		Middelen zijn volledig besteed aan inzet en inhuur extra capaciteit casemanager BOUW en RO-jurist in 2023.

Specifieke keuzes begroting 2023 inzake uitvoering coalitieakkoord	*Status*	*Toelichting jaarrekening 2023*
Programma 5: Goede leefomgeving		
Correctie taakstelling tarief rijwielstalling		De taakstelling is bij de begroting 2023 vervallen.
Correctie taakstelling parkeertarieven		De taakstelling is bij de begroting 2023 vervallen.
Fietspad Noorderplas		Dit zijn de kapitaallasten behorende bij het investeringsbudget Fietspad Noorderplas. Het project is uitgevoerd.
Impuls Biodiversiteit		De Agenda Biodiversiteit en Klimaatadaptatie is opgesteld. In deze agenda staat wat met de middelen gedaan wordt. De gemeenteraad is hierover geïnformeerd middels een RIB.
Snelbusverbinding Mönchengladbach > Roermond		Er zijn in 2023 diverse inspanningen geleverd om dit project weer vlot te trekken, met eerste positieve resultaten, verdere gesprekken zijn ingepland. Met partners is gesproken over de cofinanciering van het project. In 2023 heeft dit nog geen concrete resultaten opgeleverd, maar staat wel weer op de agenda bij de diverse stakeholders. Het budget is in de tussenrapportage overgeheveld naar 2024.
Co-Financiering bereikbaarheid Roermond		De middelen van de gemeente Roermond voor het programma Midden-Limburg Bereikbaar zijn volledig ingezet t.b.v. programmamanagement, hinderaanpak en gedragsbeïnvloeding.
Spoorbrug leeuwen		Bij het project fietsbrug Leeuwen-Buggenum is er, mede vanwege de hoge realisatiekosten, nog geen overeenstemming over de financiering en kostenverdeling tussen de stakeholders. Er zijn in 2023 beperkt kosten gemaakt (onderzoek naar varianten brugconstructies en kostenramingen). Voor 2024 is ongeveer € 25.000 nodig t.b.v. een onderzoek naar een alternatief tracé. Dit wordt gedekt uit het reguliere onderzoeksbudget.
Programma 6: Toekomstbestendige stad		
Toeristenbelasting-Groeimodel		Oorspronkelijk zou de toeristenbelasting met ingang van 2023 verdubbelen. Bij de begroting 2023 is het besluit genomen om de toeristenbelasting niet te verdubbelen, maar met 50% te verhogen. Hierop is de verordening aangepast. Het 4e kwartaal toeristenbelasting (baten) is nog niet geboekt vanwege niet tijdige aanlevering BsGW. Verwacht wordt dat het verschil daarna kleiner of nihil is.
Evenementenbeleid		Taakstelling is bij de begroting 2023 vervallen. Middelen zijn in 2023 volledig ingezet ten behoeve van evenementen.
Integraal projectplan Maasplassen		De aanbesteding is eind 2023 opgestart, en zal in Q1 2024 worden afgerond. Voorgesteld wordt om deze restantmiddelen over te hevelen naar 2024.
Inzet bedrijvencontactfunctionaris		Per april 2023 is de bedrijvencontactfunctionaris actief.
Leegstandsmanagement/ vestigingsklimaat		Zie toelichting bij activeren subsidieregeling t.b.v. kwaliteitsimpuls binnenstad.

Specifieke keuzes begroting 2023 inzake uitvoering coalitieakkoord	*Status*	*Toelichting jaarrekening 2023*
Verlenging Startersfonds		Het gebiedsprofiel binnenstad is op 21 december 2023 vastgesteld door de raad. Op 24 oktober 2023 het college de stimuleringsregeling Kwaliteitsimpuls binnenstad vastgesteld. Het startersfonds is opgegaan in deze stimuleringsregeling als onderdeel 'onderscheidend ondernemerschap'. Daarmee is er een structurele verlenging van het startersfonds gerealiseerd in een nieuwe regeling.
Activeren Subsidieregeling t.b.v. kwaliteitsimpuls binnenstad		De stimuleringsregeling kwaliteitsimpuls binnenstad is op 24 oktober vastgesteld door het college en actief. Aanvullend is er extra mankracht aangetrokken om proactief deze stimuleringsregeling te promoten onder vastgoedeigenaren in de binnenstad. Tevens worden initiatiefnemers ondersteund bij de totstandkoming van enerzijds een potentiële subsidieaanvraag alsook de planvorming om te komen tot een kwaliteitsimpuls (in lijn met de uitgangspunten uit het gebiedsprofiel) voor de binnenstad.
Parkeeractie (uitrijkaarten)		De parkeervoordeelactie is succesvol uitgevoerd en de eindrapportage heeft plaatsgevonden. Het volledige beschikbare bedrag is verbruikt. Op 20 december waren de beschikbare uitrijkaarten verkocht. Er is jaarlijks maximaal een bedrag van € 42.000,- beschikbaar voor de periode 2023-2026.
Datagericht werken		Datagericht werken is opgepakt middels opdrachtverlening. Ook in 2024 gaan we hiermee door. De resultaten van het datagericht werken worden periodiek inzichtelijk gemaakt.
Verhoging budget Citymanagement		Door middel van subsidieverlening aan Citymanagement wordt dit bedrag gebruikt voor inzet directie Citymanagement.
Platform wonen en werken		Deze aanvullende opdracht is succesvol uitgevoerd in 2023 en verlengd voor 2024.
Versterken netwerk MBO, HBO, WO en bedrijfsleven		In 2023 zijn we samen met bedrijven en onderwijsinstellingen gestart met een intensievere samenwerking. Dit jaar is gebruikt om tot concrete projecten met elkaar te komen. De samenwerking is succesvol, maar heeft in 2023 niet geleid tot uitvoeringsprojecten en derhalve zijn de financiële middelen nog niet optimaal benut.
Herinrichten weekmarkt(en)		De weekmarktverordening wordt herijkt (raadbesluit), het standplaatsenbeleid wordt herijkt (collegebesluit) én we stellen een 'toekomstperspectief op voor de Markten van Roermond (hierbij kijken we naar zowel de weekmarkten als de jaarmarkten). In Q1 2024 wordt het proces bestuurlijk besluitvorming in gang gezet.
Pilot duurzaamheid bedrijventerrein WA		De Kwartiermaker van de bedrijventerreinen levert in Q1 2024 het rapport op. Het werkbudget zal in 2024 worden ingezet voor de uitrol van de onderzoeksresultaten.
Duurzaamheidsvouchers bedrijven		De beleidsregel Vergroening Bedrijventerreinen Gemeente Roermond zal in Q1 2024 worden vastgesteld. De restantmiddelen zijn bij de 3e tussenrapportage 2023 reeds overgeheveld naar 2024.
Winterpromotie (Roermond VOL Licht)		Subsidie is verleend voor het winterevenement in de binnenstad. De doelstelling is daarmee gerealiseerd.
Projectopdracht/Plan van aanpak doorontwikkeling citymarketing		Het plan van aanpak van 'Een stad bouw je samen' is door de partners afgerond. De doelstelling is daarmee gerealiseerd.

Specifieke keuzes begroting 2023 inzake uitvoering coalitieakkoord	*Status*	*Toelichting jaarrekening 2023*
Centrumkwartier		Als aanvullende opdracht op en in samenhang met het gebiedsprofiel Binnenstad is er voor het centrumkwartier een analyse opgesteld met stedenbouwkundige uitgangspunten voor de (her)ontwikkeling van het Centrumkwartier.
C0-Financiering projectleiders		Cofinanciering heeft niet plaatsgevonden, omdat de projectleider van het Centrumkwartier uit reguliere middelen is gefinancierd.
Extra capaciteit tbv transitie retail naar wonen/gemengde functies		Er is december 2023 een nieuwe medewerker gestart die de in november 2023 vastgestelde stimuleringsregeling kwaliteitsimpuls binnenstad promoot en de subsidieregeling voor de aanvrager begeleidt. De aanbesteding is eind 2023 opgestart, en zal in Q1 2024 worden afgerond. De restantmiddelen zijn bij de 3e tussenrapportage 2023 reeds overgeheveld naar 2024.
Gebiedsprofiel Binnenstad		De gemeenteraad heeft op 21 december het gebiedsprofiel binnenstad unaniem vastgesteld. De doelstelling is daarmee gerealiseerd.
Gebiedsprofiel centrum Swalmen		Het concept gebiedsprofiel centrum Swalmen is gereed. Collegebehandeling wordt voorzien in maart 2024, vaststelling door de gemeenteraad in mei 2024. De restantmiddelen zijn bij de 3e tussenrapportage 2023 reeds overgeheveld naar 2024.
Programma 7: Ruimte en wonen		
Meeropbrengst leges		Voor 2023 zijn er minder legesopbrengsten in rekening gebracht dan geraamd. Dit heeft te maken met het feit dat er minder vergunningaanvragen zijn ingediend dan was voorzien. Ook zijn er minder grote bouwprojecten (met hogere bouwkosten) ingediend dan verwacht, waardoor er ook minder hoge bedragen leges in rekening zijn gebracht. Ook de verwachte 50.000 extra legesopbrengsten uit de specifieke keuzes in de begroting wordt hiermee ook niet gehaald.
Implementatie Quickscans wonen/duurzaamheid		Quickscan groen wordt in 2024 uitgevoerd. De Quickscan Ruimte Wonen en Bedrijvigheid wordt in Kwartaal 1 2024 ter vaststelling aan het college aangeboden. De Quickscan wordt opgevolgd door een Plan van aanpak uitvoering. De Quickscan is in de eigen organisatie opgesteld. De beschikbare middelen (€37.500) voor de Quickscan zijn in 2024 nodig voor het opstellen van het Plan van Aanpak Ruimte Wonen en Bedrijvigheid.
Philipsterrein		De ontwikkeling van Weerstand (ook wel bekend als voormalig Philipsterrein) is in 2023 ver gevorderd van eerste planvorming tot de uitwerking van de ruimtelijke plannen. Bij aanvraag van het budget was de verwachting dat al het extern advies in 2023 plaats zou vinden. Echter is er ook in 2024 de noodzaak voor het inhuren van extern advies. Derhalve is het restant overgeheveld naar 2024 via de tussenrapportage.
Programma 8: Levendige stad		
10% extra cultuur (inclusief € 120K voor erfgoed). Dit is voor het vaststellen van cultuurbeleid, besloten door de gemeenteraad.		De budgetten/subsidies inzake muziekonderwijs, cultuuraanbod, -educatie en stimulering van eenmalige cultuurinitiatieven zijn met de extra middelen verhoogd. De realisatie laat zien, dat deze budgetten op zijn. De extra FTE's cultuur en monumentenzorg zijn per 1 mei 2023 ingevuld. De extra middelen voor restauratie/behoud monumenten (€ 25k) zijn in 2023 niet opgegaan.
Jongeren op gezond gewicht		De tijdelijke formatie is nu omgezet naar reguliere formatie.

Specifieke keuzes begroting 2023 inzake uitvoering coalitieakkoord	*Status*	*Toelichting jaarrekening 2023*
Programma 9: Veilige stad		
Openbare orde & veiligheid, ondermijning		Het jaar 2023 stond in het teken van op orde krijgen formatie en bezetting, inwerken nieuwe medewerkers, bouwen aan relaties en netwerken en planvorming. In dat licht is de helft van dit budget reeds afgeraamd bij de derde financiële tussenrapportage 2023. Het integraal veiligheidsplan 2024-2027 is het kader met hierin opgenomen de inhoudelijke speerpunten die richtinggevend zijn voor de inzet van middelen vanaf 2024. Een belangrijk instrumenten in de aanpak van ondermijning is de Wet Bibob. Het Bibob beleid is herijkt en de helft van dit budget is per 2024 omgezet naar formatie voor de functie van Bibob onderzoeker.
Inzet handhaving		Deze middelen waren bedoeld voor uitbreiding formatie bij stadstoezicht. Inmiddels zijn twee boa's domein II geworven die o.a. worden ingezet voor toezicht en handhaving Maasplassen. Zie ook RIB zaaknummer: 41577-2023.
Hoogwaterveiligheid - Coördinatietaak		FTE is in Q1 ingevuld.
Programma 10: Moderne gemeente		
Niet van toepassing		
Overzichten		
Overzicht 1: Algemene Dekkingsmiddelen:		
Scenario BC1 OZB eigenaar woningen		Met het vaststellen van de nieuwe verordening onroerendezaakbelastingen is de oorspronkelijke voorgenomen verhoging van de belastingtarieven komen te vervallen.
Scenario BC1 OZB eigenaar niet-woningen		Met het vaststellen van de nieuwe verordening onroerendezaakbelastingen is de oorspronkelijke voorgenomen verhoging van de belastingtarieven komen te vervallen.
Scenario BC1 OZB gebruik niet-woningen		Met het vaststellen van de nieuwe verordening onroerendezaakbelastingen is de oorspronkelijke voorgenomen verhoging van de belastingtarieven komen te vervallen.
Overzicht 2: Kosten van Overhead:		
Uitbreiding bestuursadviseurs (incl. trainee)		Uitbreiding van 3 naar 4 bestuursadviseurs is gerealiseerd.
Resultaatversnelling ambitie en kansen		De afhandeling van de subsidie Digibende kan pas plaatsvinden in 2024. Daardoor is er sprake van een onderschrijding op dit budget. Voorgesteld wordt om € 300.000 van de niet bestede middelen 2023 over te hevelen naar 2024.
Uitbreiding bestuurssecretariaat		Uitbreiding van 4 naar 5 bestuurssecretaresses is gerealiseerd.
Communicatie (o.a. nieuwe website)		De eerste fase is afgerond en daaruit is naar voren gekomen dat er allereerst een verdiepingsonderzoek moet plaatsvonden alvorens we kunnen starten met fase 2 (bouw).

Specifieke keuzes begroting 2023 inzake uitvoering coalitieakkoord	*Status*	*Toelichting jaarrekening 2023*
Plan/Opgave Informatiesamenleving		Dit is ingezet voor de projectleider meerjarenplan Visie Dienstverlening. Een nieuwe visie dienstverlening en meerjarenplan opstellen was de primaire aanbeveling uit het rekenkamercommissie onderzoek naar digitale dienstverlening (eind 2022). De nieuwe visie dienstverlening en meerjarenplan hebben conform toezegging voorgelegen in de raad van 6 juli. De 2e helft van 2023 is met de projectleider gewerkt aan de eerste projecten om de visie (de komende jaren) te realiseren.
Aangenomen moties:		
Pilot Basisbanen		Momenteel is nog steeds 1 plaatsing in de basisbaan gerealiseerd. Duidelijk is dat het organiseren van een basisbaan zorgvuldige voorbereiding, onderzoek en afstemming vraagt tussen opdrachtgevers, klantmanagers en mogelijke kandidaten en vergt hierdoor meer tijd.
Een groene impuls voor Roermond		Traject van de Integrale Groenvisie loopt volgens planning. Door capaciteitsgebrek en het aflopen van het zaaiseizoen is het omvormen van gazons opgeschoven naar 2024.
Hoes veur ‘t Limburgs		Subsidie is verleend in augustus 2023.

Resultaatbestemming jaarrekening 2022

In deze paragraaf wordt een toelichting gegeven op de resultaatbestemmingen jaarrekening 2022.

Resultaatbestemming jaarrekening 2022	*Status*	*Toelichting jaarrekening 2023*
Programma 1: Zorgzame gemeente		
Arbeidsmarktregio Midden-Limburg		Betreft middelen van de arbeidsmarktregio Midden-Limburg (AMR) waarvan gemeente Roermond door het rijk is aangemerkt als centrumgemeente. De middelen worden besteed conform begroting AMR welke is vastgesteld door de betreffende colleges.
Doorontwikkeling Participatiewet		Projectleider is gestart en proces is opgestart.
Programma 3: Goed onderwijs		
Terugdringen voortijdijdige schoolverlaters		Budget is ingezet per oktober 2023 voor twee adviseurs. Het restant budget wordt ingezet in 2024. De adviseurs zijn voor 1 jaar zijn aangesteld bij Soza (Doorstroomcoaches) met als taak extra begeleiding bieden aan de kwetsbare doelgroep leerlingen die voortijdig school hebben verlaten of dreigen te verlaten. Voorgesteld wordt om de restantmiddelen van 2023 over te hevelen naar 2024.
Programma 4: Kansen voor klimaat		
Soortenmanagementplan		Vanwege complexiteit van de aanbesteding heeft de voorbereiding hiervan meer tijd gevraagd. Het aanbestedingstraject start begin 2024.
Programma 5: Goede leefomgeving		
GWS/Voorterrein station		De voorbereiding van de lopende deelprojecten is gereed volgens planning. Van het totaalbudget zijn de planvoorbereidingskosten grotendeels besteed. Dit betreft vooral voorbereidingskosten voor de transferruimte rondom het stationsgebouw, parkeren Veeladingstraat en uitbreiding maaiveld parkeren fietsenstalling. De aannemer is geselecteerd en de uitvoering van deze projecten start conform planning Q1 2024. Via de investeringsrapportage wordt voorgesteld dit investeringsbudget door te schuiven naar 2024.
Vergroenen van plein 1999		Voorbereiding van de planvorming heeft plaatsgevonden. Vanwege onvoldoende capaciteit heeft uitvoering nog niet plaats kunnen vinden in 2023. Via de investeringsrapportage wordt voorgesteld dit investeringsbudget door te schuiven naar 2024.
Vitale Stad / Sint Janspoort		De uitvoering is aanbesteed. Plaatsing van de bomen en het cortenstaal zal in februari plaatsvinden. Het restant bedrag zal worden ingezet voor nazorg van het groen. Via de investeringsrapportage wordt voorgesteld dit investeringsbudget door te schuiven naar 2024.

Resultaatbestemming jaarrekening 2022	*Status*	*Toelichting jaarrekening 2023*
Programma 6: Toekomstbestendige stad		
Impl "een stad bouw je samen"		In oktober 2023 is er een budgetsubsidie verleend aan Stichting Citymanagement Roermond t.b.v. de Stroomstrategie. Met de 'Roermondse stroomstrategie' neemt Citymanagement het initiatief om het merk Roermond te bepalen. Er wordt een plan gepresenteerd dat laat zien hoe Citymanagement de komende jaren gaan bouwen aan een stad waar het op vele vlakken stroomt voor bewoners, bezoekers en bedrijven. De Roermondse Stroomstrategie vormt daarmee de strategische aanpak voor de totstandkoming van een citymarketingstrategie voor Roermond. De eerste resultaten zijn inmiddels ontvangen en worden in Q1 2024 gepresenteerd aan het college B&W.
Verduurzamen bedrijventerreinen		Ontwikkelmaatschappij Midden-Limburg heeft het uit te keren dividend in overleg met de deelnemende regiogemeenten ingezet voor onderzoek naar mogelijkheden om te verduurzamen op de bedrijventerreinen. De resultaten van dit onderzoek zullen naar verwachting in Q2 2024 opgeleverd worden. Door inzet van deze middelen kunnen quick wins cq. laaghangend fruit ten uitvoering worden gebracht.
Programma 7: Ruimte en wonen		
Formatie bouwen en wonen		Deze middelen zijn volledig aangewend voor de inhuur van een WABO/casemanager en jurist Ruimtelijke ordening.
Gebiedsontwikkeling Roermond Oost		Vanwege de opstart van het project zijn in 2023 nog geen deelprojecten opgeleverd. Wel is door de werkgroep GORO opdracht verstrekt voor diverse deelprojecten maar deze worden pas in 2024 opgeleverd. Ook heeft het college het Projectplan Gebiedsontwikkeling Roermond Oost (GORO) onderschreven en is een overeenkomst gesloten tussen gemeente en Ons WCL (welke optreedt als penvoerder namens de Werkgroep GORO). Voorgesteld wordt om het restantbudget van €50.000 van 2023 over te hevelen naar 2024.
Programma 8: Levendige stad		
Accommodatiebeleid		De gemeente heeft een intern projectleider aangesteld die een nieuw integraal accommodatiebeleid ontwikkelt. De opdracht loopt door in 2024.
Cuypershuis		Het positief saldo is ontstaan doordat de geambieerde transitie die beoogd was in te zetten, met het uitvoeren van het Plan van Aanpak, per 1 oktober integraal aangepakt is. Een aantal eenmalige investeringen zijn gerealiseerd, maar een aantal begrote kosten ten behoeve van Educatie, Communicatie en Programmering konden niet in 2023 gerealiseerd worden.
Stichting Stadsherstel		Voor subsidiëring van de Stichting was in de jaren 2023, 2024 en 2025 elk € 50.000 gereserveerd. Doordat de aanvraag in 2023 niet op tijd kwam om nog in dat jaar af te handelen dreigt dit bedrag voor dit doel verloren te gaan. Voorgesteld wordt om dit bedrag over te hevelen naar 2024.

Resultaatbestemming jaarrekening 2022	*Status*	*Toelichting jaarrekening 2023*
Programma 9: Veilige stad		
Handhaving kamerverhuur		Middelen zijn ingezet voor de inhuur van personeel op het gebied van de taskforce veiligheid, leefbaarheid en zorg om specifiek het onderwerp van illegale huisvesting tegen te gaan.
Mdw veiligheid/criminoloog		Helft van de middelen is besteed voor invulling vacature beleidsmedewerker openbare orde en veiligheid. De functie van informatieanalist wordt nog beschreven en in Q1 2024 opengesteld.
Programma 10: Moderne gemeente		
Visie Dienstverlening		Helft van de middelen is besteed voor invulling vacature beleidsmedewerker openbare orde en veiligheid. De functie van informatieanalist wordt nog beschreven en in Q1 2024 opengesteld.
Overzichten		
Extra Recruiter		Er heeft een onderzoek plaatsgevonden naar de inzet van de beschikbare tijdelijke middelen. Op grond daarvan is in overleg met portefeuillehouder besloten om geen extra recruiter in te huren maar bepaalde LinkedIn producten aan te schaffen in een pilot met uiteindelijke evaluatie. De aanschaf van deze producten heeft iets langer geduurd dan verwacht, waardoor we per 1 februari 2024 zijn gestart met de nieuwe voorziening.
Strategische communicatievisie		De herijking van de communicatievisie is in 2023 zo goed als afgerond. In Q1 2024 volgt vaststelling en de uitrol middels een Uitvoeringsplan.
Totaal		

Budgetoverheveling jaarrekening 2022

In deze paragraaf wordt een toelichting gegeven op de budgetoverhevelingen jaarrekening 2022..

Budgetoverheveling jaarrekening 2022	*Status*	*Toelichting jaarrekening 2023*
Programma 1: Zorgzame gemeente		
Uitvoering Energietoeslag		Het restant budget energietoeslag 2022 is in 2023 volledig ingezet voor inwoners van Roermond.
Programma 2: Inclusieve samenleving		
Wijk- en kernenbeleid		Deze middelen zijn ingezet voor het opstellen van het wijk- en kernenbeleid dat wordt vastgesteld in de raad van februari 2024. Hierbij is een knip gemaakt in een versie 1.0 die zich richt op het organiseren van activiteiten en maatregelen op thema's in de directe leefwereld van inwoners en op termijn een versie 2.0 (gericht op meerdere thema's om te komen tot integrale wijkontwikkeling). Daarbij start feitelijke implementatie in 2024 waardoor dit bedrag niet volledig is besteed in 2023.
Programma 3: Goed onderwijs		
Onderwijs laaggeletterdheid		Het budget was bestemd voor de werkgeversaanpak laaggeletterdheid. In 2023 is dit niet besteed. De kosten voor de werkgeversaanpak waren minimaal en zijn vanuit het regulier budget betaald. Met de derde tussenrapportage 2023 zijn deze overgeheveld naar 2024.
Programma 4: Kansen voor klimaat		
Duurzaamheid Rijksisolatieprogramma		De lokale isolatie aanpak wordt in regionaal verband uitgevoerd. De aanpak loopt echter mede vertraging op vanwege belemmeringen in het kader van de wetgeving rondom bescherming gebouw bewonende soorten.
Programma 6: Toekomstbestendige stad		
HWB Willem Alexander		Hoogwaterbeschermingsprogramma Willem Alexander: In het Addendum Intentieovereenkomst – Toekomstbestendig havenbedrijventerrein Willem Alexander te Roermond, zijn er tussen de gemeente Roermond en de bedrijven, in naam van de stichting BIZ Willem-Alexander, afspraken gemaakt over de kostenverdeling van de studiefase voor de uitvoerbaarheid van het integraal plan. Namens Port of Roermond Coöperatief UA, welke de werkzaamheden voor het uitvoeren van de studie voor de uitvoerbaarheid van het maatwerk plan overgenomen heeft van de BIZ Willem-Alexander, wordt een beroep gedaan op de toegezegde inbreng vanuit de gemeente Roermond op de vermelde voorbereidingskosten. De subsidie voor de voorbereidingskosten is toegekend en uitgekeerd. De verdere uitgaven vinden naar verwachting in Q2 en Q3 2024 plaats. Het restantbedrag is bij de 3e tussenrapportage 2023 overgeheveld naar 2024.

Budgetoverheveling jaarrekening 2022	*Status*	*Toelichting jaarrekening 2023*
Programma 7: Ruimte en wonen		
Implementatie omgevingswet		Het restantbedrag is bij de 3e tussenrapportage overgeheveld naar 2024.
Implementatie software VTH		Voorgesteld wordt om € 200.000 over te hevelen naar 2024 via budgetoverheveling.
Stimulering transf. Nultredewoningen		De Stimuleringsregeling transformatie nultrede-woningen liep tot en met 30 april 2023. Aanvragen konden tot dat moment worden ingediend. Tevens zijn er in 2023 middelen beschikt aan aanvragers. Dit onderdeel is afgerond.
Wet kwaliteitsborging Bouw impl.		Het restantbedrag is bij de 3e tussenrapportage overgeheveld naar 2024.
Totaal		

3.

Paragrafen

3.1 Paragraaf Lokale heffingen

Inleiding

In deze paragraaf zijn de opbrengsten en het beleid ten aanzien van de drie belangrijkste gemeentelijke belastingen in 2023 opgenomen. Aan de orde komen de OZB, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing. Daarbij wordt ook een overzicht gegeven van de lokale lastendruk. Vervolgens wordt ingegaan op het kwijtscheldingsbeleid en de overige belastingen en heffingen.

De heffing en inning van de belastingen en leges wordt uitgevoerd door Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW). BsGW is een samenwerkingsverband voor uitvoering van de belastingheffing en - inning van gemeentelijke belastingen en waterschapsbelastingen en uitvoering van de wet Waardering onroerende zaken. Op twee gemeenten na zijn alle Limburgse gemeenten hierbij aangesloten. In het vierde kwartaal van 2023 is de BsGW gestart met het implementeren van een nieuwe belastingapplicatie. Deze implementatie is niet geheel succesvol geweest, hetgeen betekent dat er een achterstand is ontstaan in het opleggen van de belastingaanslagen in het vierde kwartaal. Dit is zichtbaar in de realisatiecijfers van een aantal belastingsoorten.

In de kadernota is het uitgangspunt voor de indexering van de tarieven aangegeven. Deze wordt bepaald op basis van enerzijds de prijsindex materiële overheidsconsumptie (de zogenaamde IMOC) en anderzijds de loonontwikkeling voor gemeenteambtenaren conform CPB. Hiermee kwam de inflatiecorrectie voor 2023 op 2,30%. Het uitgangspunt voor de berekening van de tarieven voor zowel de afvalstoffenheffing als de rioolheffing is, dat ze kostendekkend zijn. Dat wil zeggen dat in beginsel alle kosten die de gemeente in dat kader moet maken, worden doorbelast via het tarief. Op de onroerendezaakbelastingen was de genoemde indexering van 2,30% van toepassing. Daarnaast is er een opslag van 2,50% van toepassing om meerjarig tot een sluitende begroting te komen. Hierdoor is er sprake van een totale indexering van 4,80% op de onroerendezaakbelastingen voor het jaar 2023.

Woonlastenontwikkeling

Onroerende zaakbelasting

Onroerendezaakbelasting (OZB) wordt op grond van de verordening op de heffing en invordering van onroerendezaakbelasting 2023 geheven van eigenaren van woningen en niet-woningen en van gebruikers van niet-woningen binnen de gemeente Roermond. Belastingplichtig is de eigenaar of gebruiker op 1 januari van enig jaar. Grondslag voor de heffing 2023 is de waarde van de onroerende
zaak naar de prijspeildatum van 1 januari 2022. Deze waarde is vastgesteld met een WOZ-beschikking.

In 2023 bedroeg de gemiddelde WOZ-waarde van een woning € 287.844, -. (bron: belastingoverzicht 2023 provincie Limburg). In Roermond was dit € 289.878, -. De gemiddelde OZB-aanslag voor de eigenaar van een woning in Limburg bedroeg in 2023 € 347,14. In Roermond betaalde een eigenaar gemiddeld € 324,95 aan onroerendezaakbelasting voor zijn woning, daarmee € 22,19 minder dan het provinciaal gemiddelde.

Hieronder treft u in tabelvorm de gemiddelde WOZ-waarde van een woning voor de jaren 2022 en 2023 aan, waarbij Roermond wordt vergeleken met Limburgse gemeenten in de inwonerklasse groter dan 50.000 en het gemiddelde van alle Limburgse gemeenten.

OZB-aanslag eigenaar woningen per inwonerklasse en gemiddeld 2022-2023*

Bedragen x € 1,-	2022		2023	
	WOZ-waarde	OZB-aanslag	WOZ-waarde	OZB-aanslag
Gemeente met inwonerklasse > 50.000	231.932	342,00	274.794	343,00
Gemiddelde in Limburg	244.015	341,38	287.844	347,14
Roermond	242.073	316,39	289.878	324,95

**Bron: belastingoverzicht provincie Limburg 2022 en 2023.*

Met de heffing van OZB worden algemene inkomsten verkregen. De opbrengsten OZB zijn in 2023 begroot op € 16.869.274, gerealiseerd is een totale opbrengst van € 16.978.133.

In de onderstaande tabel worden de opbrengsten OZB gesplitst weergegeven in de opbrengsten uit hoofde van de OZB eigenaar woningen, de OZB eigenaar niet-woningen en de OZB gebruiker niet-woningen.

Bedragen x € 1,-	Totaal begroting	Realisatie 2023	Verschil
Belastingopbrengsten OZB eigenaar woningen	9.478.178	9.451.476	- 26.702
Belastingopbrengsten OZB eigenaar niet-woningen	4.297.616	4.293.548	-4.068
Belastingopbrengsten OZB gebruiker niet woningen	3.093.480	3.233.109	139.629
Totaal	**16.869.274**	**16.978.133**	**108.859**

Rioolheffing

Op grond van de verordening op de heffing en invordering van rioolheffing 2023 wordt de rioolheffing geheven van de eigenaar van een perceel van waaruit water direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd. De belasting wordt geheven naar een vast bedrag per perceel.

Voor de rioolheffing geldt dat deze maximaal kostendekkend mag zijn. Jaarlijks bij het opstellen van de begroting wordt een calculatie gemaakt, waarbij het tarief voor de rioolheffing wordt bepaald; hierbij wordt een tarief vastgesteld, waarbij maximaal alle begrote lasten worden doorbelast aan alle belastingplichtigen.

In onderstaande tabel wordt de gemiddelde rioolheffing in Limburg en de rioolheffing in de inwonerklasse groter dan 50.000 afgezet tegen de rioolheffing in Roermond.

Rioolheffing per inwonerklasse en gemiddeld 2022-2023*

Bedragen x € 1,-	2022	2023
Gemeente in Limburg met inwonerklasse > 50.000	191,00	196,00
Gemiddelde rioolheffing in Limburg	223,59	231,19
Rioolheffing gemeente Roermond	188,26	183,55

**Bron: belastingoverzicht provincie Limburg 2022 en 2023*

In 2023 bedraagt de gemiddelde rioolheffing in Limburg € 231,19. Met een bedrag van € 183,55 zat de rioolheffing in Roermond € 47,64 onder het gemiddelde. Percelen met een WOZ-waarde die lager is dan € 40.000,- worden aangeslagen voor een verlaagd tarief (50% van het volledige tarief).

Begroting 2023 versus realisatie 2023 rioolheffing

Bedragen x € 1,-	Totaal begroting	Realisatie 2023	Verschil
Rioolheffing	5.683.191	5.728.150	44.959

Op basis van het BBV moet de gemeente inzichtelijk maken dat de totaal geraamde baten niet uitgaan boven de geraamde lasten en in welke mate de tarieven kostendekkend zijn. In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de mate van kostendekkend zijn van de begroting 2023 versus de realisatie 2023.

Overzicht kostendekkendheid rioolheffing (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Realisatie 2023
Kosten taakveld riolering (incl. omslagrente)	€ 4.376	€ 3.873
Af: Inkomsten taakveld riolering (excl. rioolheffing)	€ 61	€ 160
Netto kosten taakveld	€ 4.315	€ 3.713
Toe te rekenen kosten		
Overhead	€ 817	€ 884
BTW	€ 574	€ 578
Totale kosten	€ 5.706	€ 5.175
Totale opbrengst heffingen	€ 5.683	€ 5.728
Storting in voorziening		- € 576
Dekkingspercentage	99,6%	99,6%

** Met het oog op de toekomstige investeringen is bij het vaststellen van het gemeentelijk rioleringsplan (GRP), afgesproken om jaarlijks een extra stijging van 1% (exclusief inflatiecorrectie) door te voeren. Dit bedrag wordt gebruikt om toekomstige tariefschommelingen op te vangen.*

De gesloten exploitatie van het riool sluit in 2023 met een positief resultaat van € 576.000 (opbrengsten € 5.728.000 minus kosten € 5.175.000). Belangrijkste oorzaken hiervan zijn de lagere doorberekening van uren, minder kwijtscheldingen en een verschuiving van enkele reinigings- en inspectietaken naar het volgende jaar. Daarnaast zijn meer objecten in de rioolheffing opgenomen waardoor er een hogere opbrengst rioolheffing is gerealiseerd. Het positief resultaat van € 576.000 wordt gestort in de hiervoor ingestelde rioolvoorziening en wordt zodoende ingezet om toekomstige tariefschommelingen op te vangen.

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing wordt geheven op grond van de verordening op de heffing en invordering van de afvalstoffenheffing 2023. De afvalstoffenheffing is een heffing ter bestrijding van kosten van beheer van huishoudelijke afvalstoffen. De heffing komt ten laste van gebruikers van percelen waarvoor de gemeente een inzamelplicht voor huishoudelijk afval heeft.

In onderstaande tabel wordt de gemiddelde afvalstoffenheffing in Limburg en de afvalstoffenheffing
van de inwonerklasse groter dan 50.000 afgezet tegen de afvalstoffenheffing in Roermond.

Afvalstoffenheffing per inwonerklasse en gemiddeld 2022-2023*

Bedragen x € 1,-	2022	2023
Gemeente in Limburg met inwonerklasse > 50.000	314,00	318,00
Gemiddelde afvalstoffenheffing in Limburg	288,26	298,56
Afvalstoffenheffing gemeente Roermond	305,28	295,97

**Bron: belastingoverzicht provincie Limburg 2022 en 2023.*

In 2023 bedraagt de gemiddelde afvalstoffenheffing in Limburg voor gemeenten met een inwonerklasse groter dan 50.000 € 318,00. Met een bedrag van € 295,97 is de afvalstoffenheffing in Roermond € 22,03 lager dan dit gemiddelde.

Begroting 2023 versus realisatie 2023 afvalstoffenheffing

Bedragen x € 1,-	Totaal begroting	Realisatie 2023	Verschil
Afvalstoffenheffing	8.279.556	8.286.684	7.128

Op basis van het BBV moet de gemeente inzichtelijk maken dat de totaal geraamde baten niet uitgaan boven de geraamde lasten en in welke mate de tarieven kostendekkend zijn. In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de mate van kostendekkend zijn van de begroting 2023 versus de realisatie 2023.

Overzicht kostendekkendheid afvalstoffenheffing (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Realisatie 2023
Kosten taakveld afval (incl. omslagrente)	€ 7.842	€ 7.623
Inkomsten taakveld afval (excl. afvalstoffenheffing)	€ 989	€ 1.076
Netto kosten taakveld	€ 6.853	€ 6.547
Toe te rekenen kosten		
Overhead	€ 366	€ 396
BTW	€ 1.121	€ 1.013
Totale kosten	€ 8.340	€ 7.956
Opbrengst heffingen	€ 8.338	€ 8.287
Storting in voorziening		- € 331
Dekkingspercentage	100%	100%

De gesloten exploitatie van de afvalstoffenheffing sluit in 2023 met een positief resultaat van € 331.000 (opbrengsten € 8.287.000 minus kosten € 7.956.000). Het positief resultaat van € 331.000 wordt gestort in de hiervoor ingestelde voorziening en wordt zodoende ingezet om toekomstige tariefschommelingen op te vangen.

Lokale lastendruk

In het coalitieakkoord is ten aanzien van de lokale lastendruk als algemeen uitgangspunt opgenomen, dat de lastendruk voor de burgers zo laag mogelijk wordt gehouden. Met de gehanteerde tarieven daalden de woonlasten in 2023, met name door de verlaging van het tarief voor de rioolheffing, met 0,67 % (inclusief prijsindex) ten opzichte van 2022. Uit het belastingoverzicht 2023 van de provincie Limburg blijkt dat de woonlasten van de gemeente Roermond in 2023 nog steeds tot de laagste van onze provincie behoren. De gemiddelde lastendruk voor een huishouden in Limburg steeg in 2023 naar een bedrag van € 876,89 (2022: € 851,53). In Roermond bedroegen de woonlasten in 2023 € 804,47 (2022: € 809,93) voor een gemiddelde woning.

Bedragen x € 1,-	Roermond	Gemeente > 50.000 inwoners	Limburgs gemiddelde
OZB eigenaar woningen	€ 324,95	€ 343,00	€ 347,14
Rioolheffing	€ 183,55	€ 196,00	€ 231,19
Afvalstoffenheffing	€ 295,97	€ 318,00	€ 298,56
Lastendruk	€ 804,47	€ 857,00	€ 876,89

**Bron: Belastingoverzicht 2023 provincie Limburg*

Kwijtscheldingsbeleid

De uitvoering van het kwijtscheldingsbeleid is opgedragen aan de gemeenschappelijke regeling Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW). De BsGW schakelt hiervoor het Inlichtingenbureau (IB) in. Dit is een door de overheid opgericht bureau dat gemeenten helpt op het gebied van de uitvoering van onder andere het bijstands- en kwijtscheldingsbeleid. Het IB toetst de gegevens die nodig zijn voor eventuele kwijtschelding aan de voorwaarden van de gemeente Roermond om voor kwijtschelding in aanmerking te komen.

Huishoudens met een inkomen en vermogen onder een bepaalde norm hebben recht op kwijtschelding. Vaak komen deze huishoudens meerdere jaren achter elkaar hiervoor in aanmerking.

Kwijtschelding is onder voorwaarden mogelijk voor:
- Onroerendezaakbelastingen
- Rioolheffing
- Afvalstoffenheffing

Veruit de belangrijkste heffing waarvoor kwijtschelding wordt verleend is de afvalstoffenheffing, aangezien het een gebruikersbelasting betreft. Het is veelal lastiger om in aanmerking te komen voor kwijtschelding van een eigenarenbelasting (zoals de onroerendezaakbelasting of rioolheffing), aangezien hier vaak vermogen in het eigendom aanwezig is. In onderstaande tabel is het verloop van kwijtschelding over de afgelopen 4 jaar weergegeven:

Bedragen x € 1,-	200	2021	2022	2023
Kwijtschelding afvalstoffenheffing	€ 518.187,95	€ 548.663,84	€ 683.222,17	€ 636.087,82
Kwijtschelding overige	€ 2.360,69	€ 909,94	€ 242,08	€ 1.998,46
Totaal	**€ 520.548,64**	**€ 549.573,78**	**€ 683.464,25**	**€ 638.086,28**

**Bron: Witte kaart Q4 -2023 BsGW*

In 2023 zijn er tot en met het derde kwartaal 2.971 aanvragen tot kwijtschelding ingediend (2022: 3.020). Hiervan is 77,4% toegewezen. De aantallen tot en met het vierde kwartaal zijn (nog) niet door de BsGW beschikbaar gesteld.

Overige belastingen en heffingen

Bedrijven Investeringszones (BIZ)

Een BIZ is een afgebakend gebied zoals een winkelstraat of een bedrijventerrein, waarbinnen de ondernemers en/of de eigenaren samen investeren in de kwaliteit van hun bedrijfsomgeving.
Alle ondernemers betalen mee aan een gemeentelijke heffing om activiteiten te financieren. De activiteiten kunnen bijvoorbeeld gericht zijn op veiligheid (toezicht, verlichting, hekwerken of camerabewaking), bereikbaarheid (bewegwijzering en verkeersvoorzieningen), aantrekkelijkheid (schoonmaak, promotie, onderhoud, groenvoorziening en evenementen) et cetera. De BIZ-heffing wordt gebruikt om deze plannen te kunnen uitvoeren. Dit middel van belastingheffing maakt het mogelijk dat alle ondernemers in het betreffende gebied ook daadwerkelijk meebetalen.

Sinds 2011 kent de gemeente Roermond in totaal acht bedrijven-investeringszones (BI-zones): Binnenstad Roermond, Centrum Swalmen, Retailpark Roermond en de bedrijventerreinen Swalmen, Merum, Stadsrand Noord, Willem Alexander en Roerstreek. Daarmee heeft de gemeente Roermond een van meest uitgebreide en oudste BI-zones van Nederland.

In 2020 en 2021 vonden 7 succesvolle draagvlakmetingen plaats voor voortzetting in de periode 2021-2025. Eind 2021 en begin 2022 voor de BIZ Retailpark Roermond voor de periode 2022-2026, waardoor alle 8 BI-zones actief zijn.

Via de BI-zones is circa 80% van ondernemend Roermond verenigd in een collectief.

Begroting 2023 versus realisatie 2023 Bedrijven Investeringszones (BIZ)

Bedragen x € 1,-	Totaal begroting	Realisatie 2023	Verschil
Bedrijven Investeringszones (BIZ)	749.500	759.158	9.657

Overige belastingen, leges en heffingen

Bij de begroting van 2022 werden de tarieven voor de 'overige' belastingen (niet zijnde onroerendezaakbelasting, rioolheffing, afvalstoffenheffing en de BIZ-belasting) in beginsel verhoogd met de inflatiecorrectie; voor 2022 werd gerekend met 1,4 %.

In onderstaande tabel is de realisatie van de baten van de verschillende belastingsoorten ten opzichte van begroting weergegeven.

Belastingsoort Bedragen x € 1.000,-	Begroting 2023	Realisatie 2023	Verschil
OZB eigenaar woningen	9.478	9.451	-27
OZB eigenaar niet-woningen	4.298	4.294	-4
OZB gebruiker niet-woningen	3.093	3.233	140
Afvalstoffenheffing	8.280	8.287	7
Rioolheffing	5.683	5.728	45
Hondenbelasting	397	382	-15
BIZ-belasting	750	759	9
(Water-)toeristenbelasting	987	942	-45
Lijkbezorgingsrechten	190	131	-59
Leges WABO	1.606	1.385	-221
Havengelden	474	328	-146
Marktgelden	58	91	33
Precario	255	339	84
Leges	834	861	27
Parkeren (incl. parkeerheffingen)	3.309	3.340	31
Totaal	**39.692**	**39.551**	**-141**

Een toelichting op de 'minder' opbrengst (water-)toeristenbelasting is te vinden in programma 6 Toekomstbestendige stad, en een toelichting op de 'minder' opbrengst leges WABO is te vinden bij programma 7 Ruimte en Wonen.

Kruissubsidiëring

Wanneer er sprake is van veel verschillende tarieven in een verordening zoals bij leges, hoeft de maximale kostendekkend zijn niet per tarief te gelden. Zolang het maximum van 100% voor het geheel niet overschreven wordt kan dit per tarief wel gelden. Door kruissubsidiëring is het mogelijk om de 'winst' van bepaalde producten te gebruiken om het 'verlies' op andere producten te dekken.

De kostendekkend zijn van gemeente Roermond voldoet aan de wettelijk gestelde eisen. Eventueel is er ruimte om de tarieven van titel 2 van de Legesverordening te verhogen, echter wordt geadviseerd om hiervan af te zien i.v.m. een mogelijke toename van beroepsprocedures en de eventuele gevolgen met betrekking tot kruissubsidiëring.

3.2 Paragraaf Weerstandsvermogen & risicobeheersing

Inleiding

De paragraaf gaat in op het gemeentelijk weerstandsvermogen. We kijken naar de betekenis van risico's en de beheersing hiervan gezien vanuit het perspectief van de jaarrekening 2023.

In het coalitieakkoord 2022-2026 is een aantal hoofdlijnen en uitgangspunten geschetst voor het financieel beleid van de komende jaren. Uitgangspunt is een structureel in evenwicht zijnde meerjarenbegroting, waarin structurele lasten gedekt worden door structurele baten. Het realiseren van ambities kost niet per definitie geld. Als dat wel het geval is, vinden wij binnen de begroting ruimte om die ambities te realiseren zonder te tornen aan de gestelde eisen. Er wordt gezocht naar een nieuwe balans tussen ambities, taken, voorzieningenniveau/dienstverlening en lasten. Daarbij wordt in samenhang gekeken naar oplossingsrichtingen binnen de volgende vier sporen:

- beperking van lasten/uitgaven;
- verhoging van inkomsten;
- reductie kosten bedrijfsvoering;
- aanpassing financiële regels.

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing van de begroting 2023 werd gewag gemaakt van groeiende onzekerheden als gevolg van de oorlog in de Oekraïne, oplopende rente en prijzen, diverse binnenlandse crises, zoals het tekort aan woningen, opvang van vluchtelingen, de stikstofproblematiek en oplopende maatschappelijke onrust. Sindsdien zijn de onzekerheden zeker niet minder geworden vanwege bijvoorbeeld de val van het kabinet, de tweede kamer verkiezingen die daarna hebben plaatsgevonden, de vorming van een nieuw kabinet op basis daarvan, de oorlog in Gaza en de spanningen die dat zich meebrengt in het Midden-Oosten. Ook het financieel perspectief voor gemeenten voor de middellange termijn is onzeker en bezuinigingen op de rijksbegroting voor de komende jaren dreigen. Deze onzekerheden nopen tot een voorzichtig financieel beleid en het aanhouden van een gedegen reservepositie.

Opbouw paragraaf

De paragraaf bestaat uit de volgende onderdelen:

3.2.1 Gemeentelijke beleid inzake de weerstandscapaciteit en de risico's;
3.2.2 Inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
3.2.3 Inventarisatie van de risico's;
3.2.4 Toelichting op relevante risico's;
3.2.5 Financiële kengetallen.

3.2.1 Gemeentelijk beleid inzake weerstandscapaciteit en risico's

De basis voor de paragraaf weerstandsvermogen ligt opgesloten in de Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen. De gemeenteraad heeft in de vergadering van 21 december 2023 een geactualiseerde nota vastgesteld. In deze nota heeft de gemeenteraad de kaders rondom het weerstandsvermogen en risicobeheersing opnieuw vastgesteld. De nota bevestigt het beleid dat de raad eerder (bij de begroting 2022) heeft geformuleerd ten aanzien van de gewenste omvang van het weerstandsvermogen en de minimale omvang van de algemene reserve.
Concreet zijn de volgende uitgangspunten vastgesteld:

- Voor het weerstandsvermogen wordt aangesloten bij de kwalificatie "ruim voldoende", hetgeen inhoudt dat de weerstandsratio zich bevindt tussen 1,4 en 2,0. De weerstandsratio dient minimaal 1,4 te zijn;
- De gewenste omvang van de minimumpositie van de algemene reserve en het weerstandsvermogen wordt gekoppeld aan een gekwantificeerde risicoanalyse.

Daarnaast heeft de gemeenteraad een norm van minimaal 20% gesteld voor de solvabiliteitsratio. Deze ratio geeft de verhouding weer tussen het eigen vermogen en het balanstotaal.

Risicomanagement is structureel verankerd in het bestuurlijk besluitvormingsproces. In het format van college- en raadsvoorstellen is de risicoparagraaf een verplicht onderdeel. Jaarlijks wordt als onderdeel van de planning- en control cyclus in de programmabegroting, de tussenrapportages en de jaarverantwoording aandacht besteed aan de risico's in relatie tot de aanwezige weerstandscapaciteit.

In de nieuwe nota is aangegeven, dat het risicomanagement verdere doorontwikkeling behoeft. We willen ons daarbij laten ondersteunen door een geautomatiseerde tool. De implementatie daarvan is in 2024 voorzien.

3.2.2 Inventarisatie weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen die kunnen worden ingezet om financiële tegenvallers op te vangen.

In het Gemeenschappelijk financieel Toezichtkader Gemeenten 2020 is een algemeen kader geschetst hoe provincies in het kader van hun toezichtstaak bij de oordeelsvorming aan het begrip weerstandscapaciteit invulling geeft.

De weerstandscapaciteit is te onderscheiden in een incidentele en een structurele component.

De *incidentele* weerstandscapaciteit bestaat uit:
1. Algemene reserve;
2. Onvoorzien incidenteel;
3. Stille reserves;
4. Incidentele begrotingsruimte.

Uitgangspunt is, dat bestemmingsreserves niet worden gekwalificeerd als incidentele weerstandscapaciteit.
De gemeenteraad kan op basis van een heroverweging besluiten om (een deel) van een reserve over te hevelen naar de algemene reserve, waarna deze meegenomen kan worden in de berekening van de weerstandscapaciteit.

De betekenis die stille reserves hebben voor de gemeentelijke weerstandscapaciteit blijkt in de praktijk beperkt en zijn daarom, conform de gedragslijn van afgelopen jaren, ‘PM’ opgenomen in onderstaand overzicht.

De *structurele* weerstandscapaciteit bestaat uit:
1. Onvoorzien structureel;
2. Structurele begrotingsruimte.

Bij het bepalen van de mogelijkheden tot belastingheffing die een gemeente heeft wordt het zogenoemde belastingpakket gehanteerd. Dit betreft de ramingen aangaande de onroerende zaakbelastingen, de afvalstoffenheffing en rioolheffingen. De onbenutte belastingcapaciteit is de ruimte die een gemeente heeft tot aan het niveau dat de gemeente zou moeten heffen om voor toelating van een zogenaamde artikel 12 aanvraag bij het gemeentefonds in aanmerking te komen.

Ten aanzien van de post onvoorzien hanteert onze gemeente het standpunt dat er slechts een marginaal bedrag wordt opgenomen (omdat dit een verplichte uitgaaf is op grond van het BBV). Wij hanteren als uitgangspunt dat (onvoorziene) tegenvallers binnen de overige budgetten van de begroting moeten worden opgevangen.

Op basis van bovenstaande uitgangspunten kan de weerstandscapaciteit voor 2023 als volgt worden berekend:

Omschrijving Bedragen x € 1.000,-	Jaarverslag 2021	Jaarverslag 2022	Begroting 2023	Jaarverslag 2023
Incidentele weerstandscapaciteit:				
Algemene reserve (incl claim SD)	32.843	37.772	35.285	35.849
Stille reserves	PM	PM	PM	PM
(netto) Resultaat boekjaar	6.059	30.320		8.010
Ruimte in begroting (incidenteel)			-103	-
Totale incidentele weerstandscapaciteit	**38.902**	**68.092**	**35.182**	**43.859**
Structurele weerstandscapaciteit:				
Onvoorzien structureel			1	1
Ruimte in begroting (structureel)			-1.261	-
Onbenutte belastingcapaciteit*				3.149
Totale structurele weerstandscapaciteit			**-1.260**	**3.150**
Totaal weerstandscapaciteit	**38.902**	**68.092**	**33.922**	**47.009**

** De onbenutte belastingcapaciteit bestaat uit de extra ruimte die de gemeente heeft om, met inachtneming van de wetgeving, maximale inkomsten te genereren uit de gemeentelijke heffingen. Deze ruimte moet ingezet worden wanneer de Provincie Limburg de gemeente Roermond als artikel 12 gemeente aanmerkt. Gezien de (structurele) financiële positie ligt dit niet in de lijn der verwachtingen. Bij de gemeente Roermond zit deze ruimte in de onroerendezaakbelastingen (OZB). Om te beoordelen of er onbenutte belastingcapaciteit is, maken wij gebruik van de ruimte tussen de eigen OZB-tarieven en het redelijk peil van de OZB dat wordt vastgesteld in het kader van artikel 12 Financiële verhoudingswet (de artikel 12-norm). De door het Rijk vastgestelde artikel 12-norm is 0,1729%en gaat uit van een belastingheffing van 120% boven het landelijk gemiddelde. Wanneer we dit percentage afzetten tegen de in de begroting opgenomen ramingen voor de OZB ontvangsten is er nog een ruimte van € 3,1 miljoen. De afvalstoffenheffing en de rioolheffing zijn 100% kostendekkend en leveren dus geen onbenutte belastingcapaciteit op.*

3.2.3 Inventarisatie van risico's

Tegenover de weerstandscapaciteit staan een aantal risico's, die niet (geheel) gedekt zijn en van substantieel belang (kunnen) zijn om de financiële positie van de gemeente (meerjarig) te kunnen beoordelen. In onderstaand overzicht worden de belangrijkste risico's naar categorie samengevat. Verder in deze paragraaf worden deze risico's toegelicht.

De benodigde weerstandscapaciteit is gelijk aan de som van alle gekwantificeerde risico's. Allereerst wordt een inschatting gemaakt van de maximale financiële impact van een risico na genomen beheersmaatregelen. Vervolgens wordt deze impact vermenigvuldigd met het percentage uit de risicoklasse. Deze risicoklasse geeft aan wat de kans is, dat het risico zich voor doet. In Roermond worden op dit moment 3 risicoklassen gehanteerd: hoog (65%), midden (35%) en laag (20%). Zoals hierboven aangegeven, wordt voor de bepaling van het risico binnen de grondexploitaties een andere methode gebruikt. Omdat het systeem van risicobeheersing nog een verdere doorontwikkeling behoeft wordt tenslotte de optelsom van alle risico's verhoogd met 40%, waarmee eventuele risico's die nu (nog) niet in beeld zijn, verondersteld worden ook te zijn meegenomen.

Reguliere risico's, waarvoor verzekeringen zijn afgesloten, voldoende beheermaatregelen zijn getroffen of voorzieningen zijn gevormd, maken geen onderdeel uit van de risico-inventarisatie.

In onderstaande tabel is een overzicht van de gekwantificeerde risico's opgenomen, zowel vanuit het perspectief van de begroting als van de jaarrekening.

Omschrijving risico's Bedragen x € 1.000,-	i/s	Inschatting jaarrekening 2023
Open-eind regelingen sociaal domein		3.900
Aanbieder sociaal domein	i	0
Incidentele middelen jeugdzorg	i	0
Beheerplannen	i	0
Grondexploitaties	i	0
Overige gronden	i	425
Vastgoed	i	0
Invoering omgevingswet	i	0
Renterisico	i/s	84
Inflatie o.b.v. macro-economische ontwikkelingen	s	910
Toerekenen directe en/of indirecte uren aan projecten	i	120
Taakstellingen	s	0
Calamiteiten	i	88
Informatiebeveiliging en privacywetgeving	i	525
Fiscale risico's	i	0
Juridische risico's	i	PM
Verbonden partijen (o.a. ICT NML)	i	100
Optelsom risicobedragen		**6.152**
Omrekenfactor		1,4
Totaal incidenteel en structureel		**8.613**

Conclusie ratio weerstandsvermogen

Zoals eerder aangegeven, gaat het bij het weerstandsvermogen om de robuustheid van de financiële positie. Om hier goed inzicht in te krijgen, is hieronder de samenstelling van de beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit (onderverdeeld in incidentele en structurele componenten) opgenomen. Incidentele risico's zijn risico's die een eenmalige last tot gevolg kunnen hebben. Ter dekking hiervan kan een beroep worden gedaan op de algemene reserves. Structurele risico's kunnen leiden tot meerjarige lasten en raken daarmee het begrotingsevenwicht. De verhouding tussen de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit geeft inzicht in het gemeentelijk weerstandsvermogen.

Omschrijving Bedragen x € 1.000,-	Incidenteel
Beschikbare incidentele weerstandscapaciteit 2023	43.859
Benodigde weerstandscapaciteit op basis van risicoprofiel	8.613
Ratio weerstandsvermogen *	**5,1**

** normeringstabel NAR en Universiteit Twente t.b.v. het weerstandsvermogen: > 2,0 uitstekend, 1,4 < 2,0 ruim voldoende, 1,0 < 1,4 voldoende, 0,8 < 1,0 matig, < 0,8 onvoldoende en < 0,6 ruim onvoldoende.*

Uitgaande van de door de raad vastgestelde streefwaarde van een ratio die tussen de 1,4 en 2,0 ligt, kan worden geconcludeerd, dat de huidige incidentele weerstandscapaciteit uitstekend is.

3.2.4 Toelichting op risico's

Algemeen
Onderstaand worden de grootste risico's per programma nader toegelicht.

Programma 1 Zorgzame gemeente

Sociaal domein
Open eind regelingen sociaal domein
We hebben in het sociaal domein te maken met ongeveer € 63 miljoen aan open-eind regelingen en € 29 miljoen aan verbonden partijen (Westrom, Omnibuzz, Veiligheidsregio) en externe partners (waaronder Vijf). Dit is inclusief (€ 11,5 miljoen) WSW die aan de Westrom wordt verstrekt. Deze regelingen zijn ingedeeld in hoog, midden en laag risico. Voor de risicoanalyse ten aanzien van het sociaal domein, is uitgegaan van de volgende uitgangspunten:

1. 10% van de open eind budgetten wordt aangemerkt als risico;
2. Indien een van de risico's in de categorieën midden of hoog zich voordoet, is als uitgangspunt genomen, dat maximaal een termijn van twee jaar nodig is maatregelen te effectueren om dit risico af te dekken. Voor risico's in de categorie laag wordt uitgegaan van een hersteltermijn van maximaal een jaar.

Vanuit deze opbouw houden we rekening met een incidenteel risicobedrag ter hoogte van ruim € 3,9 miljoen voor het sociaal domein.

Aanbieders Sociaal Domein
Enkele aanbieders binnen de Jeugdzorg en Wmo hebben te kampen met financiële uitdagingen. Voor het overgrote deel worden deze veroorzaakt door een mismatch in de CAO ontwikkelingen binnen de zorgsector en OVA indexering. De CAO ontwikkeling 2023 wordt meegenomen in de OVA index 2024 en loopt dus een jaar achter. De VNG en I sociaal Domein heeft gemeente geadviseerd de contracten te volgen en niet over te gaan tot extra compensatie. Met alle grote aanbieders worden periodiek (contract)gesprekken gevoerd en vindt ook periodiek een monitor plaats. Hierdoor blijft de gemeente op de hoogte van alle ontwikkelingen en eventuele maatregelen binnen deze zorgaanbieders. De kwantificering van dit risico is opgenomen in het risico inflatie o.b.v. macro-economische ontwikkelingen.

Om de continuïteit van jeugdhulp die de Mutsaersstichting aan onze jeugdigen en gezinnen biedt te borgen, is een financiële bijdrage beschikbaar gesteld op basis van het continuïteitsplan van de Mutsaersstichting. Hiervoor is reeds een bestemmingsreserve gevormd ter hoogte van circa € 1,2 miljoen, derhalve is in de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit hier geen rekening meer mee gehouden.

Incidentele middelen jeugdzorg
Gemeenten en Rijk hebben een principeakkoord bereikt over het financiële kader voor de Hervormingsagenda Jeugd. De beschikbaarstelling van extra middelen en de verdeling is onder voorbehoud van de omzetting van het principeakkoord in een definitief akkoord op het geheel van de Hervormingsagenda. In totaal is in de meicirculaire 2023 € 1,45 miljard in 2024 en € 954 miljoen in 2025 voor jeugdzorg beschikbaar gesteld, waarvan een deel van de investeringen en uitvoeringskosten van de hervormingsagenda vanaf de begroting van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) worden ingezet.

Dit betreft € 91 miljoen in 2024 en € 95 miljoen in 2025. In totaal wordt dan ook € 1,36 miljard in 2024 en € 859 miljoen in 2025 aan de algemene uitkering van het gemeentefonds toegevoegd voor jeugdzorg. Op de aanvullende post (AP) op de begroting zijn middelen gereserveerd voor 2026 en verder. De beschikbaarstelling van deze middelen voor de jaren 2026 en verder vindt plaats na het advies van de deskundigencommissie en de besluitvorming daarover. Net als voor de middelen in 2024 en 2025 geldt dat deze beschikbaar worden gesteld aan gemeenten met uitzondering van de investeringen waarvan is afgesproken deze door het Rijk worden gedaan.

De € 1,45 miljard voor 2024 en de € 954 miljoen voor 2025 zijn gebaseerd op het advies van de Commissie van Wijzen, gecorrigeerd voor de besparing die aanvullend is opgenomen in het coalitieakkoord (€ 100 miljoen in 2024 oplopend tot € 511 miljoen structureel vanaf 2027). In aanvulling hierop verzacht het kabinet het ingroeipad voor de besparingsopgave met € 285 miljoen (voor 2024 met € 89 miljoen en voor 2025 met € 196 miljoen) en laat daarnaast de extra besparing van € 100 miljoen in 2024 vervallen (de aanvullende besparing in het coalitieakkoord voor dat jaar).

Het principeakkoord heeft voor Roermond de volgende gevolgen: Vanuit de hervormingsagenda jeugd worden wederom incidenteel middelen beschikbaar gesteld voor 2024 ((€ 6,9 mln.) en 2025 (€ 4,3 mln.). Voor de jaren 2022 en 2023 heeft de gemeente Roermond ook incidentele middelen jeugd ontvangen. Gemeenten mochten bij de begroting 2022, meerjarenperspectief 2023-2025 structureel rekening houden met een raming van de middelen jeugdzorg. Hierbij gold een maximum van 75% van het deel dat gemeenten op basis van de verdeling zouden krijgen. Op basis hiervan is € 1,2 mln. structureel geraamd als stelpost (besluit 6 mei 2021 “klaar voor de herstart”, zaaknummer 55571-2021). Met het ontvangen van de incidentele middelen voor 2024 en 2025 ter hoogte van € 11,2 mln. dient deze stelpost voor de jaren 2024 en 2025 te worden vereffend voor in totaal € 2,4 mln. Als de Jeugd middelen 2026 en volgende jaren binnenkomen, zal opnieuw een voorstel hieromtrent volgen.

Programma 5 Goede leefomgeving

Beheerplannen

De actualisatie van de Kadernota Beheer uit 2017 heeft in 2023 zijn beslag gekregen. Op 14 september 2023 heeft de gemeenteraad de Kadernota Beheer 2023-2032 vastgesteld met alle onderliggende beheerplannen. De financiële consequenties van de besluitvorming zijn via een begrotingswijziging verwerkt in de meerjarenbegroting 2024-2027. Daarmee zijn de financiële gevolgen van de actualisatie afgedekt.

Programma 7 Ruimte en Wonen

Grondexploitaties

Grondexploitaties kenmerken zich door het feit dat in een vroeg stadium investeringen worden gedaan, waarbij inkomsten en dus de dekking van de exploitatie -soms- veel later kunnen worden ingeboekt. Grondexploitaties zijn per definitie meerjarig en zijn daarmee risicovol.

De gemeenteraad heeft op 8 april 2021 de nota Grondbeleid 2021 vastgesteld. Conform deze nota voert de gemeente over het algemeen een faciliterend grondbeleid. Dit betekent dat de realisering van projecten wordt overgelaten aan marktpartijen die ook de financiële risico’s dragen.

Voor het kwantificeren van de onvoorzienbare risico’s wordt conform de Nota Grondbeleid 2021 gebruik gemaakt van de IFLO-methode (IFLO staat voor: Inspectie Financiën Lagere Overheden).
Het risicobedrag, dat wordt bepaald middels deze methode, wordt gezien als de (onder) grens van het benodigde weerstandvermogen voor grondexploitaties. Het risicobedrag, dat wordt bepaald middels deze methode, wordt gezien als de (onder) grens van het benodigde weerstandvermogen voor grondexploitaties. Bij de vaststelling van het MPG 2023-2027 op 6 juli 2023 heeft de gemeenteraad de minimale omvang van dit risicobedrag vastgesteld op € 420.000.

Conform de Nota Grondbeleid 2021 is de reserve Gebiedsontwikkeling ingesteld. Dit is dus de minimale omvang van de claim risico’s grondexploitaties binnen de reserve Gebiedsontwikkeling. Deze claim wordt gevoegd door de storting van boekwinsten bij de verkoop van gronden binnen projecten met een faciliterend grondbeleid, voormalige grondexploitaties en zonder concreet plan. Bovengenoemd risicobedrag is inmiddels beschikbaar binnen de reserve Gebiedsontwikkeling, waardoor een aanvullende risicodekking vanuit de algemene reserve niet (meer) nodig is.

In paragraaf 4.7 Grondbeleid wordt uitgebreid ingegaan op de financiële risico’s binnen de grondexploitaties en het benodigde weerstandsvermogen.

Bij de grondexploitatie Roerdelta Fase 2 is sprake van een project specifiek risico. In de vergadering van 19 september 2019 heeft de gemeenteraad besloten een grondexploitatie te openen voor dit project. Binnen dit project is sprake van een risico van beperkte omvang met betrekking tot de mogelijke kosten voorfinanciering ophogen waterkeringen. Dit risico kan naar verwachting binnen de grondexploitatie worden opgevangen op basis van het verwachte positieve saldo.

Overige gronden

In 2010 is een perceel gemeentegrond nabij de parkeergarage Stationspark geleverd aan een ontwikkelaar voor de realisatie van een kantoorcomplex. Dit perceel is geleverd op basis van een zogenaamde Groningerakte: levering met uitgestelde betaling. De koopsom bedroeg € 1.214.000. Tot het moment van betaling van de koopsom is de ontwikkelaar jaarlijks een rentevergoeding verschuldigd. De opbrengsten zijn oorspronkelijk gestort in de reserve Bereikbaarheid NS Station Oost. Wij hebben deze gelden overgeheveld naar de algemene reserve. Het mogelijke risico van het niet ontvangen van de koopsom (onder gelijktijdige teruglevering van de grond) beschouwen we als een risico waarvoor de algemene reserve kan worden aangesproken voor een bedrag van € 425.000. In vergelijking met de begroting 2023 is de risicoklasse verlaagd van midden naar laag.

Vastgoed

Onderhoudsvoorziening gebouwen

Op 8 april 2021 heeft de gemeenteraad een actualisatie van het meerjaren onderhoudsplan gebouwen vastgesteld en de daarbij behorende aanpassing van de voorziening en de jaarlijkse dotatie. De budgettaire gevolgen zijn vanaf 2022 structureel in de begroting verwerkt. De voortgang van het onderhoudsplan wordt jaarlijks gemonitord en op basis daarvan wordt bezien of de jaarlijkse storting bijgesteld moet worden. Op advies van de accountant valt de voorziening groot onderhoud vrij en wordt voorgesteld om een bestemmingsreserve te vormen.

Invoering Omgevingswet

Op 12 maart 2019 heeft het college de programma-opdracht ‘Invoering Omgevingswet Roermond’ vastgesteld. Deze programma-opdracht is een verdere uitwerking van een in 2017 vastgesteld plan van aanpak, gericht op implementatie van de Omgevingswet. Vanuit de gemeenteraad is een begeleidingsgroep ingesteld. De invoering van de Omgevingswet heeft op 1 januari 2024 plaatsgevonden.

Bij de invoering waren nog niet alle financiële consequenties in beeld. Er zijn nog risico’s die mogelijk structureel kunnen doorwerken. Het gaat dan om risico’s met betrekking tot legesinkomsten, personele kosten en overdracht bodemtaken. De omvang van de risico’s zijn op dit moment nog niet in te schatten.

Overzichten

Algemene dekkingsmiddelen

Renterisico’s

De financieringspositie van de gemeente is aan strenge wet- en regelgeving onderworpen welke is gericht op het verminderen van het renterisico. De renterisiconorm is jaarlijks onderdeel van de financieringsparagraaf bij de begroting en het jaarverslag. De treasury functionaris van de gemeente bewaakt de renteontwikkelingen en bewaakt het renterisico. Dit doet hij onder andere door te werken met liquiditeitsplanningen, spreiding en egalisatie van de vervaldata en het hanteren van een omslagrente. Niettemin hebben wij een risicobedrag opgenomen op basis van 1% van de totale bruto financieringsbehoefte. Op dit moment wordt het risico beoordeeld als laag aangezien de rente in de begroting structureel is verhoogd.

Inflatie o.b.v. macro-economische ontwikkelingen

In de begroting is rekening gehouden met een stelpost prijsstijgingen, deze wordt periodiek bijgesteld o.b.v. CPB actualisaties. Echter de onzekerheden rondom de prijsontwikkelingen en de compensatie daarvoor via het gemeentefonds of anderszins blijven groot. Dit geldt ook voor de compensatie van de kostenstijgingen in het sociaal domein (zie aanbieders sociaal domein). Voor de kwantificering van dit risico is daarom rekening gehouden met 1% over de gehele begroting.

Organisatie

Toerekening ambtelijke uren aan projecten

De begrotingsvoorschriften (BBV) geven aan dat (ambtelijke) kosten die direct toerekenbaar zijn aan (investerings)projecten moeten worden geactiveerd, de daarmee gepaard gaande indirecte kosten mogen worden geactiveerd. Vanaf 2020 worden de directe kosten achteraf bij de jaarrekening toegerekend. Bij de begroting wordt een inschatting gemaakt van het totaal toe te rekenen bedrag.

Op het moment dat er als gevolg van omstandigheden (bijvoorbeeld economische neergang) het aantal projecten terugloopt, kunnen minder kosten worden doorberekend en komen deze ten laste van de exploitatie.

Taakstellingen
In 2023 is in aanloop naar de begroting 2024 nader onderzocht wat de financiële ruimte binnen de huidige personeelskostenbegroting is als (gedeeltelijke) dekking voor het uitvoeren van de HR-visie en de organisatieontwikkeling.
Op basis daarvan is het opnemen van een taakstelling niet (meer) realistisch geacht.

Calamiteiten
De gemeente heeft meerdere rampenbestrijdingsplannen, met enige regelmaat treedt de Maas buiten haar oevers. Het Team Bevolkingszorg houdt regelmatig oefeningen gericht op een goed lopende rampenbestrijding.
In het geval een calamiteit zich voordoet is het aannemelijk, dat schade niet volledig wordt vergoed en een deel daarvan ten laste van de gemeente blijft. De financiële impact van een dergelijke gebeurtenis hebben wij ingeschat op € 250.000.

Bedrijfsvoering
Informatiebeveiliging en privacy
Door de toenemende digitalisering is het zorgvuldig omgaan met de informatie en gegevens van burgers, bedrijven en ketenpartners voor gemeenten van groot belang. Uitval van computers of telecommunicatiesystemen, het in ongerede raken van gegevensbestanden of het door onbevoegden kennisnemen dan wel manipuleren van bepaalde gegevens, kan ernstige gevolgen hebben voor de continuïteit van de bedrijfsvoering en het primaire proces. Een betrouwbare, beschikbare en correcte informatiehuishouding is essentieel voor de dienstverlening van gemeenten. In de paragraaf bedrijfsvoering is uitgebreider ingegaan op de activiteiten die wij op dit gebied in 2023 hebben ondernomen. Daarin is ook de collegeverklaring ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) opgenomen. Het is vrijwel onmogelijk om voor deze risico's een verzekering af te sluiten.
De financiële impact hebben we ten opzichte van de begroting daarom fors verhoogd.

Fiscale risico's
Jurisprudentie is van invloed op de fiscale positie van de gemeente. Risico's zijn vennootschapsbelasting en BTW, BCF en WKR en loonheffingen. Regelgeving en jurisprudentie kunnen gemeente in een fiscale nadeligere positie brengen. Op dit moment zijn er echter geen risico's van substantiële omvang.

Juridische risico's
Gemeente Roermond loopt juridische risico's aangezien de gemeente veel besluiten neemt waartegen bezwaar en beroep kan worden ingesteld. Maar ook in privaatrechtelijke zin loopt de gemeente risico's. Momenteel lopen diverse zaken waarvan onzeker is wat de uitkomst hiervan is en of deze financiële consequenties hebben. Derhalve is hiervoor een PM post opgenomen.

Verbonden partijen
ICT NML
Bij verbonden partijen hanteren wij als algemeen uitgangspunt, dat de verbonden partij zelf een voldoende buffer heeft voor de opvang van de risico's. Bij ICT-NML geldt een specifieke afspraak, dat 50% van de benodigde weerstandscapaciteit wordt opgebouwd bij de organisatie zelf en dat de overige 50% van de weerstandscapaciteit bij de deelnemende gemeenten als achtervang blijft. Het aandeel van Roermond in deze 50% komt voor 2023, op basis van de begroting 2024 van ICT NML, overeen met € 100.000.

3.2.5 Financiële kengetallen

Begroting 2023	Verloop van de kengetallen			
Kengetallen:	**Jaarverslag 2021**	**Jaarverslag 2022**	**Begroting 2023**	**Jaarverslag 2023**
netto schuldquote	49,7%	39,5%	71,2%	25,9%
netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	50,3%	38,1%	71,2%	28,3%
solvabiliteitsratio	23,7%	33,6%	20,2%	39,7%
structurele exploitatieruimte	0%	-1,3%	1,7%	-1,3%
grondexploitatie	1,5%	1,5%	1,7%	1,3%
belastingcapaciteit*	89,9%	113,7%	113,5%	105%

Let op! Kengetallen zijn berekend o.b.v. de primitieve begroting!

Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
De schuldquote geeft een beeld van de relatie tussen de gemeentelijke schuldenpositie en de totale baten zoals opgenomen in de begroting. Opgenomen geldleningen brengen rentekosten en aflossingsverplichtingen met zich mee. Omdat op begrotingsniveau wordt uitgegaan van een volledige uitvoering van de investeringsplanning ligt deze ratio hoger dan op het niveau van de jaarrekening. De uitvoering van de investeringsraming kan zijn vertraagd. Uit cijfers van de VNG blijkt dat Roermond een lagere netto schuldquote heeft dan vergelijkbare gemeenten van dezelfde omvang. (50.000-100.000 inwoners). Volgens het model houdbare gemeentefinanciën is een schuldquote tot 100% normaal en ontstaat vanaf een schuldquote van meer dan 130% gevaar.

Solvabiliteitsratio;
De solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen van de gemeente uit als percentage van het totale vermogen. Zoals verwacht daalt de solvabiliteitsratio. Een score lager dan 20% wordt als risicovol gezien.

Structurele exploitatieruimte;
Het financiële kengetal “structurele exploitatieruimte” geeft aan hoe groot de structurele ruimte binnen de vastgestelde begroting is. Hierbij worden de structurele baten gerelateerd aan de structurele lasten. Dit saldo wordt weergegeven in een percentage van de totale baten.

Grondexploitatie;
De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. Indien gemeenten of provincies leningen hebben afgesloten om grond te kopen voor een (toekomstige) woningbouwproject hebben zij een schuld. Bij de beoordeling van een dergelijke schuld is het van belang om te weten of deze schuld kan worden afgelost wanneer het project wordt uitgevoerd. Van de opbrengst van de woningen kan immers de schuld worden afgelost. Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale baten. Wanneer de grond tegen de prijs van landbouwgrond is aangekocht, loopt een gemeente relatief gering risico. Het is dus belangrijk om te kunnen beoordelen of er een reële verwachting is of grondexploitatie kan bijdragen aan de verlaging van de schuld. Staat de grond tegen een te hoge waarde op de balans en moet die worden afgewaardeerd, dan leidt dit tot een lager eigen vermogen en dus een lagere solvabiliteitsratio.
De gemeente Roermond kent een zeer beperkt aantal grondposities, als gevolg hiervan is het kengetal zeer gering.

Belastingcapaciteit;
De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de woonlasten van een meerpersoonshuishouden met een gemiddelde WOZ-waarde zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde.
De belastingcapaciteit van gemeenten wordt berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t (2023) te vergelijken met het landelijk gemiddelde in jaar t-1 (2022). Het geeft weer wat de “ruimte” is om belastingen te verhogen ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Het is de bevoegdheid van uw raad te bepalen met welke omvang de belastingen en heffingen worden verhoogd.

Conclusie van de kengetallen;

De bovenstaande kengetallen moeten in samenhang worden bezien om daar duiding aan te geven. Op basis van bovenstaand overzicht en op basis van het weerstandsvermogen kan worden geconcludeerd dat de gemeente Roermond een stabiele financiële positie heeft. Alle onderdelen bevinden zich in de categorie minst risicovol. Voor het weerstandsvermogen geldt de status uitstekend.

3.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

De gemeente bezit een groot vermogen aan kapitaalgoederen zoals wegen, riolering, water, groen en gebouwen. Het is cruciaal deze kapitaalgoederen in goede staat te houden voor het functioneren van onze samenleving op het terrein van vervoer, recreatie, welzijn en economie. Het totale bezit waarvoor de gemeente verantwoordelijk is, duiden we aan met de term 'areaal'. De gemeente beheert het areaal zorgvuldig, daarom zijn beheerplannen opgesteld. Deze omschrijven de hoeveelheden, kwaliteitsniveaus en de kosten voor instandhouding van deze objecten. Het onderhoud baseren we op de keuzes van de raad over het onderhouds- en kwaliteitsniveau.

In het beheer is aandacht voor duurzame oplossingen en de mogelijkheden voor wijkgericht en projectmatig onderhoud.
Door jaarlijkse prioritering van (onderhouds) maatregelen, sluit het beheer en onderhoud aan op de begroting en beleid. Kaders hierbij zijn het vastgestelde onderhoudsniveau, budgetten, participatie, het rapport "Beheerst investeren" en beleid betreffende de openbare ruimte.

In deze paragraaf worden de volgende onderdelen besproken:

1. Verhardingen
2. Civieltechnische kunstwerken
3. Riolering, hemelwaterafvoer en grondwater
4. Havens en waterpartijen
5. Groen en bomen
6. Bossen en natuurterreinen
7. Reiniging
8. Openbare verlichting
9. Inrichtingselementen
10. Speelvoorzieningen
11. Begraafplaatsen
12. Kunstobjecten
13 Sportlocaties- en gebouwen
14. Onderhoud gebouwe

Verhardingen

Beleidskader

Wettelijke kaders, gemeentelijk beleid
Beheerplan verhardingen 2023 - 2032

Vastgesteld kwaliteitsniveau

Basiskwaliteit: onderhoud verhardingen is grotendeels technisch beheer, gericht op het veilig in stand houden van het areaal waarbij via risico gestuurd beheer de afweging wordt gemaakt tussen repareren of vervangen. Bij basiskwaliteit zijn met name onkruidbestrijding en schoonhouden verhardingen tot het minimum beperkt en wordt later tot vervangen overgegaan.

Actuele staat van onderhoud

Technisch/constructieve kwaliteit geeft een achteruitgang; voldoende tot goed. Oorzaak is onder andere doorschuiven onderhoudsmaatregelen aan hoofdwegen en wijken en op onderdelen (met name asfalt) extreem stijgende onderhoudskosten.

Programma begrotingsjaar 2023

Onderhoud wordt vooral uitgevoerd op basis van meldingen, zowel intern als extern en visuele inspecties. Het onderhoud aan verhardingen in 2023 is, net zoals in de voorgaande jaren, veelal beperkt gebleven tot kleinschalige werkzaamheden, vooral ten behoeve van het veilig gebruik van de openbare ruimte. Grotere projecten die in 2023 zijn uitgevoerd, zijn de Donderbergweg, de Venloseweg, diverse paden en parkeerplaatsen in Asselt, Baron de Schenklaan en omgeving, Hofakker, Heidebaan en de Groene Kruisbuurt in Swalmen.

Civieltechnische kunstwerken

Beleidskader

Wettelijke kaders, gemeentelijk beleid
Beheerplan kunstwerken 2023-2032

Vastgesteld kwaliteitsniveau

Basiskwaliteit: Het geactualiseerde beheerplan heeft het onderhoudsscenario basiskwaliteit vertaald en het areaal opgedeeld in kunstwerken met een hoog, gemiddeld en laag risico. Zowel financiële als maatschappelijke risico's zijn meegenomen in deze beoordeling. Onkruidbestrijding en schoonhouden kunstwerken zijn tot het minimum beperkt op basis van het vastgestelde kwaliteitsniveau.

Actuele staat van onderhoud
Technisch/constructieve kwaliteit, nog niet bekend. Op korte termijn worden echter geen significante onderhoudsmaatregelen verwacht. Afgelopen jaren zijn enkele grotere kunstwerken vervangen of er is groot onderhoud uitgevoerd. Momenteel worden nog inspecties uitgevoerd aan enkele risicovolle kunstwerken.

Programma begrotingsjaar 2023
In 2023 is onderhoud uitgevoerd aan het viaduct Venloseweg, Trambrug Andersonweg, Bruggetje Hattem en een aantal kleinschalige onderhoudswerkzaamheden aan fiets- en voetgangersbruggen.

Riolering, hemelwaterafvoer en grondwater

Beleidskader
Waterketenplan Waterpanel Noord, GRP 2017-2021 (actualisatie via WRP in 2024), Beheerplan Riolering 2023-2032

Vastgesteld kwaliteitsniveau
In tegenstelling tot diverse andere beheerdisciplines wordt bij riolering niet getoetst op “beeldkwaliteit”. Kwaliteitsniveau van riolering is gebaseerd op de functionaliteit, veiligheid en technische kwaliteit van de objecten en het systeem. Voor de bescherming van de volksgezondheid, het milieu en het tegengaan van wateroverlast is goede riolering noodzakelijk. De hiervoor aanwezige infrastructurele ondergrondse openbare ruimte - in hoofdzaak bestaande uit riolering, gemalen, bergbezinkbassins, retentie- en infiltratievoorzieningen - worden onderhouden conform het vastgestelde GRP en Beheerplan riolering. Hiermee worden de ondergrondse voorzieningen in de openbare ruimte op een verantwoorde wijze beheerd, gericht op het voldoen aan de wettelijke zorgplicht.

Actuele staat van onderhoud
De toestand van de riolering is, zoals dat op grond van de leeftijd mag worden verwacht, in redelijk goede staat. Een apart risico vormen de gemetselde riolen uit de negentiende en begin twintigste eeuw in een klein gedeelte van de binnenstad en de Singelring waaraan extra aandacht gegeven moet worden door aanvullende inspecties, Hier zal ook in het te updaten inspectieplan riolering aandacht aan worden geschonken.

Programma begrotingsjaar 2023
In 2023 is slechts 3% van het rioolstelsel gereinigd en geïnspecteerd. De geprogrammeerde hoeveelheid van 10% is niet behaald. Dit is het gevolg van uiteenlopende problemen in de uitvoering waar niet adequaat op gereageerd is door beperkte capaciteit bij rioolbeheer. Voor de niet uitgevoerde inspecties volgt begin 2024 een inhaalslag. De uitgevoerde inspecties zijn beoordeeld en vertaald naar maatregelen. Deze maatregelen zijn binnen de raamovereenkomst onderhoud riolering uitgevoerd. Naast de beheercyclus lopen er projecten die specifiek in de investeringsplanning opgenomen zijn.

Havens en waterpartijen

Beleidskader
Kadernota Beheer 2023 – 2032, Wet Natuurbescherming, Besluit bodemkwaliteit, Keur Waterschap, Waterwet en Eisen RWS

Vastgesteld kwaliteitsniveau
Basiskwaliteit

Actuele staat van onderhoud
Het baggeronderhoud wordt uitgevoerd conform planning waarmee havens en vijvers qua ecologie, visueel en doorstroming op het besloten kwaliteitsniveau worden gehouden. Binnen de oeververdedigingen is onderscheid te maken in natuurlijke oevers en harde oevers. Het beheer wordt gefaseerd meegenomen met het baggeronderhoud ter plaatse.

Programma begrotingsjaar 2023
Het baggeronderhoud aan Roerhaven vanwege slibophoping ten gevolge hoogwater in 2021 en het baggeronderhoud aan deel vijvers Roermond-oost. Programma van 2023 is uitgevoerd, voor de laatste stand, zie projectrapportage.

Groen en bomen

Beleidskader

Groenvisie 2016, Beheerplan Groen & Bomen 2023-2032, Bomenplan 2012-2024

Vastgesteld kwaliteitsniveau

Het vastgestelde onderhoudsbeeld is basiskwaliteit. “het minimaal nog verantwoorde beheer gelet op zaken als veiligheid, voorkomen kapitaalsvernietiging, functionaliteit, ingrijpen bij klachten en minimale visuele eisen”

In de praktijk betekent voor de openbare ruimte dat in het centrum (winkelgebied) “Visueel goed onderhoud met uiterlijk verzorgd groen en een schone omgeving met weinig vuil.”
Voor de overige openbare ruimte betekent dit “Minimaal verantwoord visueel onderhoud met aandacht om problematische vervuiling te voorkomen.”

Actuele staat van onderhoud

We monitoren het geleverde kwaliteitsniveau van onderhoud door middel van regelmatige inspecties. Hierbij hebben we het afgelopen jaar regelmatig achterstanden geconcludeerd.
In de afgelopen jaren is de vitaliteit van beplantingen binnen grootschalige projecten en diverse kleinschalige vervangingen van heesters en bomen verbetert. Punt van aandacht blijft bomen in verhardingen met een slechte ondergrondse groeiplaats

Programma begrotingsjaar 2023

Het op het vastgestelde onderhoudsniveau onderhouden van de groenvoorzieningen.
Uitvoering vindt plaats via de contracten voor het onderhoud van de openbare ruimte en deels door de eigen dienst. Het geleverde kwaliteitsniveau monitoren we door middel van inspecties.
Naast regulier onderhoud hebben we in 2023 kleinschalig niet vitaal en/of niet functioneel groen vervangen waarbij vergroten van biodiversiteit een aandachtspunt is.
In het jaarlijkse bomenprogramma vervangen we kleinschalig niet vitale bomen en verbeteren we ondergrondse groeiplaatsen van bomen. Onze wettelijke zorgplicht van bomen waarborgen we door regelmatige inspecties.

Bossen en natuurterreinen

Beleidskader

Beheerplan bos en natuurbeheer 2023-2032. Het beheer en onderhoud wordt onder andere uitgevoerd vanuit de principes van het provinciale subsidiestelsel SNL, de FSC-Certificeringsregels en de VBNE voor veiligheid.

Vastgesteld kwaliteitsniveau

De basiskwaliteit voor het bosbeheer past binnen de principes voor duurzaam bosbeheer.
In het beheer en onderhoud is houtproductie geen doel op zichzelf, maar staan de opbrengsten hiervan ten gunste van een duurzaam, klimaatbestendig en (recreatief) waardevol bos en natuurareaal conform de speerpunten zoals vastgesteld in het beheerplan.

Actuele staat van onderhoud

Uit het beheerplan blijkt dat voor de beheergroep Bos en Natuur geen grote afwijkingen worden geconstateerd. Uit de leeftijdsklasseverdeling, boomsoortensamenstelling en recente inventarisaties komt naar voren dat de huidige beheerstrategie een structuurrijker bos oplevert. Om invulling te geven aan de visie en doelstellingen van de gemeente Roermond is het gedurende de komende beheerperiode zaak om bosverjonging als beheermaatregel uit te voeren om de omvorming naar een klimaatbestendig, duurzaam en recreatief waardevol bos kracht bij te zetten en in stand te houden.

Programma begrotingsjaar 2023

Conform het beheerplan wordt bij het beheer van de bos- en natuurgebieden ingezet op de doorontwikkeling van de natuurwaarden en een klimaatbestendig bos.
Onder andere door middel van bosverjonging. We proberen daarbij zoveel als mogelijk gebruik te maken van natuurlijke verjonging en jonge bestaande houtopstanden. Op delen planten we een structuurrijk en klimaatbestendig bos aan.
Het beheer verschilt per vegetatietype. Gewerkt wordt met vastgestelde SNL natuurdoeltypen. Bij de lage vegetaties wordt ingezet op structureel beheer door runder- en/of schapenbegrazing.
Daarnaast zijn in 2023 VTA controles, en aanvullend onderhoud, uitgevoerd aan bomen in bosranden en langs routes in aansluiting op de richtlijnen van de VBNE. Ook zijn er kwaliteits verhogende acties rondom enkele poelen uitgevoerd.

Reiniging

Beleidskader
Beheerplan Reiniging 2023-2032
Zwerfafvalaanpak 2023-2032

Vastgesteld kwaliteitsniveau
Het vastgestelde onderhoudsbeeld is basiskwaliteit. “het minimaal nog verantwoorde beheer gelet op zaken als veiligheid, voorkomen kapitaalsvernietiging, functionaliteit, ingrijpen bij klachten en minimale visuele eisen.”

In de praktijk betekent voor de openbare ruimte dat in het centrum (winkelgebied) “Visueel goed onderhoud met als resultaat een schone openbare ruimte met weinig vuil”. Voor de overige openbare ruimte betekent dit “Minimaal verantwoord visueel onderhoud met aandacht om problematische vervuiling te voorkomen.”

Actuele staat van onderhoud
Er zijn geen achterstanden in het beeldkwaliteitsniveau. We monitoren het geleverde kwaliteitsniveau van onder door middel van regelmatige inspecties.

Programma begrotingsjaar 2023
Reiniging wordt grotendeels uitgevoerd conform het gestelde in de raamovereenkomst. Voor dumpingen en calamiteiten wordt onze eigen dienst ingezet.
Uit de uitgevoerde inspecties op de deelopdracht uit de raamovereenkomst blijkt dat in 2023 de reiniging heeft voldaan aan het gestelde in het beheersplan.
Onze eigen dienst ruimt adequaat dumpingen op, bij deze dumpingen valt op dat het aantal lachgascilinders exponentieel stijgt.

Openbare verlichting

Beleidskader
Kadernota Beheer 2023-2032, Politie keurmerk veilig wonen, Energieakkoord.

Vastgesteld kwaliteitsniveau
Basiskwaliteit: onderhoud openbare verlichting is grotendeels technisch beheer, gericht op het veilig in stand houden van het areaal waarbij een tweetal uitvoeringsprogramma’s elke jaar uitgevoerd worden. Deze programma’s omvatten de uitvoer van conventionele verlichting naar energiezuinige LED verlichting Ook wordt er gestuurd beheer de afweging wordt gemaakt tussen repareren of vervangen.

Actuele staat van onderhoud
De actuele staat van onderhoud is conform het vastgestelde kwaliteitsniveau. Deze wordt jaarlijks 2 keer gecontroleerd. Bij de uitvoeringsprogramma’s wordt dit in uitvoering begeleid en op functioneren opgeleverd.

Programma begrotingsjaar 2023
Regulier onderhoud en vervangen van masten en armaturen conform planning en via de 2 programma’s naar LED verlichting uitgevoerd.

Inrichtingselementen

Beleidskader
Burgerlijk wetboek, Wegenverkeerswet 1994, CROW-publicatie 337, Duurzaam inkopen, Bouwstoffenbesluit, ARBO, Politiekeurmerk Veilig Wonen en Regionaal modelbeleid bluswater en bereikbaarheid.

Vastgesteld kwaliteitsniveau
Basiskwaliteit onderhoud van inrichtingselementen is gebaseerd op het veilig in stand houden van het areaal. Veelal door eigen waarneming of melding van burgers. Hierbij wordt ook gestuurd op een sober maar doelmatig beheer, waarbij de afweging wordt gemaakt tussen repareren door de eigendienst of vervangen.

Actuele staat van onderhoud
De actuele staat van onderhoud is conform het vastgestelde kwaliteitsniveau. Indien inrichtingselementen wordt geconstateerd dat niet meer voldoet, wordt dit verwijderd of vervangen. De bluswatervoorzieningen voldoen nagenoeg aan de eisen. De blusvoorzieningen gelegen op het industrieterrein te Swalmen dienen nog operationeel gemaakt te worden.

Programma begrotingsjaar 2023
Regulier onderhoud en vervanging areaal op basis van meldingen, waarbij dan zaken worden vervangen of door eigendienst zijn hersteld.

Speelvoorzieningen

Beleidskader
Het beheerplan Spelen 2023 – 2032.

Vastgesteld kwaliteitsniveau
Basiskwaliteit: In de gemeente Roermond wordt gestreefd naar een functioneel, vitaal, veilig en aantrekkelijk speelareaal met speeltoestellen en speelaanleidingen in een aantrekkelijke speelomgeving. Het beheer van speel- en sportvoorzieningen is erop gericht om op een sobere, doelmatige en verantwoorde wijze te beheren. Gericht op het blijven boven de ondergrenzen van normen, waardoor ook risico's en klachten worden beperkt. Hierbij wordt een afschrijvingstermijn van 15 jaar gehanteerd ten aanzien van vervangingen en ten behoeve van een rendabel onderhoud.

De speelvoorzieningen dienen wettelijk te voldoen aan de Europese Normen met betrekking tot veiligheid en functionaliteit: NEN-EN 1176 voor speeltoestellen en NEN-EN 1177 voor valdempende ondergronden conform het Warenbesluit Attractie en Speelvoorzieningen.

Actuele staat van onderhoud
Bij de gemeentelijke speelvoorzieningen is geen sprake van achterstallig onderhoud. De voorzieningen zijn te allen tijde schoon, heel en veilig conform de vastgestelde normen.
Wel zijn er nog een aantal voorzieningen die de afschrijving hebben bereikt. Deze worden

Programma begrotingsjaar 2023
De speelvoorzieningen worden conform beheerplan geïnspecteerd op functionaliteit en veiligheid waarbij gebreken worden verholpen.

In 2023 is gestart met de voorbereiding van vervangingen op wijkniveau zoals o.a. in Herten, Oolderveste en Hoogvonderen. Daarbij zullen afgeschreven voorzieningen worden vervangen.

Begraafplaatsen

Beleidskader
Het beheerplan Begraafplaatsen 2023-2032
Nader onderzoek Toekomstbestendig beheer begraafplaatsen.

Vastgesteld kwaliteitsniveau
Dit blijft staan op kwaliteitsniveau A en levert zodoende een uitstekend beeld op.
Daar waar mogelijk wordt pleksgewijs omwille van de biodiversiteit het kwaliteitsniveau A losgelaten/ ruim geïnterpreteerd. Enkel alleen als dit het uitstekende beeld niet schaadt.

Actuele staat van onderhoud
Voor de meeste onderdelen is de huidige kwaliteit goed. Inboet van beplanting en bomen verdient aandacht. Er is echter geen sprake van achterstalligheid.

Programma begrotingsjaar 2023
Het onderhoud op de begraafplaatsen wordt uitgevoerd middels een onderhoudscontract. Het onderhoud op de begraafplaatsen heeft in 2023 voldaan aan het gestelde in het beheerplan en onderhoudscontract. Naast het regulier onderhoud is niet vitaal groen vervangen, waarbij het vergroten van de biodiversiteit een aandachtspunt is. Ook is een project gestart om aanpassingen te verrichten aan het gemeentelijk vastgoed, dit project is nog niet afgerond en krijgt in 2024 een vervolg.

Kunstobjecten

Beleidskader
Kadernota Beheer 2023-2032, auteursrecht, Algemene voorwaarden plaatsen kunstobjecten.

Vastgesteld kwaliteitsniveau
Nul-kwaliteit.

Actuele staat van onderhoud
In hoofdzaak betreft dit het schoon en heel houden van de kunstobjecten. De actuele staat van onderhoud is conform het vastgestelde kwaliteitsniveau.

Programma begrotingsjaar 2023
Regulier onderhoud conform planning.

Onderdeel	Omschrijving beheerplan	Achterstallig onderhoud cfm. BBV	Onderhouds-voorziening	Storting in voorziening			Storting in voorziening			Storting in voorziening		
				Begroting 2023	Rekening 2023	Verschil	Begroting 2023	Rekening 2023	Verschil	Begroting 2023	Rekening 2023	Verschil
Verhardingen	Beheerplan Verhardingen 2023-2032	Nee	Nee	0	0	0	1.880	1.903	-/- 23	1.444	476	968
Civieltechnische kunstwerken	Beheerplan kunstwerken 2023-2032	Nee	Nee	0	0	0	164	160	4	220	0	220
Riolering	Beheerplan Riool 2023-2032	Nee	Nee	0	0	0	1.514	1.351	163	1.919	1.524	395
Havens en waterpartijen	Beheerplan Havens & waterpartijen 2023-2032	Nee	Ja*	447	447	0	23	10	13	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Groen en bomen	Beheerplan Groen & bomen 2023-2032	Nee	Nee	0	0	0	2.935	2.618	317	150	50	100
Bossen en natuurterreinen	Beheerplan Bos & Natuur 2023-2032	Nee	Nee	0	0	0	98	68	30	n.v.t	n.v.t.	n.v.t.
Reiniging	Beheerplan Reiniging 2023-2032	Nee	Nee	0	0	0	1.807	1.747	60	n.v.t	n.v.t.	n.v.t.
Openbare verlichting	Beheerplan openbare verlichting 2023-2032	Nee	Nee	0	0	0	1.070	1.729	-/- 659	200	200	0
Wegmeubilair	Beheerplan wegmeubilair 2023-2032	Nee	Nee	0	0	0	71	73	-/- 2	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Speel- voorzieningen	Beheerplan Spelen 2023-2032	Nee	Nee	0	0	0	147	155	-/- 8	200	200	0
Begraafplaatsen	Beheerplan Begraafplaatsen 2023-2032	Nee	Nee	0	0	0	438	449	-/- 11	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Kunstobjecten	Beheerplan kunstobjecten 2023-2032	Nee	Nee	0	0	0	45	47	-/- 2	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Sportlocaties en -accommodaties

Beleidskader

In juli 2017 is het beheerplan Sportlocaties 2017-2026 (niet zijnde gebouwen) vastgesteld, waarin het geactualiseerde beleidskader, het kwaliteitsniveau (basiskwaliteit) en een vertaling van de hieraan gekoppelde financiële consequenties zijn opgenomen.

Daarnaast is er in april 2021 een geactualiseerd beheerplan sportaccommodaties (gebouwen) vastgesteld; uitgewerkt in een Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP) gebruikersonderhoud sportaccommodaties (gebouwen).

Vastgesteld kwaliteitsniveau

Nul-kwaliteit is nauwelijks van invloed op het in stand houden van de sportvoorzieningen, daar deze moeten blijven voldoen aan de daarvoor geldende eisen. Wel wordt het visueel onderhoud (reiniging, onkruid) in overeenstemming gebracht met het vastgestelde onderhoudsniveau Nul-kwaliteit. Er is geen sprake van achterstallig onderhoud op de sportlocaties en -accommodaties.

Voorziening gebruikersonderhoud sportaccommodaties

Middels de begroting 2023 heeft besluitvorming plaatsgevonden over het (opnieuw) vormen van een voorziening planmatig gebruikers-onderhoud sportaccommodaties o.b.v. het nog steeds geldende door uw Raad geaccordeerde MJOP sportaccommodaties in 2021. De hoogte van de onderhoudsvoorziening groot (gebruikers) onderhoud Sportaccommodaties dient gevormd te zijn o.b.v. geactualiseerde beheerplannen. Iedere vijf jaren dient er een actualisatie plaats te vinden, zo ook in 2021. Hiermee wordt voldaan aan de wettelijke richtlijnen van het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV). Afgelopen jaar is er conform raadsbesluit regulier € 231.486,- gedoteerd aan de voorziening. Daarnaast heeft er een eenmalige startdotatie van € 489.972 plaatsgevonden.

Voor een actuele stand wordt verwezen naar de Financiële begroting (overzicht reserves en voorzieningen). De stand van de onderhoudsvoorziening sportaccommodaties zou eind 2023 circa € 0,7 miljoen bedragen. Op advies van de accountant valt de voorziening groot onderhoud echter vrij. Er wordt voorgesteld om een bestemmingsreserve te vormen.

Wat hebben we hiervoor gedaan

In 2023 heeft beheer en gebruikersonderhoud plaatsgevonden volgens zowel het vigerende beheerplan sportlocaties (niet zijnde gebouwen) als het beheerplan (MJOP) sportaccommodaties (gebouwen). Er heeft met name regulier exploitatieonderhoud plaatsgevonden. Groot planmatig gebruikersonderhoud is veelal doorgeschoven. Dit zien we terug in de financiële cijfers in onderstaande tabel, waar de grootste verschillen worden toegelicht. Desalniettemin is geen sprake van achterstallig onderhoud op de sportlocaties.

Wat heeft het opgeleverd

Dit heeft ervoor gezorgd dat de gemeentelijke sportaccommodaties en – locaties, conform het in de beheerplannen vastgesteld onderhoudsniveau zijn onderhouden en dat er dus geen kapitaalvernietiging heeft plaatsgevonden.

Wat heeft het gekost

Voor het reguliere onderhoud, het groot planmatig gebruikersonderhoud sportlocaties en vervangingsinvesteringen zijn voor 2022 in onderstaande tabel de begrote- en gerealiseerde cijfers weergegeven. Waar nodig volgt een toelichting op de afwijking.

Tabel Totaal gebruikersonderhoud

Bedragen x € 1.000,-	Begroting 2023	Rekening 2023	Afwijking
Onderhoudsontrekkingen (planmatig)	**201**	12	189
Exploitatie (jaarlijks) onderhoud	**583**	541	42

- Planmatig gebruikersonderhoud
  Oorzaak van de onderschrijding is enerzijds de zeer veranderende markt, waarin prijzen enorm zijn gestegen en bepaalde werkzaamheden niet in de markt weggezet konden worden en anderzijds is bij een grote geplande uitgaven (glijbaan € 125.000) beoordeeld, dat deze nog in goede staat verkeerd en derhalve nog niet vervangen hoeft te worden.

- Exploitatie (jaarlijks) onderhoud
  Dit verloopt nagenoeg volgens planning.

Onderhoud gebouwen

Beleidskader

In het raadsbesluit, raadsvoorstel 2006/61/1, is de nota Meerjarig onderhoudsplan gemeentelijke gebouwd vastgoed (MJOP) vastgesteld. Deze nota is het kader waarbinnen het vastgoed op een slagvaardige en professionele wijze wordt beheerd. De gemeentelijke vastgoedportefeuille omvat ca. 110 vastgoedobjecten, exclusief onderwijs-objecten. Binnen de vastgestelde onderhoudsvoorziening gebouwen wordt - vanuit de verantwoordelijkheid als eigenaar - het gebouw gebonden planmatig onderhoud verzorgd gedurende de gebruiksperiode van een object. Op basis van de huidige inschattingen (20-jarenplanning) is de onderhoudsvoorziening toereikend voor het onderhouden van het eigenaarsgedeelte. Begrote dotaties en onttrekkingen zijn gebaseerd op het nu geldende meerjarige onderhoudsplan zoals dat door de raad is vastgelegd. Afgelopen jaar is er conform raadsbesluit € 1.305.000,- gedoteerd aan de voorziening.

Voor een actuele stand wordt verwezen naar de Financiële begroting (overzicht reserves en voorzieningen). De stand van de onderhoudsvoorziening gebouwen zou eind 2023 circa € 8,66 miljoen bedragen. Op advies van de accountant valt de voorziening groot onderhoud echter vrij. Er wordt voorgesteld om een bestemmingsreserve te vormen.

Wat hebben we hiervoor gedaan

In 2023 heeft het beheer en eigenaarsonderhoud plaatsgevonden volgens het beheerplan (MJOP) gebouwen, volgens het vastgestelde kwaliteitsniveau.

Het geplande onderhoudsbudget in de onderhoudsvoorziening voor de vastgoedportefeuille was voor 2023 € 1.364.752. Dit is grotendeels uitgevoerd en bestond in hoofdzaak uit instandhoudingsonderhoud en herstelwerkzaamheden. Het nog uit te voeren onderhoud van 2023, is deels in opdracht gegeven maar nog niet uitgevoerd of wordt meegenomen in de onderhoudsscope voor de jaarschijf 2024 en zit gedeeltelijk in de opdracht voor de verduurzaming van de gebouwen.

Aanvullend hierop heeft plaatsgevonden:

Uitvoering sectorale routekaart
Om bij te dragen aan de klimaatdoelstellingen uit de Klimaatwet is in 2023 een sectorale routekaart verduurzaming gemeentelijk maatschappelijk vastgoed opgesteld voor de gehele gemeentelijke vastgoedportefeuille. Op basis van deze routekaart is duidelijkheid ontstaan over de benodigde middelen om deze doelstellingen te behalen.

Wat heeft het opgeleverd

Dit heeft ervoor gezorgd dat de gemeentelijke gebouwen, conform het in het beheerplan vastgesteld onderhoudsniveau, onderhouden zijn met als doel dat er geen kapitaalvernietiging plaatsvindt.
Tevens heeft ‘het uitvoering geven’ aan de routekaart gezorgd tot een bijdrage aan de verduurzaming van het gemeentelijk (maatschappelijk) vastgoed en geleid tot een positieve bijdrage aan de klimaatdoelstellingen van het Rijk en Europa.

Wat heeft het gekost

Tabel Planmatig eigenaarsonderhoud

Omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	Begroting 2023	Rekening 2023	Afwijking
Onderhoudsontrekkingen	**1.365**	1.017	348

Het volume van de afwijking op de begroting en rekening bedraagt in 2023 € 348.000. Onderdeel van deze afwijking wordt deels veroorzaakt door in opdracht gegeven werkzaamheden welke middels een verplichting zijn vastgelegd maar nog niet volledig zijn uitgevoerd.

Onderhoud schoolgebouwen

Beleidskader

De gemeente is op grond van onderwijswet- en regelgeving verantwoordelijk voor (de bekostiging van) de huisvesting van scholen in het primair en voortgezet onderwijs. Ter compensatie van de te maken kosten ontvangt de gemeente van het Rijk een niet-geoormerkte bijdrage uit de algemene uitkering van het Gemeentefonds.

De gemeente is in het kader van onderwijshuisvesting verantwoordelijk voor zaken als:

- (vervangende) nieuwbouw;
- uitbreiding en tijdelijke huisvesting;
- eerste inrichting meubilair en onderwijsleerpakket;
- herstel van constructiefouten;
- verzekeringen en onroerende zaakbelasting;
- herstel van schade bij calamiteiten, brand, diefstal, storm en dergelijke;
- faciliteren van voorzieningen voor sport- en bewegingsonderwijs.

Het bevoegd gezag van de scholen in het primair en voortgezet onderwijs is zelf verantwoordelijk voor zaken als onderhoud en aanpassingen aan de betreffende gebouwen. Ter bekostiging daarvan ontvangt zij een financiële vergoeding van het Rijk.

Wat hebben we hiervoor gedaan

In de gemeentelijke verordening ‘Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Roermond 2015’ is vastgelegd, wanneer het bevoegd gezag voor een voorziening zoals hierboven vermeld in aanmerking komt.

Wat heeft het opgeleverd

Wanneer er sprake is van een voorziening in onderwijshuisvesting zijnde renovatie/(ver)nieuwbouw – die op basis van de vigerende onderwijswet- en regelgeving voor rekening van de gemeente komt – dan is het Integraal Huisvestingsplan (IHP) Onderwijs gemeente Roermond 2020-2040 van toepassing. Het IHP Onderwijs is opgesteld in samenwerking met het onderwijs en ketenpartners. Het bijbehorende uitvoeringsprogramma schetst een overzicht en planning van noodzakelijke investeringen in scholen in het primair en voortgezet onderwijs en fungeert als richtinggevend en budgettair kader. Voor een nadere inhoudelijke toelichting op het gerealiseerde (en te realiseren) zie Programma 3 ‘Goed onderwijs’ onder ‘Onderwijshuisvesting’.

Wat heeft het gekost

De geraamde investeringen in het IHP Onderwijs zijn opgenomen in de Investeringsplanning. In 2023 gaat het – in het bijzonder – om een voorbereidingskrediet voor nieuwbouw van ROER College Schöndeln.

3.4 Paragraaf Financiering (treasury)

Inleiding

In deze paragraaf komen de onderwerpen aan de orde die behoren tot het treasurybeleid van de gemeente Roermond. De Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) geeft de wettelijke kaders voor de treasuryfunctie van decentrale overheden. Een belangrijk uitgangspunt van de wet is dat een gemeente zorgvuldig moet omgaan met publieke middelen. Dit uit zich onder andere in de beheersing van renterisico's. Hierbij gelden als wettelijke normen de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. In 2023 heeft Roermond voldaan aan de kasgeldlimiet, renterisiconorm en norm voor schatkistbankieren. Lagere schuld, hogere rentes en meer liquide middelen geven een positief renteresultaat. Het bedrag aan opgenomen leningen is afgenomen, de verstrekte leningen en garanties aan derden zijn toegenomen.

Algemene ontwikkelingen

Renteontwikkelingen

De gemeente Roermond baseert haar renteverwachting op de (rente)visies zoals deze worden opgesteld door enkele grootbanken. Daarnaast wordt de renteontwikkeling gevolgd via de landelijke media zoals websites van enkele banken en wekelijks rentenotities van financiële dienstverleners. Bij besluiten over financieringen worden de actuele verwachtingen met betrekking tot de ontwikkelingen van de rente betrokken.

De Europese Centrale Bank (ECB) verhoogde in september 2023 de depositorente naar 4,0% (1-1-2023 2,0%), het hoogste niveau sinds de start van de muntunie, om vervolgens het tarief te handhaven. Het eindpunt van de verhogingscyclus lijkt hiermee bereikt, tenzij onverwachte aanbodschokken voor hernieuwde inflatie-impulsen zorgen. Hoewel ook ECB-president Christine Lagarde onlangs stelde dat de strijd tegen de inflatie nog niet gewonnen is, gaf zij aan dat het rentebeleid het gewenste effect sorteert. Het is volgens haar daarom goed om nu aandachtig af te wachten. Gesteund door de recente inflatiecijfers, is de markt vervolgens op renteverlagingen in gaan zetten. Dit zien we terug in het tarief voor 10-jaars staatsleningen, per 1-1-2023 was het tarief nog 2,85%, per 31-12-2023 bedroeg het tarief 2,35%.

Ontwikkelingen gemeente Roermond

In de Wet financiering decentrale overheden (wet Fido) staan de kaders voor een verantwoorde en professionele inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie van decentrale overheden.

Kasgeldlimiet

De gemeente mag haar activiteiten niet onbeperkt met kort geld financieren. In de wet Fido is hiervoor de kasgeldlimiet opgenomen, waarmee een maximum wordt gesteld aan de netto vlottende schuld, bestaande uit het saldo van kasgeldleningen en het saldo van de bankrekeningen. De kasgeldlimiet is gelijk aan 8,5% van het begrotingstotaal van de oorspronkelijke begroting. De kasgeldlimiet mag niet meer dan drie achtereenvolgende kwartalen overschreden worden. Bij een dreigende structurele overschrijding van de kasgeldlimiet zullen nieuwe lange leningen worden aangetrokken.

Het begrotingstotaal van Roermond bedroeg voor 2023 ca. € 218 miljoen, waarmee de kasgeldlimiet uitkwam op een bedrag ad € 18,6 miljoen. De netto vlottende schuld bleef in 2023 ruim onder de norm.

Kasgeldlimiet Stappen (1 - 4) (Bedragen x EUR 1.000)	(1) Vlottende korte schuld (+/+)	(2) Vlottende midddelen (-/-)	(3) Netto vlottende middelen (-) of netto schuld (+)	(4-3) Ruimte (+) / Overschrijding (-/-) onder de kasgeldlimiet
Berekening Totaal netto vlottende schuld (1) + (2) = (3)				
1e kwartaal 2023	€ 27	-€ 3.128	-€ 3.101	€ 21.659
2e kwartaal 2023	€ 150	-€ 5.425	-€ 5.274	€ 23.832
3e kwartaal 2023	€ 0	-€ 7.273	-€ 7.273	€ 25.831
4e kwartaal 2023	€ 352	-€ 2.389	-€ 2.037	€ 20.595
Gemiddeld netto vlottende schuld			**-€ 4.421**	
(4)	**Kasgeldlimiet**		**€ 18.558**	
Berekening kasgeldlimiet (4)				
(5)	Berekening kasgeldlimiet (5)		€ 218.329	
(6)	Begrotingstotaal		8,50%	
(4) = (5) x (6)	**Kasgeldlimiet**		**€ 18.558**	

De renterisiconorm

Bij de structurering van de lange schuld moet de gemeente rekening houden met de renterisiconorm. Deze norm heeft als doel het toekomstige renterisico te beperken door de aflossingen en renteherzieningen te spreiden. Het totale renterisicobedrag mag niet groter zijn dan 20% van het begrotingstotaal van de oorspronkelijke begroting. De omvang van de begroting 2023 geldt volgens de wet ook als grondslag voor de toetsing van de daaropvolgende jaren. Voor Roermond bedraagt de norm € 43,7 miljoen. In 2023 bleef de gemeente ruim onder de norm met een renterisico van € 10,3 miljoen.

Renterisiconorm en renterisico's van vaste schuld (bedragen x € 1.000)	2022
Renterisico op vaste schuld	Jaarrekening
1a. Renteherziening op vaste schuld o/g	€ -
1b. Renteherziening op vaste schuld u/g	€ -
1. Netto renteherziening op vaste schuld (1a-1b)	**€ -**
2a. Aflossingen op opgenomen leningen o/g	€ 10.312
2b. Aflossingen op verstrekte leningen u/g	€ 49
2. Netto aflossingen (2a- 2b)	**€ 10.263**
3. Renterisico op vaste schuld (1+2)	**€ 10.263**
Renterisiconorm	
4a. Begrotingstotaal	€ 218.329
4b. Bij ministeriële regeling vastgesteld percentage	20%
4. Renterisiconorm	**€ 43.666**
Toets Renterisiconorm	
4. Renterisiconorm	€ 43.666
3. Renterisico op vaste schuld	€ 10.263
5. Ruimte(+) / Overschrijding (-) (4-3)	**€ 33.403**

Schatkistbankieren

Om de staatsschuld te beperken moeten gemeenten liquide middelen aanhouden in de schatkist bij het Rijk of uitzetten bij medeoverheden. Om te voorkomen dat onverwachte ontvangsten en uitgestelde betalingen direct leiden tot onrechtmatigheid mag er bij gemeenten een beperkt positief saldo op de bankrekeningen aanwezig zijn. Gemiddeld per kwartaal mag dit saldo niet meer zijn dan 2% van het begrotingstotaal.
In onderstaande tabel staan de geldende drempelbedragen voor 2023 (voor de volledige berekening wordt verwezen naar paragraaf 4.3.2 onderdeel Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren):

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar					
(1)	**Drempelbedrag**	**4.367**			
		Kwartaal 1	**Kwartaal 2**	**Kwartaal 3**	**Kwartaal 4**
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**3.542**	**4.232**	**4.374**	**3.891**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	824	134	-	476
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	0	0	8	0

Indien de gemiddelde banksaldi boven deze drempel komen, worden deze middelen in de schatkist van het Rijk aangehouden. In 2023 is het saldo op de bankrekeningen gedurende drie van de vier kwartalen onder de norm gebleven, terwijl in het derde kwartaal gemiddeld een lichte overschrijding heeft plaatsgevonden.

De leningenportefeuille

Ontwikkeling langlopende schuld

De langlopende schuldpositie van de gemeente Roermond is in 2023 gedaald van € 95,9 miljoen naar € 87,9 miljoen. De toegerekende rente over 2023 bedraagt € 1,6 miljoen. In 2023 werd voor een bedrag van € 10,3 miljoen aan leningen afgelost en is in het kader van het zonnepanelenproject een 2e lening van € 2,3 miljoen aangetrokken.

Opgenomen leningen (o/g)	2023	Gem. Rente
Stand per 1 januari	€ 95.947	1,70%
Reguliere aflossingen	€ -10.312	
Extra (vervroegde) aflossingen	€ -	
Nieuwe opgenomen leningen	€ 2.300	
Stand per 31 december	**€ 87.935**	**1,54%**

Verstrekte leningen

Het totaal bedrag aan verstrekte leningen is in 2022 afgenomen met € 0,045 miljoen tot € 3,4 miljoen. Bij leningverstrekking en garantieverlening stelt de gemeente zich terughoudend op, omdat zij het niet vindt passen bij haar (maatschappelijke) taak. Uitzonderingen zijn uiteraard mogelijk.

Verstrekte leningen (u/g)	2023	Gem. Rente
Stand per 1 januari	€ 3.497	1,88%
Reguliere aflossingen	€ -49	
Extra (vervroegde) aflossingen	€ -	
Nieuwe opgenomen leningen	€ 3.234	
Stand per 31 december	**€ 6.682**	**1,57%**

Sociale woningbouw

De gemeente heeft in het verleden een lening verstrekt aan woningcorporatie Nester. De restant hoofdsom bedraagt ca. € 0,26 miljoen. Deze lening is geborgd door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW), hetgeen betekent dat de gemeente haar geld terugkrijgt op het moment dat de corporatie in gebreke blijft.

Overige

De gemeente heeft € 1,2 miljoen uitgeleend aan kantorencomplex Stationspark Roermond B.V., € 2,7 miljoen aan starters op de woningmarkt, € 2,2 miljoen voor het zonnepanelen project, € 0,25 miljoen aan een deelneming en ca. € 6.000 aan de Turkse Cultuurvereniging.

Garantieverlening

Bij de gemeentelijke garantieverlening wordt onderscheid gemaakt tussen de gemeentelijke achtervangpositie bij de waarborgfondsen en garanties voor rechtspersonen.

Achtervang waarborgfondsen

De gemeente fungeert als achtervanger bij Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Als achtervanger is de gemeente verplicht om samen met het Rijk renteloze leningen te verstrekken aan het waarborgfonds als die in liquiditeitsproblemen komt door een te laag fondsvermogen. Het Rijk staat voor 50% in de achtervang, 25% wordt verdeeld over alle gemeenten die borg staan en de overige 25% wordt opgevraagd bij de gemeente die in de leningsovereenkomst is genoemd.

In 2021 is in samenspraak tussen het WSW, VNG en het ministerie van BZK een nieuwe generieke achtervangovereenkomst tot stand gekomen. De nieuwe overeenkomst heeft met name tot doel om beter aan te sluiten bij de huidige praktijk van financieren door de woningcorporaties namelijk via balansfinanciering in plaats van objectfinanciering. Daarnaast dekt de overeenkomst nu ook de (nieuwe) obligolening die corporaties dienen af te sluiten ten behoeve het WSW.

Het effect van de nieuwe overeenkomst voor Roermond is dat leningen die na 1 augustus 2021 zijn aangetrokken door corporaties die actief zijn in Roermond, slechts gedeeltelijk in de achtervang van Roermond terechtkomen, omdat een (groot) deel van het bezit van deze corporaties in andere gemeentes ligt.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het totaal aan WSW-geborgde leningen waarvoor Roermond achtervanger is:

WSW (bedragen x € 1.000)	Stand 1-1-2023	Stand 31-12-2023
Stichting Nester	88.324	95.936
Stichting Wonen Zuid	290.184	297.526
Wonen Limburg	60.731	65.529
Woonzorg Nederland	40.972	41.481
Totaal	**480.211**	**500.472**

Garanties / borgtochten voor rechtspersonen

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de uitstaande garanties van Roermond aan rechtspersonen:

Rechtspersoon (bedragen x € 1.000)	Stand 31-12-2023	Restant looptijd
Sportclub Leeuwen	36	Ca. 12 jaar
Stichting Proteion	1.662	Ca. 11 jaar
OML	638	Ca. 3 jaar
Totaal	**2.336**	

Ontwikkeling financieringspositie

De investeringen in vaste activa worden gefinancierd met interne en externe financieringsmiddelen. De interne financieringsmiddelen (eigen vermogen) worden gevormd door de reserves en voorzieningen. De langlopende schulden bestaan uit lange leningen met een looptijd van 1 jaar of langer en overige vaste schuld. Het korte vreemd vermogen bestaat uit (externe) kasgeldleningen met een looptijd van korter dan 1 jaar.

Stand per ultimo jaarschijf (bedagen x EUR 1.000)		Begroting 2023	%	Realisatie 2023	%
Vaste activa	1	231.689	100%	195.489	100%
Eigen vermogen (incl. voorzieningen)	2	73.510	32%	91.887	47%
Benodigde financiering	3 = 1 - 2	158.179		103.602	
Vreemd vermogen lang	4	83.460	36%	87.935	**45%**
Waarvan nodig ter financiering vaste activa	4				
Eigen vermogen (incl. vrz) + vreemd vermogen lang	5 = 2 + 4	156.970		179.822	
Gefinancierd met vreemd vermogen kort	6 = 1 - 5	74.719	32%	15.667	8%

Uit bovenstaande tabel is af te leiden dat de liquiditeitsbehoefte is afgenomen, er zijn in 2023 ten behoeve van de financieringspositie dan ook geen nieuwe langlopende leningen aangetrokken.

Renteresultaten

De treasury-rol kan gezien worden als de interne bank van de gemeente en opereert op de geld- en kapitaalmarkt. Aan alle geactiveerde kapitaaluitgaven wordt rente toegerekend. Dit zijn de lasten die voortvloeien uit de financiering van de investering. De combinatie van rente en afschrijving vormen de kapitaallasten, die zowel in de begroting als in de jaarrekening ten laste van de exploitatie worden gebracht. De wijze waarop de rente moet worden toegerekend, is opgenomen in de nota Rentebeleid. Aan de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa in ontwikkeling, wordt rente berekend op basis van de door het BBV voorgeschreven methode. Deze zogenaamde ‘omslagrente’ werd voor 2023 vastgesteld op 0,75%, hetgeen zou hebben geleid tot een (administratief) renteresultaat van € 134.394.

Schema rentetoerekening realisatie:	2023		
De externe rentelasten over de korte en lange financiering	€ 1.584.039		
De externe rentebaten over de korte en lange financiering	€ 911.330		-/-
Saldo rentelasten en rentebaten		**672.709**	
De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	€ 43.468		
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	€ 131.048		
De rente uit hoofde van projectfinanciering wordt ontvangen	€ 20.097		
		154.419	-/-
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		**518.290**	
Rente over eigen vermogen / voorzieningen		n.v.t.	
Totaal werkelijk aan taakvelden toe te rekenen rente		**518.290**	
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	€ 567.541		-/-
Renteresultaat op het taakveld Treasury		**49.252**	

De toegerekende rentelast is gebaseerd op de bij de begroting vastgestelde renteomslag van 0,75 %. De werkelijke rentelasten ad € 1,6 mln wijken minder dan 25% af van de € 1,5 mln aan de taakvelden toegerekende rente. Volgens de richtlijnen van de commissie Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), notitie Rente 2017, is correctie van de toegerekende rente aan de taakvelden verplicht als de afwijking groter is dan 25%.

3.5 Paragraaf Bedrijfsvoering

Doelstelling

De verschillende onderdelen die samen zorgdragen voor de Bedrijfsvoering van de gemeente Roermond stellen zich tot doel om de organisatie optimaal te laten functioneren. Dit doen zij door kaders te stellen, integraal (gezamenlijk) te adviseren en de juiste ondersteuning te bieden.

De ontwikkeling van bedrijfsvoering als noodzaak

De wereld om ons heen is continu in beweging. Talloze ontwikkelingen, zoals digitalisering, globalisering, technologische ontwikkelingen en demografische verandering volgen elkaar in hoog tempo op. Maatschappelijke opgaven vereisen steeds vaker een gezamenlijke aanpak van overheden, waarbij ook de relatie met samenwerkingspartners en inwoners verandert. Daarnaast heeft de lokale overheid er de afgelopen jaren diverse extra taken bijgekregen. Denk aan veranderingen in het Sociaal domein, de invoering van de Omgevingswet, de Wet Open Overheid en de duurzaamheidsopgaven zoals de energietransitie. Deze snel veranderende omgeving en complexe opgaven maakt het noodzakelijk dat onze bedrijfsvoering mee verandert en daarmee doorontwikkelt. Afgelopen jaar zijn we aan de slag gegaan met het verder professionaliseren van de bedrijfsvoering. Daarbij hebben we ons gericht op een organisatie die kostenbewust en open is en die goed zorgt voor haar medewerkers.

Betekenis voor Roermond

Bedrijfsvoering is niet primair gericht op de Roermondse inwoner of de Roermondse bedrijven en instellingen, maar onze inwoners en ondernemers merken wel degelijk het effect van een organisatie die de systemen op orde heeft, die op tijd betaalt en/of antwoordt, een passende rol neemt in structuren en processen en van een organisatie die daadkrachtig kan inspelen op de nieuwe en bestaande opgaven en behoeftes. Maar bovenal stelt een professionele bedrijfsvoering de organisatie “Gemeente Roermond” in staat om ook succesvol te zijn en dat is iedere dag merkbaar in onze stad.

Beleidskaders

- Organisatievisie - met hart en lef voor Roermond.
- Organisatiebesluit juli 2022.
- Informatiemanagement visie en –strategie.
- Opgave Informatiesamenleving.
- Communicatievisie 2015.
- Financiële verordeningen:
  - Verordening artikel 212 Gemeentewet
  - Verordening artikel 213 Gemeentewet
  - Verordening 213a Gemeentewet
- Nota reserves en voorzieningen
- Nota vaste activa beleid
- Treasury statuut.
- Beleidsregels publieke taak leningen en garantiestellingen
- Nota rentebeleid
- Inkoop- en aanbestedingsbeleid

Verbonden partijen

De gemeente Roermond neemt deel aan onderstaande samenwerkingsverbanden die een bijdrage leveren aan het realiseren van de doelstellingen in deze paragraaf:

- Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)
- N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
- ICT Noord en Midden-Limburg (ICT NML)
- Inkoopcentrum Zuid coöperatieve vereniging
- Coöperatieve vereniging Dimpact
- Geo-expertise centrum (EC Geo)

Voor meer inhoudelijke informatie verwijzen we naar de paragraaf Verbonden partijen.

Wat willen we bereiken?

De organisatie is kostenbewust, betrouwbaar, open en zorgt goed voor haar medewerkers. Belangrijke elementen daarin zijn: een strakke en transparante bedrijfsvoering, lage overhead, werkend volgens de regels van publieke integriteit, het kennismanagement is op orde, de organisatie werkt aan deskundigheidsbevordering, zij is transparant over de inrichting en resultaten en medewerkers ervaren het werkklimaat als prettig.

Wat gaan we daarvoor doen?

A. ***Organisatieontwikkeling & HR*** *(leiderschap – strategie en beleid – management van processen en middelen)*

B. ***Bedrijfsvoering op orde***

C. ***Door ontwikkelen moderniseren P&C cyclus***

D. ***Informatiemanagement en informatievoorziening***

E. ***Optimalisatie huisvesting***

Wat hebben we in 2023 gedaan?

A Organisatie(ontwikkeling) & HR

Eind 2022 heeft een tussenevaluatie van de in 2020 gestarte organisatieontwikkeling plaatsgevonden. Op basis van deze evaluatie is een Routekaart Organisatieontwikkeling opgesteld. Met deze Routekaart wordt de organisatie verder doorontwikkeld naar de noodzakelijke wendbare en weerbare organisatie. Dit doen we met enkele themalijnen zoals Bestuurlijk ambtelijk samenspel, Herstel weeffouten, Rollen, Taken en verantwoordelijkheden en sturing en evaluatie. Waarbinnen, op basis van overzichtelijke en behapbare stappen, concrete doelen worden bereikt.

Tevens wordt een Visie op HRM opgesteld. Door eigentijds werkgeverschap willen wij een optimale bijdrage leveren aan het realiseren van de ambities van de gemeente Roermond. Dit werkgeverschap wordt bereikt door de komende jaren aan 5 speerpunten te werken: talent aantrekken en –management, leren & ontwikkelen, vitale organisatie, integriteit/diversiteit/inclusie en de professionele arbeidsrelatie. In het kader van de organisatieontwikkeling en de nieuwe visie op HRM heeft de portefeuillehouder tijdens twee beeldvormende bijeenkomsten de raad over deze thema's geïnformeerd.

Onder meer gerealiseerd:

- De omvang en onderlinge taken – en verantwoordelijkheden van de functies in het HR-team zijn op orde gebracht;
- De eerste lichting trainees is in september gestart;
- Er is een start gemaakt met employer branding voor het aantrekken en behouden van medewerkers;
- Er is gestart met de herziening van de gesprekscyclus;
- Aanschaf LinkedIn recruiter Seat, beschikbaar per februari 2024.

B Bedrijfsvoering op Orde

We zorgen voor een betrouwbare en optimale administratieve inrichting van processen, systemen en afspraken. Zo ondersteunen en faciliteren we de gehele organisatie in haar werkzaamheden. In 2023 zijn advies en uitvoering samen opgetrokken om de administraties op orde te brengen en houden. Zo is bijvoorbeeld gezamenlijk met de gehele organisatie een project opgestart om te komen tot een financieel pakket. Ook is er gestart met het ontwikkelen van dashboards voor sturingsinformatie op het gebied van financiën en HR. Op die manier kan er beter gestuurd worden op feiten.

C Door ontwikkelen moderniseren P&C cyclus

In het kader van door ontwikkelen en moderniseren van de P&C cyclus, hebben we de volgende zaken bereikt:

- We hebben in 2023 een P&C jaarplanning opgesteld inclusief P&C gids. In deze gids zijn naast de planning, duidelijke kaders per P&C product opgenomen. Dit vormt de basis voor een vaste P&C cyclus welke aansluit op het coalitieakkoord, de begroting en het opgavegericht werken.
- In 2023 hebben we blijvende aandacht voor de aansluiting tussen de beschikbare middelen (capaciteit en geld) en de ambities. Het cyclisch werken en de verbinding leggen tussen concern- en clusterplannen en de diverse onderdelen van de P&C cyclus is verder versterkt.

D Informatiemanagement & informatievoorziening

In 2023 zijn we gestart met het programma Informatiesamenleving om de Opgave Informatiesamenleving te realiseren. Ambities van de opgave zijn: Digitale Dienstverlening, Digitale Stad en Digitale Balans met als inhoudelijke speerpunten de inzet op Datagedreven werken, Digitalisering & Automatisering, Digitale Fitheid en Digitale Inclusie.

Gerealiseerd in 2023

De volgende projecten en activiteiten zijn in 2023 opgestart en/of gerealiseerd:

- Nieuwe Visie Dienstverlening en Meerjarenplan Dienstverlening, vastgesteld door de Raad;
- Vaststellen nieuwe servicenormen (reactietijden per kanaal);
- Structureel klanttevredenheidsonderzoek;
- Impactanalyse wettelijke verplichtingen (Woo/Wep/Wmebv/SDG /Wdo);
- Informatie Architectuur (samenhangend geheel van processen, applicaties, gegevens(koppelingen), contracten e.d);
- Inzet Chatbot (GEM – door de VNG).

E Optimalisatie huisvesting

In 2023 hebben we ons ingezet om onze huisvesting zoveel als mogelijk af te stemmen op onze toekomstige behoefte/Nieuwe Werkwijze. Er is onderzoek gedaan naar de doorontwikkeling van de Nieuwe Werkwijze en er heeft een evaluatie plaatsgevonden onder de gebruikers van de conform deze Nieuwe Werkwijze ingerichte werkvloer in het Stadskantoor.

Uit bovenstaande volgt dat een actuele organisatiebrede behoefteschets dient te worden ontwikkeld.
Tevens brengen de voortdurende ontwikkelingen en veranderingen met zich mee dat het wellicht noodzakelijk is de eerder vastgestelde visie te herzien. We erkennen het belang van een duidelijke strategische richting en zijn voornemens deze samenhangende visie door te ontwikkelen die onze organisatiebehoefte weerspiegelt. Dit vormt namelijk de basis voor effectieve facilitering en optimale huisvesting.

Hoe monitoren we de resultaten en/of de effecten

BBV indicatoren

Taakveld 0. Bestuur en ondersteuning

#	Naam indicator	Eenheid	Bron	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Begroting 2023	Nederland 2023 (50.000-100.000 inw.)
1	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	9,9	9,8	9,9	n.b.
2	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	9,0	10,1	9,9	n.b.
3	Apparaatkosten	Kosten in € per inwoner	Eigen gegevens	€ 955	€ 1.179	€ 1.014	n.b.
4	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen gegevens	15,7%	20,7%	7,5%	n.b.
5	Overhead	% totale lasten	Eigen gegevens	10,7%	12,0%	13,4%	n.b.

#	Naam indicator	Toelichting
1	Formatie	De toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat van de gemeente voor het begrotingsjaar op peildatum 1 januari.
2	Bezetting	Het aantal fte's van het ambtelijk apparaat van de gemeente dat werkzaam is op peildatum 1 januari van het begrotingsjaar. Voor de begroting 2021 wordt gerekend met de bezetting per 1 januari 2020.
3	Apparaatkosten	Alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur op basis van gemiddeld aantal inwoners.
4	Externe inhuur	Het uitvoeren van werkzaamheden in opdracht van de gemeente door een private organisatie door middel van het tegen betaling inzetten van personele capaciteit en deskundigheid zonder dat daar een arbeidsovereenkomst tussen gemeente en de daarbij ingezette personen aan ten grondslag ligt.
5	Overhead	Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces in verhouding tot het totaal saldo van de lasten (exclusief toevoegingen aan reserves).

Personeel

Financieel (begroting versus realisatie)
Een deel van de personeelskosten (lonen en inhuur) worden gedekt uit regionale middelen, projecten en specifieke uitkeringen, daarmee is het saldo van de loonsom in 2023 circa € 950.000. Mede door deze (aanvullende) taken en daar bovenop de complexe arbeidsmarkt, heeft er meer inhuur plaatsgevonden. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan inhuur met betrekking tot de gemeentelijke opvang Oekraïners en nieuwkomers. Hierdoor is er sprake van een hoger gerealiseerd inhuurpercentage ten opzichte van de begroting. Deze stijging heeft vervolgens ook een verhogend effect op de gemiddelde apparaatskosten.

Taakstelling personeel
De taakstelling op “personeel” (organisatiewijziging) is niet meer van toepassing. In 2023 is de taakstelling op personeel –in lijn met de kadernota en begroting 2024– in mindering gebracht op de flexibele ruimte binnen de personeelskostenbegroting. Hiermee komt de taakstelling personeel te vervallen.

Verbetering inhuur proces
De gemeente Roermond maakt op diverse manieren en om verschillende redenen gebruik van inhuur. Doordat gebruik wordt gemaakt van een MSP-constructie is inhuur sterk gereguleerd en is er sprake van een hoge mate van rechtmatigheid. De inhuurkosten zijn gestegen en dit heeft verschillende oorzaken. De schaarste op de arbeidsmarkt leidt tot hogere tarieven, evenals de hoge loonstijgingen in de toepasselijke CAO’s. Daarnaast heeft de organisatie een hoog ambitieniveau, bekleden wij een centrale rol in de regio en zijn wij net als alle andere gemeenten eigen risicodrager voor de WW.

Communicatie

De strategische communicatievisie is in ontwikkeling. Op deze manier blijven we werken aan eenduidige, toegankelijke, duidelijke en transparante communicatie met de inwoners en ondernemers van de gemeente Roermond. Om hieraan te voldoen is de eerste fase voor het nieuwe digitale platform in 2023 doorlopen. Met dit nieuwe digitale platformgaan we versnippering van onze gemeentelijke websites tegen waardoor informatie gemakkelijker vindbaar is en voldoen we aan de wettelijke toegankelijkheidseisen.

In 2023 is de newsroom-aanpak verder toegespitst waarbij we actief monitoren wat er leeft en speelt in de Roermondse samenleving. Zo kunnen we inwoners nog beter informeren over actuele onderwerpen, beleidsontwikkelingen en projecten op basis van daadwerkelijke informatiebehoefte.

Juridische zaken

Een van de speerpunten van Juridische Zaken is het zorgdragen voor de juridische kwaliteit binnen de organisatie. Dit is een continu proces. In het jaar 2023 is door de Rekenkamercommissie (RKC) een onderzoek afgerond naar de Juridische Kwaliteitszorg binnen de gemeente Roermond. Naar aanleiding van dit onderzoek wordt in 2024 een uitvoeringsplan “implementatie aanbevelingen” opgesteld.
In 2019 heeft de RKC een onderzoek uitgevoerd naar de afhandeling van klachten en bezwaarschriften. Eén van de aanbevelingen van de RKC was destijds om te komen tot een meer efficiënte en effectieve organisatie en behandeling van bezwaren met als uitgangspunt de informele aanpak. Implementatie van de informele aanpak met betrekking tot bezwaarschriften heeft in 2023 plaatsgevonden. Inzet van de informele aanpak zal dienen te leiden tot minder formele procedures en vanwege de geschil beslechtende functie ervan, tot meer tevreden klanten, zowel intern als extern.

Inkoop en subsidie

In juni 2023 is het nieuwe inkoopbeleid van de gemeente Roermond door de raad vastgesteld. Met het nieuwe inkoopbeleid is de inkoopstrategie geïntroduceerd. Duurzaamheid, social return en lokaal/regionaal inkopen bij het MKB zijn vaste onderdelen van deze inkoopstrategie.

Een goede wijze van inkopen en aanbesteden is van groot belang voor gemeenten. De VNG heeft in dat verband een convenant gesloten met het Rijk om gemeenten te ondersteunen bij de professionalisering van de aanbestedingspraktijk (programma Beter Aanbesteden)

Ook het belang van duurzaam en innovatief inkopen heeft een enorme vlucht genomen. De urgentie om als overheid bij te dragen aan maatschappelijke doelen als het terugdringen van de CO2-uitstoot of gelijkwaardige deelname aan de samenleving door mensen met een beperking is groot. Door bij inkopen en aanbestedingen sociale, ecologische en economische aspecten zoveel mogelijk mee te nemen kan de gemeente bijdragen aan een beter klimaat en een inclusieve samenleving, naast

andere maatschappelijke doelen zoals genoemd in de Duurzame Ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties.

Informatiebeveiliging

Informatiebeveiligingsbeleid en organisatie
De gemeente Roermond heeft een integraal risico gebaseerd informatiebeveiligingsbeleid waarbij de beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van informatie binnen de Gemeente Roermond centraal staat.
De uitvoering van dit informatiebeveiligingsbeleid vindt plaats via het informatiebeveiligingsplan.
Het informatiebeveiligingsplan geeft sturing aan het realiseren en verantwoording afleggen over de beleidsdoelstellingen van informatieveiligheid door de Gemeente Roermond.
Informatiebeveiliging draagt ook bij aan de verantwoording die de gemeente heeft om informatie aan alle belanghebbenden op een veilige, integere en tijdige manier beschikbaar te stellen.

Continuïteit en Incidenten
Het waarborgen van de bedrijfscontinuïteit van de Gemeente Roermond geschiedt op basis van een risicomanagementproces waarbij kansen en bedreigingen inzichtelijk worden gemaakt om tijdig en adequaat daarop te kunnen reageren en verantwoording over af te leggen.
Gemeente Roermond monitort en acteert niet alleen zelf continu op de beveiligingsincidenten maar betrekt ook haar personeel erbij om het belang van veiligheid te onderkennen zodat er adequaat kan worden gereageerd bij mogelijke beveiligingsincidenten.
Om het personeel van de Gemeente Roermond blijvend te informeren en te trainen worden interne bewustwordingsprogramma's georganiseerd.

Collegeverklaring ENSIA inzake
informatiebeveiliging DigiD en Suwinet
Het college van burgemeester en wethouders heeft het informatiebeveiligingsbeleid op grond van de BIO vastgesteld. Dit beleid schetst de kaders van informatiebeveiliging op gebied van beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van informatie. Om te bepalen of wordt voldaan aan de gestelde informatiebeveiligingseisen op grond van de BIO vindt jaarlijkse toetsing plaats via de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA) verantwoording. Het bestuur verantwoord zich middels de ENSIA, jaarlijks over informatieveiligheid aan de (gemeente)raad, ministeries van BZK, IenW en SZW en aan Nationale toezichthouders.
Op grond van de ENSIA-verantwoording 2023 heeft het college van burgemeester en wethouders verklaard dat de gemeente Roermond op 31 december 2023 voldoet aan de gestelde normen en eisen van DigiD en Suwinet. De door de externe ITauditor uitgevoerde DigiD- en Suwinet-audit bevestigen deze conclusie.

Meerjarenperspectief
De Gemeente Roermond is in 2023 gestart met het verder borgen van het informatiebeveiligingsproces op grond van organisatorische en technische maatregelen.
Vanaf oktober 2024 stelt de nieuwe Europese cybersecurity-richtlijn, NIS2, ook eisen aan ons als Gemeente Roermond.
De door de EU vastgestelde richtlijn biedt een kader voor de beveiliging van netwerk- en informatiesystemen die van algemeen belang zijn voor de openbare veiligheid.
Dit stelt eisen aan de Gemeente Roermond op het gebied plannen, uitvoeren, controleren en bij te stellen maatregelen van de BIO, waarin de NIS2 is geïncorporeerd.

Privacybescherming

De gemeente Roermond heeft met de komst van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) in mei 2018 een basis gelegd middels: een Privacybeleid, Register van verwerkingen, Verwerkersovereenkomsten en de aanstelling van een Functionaris Gegevensbescherming. Enkel eenmalig de basis in orde hebben is niet voldoende. Voldoen aan de eisen uit de AVG is een wettelijke verplichting en een continu proces waarmee grip (control) op de verwerking van persoonsgegevens aantoonbaar kan worden gemaakt.

Het College van B&W is verantwoordelijk voor de verwerking van persoonsgegevens. De praktische verantwoordelijkheid is binnen de clusters belegd omdat daar het eigenaarschap van de processen ligt. Proceseigenaren dienen in hun proces de eisen rondom Privacy en Informatieveiligheid te borgen in samenhang met de specifieke wet- en regelgeving. Dit is een continu proces.

Het is hierin essentieel dat het College van B&W en het management het onderwerp Privacy maar ook Informatieveiligheid actief blijft ondersteunen. Samen met de Privacy Officer, Functionaris Gegevensbescherming, Chief Information Security Officer, Information Security Officer en de clustermanagers zal privacybescherming en informatieveiligheid "geademd" moeten worden en de bescherming van persoonsgegevens moet geborgd zijn in de processen van de gemeente Roermond.

De verantwoordelijkheid van borging in de processen is in 2023 opgepakt maar door de organisatie (nog) niet optimaal doorgevoerd. Vastgesteld is dat er nog een verbetering dient plaats te vinden betreffende procesverantwoordelijkheid en grip aan de voorkant op processen door de clusters. Zo ook op het gebied van privacy in processen.

Om te voldoen aan de AVG is inzicht verkrijgen en het beleggen van de verantwoordelijkheid op de juiste plekken in de organisatie van essentieel belang. In 2023 is gestart met de opzet van de aanbesteding van een control- en verantwoordingstool die dit gaat ondersteunen. Deze tool was in 2023 nog niet werkzaam binnen de gemeente Roermond. Hiermee is voor 2023 onvoldoende inzichtelijk of wordt voldaan aan de AVG en wat het volwassenheidsniveau op de diverse “controls” is. De tool stelt ons in staat cyclisch te toetsen, verbeteren en te implementeren om zo aantoonbaar in “control” te zijn en wordt in de eerste helft van 2024 uitgerold.

Op het gebied van privacy zijn de werkzaamheden beperkt, tot adhoc advisering, het aanpassen van enkele werkprocessen en bewustwordingsactiviteiten, gebleven.

Vastgesteld is dat de grip op het verwerken van persoonsgegevens, in de processen in 2023 onvoldoende is toegenomen en hiermee wordt het risico op het niet rechtmatig verwerken van persoonsgegevens onvoldoende beheerst. Een gevolg hiervan is dat het risico aan niet voldoen aan de AVG ook toeneemt.
Door onvoldoende grip op persoonsgegevens in processen worden de ontwikkelingen op het gebied van data gedreven werken belemmerd.

Middelen blijven noodzakelijk om het bewust omgaan met gegevens bij medewerkers onder de aandacht te houden en kennis bij de proceseigenaren op te bouwen. Investeren in kennis, bewustwording maar ook in het uitvoeren van Data Protection Impact Assessments (DPIA) zijn niet alleen noodzakelijk maar ook verplicht.

Collegeonderzoeken (op grond van artikel 213a Gemeentewet)

In 2023 is de nieuwe verordening doelmatigheid en doeltreffendheid (213a) vastgesteld door de gemeenteraad. Hierin is opgenomen dat vanaf 2024 jaarlijks tenminste één doelmatigheidsonderzoek of één onderzoek naar doeltreffendheid wordt uitgevoerd. Voor 2023 is aansluiting gezocht bij onderzoeken die in het kader van de doorontwikkeling van de bedrijfsvoering of evaluatie van beleid zijn gevoerd.

Rechtmatigheidsverantwoording

De rechtmatigheidsverantwoording heeft betrekking op drie criteria: begrotingscriterium, voorwaardencriterium en het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium.

Begrotingscriterium
Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, alsmede de balansposten, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma’s (begrotingscriterium).
In de begroting (en tussenrapportages) zijn de bedragen voor de lasten en baten vermeld die door de raad zijn vastgesteld.
Als blijkt dat de gerealiseerde bedragen hoger zijn dan de, ook na de laatste begrotingswijziging, geraamde bedragen dan kan er sprake zijn van onrechtmatige uitgaven (begrotingsonrechtmatigheid) aangezien deze lasten buiten het budgetrecht van de raad tot stand zijn gekomen.
De begrotingsafwijkingen zijn toegelicht in paragraaf 4.3.4.

Voorwaardencriterium
De eisen/voorwaarden, betreffende het voorwaardencriterium, zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur.

Aanbestedingsrechtmatigheid
Een aanbestedende dienst dient de voorschriften toe te passen of een afwijking in de aanbestedingsstukken te motiveren.
Het ten onrechte niet toepassen van de Aanbestedingswet 2012 met betrekking tot deze Europese aanbestedingsnormbedragen bij een aanbesteding van opdrachten, leidt tot een financiële rechtmatigheidsfout. Het niet naleven van de overige normbedragen uit de Gids Proportionaliteit leidt niet tot financiële rechtmatigheidsfouten voor zover de gemeente afwijking hiervan adequaat heeft gedocumenteerd en gemotiveerd.

Misbruik en Oneigenlijk (M&O) gebruik criterium
Bij het M&O-gebruik criterium gaat het erom dat in de organisatie effectieve maatregelen zijn getroffen om misbruik en oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving te voorkomen, dan wel op te sporen. Dat de vigerende wet- en regelgeving duidelijk is, aangepast is aan actuele omstandigheden en te handhaven is. Om dit te bewerkstellingen is een mix van maatregelen nodig. Een uitgangspunt hiervoor is het opstellen van een nota M&O. De nota Voorkomen van Misbruik en Oneigenlijk gebruik (M&O) 2023 van de gemeente Roermond is 14 november 2023 vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders.

Conclusie rechtmatigheid 2023
Bij de vaststelling van het controleprotocol d.d. 28 maart 2024 heeft de gemeenteraad de verantwoordingsgrens vastgesteld op 3%. De verantwoordingsgrens is een door de gemeenteraad vastgesteld bedrag, waarboven het College van B&W de afwijkingen (fouten en onduidelijkheden) moet opnemen in de rechtmatigheidsverantwoording. Dit betekent dat alle afwijkingen vanaf € 6.555.120 opgenomen worden in de rechtmatigheidsverantwoording 2023.
De rapporteringstolerantie is vastgesteld op € 218.500.

De rechtmatigheidsafwijkingen bedragen in totaliteit € 7,6 miljoen. Aangezien dit bedrag hoger is dan de vastgestelde verantwoordingsgrens van € 6,5 miljoen is de conclusie dat de verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties niet rechtmatig tot stand zijn gekomen. De conclusie “niet rechtmatig” komt door aanpassing van het begrip begrotingsrechtmatigheid. In tegenstelling tot voorgaande jaren zijn overschrijdingen van lasten en investeringskredieten vanaf 2023 altijd onrechtmatig. Dit omdat gesteld wordt dat overschrijdingen in strijd zijn met het begrotingsrecht van de gemeenteraad. Echter, zelfs als de overschrijdingen in lijn zijn met afspraken met de raad, is het verplicht om dit als onrechtmatigheid op te nemen. Op basis van de financiële verordening zijn deze overschrijdingen, in lijn met afspraken met de raad, acceptabel onrechtmatig.
Zonder de wijziging van het begrip begrotingsrechtmatigheid zou de conclusie hebben geluid dat wij rechtmatig gehandeld hebben.

Toelichting rechtmatigheid 2023

Begrotingscriterium:
In programma 1, 4, 5, 9, overzicht algemene dekkingsmiddelen en overzicht kosten van overhead is er sprake van een lastenoverschrijding van totaal € 5,8 miljoen. Deze lastenoverschrijdingen zijn toegelicht in de verschillenanalyses behorende bij de programma’s.
Bij de kredieten is er sprake van een lastenoverschrijding van € 0,7 miljoen.
Deze lastenoverschrijdingen zijn onrechtmatig, maar op basis van vastgesteld beleid acceptabel.

Voorwaardencriterium:
Uit controle van de aanbestedingsregels blijkt voor € 827.000 de Europese aanbestedingsregels niet correct te zijn nageleefd. Oorzaken zijn het verlengen van het contract, waardoor de Europese aanbestedingsgrens is overschreden, het kiezen van de verkeerde aanbestedingsprocedure en het verstrekken van meerdere opdrachten waardoor de Europese aanbestedingsgrens wordt overschreden.

De geconstateerde afwijkingen hebben geleid tot bijsturingsmaatregelen die al deels zijn geëffectueerd. Bij contracten die een opdracht bevatten van circa € 200.000, zal een Europese aanbesteding in de inkoopstrategie worden overwogen. Daarnaast moet bij verlenging van het contract beter inzichtelijk worden gemaakt wat de totale waarde van de opdracht is, zodat bij een verlenging de Europese aanbestedingsgrens niet wordt overschreden.
Periodiek zal de voortgang van deze bijsturingsmaatregelen worden gemonitord binnen de reguliere Planning & Control cyclus. Voor de rechtmatigheidsverantwoording 2023 wordt verwezen naar paragraaf 4.6.

M&O criterium:

In 2023 is voor € 300.000 onterecht gebruik gemaakt van regelingen. Hier zijn vorderingen voor opgenomen. Ondanks deze maatregelen leidt dit formeel tot een onrechtmatigheid.

3.6 Paragraaf Verbonden partijen en participaties

In deze paragraaf worden, conform artikel 15 BBV, de relaties beschreven met rechtspersonen, waarin de gemeente zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft. De gemeente heeft een bestuurlijk belang als ze een zetel heeft in het bestuur en/of stemrecht heeft. De gemeente heeft een financieel belang als zij middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van een faillissement en/ of als financiële problemen bij de betreffende rechtspersoon verhaald kunnen worden op de gemeente.

De gemeente Roermond heeft bestuurlijke en financiële belangen in diverse verbonden partijen. Deze zijn uitgesplitst in gemeenschappelijke regelingen, vennootschappen en coöperaties, stichtingen en verenigingen en overige verbonden partijen. Alle taken die wij samen met anderen beter, efficiënter en/of effectiever kunnen doen dan zelfstandig, komen in principe voor samenwerking in aanmerking. Samenwerking is mogelijk op het gebied van gezamenlijke beleidsontwikkeling (overlegplatform) of voor uitvoerende taken.
Samenhangend met het in 2013 door de Rekenkamercommissie uitgevoerde onderzoek ‘Verbonden Partijen’ is de nota ‘Verbonden Partijen’ door de gemeenteraad op 9 juli 2015 vastgesteld (2015/042). De in augustus 2014 door de commissie BBV uitgebrachte ‘Notitie Verbonden Partijen’ is bij het opstellen van de gemeentelijke nota betrokken. In oktober 2016 heeft de Commissie BBV een nieuwe ‘Notitie Verbonden Partijen’ uitgebracht. Deze notitie gaat in op de governance-aspecten en instrumenten van bestuur en toezicht.

Verbonden partijen zijn belangrijk omdat zij helpen de maatschappelijke doelen van de gemeente te realiseren. Meer dan in het verleden werken gemeenten regionaal samen. Het is belangrijk om een goed afwegingskader te hebben voor het aangaan, het onderhouden en het toezicht op verbonden partijen. De nota ‘Verbonden Partijen’ geeft dit kader en geeft antwoord op de volgende vragen:

- welke criteria worden binnen de gemeente Roermond gebruikt om te besluiten over het aangaan, veranderen en verlengen van bestuurlijke én financiële relaties met derde partijen;
- welk besluitvormingstraject moet hierbij worden doorlopen;
- hoe krijgt de gemeentelijke vertegenwoordiging vorm;
- hoe wordt het beheer en de control van verbonden partijen binnen de gemeentelijke organisatie ingericht.

Verbonden partijen brengen ook financiële en bestuurlijke risico’s met zich mee. Voor een goede balans tussen de voordelen en de risico’s is grip op en sturing van de verbonden partijen belangrijk. In het overzicht van de verbonden partijen besteden we conform de geldende regelgeving (BBV) aandacht aan het beleid inzake de sturing op financiële risico’s en de bijdrage van een verbonden partij aan de in deze begroting opgenomen programma’s. De risico’s bij verbonden partijen die onvoldoende weerstandscapaciteit hebben en verbonden partijen die de risico’s geheel of gedeeltelijk afwentelen op de deelnemers (lees gemeenten) zijn opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Lijst verbonden partijen

Hieronder treft u een totaaloverzicht aan van de in deze paragraaf opgenomen verbonden partijen. Deze worden vervolgens uitgewerkt.

Type	Naam
Gemeenschappelijke regelingen	Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)
	RUD Limburg-Noord
	Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN)
	Omnibuzz
	Westrom
	Openbaar Lichaam Euregio Rijn-Maas-Noord
	Grenspark Maas-Swalm-Nette
	ICT Noord en Midden-Limburg (ICT NML)
	Anti-discriminatievoorziening Limburg (ADV Limburg)
Vennootschappen en coöperaties	MGR Sociaal domein Limburg – Noord
	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
	N.V. Waterleiding Maatschappij Limburg (WML)
	Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg (OML) B.V.
	Enexis Holding N.V.
	CSV Amsterdam B.V.
	Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.
	Nazorg Limburg B.V. (Bodemzorg Limburg)
	Vereniging Afvalsamenwerking Limburg (ASL)
	Inkoopcentrum Zuid coöperatieve vereniging
	Coöperatieve vereniging Dimpact
Stichtingen en verenigingen	Groen & Doen Roermond B.V.
	Stichting Keyport
Overig	Vereniging van eigenaren Parkeergarage Stationspark
	Stichting Ons WCL (Waardevol Cultuur Landschap)
	Expertise Centrum Geo (ECGeo)
	Samenwerking Midden-Limburg (SML)

Gemeenschappelijke regelingen

Naam	Belasting Samenwerking Gemeenten en Waterschappen (BSGW)
Vestigingsplaats	Roermond
Betrokkenen	De raden en de colleges van burgemeester en wethouders van alle deelnemende gemeenten.
Doel	BsGW behartigt als uitvoeringsorganisatie van de deelnemende gemeenten en een waterschap de zorg voor het volledig, tijdig, rechtmatig, juist en doelmatig heffen en innen van de lokale belastingen. BsGW werkt daarbij tegen de laagst mogelijke kosten, uitgaande van de beste prijs/prestatie verhouding gekoppeld aan een optimaal niveau van dienstverlening. Eén van de doelstellingen, die voortvloeien uit de missie van BsGW, is kostenreductie. Dit bij minimaal gelijkblijvend kwaliteit van de dienstverlening en het vergroten van de digitale dienstverlening.
Bestuurlijk belang	In het algemeen bestuur zijn alle deelnemende gemeenten vertegenwoordigd.
Financieel belang	Voor de dienstverlening betaalt de gemeente jaarlijks een vergoeding. Voor 2023 bedraagt deze vergoeding € 1.109.075 voor de reguliere dienstverlening.
Eigen vermogen	1 januari 2023 € 1.998.000 31 december 2023 € 2.835.000
Vreemd vermogen	1 januari 2023 € 8.244.000 31 december 2023 € 11.817.000
Ontwikkelingen	**Proceskosten en gelieerde uitvoeringskosten** Door wijzigingen in de wetgeving, meer in het bijzonder als gevolg van het afschaffen van de Fierensdrempel, is het voor de zogenaamde ncnp-bedrijven rendabel geworden om namens de burger bezwaar te maken tegen de WOZ-waarde, waarbij deze bedrijven de tegemoetkoming van de proceskosten krijgen. De ontwikkelingen met betrekking tot de hausse aan proceskosten, waarmee BsGW met name de laatste jaren wordt geconfronteerd, is en blijft nog steeds een belangrijk aandachtspunt. Het aantal ingediende bezwaren neemt nog steeds toe. Deze ontwikkeling is ook landelijk zichtbaar, zowel qua toename van het totaal aantal ingediende bezwaren als ook het feit dat steeds meer burgers en ondernemers gebruik maken van een ncnp-bedrijf of een andere gemachtigde. Een stijging van het aantal bezwaarschriften vertaalt zich niet alleen door in een stijging van de proceskosten. Ook de uitvoeringskosten (extra inzet personele ondersteuning in de vorm van taxateurs, juristen en KCC-medewerkers) stijgen. **Waarderen op gebruiksoppervlakte: beheerfase** Vanaf 1 januari 2022 bestaat de wettelijke verplichting om woningen te waarderen op basis van de gebruiksoppervlakte. Vanaf dat moment is de beheerfase gestart: het bijhouden en actueel houden van de gegevens middels het regieportaal en mutatiedetectie. **Regieportaal** Het Regieportaal bevindt zich momenteel in de beheerfase, hetgeen wil zeggen dat omzettingen naar gebruikersoppervlakte en andere relevante gegevens actueel dienen te worden gehouden en dienen te kunnen worden uitgewisseld tussen de verschillende partijen. Net als bij het project ‘Waarderen op gebruiksoppervlakte’ voert BsGW namens de deelnemers de regie van de beheerfase uit. Uit oogpunt van zekerheid en continuïteit wordt het regieportaal begrotingstechnisch ook voor de jaren 2025 tot en met 2027 voortgezet en is bovendien besloten om het portaal ook verder te ontwikkelen tot een samenwerkingsportaal. **Mutatiedetectie** Voor elke gemeente is eenmalig een WOZ-mutatiedetectie uitgevoerd. Een WOZ-mutatiedetectie betreft het op basis van luchtfoto’s, obliekfoto’s, de BAG- en de WOZ-administratie inzichtelijk maken welke WOZ-onderdelen opgevoerd en afgevoerd moeten worden in de WOZ-administratie. Dit draagt dan ook bij aan het verbeteren van de WOZ-waardering. Om de gegevens actueel te houden dient de WOZ-mutatiedetectie jaarlijks te worden uitgevoerd. De gemeente Roermond voert de WOZ-mutatiedetectie uit in eigen beheer. Het is de bedoeling dat ook de mutatiedetectie in de toekomst via het samenwerkingsportaal wordt verwerkt. **Visie op dienstverlening** In 2020 is de Visie op dienstverlening voor belastingplichtigen, inclusief dienstverleningsnormen, vastgesteld en in 2021 heeft er een nulmeting plaatsgevonden. Vanaf 2022 worden over de resultaten in de driemaandelijkse bestuursrapportages gerapporteerd.

Naam	Belasting Samenwerking Gemeenten en Waterschappen (BSGW)
Ontwikkelingen	**Informatievoorziening en ICT** In het vierde kwartaal van 2023 is zowel de nieuwe waarderingsapplicatie, de nieuwe belastingapplicatie als de nieuwe hosting geïmplementeerd. **Harmonisatie en kostenverdeelmethode** In 2023 heeft de BsGW het harmonisatietraject afgerond en zijn met alle deelnemers afspraken gemaakt welke heffingen specifiek onder het maatwerk vallen. In het begin van 2024 zal er een besluit genomen worden over de nieuwe kostenverdeelmethode.
Programma begroting	Paragraaf Bedrijfsvoering. Financieel openomen in Overzicht 1. Algemene dekkingsmiddelen.
Bijdrage aan het programma	BsGW behartigt als uitvoeringsorganisatie van de deelnemende gemeenten en waterschap de zorg voor het volledig, tijdig, rechtmatig, juist en doelmatig heffen en innen van de lokale belastingen.
Risicobeheer	Om de financiële gevolgen van onderstaande risico's te kunnen opvangen houdt de BsGW een weerstandsvermogen aan dat overeenkomt met de benodigde weerstandscapaciteit. Het totale benodigde en aangehouden weerstandsvermogen voor deze risico's is € 1,42 miljoen.

Naam	RUD Limburg-Noord
Vestigingsplaats	Venlo (statutair)/Roermond (gastheerorganisatie)
Betrokkenen	De gemeenten in Noord- en Midden-Limburg en de provincie Limburg
Doel	De RUD Limburg-Noord is opgericht om de kwaliteit van de dienstverlening en het toezicht en de handhaving bij de uitvoering van het milieudeel van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) te verbeteren. Dit minimaal voor zover het de taken uit het landelijk basistakenpakket betreft. De RUD is opgezet als een netwerkorganisatie die op innovatieve en kostenefficiënte wijze uitvoering geeft aan deze taken.
Bestuurlijk belang	In het algemeen bestuur zijn alle deelnemende gemeenten en de Provincie Limburg vertegenwoordigd. Het dagelijks bestuur bestaat uit een voorzitter en twee leden (aangewezen door het algemeen bestuur). Er is een adviesraad die bestaat uit de secretarissen van de deelnemers en de directeur van de RUD Limburg-Noord.
Financieel belang	De financiële bijdrage van de gemeente Roermond bedraagt voor 2023 € 2,26 per inwoner. Deze bijdrage is opgenomen in programma 4. Kansen voor klimaat.
Eigen vermogen	1 januari 2023 € 346.000 31 december 2023 € 721.000
Vreemd vermogen	1 januari 2023 € 1.106.000 31 december 2023 € 1.673.000
Ontwikkelingen	Bij onderwerpen zoals energie en de Omgevingswet ondersteunt de RUD Limburg-Noord haar partners. Daarnaast is er doorlopend aandacht voor kwaliteitsverbetering en onderlinge afstemming.
Programma begroting	Programma 4. Kansen voor klimaat.
Bijdrage aan het programma	De RUD Limburg-Noord is opgericht om de kwaliteit van de dienstverlening en het toezicht en handhaving bij de uitvoering van de wettelijke taken te verbeteren. Dit draagt bij aan de algemene doelstelling om te komen tot een duurzaam en veilig gebruik van de ruimte. Daarnaast wordt ook de kwaliteit van dienstverlening aan burgers en bedrijven verbeterd.
Risicobeheer	Gelet op het rapport van de commissie van Aartsen (2021) moeten in 2024 en verder mogelijk maatregelen worden genomen om het functioneren en de robuustheid van de RUD Limburg-Noord te versterken. Dit kan financiële, personele en organisatorische gevolgen hebben.

Naam	Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN)
Vestigingsplaats	Venlo
Betrokkenen	De gemeenschappelijke regeling is aangegaan tussen alle gemeenten van Noord- en Midden-Limburg (15).
Doel	De VRLN is het samenwerkingsorgaan van en voor de gemeenten en heeft tot doel de belangen van de gemeenten en hun ingezetenen te behartigen op het gebied van: • de brandweerzorg; • de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen; • de rampenbestrijding en crisisbeheersing; • het bevorderen van de multidisciplinaire uitvoering van de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de bestrijding van zware ongevallen; • het bevorderen van een samenhangend integraal veiligheidsbeleid in de regio; • de publieke gezondheidzorg als bedoeld in de Wet publieke gezondheid.
Bestuurlijk belang	Het Algemeen bestuur van de VRLN bestaat uit de burgemeesters van de aangesloten gemeenten. Het bestuur van de VRLN bestaat uit het Algemeen bestuur, de bestuurscommissie Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD), de bestuurscommissie Veiligheid, het Dagelijks bestuur en de voorzitter.
Financieel belang	De financiële bijdrage voor 2023 bedraagt € 8.183.000, -. Deze bijdrage is deels opgenomen in programma 1. Zorgzame gemeente en deels in programma 9. Veilige stad van deze begroting.
Eigen vermogen	1 januari 2023 € 6,5 miljoen 31 december 2023 € 8,0 miljoen
Vreemd vermogen	1 januari 2023 € 52,4 miljoen 31 december 2023 € 47,5 miljoen
Ontwikkelingen	Ook in 2022 speelde de veiligheidsregio een cruciale schakel tussen het Rijk en gemeenten bij de crises die zich voordeden. De coronapandemie duurde voort met de werkzaamheden voor de veiligheidsregio op het gebied van testen, bron- en contactonderzoek en vaccineren. Daarnaast kregen we door de oorlog in Oekraïne te maken met een grote vluchtelingenstroom en de impact van deze oorlog op de wereldwijde economische ontwikkelingen. De kosten samenhangend met deze crises worden op basis van afspraken met de diverse ministeries vergoed. Naast al deze inzet voor de crises wordt het reguliere uitvoeringsprogramma zo veel mogelijk uitgevoerd. De extra taken zetten de uitvoering natuurlijk wel onder druk omdat personele capaciteit niet onbeperkt beschikbaar is. Vanaf 1 januari 2023 wordt in het gemeentefonds een herzien verdeelmodel gebruikt. Het doel van de herziene verdeling is een stabiel verdeelmodel dat zo goed mogelijk aansluit bij de kosten van gemeenten. Eind 2025 wordt de invoering van het nieuwe model geëvalueerd. De actualisatie van de verdeelsystematiek gemeentefonds geeft voor de VRLN geen aanleiding de wijze waarop de bijdrage over de individuele gemeenten wordt berekend te wijzigen.
Programma begroting	Programma 1. Zorgzame gemeente. Programma 9. Veilige stad.
Bijdrage aan het programma	De zorg voor veiligheid en het regelen van de publieke gezondheidszorg zijn kerntaken van de gemeenten. De VRLN levert ons snelle, adequate en kwalitatief hoogwaardige adviezen over maatregelen, voorzieningen en voorschriften om risico's (op het gebied van gezondheid en veiligheid) te beperken en te beheersen. De VRLN/ GGD voert een groot deel van de wettelijke taken uit (op grond van de Wpg) ten aanzien van: • het bewaken en bevorderen van de gezondheid van onze inwoners. • adequate controle in het kader van handhaving door middel van toezicht en inspecties (brandweerzorg). • en snelle en adequate opschaling en inzet van vakbekwame medewerkers belast met GHOR (geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio)- en multidisciplinaire processen (crisisbeheersing). Een toekomstbestendige brandweerzorg en GGD die nadrukkelijk bijdraagt aan de opgaven in het brede sociale domein blijven het uitgangspunt. De lessen uit grootschalige crisis zoals de coronapandemie en het extreme hoogwater helpen hierbij.
Risicobeheer	Vanuit onze vertegenwoordiging in het bestuur van de VRLN volgen we de VRLN kritisch in financieel opzicht waarbij begrotingsdiscipline, soberheid en doelmatigheid het uitgangspunt zijn. De gevoerde kerntakendiscussie heeft hieraan bijgedragen.

Naam	Omnibuzz
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen
Betrokkenen	De gemeenschappelijke regeling is aangegaan tussen alle Limburgse gemeenten met uitzondering van Mook en Middelaar.
Doel	Omnibuzz is verantwoordelijk voor de uitvoering van het collectief, vraagafhankelijk vervoer in het kader van de Wmo voor 30 Limburgse gemeenten. Klanten hebben hiervoor een indicatie van hun gemeente. Het doel van Omnibuzz is: het bieden van de beste service op het gebied van (aangepast) vervoer. Omnibuzz zorgt dat klanten optimaal gebruik kunnen maken van vervoer en daardoor kunnen blijven participeren. Er wordt ingezet op het optimaliseren van OV. De flexibele organisatie maakt daarnaast de instroom van andere vervoersvormen desgewenst mogelijk. Kernwaarden: • klantgericht en betrouwbaar; • kostenefficiënt en duurzaam; • innovatief en flexibel; • kwaliteit en deskundigheid; • integriteit. De missie is: goed, veilig, betrouwbaar en betaalbaar doelgroepenvervoer voor nu en later. Deze missie is verbonden aan een motto dat centraal staat in de dienstverlening: via slim vervoer maatschappelijk blijven verbinden.
Bestuurlijk belang	In het algemeen bestuur zijn alle deelnemende gemeenten vertegenwoordigd. Het dagelijks bestuur bestaat uit de wethouders van de gemeenten Venlo, Horst a/d Maas, Roermond, Maastricht, Heerlen, Beekdaelen en Sittard-Geleen. Het voorzitterschap is belegd bij de wethouder van de gemeente Roermond.
Financieel belang	De financiële bijdrage voor 2023 bedraagt € 1.114.452, - en is afhankelijk van de werkelijke vervoerskosten van de deelnemende gemeente. De afrekensystematiek voor de indirecte vervoerskosten (loonkosten ritreservering en klantenservice) gebeurt op basis van het aantal ritten. De afrekensystematiek voor de overheadkosten (bijvoorbeeld loonkosten staf en directie, facilitaire zaken) gebeurt op basis van het aantal inwoners (gebaseerd op CBS-gegevens per 1-1-2023).
Eigen vermogen	1 januari 2023 € 1.039.428 31 december 2023 € 935.244
Vreemd vermogen	1 januari 2023 € 1.977.411 31 december 2023 € 4.490.067
Ontwikkelingen	Om te sturen op de best passende vervoersoplossing voor de klant en een hogere efficiency in de uitvoering te realiseren, is gekozen voor het regiemodel, waarbij sprake is van een scheiding tussen regie (de mobiliteitscentrale) en de uitvoering van het vervoer. Uitgangspunt is optimaal gebruik van OV en andere voorliggende vervoersvoorzieningen. Daarnaast is de ambitie om middels een groeimodel andere vervoersvormen te laten instromen, met als doel het totale vervoersaanbod zo efficiënt mogelijk in te zetten ten gunste van kwaliteitsverbetering en kostenbeheersing. Gezien de omvang vindt implementatie gefaseerd plaats en op verzoek van individuele gemeenten of regio's. De belangrijkste ontwikkelingen zijn vertaald in het bedrijfsplan. De drie pijlers waarop alle ambities zijn gebaseerd borgen de visie op de lange termijn: • het kantelen van vervoer en het OV-gebruik stimuleren; • het efficiënter organiseren van doelgroepenvervoer; • Omnibuzz als slimme organisatie neerzetten.
Programma begroting	Programma 1. Zorgzame gemeente.
Bijdrage aan het programma	Het doelgroepenvervoer is een taak die het publiek belang dient, waarbij de binding met de gemeentelijke rol essentieel is. De gemeenten wensen een kwalitatief hoogstaande vervoersvoorziening te organiseren, waarmee ze zorgdragen voor ondersteuning van burgers met een vervoersprobleem.

Naam	Omnibuzz
Risicobeheer	Bij doelgroepenvervoer wordt onderscheid gemaakt tussen uitvoeringskosten van het vervoer en de regiekosten. De uitvoeringskosten van het vervoer (directe kosten) komen voor wat betreft het werkelijke gebruik voor rekening van de betreffende gemeente. De algemene reserve is gebaseerd op een risico inschatting. De belangrijkste geïdentificeerde risico's voor Omnibuzz zijn: • bezuinigingen van gemeentes; • uittreden van gemeentes uit de GR; • beheersbaarheid van het vervoer; • decentralisatie van taken naar gemeenten (instroom overige vervoersstromen); • uitvoering van taken omtrent regie en planning; • beperkte bezetting leidt tot kwaliteitsrisico's • kennis van het personeel; • continuïteitrisico t.g.v. serverbeheer; • inkoop; • kwaliteit van informatie vervoerders. Het beleid van Omnibuzz is zodanig dat minimaal één keer per vijf jaar de nota 'Reserves, voorzieningen en risicomanagement' geactualiseerd dient te worden. In 2018 heeft de laatste actualisatie plaatsgevonden. Risicomanagement is een essentieel onderdeel van de P&C-cyclus binnen Omnibuzz. In dit kader wordt regelmatig getoetst of de aanwezige weerstandscapaciteit afdoende is om de risico's waarmee Omnibuzz wordt geconfronteerd af te dekken.

Naam	Westrom
Vestigingsplaats	Roermond
Betrokkenen	De Gemeenschappelijke Regeling is aangegaan tussen de gemeenten Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Roerdalen en Roermond; ieder voor zover bevoegd.
Doel	Het doel van Westrom is om participatie te vergroten van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en mensen met een arbeidsbeperking. Uitgangspunt is dat de doelgroep zo regulier als mogelijk aan de slag gaat en dat mensen zich vanuit passend werk kunnen ontplooien en ontwikkelen. Daarnaast is Westrom onderdeel van het Werkgeversservicepunt midden-Limburg Oost met als doel de werkgeversdienstverlening en het invullen van de personeelsvraag van werkgevers. Westrom is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wsw (Wet sociale werkvoorziening) en Beschut werk met de daaruit voortvloeiende en daarmee verband houdende voorschriften en regelingen, gericht op het realiseren van de doelstellingen van deze wet. Naast de Wsw en Beschut werk besteden de deelnemende gemeenten een deel van de re-integratiemiddelen uit aan Westrom. Hiertoe nemen de deelnemende gemeenten producten en diensten af die aansluiten bij het beoogde gemeentelijk beleid inzake de Participatiewet.
Bestuurlijk belang	In het algemeen bestuur zijn alle deelnemende gemeenten vertegenwoordigd. Het dagelijks bestuur bestaat uit de wethouders van de aangesloten gemeenten. Het voorzitterschap is belegd bij de wethouder van Roermond.
Financieel belang	De gemeentelijke financiële bijdrage voor 2023 wordt geraamd op € 701.701,- voor Roermond. Met de gemeentelijke bijdrage wordt het tekort op exploitatie van de Westrom opgevangen. De afdekking van het exploitatietekort wordt naar rato van de totale loonsom van de Wsw-ers van het voorbije jaar (t-1) verdeeld in een bedrag dat per deelnemende gemeente bijgedragen moet worden. Deze bijdrage is opgenomen in programma Zorgzame gemeente van deze begroting. Naast de gemeentelijke bijdrage ontvangt Westrom het Rijksbudget Wsw voor de loonkosten Wsw, een bedrag van € 10.097.481, - conform de meicirculaire 2022. De Wsw subsidie is het grootste deel van de uitgaven uit het Participatiebudget. Daarnaast worden er vanuit het Participatiebudget reintegratietrajecten ingekocht bij Westrom.
Eigen vermogen	1 januari 2023 € 4,2 miljoen 31 december 2023 € 4,7 miljoen
Vreemd vermogen	1 januari 2023 € 4,5 miljoen 31 december 2023 € 4,4 miljoen
Ontwikkelingen	**Terugdringen tekort sociale werkvoorziening.** Er is meerjarig een tekort in de begroting van de Westrom. Naar aanleiding van dit tekort heeft Westrom in 2019 een onderzoek uitgevoerd naar een beter (financieel) inzicht in de bedrijfsvoering van Westrom en de mogelijkheden tot verbetering. In september 2019 is het onderzoeksrapport opgeleverd. Er zijn afspraken gemaakt over de in te zetten verbetermaatregelen voor de periode 2020 – 2024. In de begroting 2020 is door Westrom aangegeven dat de gemeentelijke bijdrage(n) binnen 5 jaar gehalveerd zouden kunnen worden. Dit op basis van de doorvoering van de verbetermaatregelen uit het onderzoek van de heer Capel uit 2019. Voor 2020 was de begrote gemeentelijke bijdrage € 5.702.000,- (realisatie was € 4,85 miljoen). Een halvering binnen 5 jaar betekent een maximale gemeentelijke bijdrage in 2025 van € 2.851.000,-. In de conceptbegroting 2023 is een gemeentelijke bijdrage van € 1.480.000,- in 2025 begroot, waarmee de halvering ruimschoots wordt bereikt. In 2023 wordt de gemeentelijke bijdrage met 700.000, - naar beneden bijgesteld. In de conceptbegroting 2023 bedraagt de gemeentelijke bijdrage in 2023 in totaal € 1.580.000,-. Voor Roermond is dit een bedrag van € 701.701,-. **Doorontwikkeling Participatiewet.** Westrom blijft zich richten op het verder verbeteren van de organisatorische en financiële huishouding. In regionaal verband van de 5 gemeenten is het programma Doorontwikkeling Participatiewet in ontwikkeling voor het realiseren van extra banen met ondersteuning voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
Programma begroting	Programma 1. Zorgzame gemeente.

Naam	Westrom
Bijdrage aan het programma	Westrom levert een belangrijke bijdrage aan de participatie en arbeidstoeleiding van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en mensen met een arbeidsbeperking. De doelstelling van Westrom is om arbeidsdeelname en doorstroom naar (passend) werk te vergroten. Uitgangspunt hierbij is om de doelgroep zo regulier als mogelijk aan de slag te krijgen. Dit doen zij door het bieden van begeleiden en verschillende vormen van ondersteuning gericht op participatie, arbeidsontwikkeling en toeleiding naar werk. Daarnaast levert Westrom een bijdrage aan het invullen van personeelsvraag van bedrijven en de werkgeversdienstverlening vanuit het werkgeversservicepunt.
Risicobeheer	De WSW is afgesloten waardoor geen nieuwe instroom meer mogelijk is. Echter mensen met een Wsw-dienstverband houden dit dienstverband tot hun pensionering. Westrom is als werkgever verantwoordelijk voor het bieden van werk aan deze doelgroep en voor loonbetaling. Het subsidiebedrag dat het rijk voor de Wsw loonkosten verstrekt is structureel niet toereikend voor de werkelijke loonkosten. De kosten voor begeleiding en overhead zullen in de toekomst naar verwachting afnemen als gevolg van een kleiner wordende doelgroep. In de praktijk is echter te zien dat de daling van het Wsw budget niet gelijk oploopt met de daling van de kosten voor de uitvoering Wsw. De rijkssubsidie voor mensen met een Wsw-indicatie is afgebouwd in de komende jaren van € 24.400 (in 2017) naar € 22.500 (in 2020). Deze afbouw is zo groot dat het niet op te vangen is uit de bedrijfsvoering bij Westrom. Ook zijn de reserves ontoereikend om deze negatieve resultaten op te vangen. De tekorten die hiermee ontstaan, worden door de gemeenten gecompenseerd met een gemeentelijke bijdrage aan het Sw-bedrijf. De totale gemeentelijke bijdrage (van de 5 GR gemeenten) aan het tekort ontwikkelt zich als volgt op basis van de begroting 2023: **2023 / 2024 / 2025 / 2026** Bijdrage infrastructuur: 530/k / 530/k / 530/k / 530/k Bijdrage subsidieresultaat Wsw: 1.050/k / 900/k / 950/k / 975/k **Totaal: 1.580/k / 1.430/k / 1.480/k / 1.505/k** Voor het opvangen van krimpkosten is een krimpvoorziening ingericht. Gezien de hoogte van de krimpvoorziening ultimo 2021 en de geplande opbouw in boekjaar 2022, heeft het bestuur besloten om de dotatie aan de krimpvoorziening vanaf begroting 2023 stil te leggen Het totale weerstandsvermogen is geprognotiseerd op € 3.336.573,- voor 2023. De risico's die Westrom in beeld heeft gebracht, bedragen voor 2023 € 1,4 miljoen en het weerstandsvermogen is voldoende om de risico's op te vangen.

Naam	Openbaar Lichaam Euregio Rijn-Maas-Noord
Vestigingsplaats	Mönchengladbach
Betrokkenen	Van de Euregio Rijn-Maas-Noord maken 34 gemeenten en instellingen deel uit. In het Nederlandse deel van de Euregio zijn dat, de tot de regio Midden-Limburg behorende gemeenten Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Roerdalen, Roermond en Nederweert en de tot de regio Noord-Limburg behorende gemeenten Beesel Bergen, Gennep, Peel en Maas, Horst aan de Maas, Venlo en Venray en de Kamer van Koophandel Limburg. Emeenten Sittard-Geleen, Landgraaf en Beekdaelen zijn aangeloten. Aan Duitse zijde gaat het om de steden Düsseldorf, Mönchengladbach en Krefeld, het zuidelijk deel van de Kreis Kleve, de grensgemeenten Brüggen, Niederkrüchten, Straelen, Geldern, Wegberg, Nettetal, Selfkant,Schwalmtal en Wassenberg, de Kreis Viersen, de Rhein-Kreis Neuss, de Kreis Henisberg, de Industrie- und Handelskammer Mittlerer Niederrhein Krefeld-Mönchengladbach-Neuss en de Niederrheinische Industrie- und Handelskammer in Duisburg.
Doel	De Euregio Rijn-Maas-Noord zet zich sinds 1978 in om de Europese integratie tastbaar te maken voor de burgers in dit gebied. De Euregio Rijn-Maas-Noord is een doelcorporatie ten behoeve van het stimuleren, ondersteunen en coördineren van de regionale grensoverschrijdende samenwerking tussen bovenstaande leden. Dit gebeurt in het bijzonder op de volgende gebieden: economische ontwikkeling, opleiding en onderwijs, menselijk potentieel, verkeer en vervoer, technologie en innovatie, ruimtelijke ordening, cultuur en sport, toerisme en recreatie, milieubescherming en afvalverwerking, natuurbehoud, rampenbestrijding, communicatie, openbare orde en veiligheid. De Euregio beheert tevens de verdeling van de subsidie-middelen Interreg zesde planperiode (t/m 2027).
Bestuurlijk belang	De gemeente Roermond is zowel in het algemeen bestuur als in diverse commissies vertegenwoordigd via leden van het college.
Financieel belang	De bijdrage per zetel bedraagt € 3.440. De gemeente Roermond heeft vier zetels dus bedraagt de bijdrage voor 2023 € 13.760. De bijdrage voor het GrensInfoPunt bedraagt € 2.970.
Eigen vermogen	1 januari 2023 € 377.118 31 december 2023 € 357.580
Vreemd vermogen	1 januari 2023 € 664.931 31 december 2023 € 568.582
Ontwikkelingen	In 2023 heeft de Interreg commissie van de Euregio aan diverse samenwerkingsprojecten, waar Roermondse stichtingen en verenigingen aan deelnemen, een Interregsubsidie uit het Kleinprojectfonds toegekend. Verder zijn er diverse momenten contacten en uitwisselingen geweest met Mönchengladbach en is er deelgenomen aan het georganiseerde Euregio-project Europees kampioenschap Hockey en aan de internationale Museummaand. Daarnaast wordt er met de stad Mönchengladbach gewerkt aan de wijze waarop het beste vorm en inhoud gegeven kan worden aan de (Eu)regionale samenwerking met Mönchengladbach.
Programma begroting	Programma 10. Moderne gemeente.
Bijdrage aan het programma	Het lidmaatschap van de Euregio levert een bijdrage aan het stimuleren van de grensoverschrijdende samenwerking op onder meer het gebied van rampenbestrijding, economie, arbeidsmarkt, onderwijs, verkeer en vervoer. De vertegenwoordigers van overheden en Kamers van Koophandel besluiten in de Euregio over gezamenlijke Duits-Nederlandse projecten en stimuleren de uitvoering ervan. Het is belangrijk dat de gemeente Roermond bestuurlijk vertegenwoordigd is in het bestuur van de Euregio. Niet alleen omdat wij grensgemeente en buren zijn maar ook omdat samenwerking niet ophoudt bij de grens. Ook samenwerking buiten de landsgrenzen kan voordelen opleveren voor onze gemeente, onze inwoners en ondernemers.
Risicobeheer	De samenwerking vraagt om een actieve toenadering tot de andere (grens)gemeenten en daarmee een investering in tijd en in capaciteit. De spreek- en vaktaal (Duits/Nederlands) is soms een barrière.

Naam	Grenspark Maas-Swalm-Nette
Vestigingsplaats	Roermond
Betrokkenen	De gemeente Beesel, Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Roerdalen, Roermond, Venlo en het Duitse Naturpark Schwalm-Nette.
Doel	Het Openbaar Lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette is in 2002 opgericht met als doel de grensoverschrijdende samenwerking te verbeteren. Het uiteindelijke doel is het realiseren van een regionale grensoverschrijdende identiteit, die gebaseerd is op de verscheidenheid van de natuur en cultuurlandschappen binnen het Grenspark en het karakter van de mensen die er leven.
Bestuurlijk belang	De gemeente Roermond is in het algemeen bestuur vertegenwoordigd via een lid van het college.
Financieel belang	In de begroting is de Roermondse bijdrage voor 2024 van € 5.058 opgenomen.
Eigen vermogen	1 januari 2023 € 36.692 31 december 2023 € -36.804
Vreemd vermogen	1 januari 2023 € 76.293 31 december 2023 € 138.401
Ontwikkelingen	In 2023 is het Interreg VI-A project Buitenrijden in MSN gestart en heeft als doel het verminderen van grenswerking, het struen van ruiters met het knooppuntensysteem en het ondersteunen van het MKB met het 'Paarden-welkom' logo en marketing. De voorbereiding voor het vervolgproject INTERREG VI-A project natuur- en bosbrandbeheersing ligt momenteel stil vanwege onvoldoende draagvlak en financiële uitdagingen.
Programma begroting	Programma 7.0 Volksgezondheid en milieu.
Bijdrage aan het programma	Het openbaar lichaam heeft de taak de grensoverschrijdende samenwerking van de deelnemers aan het openbaar lichaam te bevorderen, te ondersteunen en te coördineren op het gebied van: • behoud en ontwikkeling van bos, natuur en landschap; • benutten en ontwikkeling van de mogelijkheden van recreatief medegebruik van bos, natuur en landschap; • educatie en voorlichting over bos, natuur en landschap, inclusief de cultuurhistorie. Het openbaar lichaam voert binnen deze taak projecten uit en regelt/beheert daarvoor de financiële middelen (waaronder Europese en nationale subsidies) en de PR. Daarnaast adviseert het openbaar lichaam (deelnemende) overheden en instellingen bij grensoverschrijdende activiteiten en problemen.
Risicobeheer	In 2023 zijn er onverwacht hoge kosten gemaakt voor o.a. het aanpassen van de statuten om te voldoen aan de nieuwe wet- en regelgeving, sterk gestegen accountantskosten en heeft er een (negatieve) correctie plaatsgevonden van een verleende provinciale subsidie. Daarnaast zijn door vertraging in subsidieaanvragen minder inkomsten binnengekomen dan verwacht. Hierdoor is een tekort ontstaan. MSN is kritisch gaan kijken naar inkomsten en uitgaven en hebben een realistisch voorstel gedaan om de tekorten weer aan te vullen.

Naam	ICT Noord en Midden Limburg (ICT NML)
Vestigingsplaats	Roermond
Betrokkenen	De raden en de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Venlo, Weert, Nederweert, Roermond, Asten en Someren; ieder voor zover bevoegd.
Doel	Het door middel van samenwerking efficiënter en effectiever kunnen inrichten en beheren van de steeds complexer wordende ICT.
Bestuurlijk belang	De gemeentesecretarissen van de deelnemende gemeenten vormen het directieberaad van deze samenwerking en leggen verantwoording af aan de portefeuillehouders ICT van de deelnemende gemeenten.
Financieel belang	De gemeente Roermond betaalt een jaarlijkse bijdrage aan het samenwerkingsverband ICT NML. Voor het jaar 2023 is er een bijdrage betaald van € 2.476.562 Deze bestaat voor € 1.991.859 uit een bijdrage voor centrale lasten en voor € 484.703 uit gemeente specifieke lasten.
Eigen vermogen	1 januari 2023 € 879.000 31 december 2023 € 611.000
Vreemd vermogen	1 januari 2023 € 1.173.000 31 december 2023 € 1.603.000
Ontwikkelingen	In het jaar 2023 zijn de 3 belangrijkste speerpunten opgepakt. 1. De dienstverlening van ICT NML aan de deelnemers. 2. Door ontwikkelen van de organisatie. 3. Aanpassen van de werkomgeving naar hybride werken. In 2023 is het EVA ICT service portaal en de ICT NML app doorontwikkeld, geactualiseerd en voorzien van de benodigde informatie om onze diensten goed te kunnen leveren. De laatste restpunten zullen in 2024 worden afgerond. In 2023 heeft er weer een klanttevredenheidsonderzoek bij de deelnemers plaatsgevonden. De uitkomsten van dit onderzoek wordt verwerkt in het verder verbeteren van de dienstverlening van ICT NML de komende jaren. In 2023 heeft er besluitvorming plaatsgevonden voor het onderbrengen van ECGeo bij de GR van ICT NML. De diverse activiteiten om de organisatorische zaken en overgang van medewerkers zo spoedig mogelijk te laten verlopen zijn inmiddels afgerond. De afgelopen jaren is er volop gewerkt vanuit thuis en veelal een stuk minder vanaf kantoor. Dit heeft bij de gemeenten andere inzichten opgeleverd rondom de behoefte van de inrichting van de digitale werkplek. De behoefte voor ondersteuning van deze nieuwe en een aanpassingen van de nieuwe werkplek met bijbehorende middelen vraagt om diverse nieuwe producten en diensten van de gemeenten. In 2023 is er een eerste aanzet gemaakt om in 2024 de nieuwe werkplek te kunnen introduceren binnen de gemeente.
Programma begroting	Paragraaf Bedrijfsvoering. Financieel openomen in Overzicht 2 Kosten van overhead.
Bijdrage aan het programma	Het kwalitatief uitvoering geven aan de ICT-dienstverlening ter ondersteuning van het primaire proces, de veranderende rol van de gemeente en de eisen die de burger aan de dienstverlening stelt.
Risicobeheer	Het op afstand plaatsen van de ICT-dienstverlening blijft vragen om kwantitatieve en kwalitatieve eisen aan deze dienstverlening. ICT NML heeft in haar eigen risicoparagraaf diverse risico's benoemd met bijbehorende beheersmaatregelen waardoor het risico voor de deelnemende gemeenten minimaal is.

Naam	Anti-discriminatievoorziening Limburg (ADV Limburg)
Vestigingsplaats	Maastricht
Betrokkenen	Alle Limburgse gemeenten (met uitzondering van Horst aan de Maas, Gennep, Venray en Mook en Middelaar).
Doel	Regeling voor de bekostiging van een antidiscriminatie-voorziening voor de inwoners van de deelnemende gemeenten in Limburg, met als taak: • Klachtmelding en klachtbehandeling; • Registratie, monitoring en (beleids)advisering; • Voorlichting en preventie. Hiermee voldoen we aan de wettelijke verplichting een antidiscriminatie-voorziening in stand te houden.
Bestuurlijk belang	De gemeenten Roermond (namens de Noord- en Midden-Limburgse gemeenten) en Maastricht (namens de Zuid-Limburgse gemeenten) treden met betrekking tot de inhoud van deze regeling op als centrumgemeenten naar de Antidiscriminatie-voorziening Limburg.
Financieel belang	De gemeente Roermond stelt jaarlijks namens de Noord- en Midden-Limburgse gemeenten een subsidiebeschikking vast. De gemeente Roermond maakt de bijdragen van de deelnemende gemeenten, vermeerderd met de bijdrage van Roermond en verminderd met het bedrag voor uitvoering van de centrumfunctie (€ 12.500, -), over aan ADV Limburg. Uit de Gemeenschappelijke regeling blijkt dat de € 12.500 geïndexeerd had mogen worden sinds 2009. Dit heeft voor centrumgemeente Roermond vanaf 2009 tot 2023 niet plaatsgevonden. Vanaf 2024 zijn we als centrumgemeente Roermond voornemens dat wel te doen.
Eigen vermogen	Discriminatie.nl Limburg (voorheen genaamd Antidiscriminatie-voorziening Limburg) levert hun jaarrekening over 2023 pas later in. De jaarcijfers 2023 zijn bij het opmaken van deze jaarrekening nog niet bekend. 1 januari 2022 € 222.029 31 december 2022 € 221.332
Vreemd vermogen	1 januari 2022 € 101.560 31 december 2022 € 79.120
Ontwikkelingen	Het Rijk heeft in de meicirculaire 2021 extra middelen beschikbaar gesteld aan gemeenten voor de versterking van de aanpak van discriminatie, waaronder de antidiscriminatie-voorzieningen. ADV Limburg heeft op basis van deze extra (Rijks)middelen voor het jaar 2022 en 2023, naast de reguliere subsidie, ‘eenmalig’ een incidentele subsidie ontvangen voor de uitvoering van haar (wettelijke) taken. De extra rijksmiddelen zijn overigens niet specifiek geoormerkt voor de antidiscriminatie-voorziening. Dit betekent dat gemeenten de bevoegdheid hebben om deze extra middelen naar eigen inzicht in te zetten voor de aanpak van discriminatie. Op basis van de bestuurlijke enquête ‘Besteding extra (Rijks) middelen aanpak discriminatie en bevorderen samenleven 2023-2026’ is namens alle deelnemende Noord- en Midden Limburgse gemeenten besloten om 20% van de middelen te besteden aan de antidiscriminatie-voorziening via de jaarlijkse subsidiëring en 80% van de middelen in te zetten voor de lokale (preventieve) aanpak van discriminatie en het bevorderen van samenleven. De keuze voor deze besteding zorgt ervoor dat: 1. De antidiscriminatie-voorziening haar (wettelijke) taken op grond van de GR naar behoren kan blijven uitvoeren. 2. De gemeenten de ruimte krijgen om – al dan niet in regionaal samenwerkingsverband – de aanpak van discriminatie lokaal in te kleuren en/of vorm te geven; 3. De gemeenten de mogelijkheid behouden om op projectbasis de antidiscriminatie-voorziening in te kopen of te subsidiëren.

Naam	Anti-discriminatievoorziening Limburg (ADV Limburg)
Ontwikkelingen	Daarnaast heeft het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties in oktober 2022 Berenschot de opdracht gegeven om onderzoek te doen naar de financiering, taken en structuur van antidiscriminatie-voorzieningen. Uit het onderzoek zijn drie scenario's voortgekomen, variërend van een laag inspanningsniveau waarbij enkele huidige knelpunten blijven bestaan, tot een zeer ambitieus scenario dat een toekomstperspectief biedt voor onafhankelijke positionering van de aanpak van discriminatie in Nederland. Het voorkeursscenario van de minister van BZK omvat een meerjarenplan met onder andere nieuwe wetgeving, de oprichting van een landelijke stichting en een ingrijpende verandering in de financieringswijze. Het kabinet heeft in de Voorjaarsnota € 2,5 miljoen extra structurele middelen toegekend voor de nieuwe preventietaak van antidiscriminatie-voorzieningen. De exacte invulling van deze taak en de wijze waarop de middelen aan gemeenten worden toegewezen, worden de komende tijd bepaald. Het streven van BZK is om hiervoor vanaf 2024 een nieuwe regeling op te stellen.
Programma begroting	Programma 2. Inclusieve samenleving
Bijdrage aan het programma	Discriminatie.nl Limburg (voorheen genaamd ADV Limburg) draagt vanuit haar taken bij aan deze randvoorwaarde en aan het verkrijgen van een integraal beeld van de problematieken in Roermond. Op basis hiervan kunnen onze capaciteit en middelen efficiënt en effectief worden ingezet.
Risicobeheer	De inzet van Discriminatie.nl Limburg (voorheen genaamd ADV Limburg) wordt jaarlijks geëvalueerd door middel van de jaarlijkse monitor, het jaarplan, de begroting en een halfjaarlijkse rapportage. Op grond van artikel 20 Algemene Subsidieverordening 2008 (Asv 2008) dient na afloop van het subsidiejaar vóór 1 mei een inhoudelijk en financieel jaarverslag ingediend te zijn.

Naam	MGR Sociaal domein Limburg – Noord
Vestigingsplaats	Venlo
Betrokkenen **Doel**	Alle 14 Noord- en midden Limburgse gemeenten Regionale samenwerking op het gebied van de taken beschermd wonen (BW), maatschappelijke opvang (MO) en bemoeizorg en preventie (B&P)(onderdeel WMO 2015), gebaseerd op de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO) die in juni 2020 door de VNG is vastgesteld. De taken die bij het samenwerkingsverband de MGR zijn belegd: • Contractmanagement • Inkoop • Monitoring • Financieel beheer • Coördinatie van de toegang • Regie op het beleidsproces
Bestuurlijk belang	De gemeente Roermond is in het algemeen bestuur vertegenwoordigd via een lid van het college.
Financieel belang	De gemeente Roermond neemt deel aan module 2 binnen de MGR. Tot nu toe ontving de centrumgemeente Venlo als centrumgemeente de middelen. Vanaf 2023 ontvangt iedere gemeente in principe een rijksbijdrage bescherm wonen, op basis van een 10-jarig ingroeipad. Dit is nog afhankelijk van landelijke besluitvorming. Uitgangspunt is dat elke gemeente de rijksbijdrage voor BW, MO en B&P en de eigen bijdragen van beschermd wonen aan de MGR afstaat, ten behoeve van de regionale zorgkosten en regionale taken. De verdeling van het saldo (resultaat) wordt bepaald aan de hand van een verdeelsleutel gebaseerd op een combinatie van inwoneraantal en lokale lasten en zal wel in de lokale begroting worden opgenomen evenals de lokale zorg- en toegangskosten en de investeringen in de lokale sociale basis
Eigen vermogen	Omdat er geen reserves, voorzieningen, langlopende leningen en vaste activa zijn, is er geen meerjarige balans opgenomen. De balans van de MGR bestaat slechts uit vlottende activa en vlottende passiva.
Vreemd vermogen	Omdat er geen reserves, voorzieningen, langlopende leningen en vaste activa zijn, is er geen meerjarige balans opgenomen. De balans van de MGR bestaat slechts uit vlottende activa en vlottende passiva.
Ontwikkelingen	De begroting is gebaseerd op een stabiele organisatie waarbij structurele kosten gedekt worden uit de (structurele) bijdragen vanuit de deelnemende gemeenten. In de meerjarenbegroting wordt niet geanticipeerd op ontwikkelingen waarvan de besluitvorming nog niet is afgerond. Daarbij wordt ernaar gestreefd dat een deel van het budget van de MGR flexibel inzetbaar is zodat kan worden ingespeeld op vragen aan de MGR. Hoewel de jaarrekening van de MGR nog niet is vastgesteld, is wel duidelijk dat er over 2023 sprake is van een positief resultaat. Dit is vooral te danken aan positieve effecten uit de meicirculaire 2023 en scherpe (inkoop)afspraken met de aanbieders.
Programma begroting	Programma 1. Zorgzame gemeente.
Bijdrage aan het programma	Waarborging van continuïteit van voorzieningen voor BW, MO en B&P voor inwoners met complexe problematiek en waarborging van de regionale aanpak van de doelgroep als bedoeld in de regiovisie.
Risicobeheer	Risicomanagement is een onderdeel van de P&C cyclus van de MGR en opgenomen in de meerjarenbegroting. De MGR mag vooralsnog geen enkele reserve hebben om risico's af te dekken. De begroting bevat wel een post onvoorzien om financiële tegenvallers te compenseren (€ 50.000). Het algemeen bestuur beslist over de benutting van deze post. De begroting is taakstellend, dreigen er overschrijdingen dan wordt in eerste instantie gezocht naar een oplossing binnen de begroting. Het rekeningsaldo van de MGR wordt afgerekend met de deelnemende gemeenten. Wanneer er sprake is van een overschot, dan wordt dat terugbetaald aan de gemeenten. Bij een tekort moeten de deelnemende gemeenten dit bijpassen. Zoals hiervoor aangegeven wordt het rekeningsaldo van de MGR verrekend met de deelnemende gemeenten. De MGR zelf heeft geen weerstandsvermogen. Ervan uitgaande dat de risico's met een factor 2,0 op een eventueel weerstandsvermogen zouden moeten drukken, dan kan het benodigd weerstandsvermogen € 460.000 bedragen. Gemeenten is geadviseerd om te bezien hoe zij dit verwerken in hun eigen weerstandsvermogen. Voor de gemeente Roermond is dit een onderdeel van de risicoanalyse.

Vennootschappen en coöperaties

Naam	BNG (N.V. Bank Nederlandse (Gemeenten)
Vestigingsplaats	Den Haag (statutair)
Betrokkenen	Overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs, cultuur en openbaar nut (publieke sector).
Doel	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De drijfveer van de BNG Bank is maximale maatschappelijk impact en niet het behalen van zoveel mogelijk winst. De missie van BNG Bank is vertaald in de volgende strategische doelstellingen: • het bieden van financieringen van alle looptijden tegen zo laag mogelijke prijzen; • het ter beschikking stellen van financieringsoplossingen, betalingsverkeer en expertise waarmee klanten hun maatschappelijke doelstellingen behalen; • het bouwen van langdurige relaties met stakeholders • het altijd aanbieden van hun dienstverleningen ongeacht de situatie op de financiële markt.
Bestuurlijk belang	De burgemeester vertegenwoordigt de gemeente Roermond in de algemene vergadering van aandeelhouders en is als zodanig stemgerechtigd. De gemeente Roermond is niet vertegenwoordigd in de raad van commissarissen.
Financieel belang	De BNG-bank is een structuurvennootschap. Aandeelhouders van de bank zijn uitsluitend overheden. Het Rijk is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap. De gemeente Roermond bezit 34.749 aandelen van € 2,50 nominaal per stuk. In 2024 ontvangt gemeente Roermond netto een bedrag van € 63.799,16. Het dividend bedraagt € 2,16 per aandeel.
Eigen vermogen	1 januari 2023 € 4,615 miljoen 31 december 2023 € 4,721 miljoen
Vreemd vermogen	1 januari 2023 € 107.459 miljoen 31 december 2023 € 110.819 miljoen
Ontwikkelingen	Over 2023 realiseerde BNG Bank een nettowinst na belastingen van € 254 miljoen (2022: € 300 miljoen). Hoewel de nettowinst positief beïnvloed is door het gestegen renteresultaat, is de winst in 2023 € 46 miljoen lager dan in 2022 door een lager resultaat financiële transacties uit hoofde van de liquiditeitsportefeuille. De rating van BNG is nog steeds AAA bij de drie ratingbureaus, met een stabiel vooruitzicht. In 2024 wil BNG Bank de CO2-voetafdruk van de leningenportefeuille verder verlagen en impulsen blijven geven aan de ESG-prestaties van de klanten en de bank zelf.
Programma begroting	Paragraaf Bedrijfsvoering. Financieel opgenomen in Overzicht 1. Algemene dekkingsmiddelen.
Bijdrage aan het programma	De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Risicobeheer	Risicomanagement is voor deze organisatie permanent een agendapunt. De bank heeft zeer hoge externe kredietratings (Moody's: Aaa, Standard & Poor's: AAA en Fitch: AAA). Dankzij deze hoge kredietwaardigheid heeft de bank een sterke inkooppositie op de internationale geld- en kapitaalmarkt. De Common Equity Tier 1-ratio en Tier 1-ratio bedragen halverwege 2023 38,5% (2022 35%) respectievelijk 41,4% (2022 37%).

Naam	WML (N.V. Waterleiding Maatschappij Limburg)
Vestigingsplaats	Maastricht
Betrokkenen	N.V. Waterleiding Maatschappij Limburg is een niet beursgenoteerde N.V. De aandeelhouders zijn de provincie Limburg alsmede alle Limburgse gemeenten.
Doel	De kerntaak van WML is het 24/7 produceren en leveren van betrouwbaar, veilig drinkwater van hoge kwaliteit aan inwoners, bedrijven en (overheids-)instellingen in Limburg. Drinkwater dient nu en in de toekomst toegankelijk te blijven voor iedereen, zodat daarmee bijgedragen wordt aan de volksgezondheid, het welzijn én de brede welvaart van alle Limburgers. WML stelt de openbare watervoorziening veilig, beschermt de bronnen en stimuleert duurzaam gebruik van water.
Bestuurlijk belang	De burgemeester vertegenwoordigt de gemeente in de algemene vergadering van aandeelhouders. De gemeente Roermond is niet vertegenwoordigd in de raad van commissarissen, die 5 leden telt.
Financieel belang	De gemeente Roermond bezit 4,2% van de aandelen in WML (21 van de 500 geplaatste en volgestorte aandelen à € 4.538 nominaal). Voor WML is in het overzicht algemene dekkingsmiddelen geen bedrag als ontvangen dividend begroot, omdat WML conform haar statuten het resultaat jaarlijks toevoegt aan haar algemene reserve. Het resultaat 2022 na belasting bedroeg € 6,3 miljoen. Het geprognosticeerde resultaat 2023 bedraagt € 5,9 miljoen.
Eigen vermogen	1 januari 2023 € 201,4 miljoen 31 december 2023 € 206,3 miljoen (prognose)
Vreemd vermogen	1 januari 2023 € 390,1 miljoen 31 december 2023 € 384,3 miljoen (prognose)
Ontwikkelingen	Het streven van WML is en blijft om voor de komende planjaren én daarna een acceptabele en consistente tariefstructuur te bewerkstelligen, gebaseerd op een gezonde financiële huishouding met beheersbare kapitaallasten. De vervanging van het waterleidingnet, de klimaatverandering (extreme hitte en droogte en hevige regenbuien) en de vervuiling van het oppervlaktewater vereisen de komende jaren forse investeringen om een betrouwbare en veilige drinkwatervoorziening te waarborgen. WML daartoe in 2021 haar financieel beleid herijkt om de financierbaarheid veilig te stellen en haar financiële positie te versterken. De focus is hierdoor verschoven van solvabiliteit naar een leverage ratio van 7,0 in 2025 met voldoende ruimte voor de noodzakelijke investeringen.
Programma begroting	Programma 1. Zorgzame gemeente. Financieel opgenomen in Overzicht 1. Algemene dekkingsmiddelen.
Bijdrage aan het programma	De drinkwatervoorziening in Limburg moet ook in de toekomst betrouwbaar, gezond en van een hoge kwaliteit blijven. Bescherming bij de bron is daarvoor noodzakelijk.
Risicobeheer	WML kent een aantal financiële risico's die voortvloeien uit haar normale bedrijfsuitoefening. Het beleid van WML is erop gericht de negatieve gevolgen van onvoorziene omstandigheden uit de financiële risico's te mitigeren. Risicomanagement is onderdeel van de reguliere P&C-cyclus. Tweemaal per jaar wordt gerapporteerd over risico's en het bestaan en de werking van beheersmaatregelen. WML streeft naar een solvabiliteit van 30%. Eind 2023 wordt een solvabiliteit van 34,9% geprognosticeerd. In de toekomst wordt door WML meer gestuurd op de leverage ratio dan op de solvabiliteit. Eind 2022 bedroeg deze ratio 7,6 en de prognose eind 2023 bedraagt 7,4. Gestreefd wordt naar een leverage ratio van 7,0.

Naam	Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg (OML) B.V.
Vestigingsplaats	Roermond
Betrokkenen	OML is een besloten vennootschap. De aandeelhouders zijn de volgende gemeenten: Echt-Susteren (725 aandelen), Leudal (799 aandelen), Maasgouw (533 aandelen), Roerdalen (463 aandelen), Roermond (1.180 aandelen).
Doel	Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg BV (OML) draagt bij aan de economische ontwikkeling van Midden-Limburg en streeft daarbij naar een verbetering van de leefbaarheid. De toegevoegde waarde van OML zit in het creëren van een goed huisvestigingsklimaat voor bedrijven en hun omgeving: een aantrekkelijke regio voor bestaande én nieuwe bedrijven en dat bedrijven die zich in onze regio willen vestigen de juiste huisvesting op de juiste plek vinden.
Bestuurlijk belang	De gemeente is op basis van het aandelenbezit vertegenwoordigd via de algemene vergadering van aandeelhouders. De raad van Commissarissen bestaat uit een drietal door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders benoemde leden.
Financieel belang	Het aandeel van de gemeente Roermond in het geplaatste en gestorte kapitaal bedraagt 31,9%, dit is nominaal € 531.000 (1.180 aandelen van € 450). De intrinsieke waarde per aandeel was op 31-12-2022 € 6.122.
Eigen vermogen	1 januari 2022 € 23,1 miljoen 31 december 2022 € 24,7 miljoen *(de jaarcijfers 2023 zijn bij het opmaken van deze jaarrekening nog niet bekend)*
Vreemd vermogen	1 januari 2022 € 4,3 miljoen 31 december 2022 € 5,9 miljoen *(de jaarcijfers 2023 zijn bij het opmaken van deze jaarrekening nog niet bekend)*
Ontwikkelingen	In 2022 is het ondernemingsplan van OML voor de periode tot en met 2026 vastgesteld met daarin de vier kerntaken: locatie en gebiedsontwikkeling, acquisitie en sales, ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen en advisering bij ruimtelijke economische vraagstukken.
Programma begroting	Programma 6. Toekomstbestendige stad. Financieel opgenomen in Overzicht 1. Algemene dekkingsmiddelen.
Bijdrage aan het programma	Voor de ontwikkeling en herstructurering van bedrijventerreinen vervult OML de één-loketfunctie en voert zij economische opdrachten uit in opdracht van de gemeente Roermond. De vestiging van nieuwe bedrijven creëert meer werkgelegenheid in de regio.
Risicobeheer	De exploitatie van OML wordt sterk beïnvloed door de ontwikkelingen in de commerciële vastgoedsector. De totale borgtocht van de aandeelhoudende gemeenten aan de Rabobank is € 2 miljoen. Daarmee staat Roermond nog garant voor € 637.838.

Naam	Enexis Holding N.V.
Vestigingsplaats	‘s-Hertogenbosch
Betrokkenen	Enexis Holding N.V. is een niet beursgenoteerde N.V. De aandeelhouders zijn 5 provincies (waaronder Limburg) en 88 Nederlandse gemeenten (waaronder gemeente Roermond).
Doel	Enexis beheert (via haar dochtervennootschap Enexis Netbeheer B.V.) het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ruim 2,9 miljoen klanten (huishoudens, bedrijven en overheden) voor elektriciteit en 2,3 miljoen klanten voor gas. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met onder andere toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt. In 2022 is de nieuwe strategie van de vennootschap vastgesteld. Enexis brengt mensen steeds meer duurzame energie door mede richting te geven aan het energiesysteem van de toekomst en door slim te investeren in betrouwbare energie-infrastructuur. Op deze wijze houdt Enexis de energietransitie haalbaar en betaalbaar. Haar doelen zijn als volgt: • wij sturen aan op maatschappelijk optimale energiekeuzes voor een duurzaam, betrouwbaar en betaalbaar energiesysteem van de toekomst en een haalbare weg daarnaartoe; • wij bieden iedereen altijd toegang tot energie door een veilige energie-infrastructuur met behoud van een hoge leveringszekerheid en tegen de laagst mogelijke kosten; • klanten weten wat ze aan ons hebben, door een transparante, betrouwbare en efficiënte dienstverlening. De gemeente tracht met haar aandeelhouderschap in Enexis de publieke belangen te behartigen. De infrastructuur voor energie is een vitaal onderdeel voor onze economie en onze samenleving.
Bestuurlijk belang	De burgemeester vertegenwoordigt de gemeente in de algemene vergadering van aandeelhouders. De gemeente Roermond is niet vertegenwoordigd in de raad van commissarissen.
Financieel belang	De gemeente Roermond bezit 0,18% van de aandelen in Enexis Holding N.V. Voor het totaal van de ondernemingen die aan Enexis gelieerd zijn, is in het overzicht algemene dekkingsmiddelen een bedrag van € 135.000 begroot als ontvangen dividend. In 2023 is dit bedrag incidenteel verhoogd met € 166.000 door de verkoop van de deelneming Fudura B.V. Het resultaat 2022 na belasting bedroeg als gevolg van de verkoop van Fudura B.V. € 1.300 miljoen, waardoor Roermond in 2023 een bruto dividend van € 348.600 heeft ontvangen. Door de hoog noodzakelijke investeringen in de energietransitie en de verhoging van de Tennet-tarieven is de winst over 2023 afgenomen tot € 72 miljoen. De helft van dit bedrag (€ 36 miljoen) zal als dividend worden uitgekeerd. De komende jaren zal het dividend naar verwachting dalen tot € 50 miljoen per jaar. In de begroting 2024 e.v. is met deze daling reeds rekening gehouden.
Eigen vermogen	1 januari 2023 € 5.441 miljoen 31 december 2023 € 5.320 miljoen
Vreemd vermogen	1 januari 2023 € 4.907 miljoen 31 december 2023 € 5.140 miljoen
Ontwikkelingen	De Nederlandse klimaatdoelstellingen en de bijbehorende energietransitie zijn uitdagend. Vanuit Enexis wordt alles op alles gezet om de energietransitie maximaal te faciliteren. Al wordt het steeds duidelijker dat de wereld sneller verandert dan ons elektriciteitsnet aankan. Het uitbreiden van de capaciteit in de elektriciteitsnetten heeft topprioriteit. Klanten hebben steeds meer behoefte aan elektriciteit en willen duurzaam opgewekte energie terug leveren. Het aantal aanvragen voor nieuwe aansluitingen groeit sneller dan Enexis op tijd kan realiseren. Enexis verwacht dat de lange wachttijden de komende tijd structureel wordt. Daarbij blijft de schaarste van technisch personeel een knelpunt om het werk gerealiseerd te krijgen. Dit heeft bij Enexis de volle aandacht. Door een verschuiving van centrale energieproductie naar lokale duurzame energieopwekking (a.g.v. de uitvoering van de regionale energietransitie) groeit naar verwachting de netcapaciteit in 2 jaar net zo veel als in de afgelopen 30 jaar. Het beheren en investeren in de energienetwerken en het borgen van dit publieke belang is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. In dat kader zijn de netwerkbedrijven Alliander, Enexis en Stedin in 2023 met de Nederlandse Staat een ‘afsprakenkader kapitaalbehoefte regionale netwerkbedrijven’ overeengekomen. Hierin is het proces, zijn de kaders en de eisen vastgelegd voor een verzoek aan de Staat om toe te treden als aandeelhouder van een van de netwerkbedrijven. Op deze wijze kan vanuit vertrouwen gewerkt worden aan het realiseren van de energietransitie. Met Enpuls (organisatie binnen Enexis ingericht op conceptontwikkeling voor het versnellen van de energietransitie) wordt onder meer samengewerkt op het gebied van sociale innovatie en sociale inclusie in de energietransitie. In verband met de nieuwe Wet collectieve warmtevoorziening zal Enexis in het voorjaar 2024 haar aandeelhouders voorstellen tot aanpassing van het strategisch plan (2022).

Naam	Enexis Holding N.V.
Programma begroting	Programma 5. Goede leefomgeving. Financieel opgenomen in Overzicht 1. Algemene dekkingsmiddelen.
Bijdrage aan het programma	De infrastructuur voor energie is een vitaal onderdeel voor onze economie en voor onze samenleving.
Risicobeheer	Enexis is financieel gezond. Enexis streeft naar een minimaal A creditrating profiel (A/A2 met stable outlook). Mocht de rating in de toekomst hieronder komen, dan heeft Enexis het recht om de converteerbare hybride aandeelhouderslening van € 500 miljoen om te zetten in aandelenkapitaal, wat een positief effect zal hebben op deze rating. Indien de converteerbare hybride aandeelhouderslening in de toekomst wordt omgezet in aandelenkapitaal, dan kunnen de jaarlijkse dividendinkomsten voor onze gemeente dalen. Het risico voor de aandeelhouders is gering omdat Enexis opereert in een gereguleerde (energie)markt, onder toezicht van de Energiekamer. Daarnaast is het risico gering in relatie tot de (intrinsieke) waarde van Enexis Holding N.V. Wettelijk is minimaal 40% eigen vermogen vereist. Enexis heeft eind 2022 als gevolg van de verkoop van Fudura B.V. een solvabiliteit van 52,6%. Door de uitvoering van de noodzakelijke investeringen zal dit percentage naar verwachting afnemen, doch ruim boven het wettelijk minimum blijven.

Naam	CSV Amsterdam B.V.
Vestigingsplaats	‘s-Hertogenbosch
Betrokkenen	De aandeelhouders zijn 5 provincies (waaronder Limburg) en 88 Nederlandse gemeenten (waaronder gemeente Roermond).
Doel	Op 9 mei 2014 is de naam van Claim Staat Vennootschap B.V. gewijzigd in CSV Amsterdam B.V. De statuten zijn gewijzigd zodat de nieuwe organisatie nu drie doelstellingen vervult: • namens de verkopende aandeelhouders van Essent een eventuele schadeclaimprocedure voeren tegen de Staat als gevolg van de Wet Onafhankelijk Netbeheer (WON); • namens de verkopende aandeelhouders van Attero eventuele garantieclaim procedures voeren tegen RECYCLECO B.V. (’Waterland’); • het geven van instructies aan de escrow-agent wat betreft het beheer van het bedrag dat op de escrow-rekening n.a.v. verkoop Attero is gestort.
Bestuurlijk belang	De burgemeester vertegenwoordigt de gemeente in de algemene vergadering van aandeelhouders.
Financieel belang	De gemeente Roermond bezit 0,18% van de aandelen in CSV Amsterdam B.V. Over 2023 bedroeg het resultaat na belastingen -/- € 125.750.
Eigen vermogen	1 januari 2023 € 210.100 31 december 2023 € 84.350
Vreemd vermogen	1 januari 2023 € 13.350 31 december 2023 € 64.450
Ontwikkelingen	De looptijd van deze vennootschap is afhankelijk van de periode dat claims worden afgewikkeld. In 2020 is een schikking tussen de desbetreffende partijen getroffen over de afwikkeling. In deze schikking is tevens geregeld dat de vennootschap de bezwaarprocedure van Attero met betrekking tot de naheffingsaanslag afvalstoffenheffing voorlopig tegen de Belastingdienst zal voortzetten. Afhankelijk van de kans van slagen van een gerechtelijke procedure zal de procedure al dan niet worden voortgezet. Na (eventuele voortijdige) beëindiging van deze procedure zal het bestuur een voorstel besluit aan de aandeelhouders voor vereffening en definitieve ontbinding van de vennootschap kunnen voorleggen. Het doel is de vennootschap daarna zo spoedig mogelijk te ontbinden en het resterende kapitaal uit te keren aan de aandeelhouders. De vennootschap zal in 2024 de aandeelhouders verzoeken om een kapitaalstorting van € 250.000. Dit bedrag kan worden gedekt uit de uitkering als gevolg van de voorgenomen opheffing van Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.
Programma begroting	Financieel opgenomen in Overzicht 1. Algemene dekkingsmiddelen.
Bijdrage aan het programma	N.v.t. (het betreft een deelneming ter afwikkeling van de verkoop Essent)
Risicobeheer	Het financiële risico is beperkt tot het bedrag dat als werkkapitaal wordt aangehouden in de vennootschap en de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap, artikel 2:81 BW.

Naam	Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.
Vestigingsplaats	‘s-Hertogenbosch
Betrokkenen	De aandeelhouders zijn 5 provincies (waaronder Limburg) en 88 Nederlandse gemeenten (waaronder gemeente Roermond).
Doel	Onderdeel van Essent in 2009 bij de verkoop aan RWE, was het 50% aandeel in N.V. Elektriciteits Produktiemaatschappij Zuid-Nederland (EPZ), o.a. eigenaar van de kerncentrale in Borssele. Het bedrijf Delta N.V. (destijds 50% aandeelhouder, nu 70% aandeelhouder) heeft de verkoop van dit bedrijfsonderdeel van Essent aan RWE in 2009 bij de rechter aangevochten. Als consequentie van deze gerechtelijke procedure is in 2009 het 50% belang van Essent in EPZ tijdelijk ondergebracht bij Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. (PBE). In 2010 is op gezamenlijk initiatief van de aandeelhouders van PBE en de provincie Zeeland als belangrijkste aandeelhouder van Delta N.V. een bemiddelingstraject gestart om het geschil tussen partijen op te lossen. In 2011 is dit bemiddelingstraject succesvol afgerond. Op 30 september 2011 is, 2 jaar na de verkoop van de aandelen Essent, het 50% belang in EPZ alsnog geleverd aan RWE. RWE heeft met betrekking tot de verkoop van het 50% belang EPZ geen claim ingediend. PBE is blijven bestaan met een beperkt takenpakket. PBE wikkelt de zaken af die uit de verkoop zijn voortgekomen. Daarnaast is PBE verplichtingen aangegaan in het kader van het Convenant Borging Publiek Belang Kerncentrale Borssele uit 2009. Hiermee is een termijn van 8 jaar na verkoop gemoeid.
Bestuurlijk belang	De burgemeester vertegenwoordigt de gemeente in de algemene vergadering van aandeelhouders.
Financieel belang	De gemeente Roermond bezit 0,09% van de aandelen in Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. Over 2023 bedroeg het resultaat na belastingen -/- € 36.050.
Eigen vermogen	1 januari 2023 € 1.480.000 31 december 2023 € 1.444.000
Vreemd vermogen	1 januari 2023 € 9.900 31 december 2023 € 32.000
Ontwikkelingen	Ondanks dat het General Escrow fonds in juni 2016 is geliquideerd, dient de vennootschap als gevolg van contractuele verplichtingen nog in stand gehouden te worden. De vennootschap heeft met het Ministerie van Klimaat en Energie, ZEH Energy BV en Energy Resources Holding BV in februari 2024 overeenstemming bereikt over de terugtreding van PBE als contractpartij uit het Convenant Borging Publiek Belang Kerncentrale Borssele uit 2009. Daarmee resteren er geen openstaande contractuele verplichting meer en kan de vennootschap worden ontbonden. De voorbereidingen tot opheffing van de vennootschap zijn in gang gezet. Zodra de aandeelhouders een positief besluit hebben genomen, zullen de resterende liquide middelen naar verwachting in 2024 uitgekeerd worden aan de aandeelhouders naar rato van hun aandelenbelang.
Programma begroting	Financieel opgenomen in Overzicht 1. Algemene dekkingsmiddelen.
Bijdrage aan het programma	N.v.t. Het betreft een deelneming ter afwikkeling van de verkoop Essent.
Risicobeheer	Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders beperkt zich tot de hoogte van het bedrag dat als werkkapitaal wordt aangehouden in de vennootschap en het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap, artikel 2:81 BW.

Naam	Nazorg Limburg B.V. (Bodemzorg Limburg)
Vestigingsplaats	Maastricht-Aachen Airport
Betrokkenen	De gemeenten in de provincie Limburg.
Doel	Bodemzorg Limburg streeft ernaar om de gesloten stortplaatsen een nuttige en verantwoorde bestemming te geven.
Bestuurlijk belang	De gemeente Roermond is aandeelhouder van Bodemzorg Limburg. De wethouder van ruimte, infrastructuur, milieu en natuur neemt deel aan de algemene vergadering van aandeelhouders.
Financieel belang	De gemeente Roermond bezit 1.260 aandelen à € 0,45 nominaal. Dit is circa 2,2% van het geplaatste aandelenkapitaal.
Eigen vermogen	1 januari 2023 € 6.380.593 31 december 2023 € 8.828.903
Vreemd vermogen	1 januari 2023 € 32.568.370 31 december 2023 € 32.653.070
Ontwikkelingen	Bodemzorg Limburg initieert gesprekken met gemeenten, waaronder Roermond, voor de overname van gesloten stortplaatsen. Daarnaast is Bodemzorg Limburg B.V. gestart zonneparken te exploiteren op enkele gesloten stortplaatsen.
Programma begroting	Programma 5. Goede leefomgeving.
Bijdrage aan het programma	Bodemzorg Limburg is namens de Limburgse gemeenten verantwoordelijk voor het duurzaam beheer van een aantal voormalige regionale stortplaatsen. Deze stortplaatsen moeten eeuwigdurend beheerd en gecontroleerd worden zodat er geen nadelige effecten voor mens en milieu ontstaan. Beheer wordt in samenspraak gedaan met gemeenten en voor zover mogelijk met lokale partijen/initiatieven.
Risicobeheer	Gesloten stortplaatsen vormen een potentieel risico voor bodemverontreiniging. Naast een milieuhygiënisch risico leidt een nieuwe bodemverontreiniging ook tot een financieel risico. Dit risico wordt beheerst door milieuhygiënische maatregelen te nemen zoals boven- en onder-afdichtingen bij de meest milieugevaarlijke stortplaatsen. Daarnaast vindt monitoring van het grondwater en beheer plaats. Mochten zich substantiële financiële kostenposten voordoen, zoals het tegengaan van een onverwachte verspreiding van verontreiniging, reparatie van de bovenafdichting of herstel van niet functionerende voorzieningen, dan is hiervoor in de totale nazorgvoorziening van Bodemzorg Limburg een risicobedrag gereserveerd. Het vermogen van Bodemzorg Limburg om de stortplaatsen te beheren, is in het verleden opgebouwd door de inzameling van afval in opdracht van alle Limburgse gemeenten. Alle directe en indirecte kosten moeten in principe betaald worden uit het rendement van het opgebouwde vermogen, aangevuld met eventuele inkomsten van de stortlocaties (pacht/huur/ energiewinning). Het vermogen is voor een deel belegd in aandelen conform de Wet FIDo (Financiële investeringen door decentrale overheden). Het risico bestaat dat de jaarlijkse opbrengsten lager zijn dan de jaarlijkse lasten. Ongeveer 10 jaar geleden is besloten dat elke gemeente, voor een periode van 10 jaar, een jaarlijkse extra bijdrage van 25 eurocent per inwoner stort. Deze bijdrage is thans ten einde. De financiële controle wordt door de accountant uitgevoerd en de uitkomsten worden gerapporteerd aan de raad van commissarissen. Vervolgens wordt jaarlijks een rapport opgesteld en voorgelegd aan de aandeelhouderscommissie, waarna ook de afzonderlijke gemeenten op de financiële ontwikkelingen toezien. In 2023 zijn enkele voormalige stortplaatsen door gemeenten overgedragen aan Bodemzorg Limburg uit de lijst van 15 aangedragen stortplaatsen. Mogelijk zullen de stortplaatsen Spik te Asenray ook door de gemeente Roermond worden overgedragen. Tenslotte exploiteert Bodemzorg Limburg zonneparken op enkele gesloten stortplaatsen.

Naam	Vereniging Afvalsamenwerking Limburg (ASL)
Vestigingsplaats	Maastricht
Betrokkenen	Alle Limburgse gemeenten m.u.v. Mook en Middelaar.
Doel	Afvalsamenwerking Limburg (ASL) is de vereniging van Limburgse gemeenten die ervoor zorgt dat ingezameld huishoudelijk afval efficiënt en zo verantwoord mogelijk voor het milieu duurzaam verwerkt wordt. Dat doet zij bijvoorbeeld middels contractaanbesteding voor grote afvalstromen, zoals PMD, GFT en restafval. ASL heeft daarbij grote ambities met als kern: circulair, samen en grensverleggend. ASL vormt de overkoepelende schakel in de Limburgse keten van afval tot grondstof.
Bestuurlijk belang	De gemeente Roermond is in de algemene ledenvergadering van de vereniging vertegenwoordigd door een lid van het college. Het algemeen bestuur van ASL bestaat uit zeven leden. Het Dagelijks Bestuur bestaat uit drie leden.
Financieel belang	In programma 7 van deze begroting is de financiële bijdrage van de gemeente Roermond opgenomen. De contributie ASL 2023 bedraagt € 0,35 per inwoner. Voor Roermond betekent dit voor 2023 een contributiebedrag van € 20.714,40. In 2024 wordt de contributie verlaagd naar € 0,30/inw/jaar. De gemeente Maastricht treedt op als centrumgemeente. Per 1-1-2024 gaat Reinigingsdienst Maasland als centrumorganisatie fungeren.
Eigen vermogen	1 januari 2023 € 199.111, - 31 december 2023 € 154.144, -
Vreemd vermogen	1 januari 2023 € 0 31 december 2023 € 0
Ontwikkelingen	Gemeenten ondersteunen op de weg naar een circulaire economie, waarbij het niveau van afvalscheiding wordt verhoogd en de hoeveelheid restafval wordt teruggedrongen. Intussen is een Rijksbreed programma 'Nederland circulair in 2050' opgesteld. In 2022 (2023?) is een regiobrede aanbesteding voor de verwerking van gft en restafval in de markt gezet, die momenteel in de afrondende fase is. In deze gezamenlijke aanbesteding wordt rekening gehouden met de ambities die door de gemeenten in gezamenlijkheid zijn opgesteld.
Programma begroting	Programma 7. Volksgezondheid en milieu.
Bijdrage aan het programma	Door het beperken van de hoeveelheid (rest)afval en zo veel mogelijk afval gescheiden aan te bieden. Het gescheiden afval kan veelal als secundaire grondstof verwerkt worden. Daarnaast wordt de circulaire gedachte ook meegenomen in aanbestedingen.
Risicobeheer	Bij ASL kan sprake zijn van contractuele risico's. Specifiek in verband met het contracten voor PMD met Veolia, die liepen tot 2021, dienen de gemeenten rekening te houden met een uitspraak in hoger beroep, mogelijk in het voordeel van Veolia, en daaruit voortvloeiende verplichtingen. Extra kosten kunnen bij ASL optreden als juridische kwesties gaan spelen of externe advisering nodig is. Hierover worden met gemeenten afspraken gemaakt. Dit is ook van toepassing op het hoger beroep tegen Veolia.

Naam	Inkoopcentrum Zuid coöperatieve vereniging
Vestigingsplaats	Echt-Susteren
Betrokkenen	Entiteiten die zich kwalificeren als aanbestedende dienst conform de Aanbestedingswet 2012, dan wel de regeling/wetgeving die daarvoor in de plaats komt.
Doel	Het Inkoopcentrum Zuid heeft als doel de aansluiting van de inkoopdienstverlening bij de maatschappelijke vraagstukken en de bijbehorende professionele inkoopfunctie van haar leden. Verder al hetgeen rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn.
Bestuurlijk belang	De gemeente Roermond is in de algemene ledenvergadering van de coöperatie vertegenwoordigd door een lid van het college.
Financieel belang	Roermond heeft in 2017 een toetredingsbijdrage lidmaatschap Inkoop-centrum Zuid ter hoogte van € 9.500 voldaan aan de coöperatieve vereniging van aanbestedende diensten u.a. De jaarlijkse contributie bedraagt € 7.500.
Eigen vermogen	1 januari 2022 € 249.877 31 december 2022 € 381.575 *(de jaarcijfers 2023 zijn bij het opmaken van deze jaarrekening nog niet bekend)*
Vreemd vermogen	1 januari 2022 € 33.146 31 december 2022 € 138.459 *(de jaarcijfers 2023 zijn bij het opmaken van deze jaarrekening nog niet bekend)*
Ontwikkelingen	Inkoopcentrum Zuid is in 2023 gestart met een heroriëntatie van de organisatie en haar dienstverlening. Er zijn nieuwe doelstellingen geformuleerd en er is een doorkijk gegeven van mogelijke keuzes ten aanzien van het ambitieniveau. In 2024 zal een nieuw plan om te komen tot een passende inrichting van de inkooporganisatie welke beter aansluiten bij de dienstverlening aan haar leden worden vastgesteld.
Programma begroting	Paragraaf Bedrijfsvoering. Financieel opgenomen in Overzicht 2. Kosten van overhead.
Bijdrage aan het programma	Ontwikkeling en ondersteuning aan de bedrijfsvoering van Roermond met betrekking tot de professionalisering van de inkoopfunctie door onder andere kennisnetwerk, inkoopbegeleiding en uitvoering van het klachtenmeldpunt (in het kader van de wet- en regelgeving).
Risicobeheer	Het risico is beperkt tot de betaalde toetredingsbijdrage ter hoogte van € 9.500 en de jaarlijkse contributie aan de coöperatie.

Naam	Coöperatieve vereniging Dimpact
Vestigingsplaats	Enschede
Betrokkenen	Alle deelnemende gemeenten die lid zijn van de coöperatieve vereniging.
Doel	Dimpact is een samenwerkingsverband met de doelstelling om betere dienstverlening en efficiëntere bedrijfsvoering te realiseren voor haar deelnemende gemeenten. Landelijke programma's zoals Digitale Agenda 2020, Zaakgericht werken en Common Ground, staan daarbij centraal. Dimpact organiseert vraagbundeling, verwerft ICT-oplossingen en fungeert als kenniscentrum, innovatieproeftuin, aanbestedende partij en belangenbehartiger voor de deelnemende gemeenten, met name gericht op de gemeentelijke informatievoorziening.
Bestuurlijk belang	Dimpact is georganiseerd als Coöperatieve vereniging en bestaat voor en door haar (40) leden. De governance structuur borgt ambassadeurschap, inspraak en invloed van alle deelnemende gemeenten in de vereniging. In de governance structuur vormt de Algemene Leden Vergadering (ALV) het hoogste orgaan van de coöperatieve vereniging. Deze bestaat uit de portefeuillehouders van alle deelnemende gemeenten.
Financieel belang	Uitvoering van de tariefmethodiek per 1 januari 2023 waarmee de verenigingskosten afzonderlijk worden gefactureerd op basis van de werkelijke verenigingskosten verdeeld naar rato van de werkelijke inkoopkosten + directe toerekenbare kosten: de totale bijdrage aan Dimpact over 2023 bedroeg € 455.332, -
Eigen vermogen	1 januari 2023 € 2.747.313 31 december 2023 € 2.991.464
Vreemd vermogen	Vreemd vermogen 1 januari 2023 € 4.138.786 Vreemd vermogen 31 december 2023 € 4.586.524
Ontwikkelingen	Coöperatieve vereniging Dimpact beperkt zich niet langer tot het coördineren van de aanschaf en het implementeren van een gezamenlijk zaaksysteem, maar gaat ook een rol spelen op andere gemeentelijke ICT-domeinen. Deze verbreding vormt onderdeel van de nieuwe strategische koers van het samenwerkingsverband.
Programma begroting	Paragraaf Bedrijfsvoering. Financieel opgenomen in Overzicht 2. Kosten van overhead.
Bijdrage aan het programma	Dimpact ondersteunt gemeenten om de dienstverlening naar burgers en bedrijven te verbeteren. De informatiesystemen die worden afgenomen via het samenwerkingsverband, faciliteren de gemeenten en haar klanten in het doen van zaken met elkaar. Voorbeelden zijn het digitaal loket, producten- en dienstencatalogus, voortgangsinformatie van lopende zaken en een klantcontact systeem.
Risicobeheer	Middels de ALV kan de gemeente Roermond invloed uitoefenen op de strategie van het samenwerkingsverband. Het financieel risico wordt gedragen door alle participerende gemeenten.

Naam	Groen & Doen Roermond B.V.
Vestigingsplaats	Roermond
Doel	De gemeente Roermond is als enige aandeelhouder en opdrachtgever verantwoordelijk voor de overheid BV Groenonderhoud en reiniging in combinatie met arbeidsmarktdoelgroepen Uitgangspunt is om de combinatie te maken tussen groenonderhoud en reiniging met als tweeledig doel het realiseren van de contractafspraken met de opdrachtgever en het bieden van werkgelegenheid aan de doelgroep van de Participatiewet. 1. Het verrichten van activiteiten ten behoeve van het (doen) aanleggen, beheren en onderhouden van de openbare ruimte, in de gemeente Roermond, met name gericht op het groenonderhoud, reiniging en facilitaire dienstverlening; 2. Het bieden van passende werkzaamheden aan in de Wet sociale werkvoorziening en Participatiewet bedoelde personen; 3. Het ontwikkelen, stimuleren en ondersteunen van mensen om een verbeterde positie op de arbeidsmarkt te (kunnen) verkrijgen. De vennootschap wordt bestuurd door een of meerdere bestuurders. Het aantal bestuurders alsmede hun bevoegdheid (dat wil zeggen zijn zij slechts gezamenlijk vertegenwoordigingsbevoegd dan wel individueel) wordt bepaald door de algemene vergadering van aandeelhouder(s) (AVA), zijnde in casu de gemeente. De AVA is bevoegd de bestuurders te benoemen, schorsen en te ontslaan.
Financieel belang	De businesscase (juli 2020) liet vanaf 2022 een integraal en positief financieel beeld zien, mits voldoende maatregelen worden genomen voor de genoemde risico's. We gaan voor kwalitatief onderhoud met hoge sociale opbrengst tegen acceptabele kosten. De afdekking van de exploitatiekosten geschiedt vanuit de budgetten van BOR voor groenonderhoud en reiniging en is opgenomen in programma 5, goede leefomgeving. Daarnaast worden vanuit het BUIG-budget op individuele basis loonkostensubsidies verstrekt aan Westrom en Groen en Doen Roermond BV, die op basis van reële loonwaarde gedetacheerd worden dan wel werkzaam zijn bij de BV. **Agioreserve:** De vennootschap heeft werkkapitaal nodig om haar activiteiten op te kunnen starten en investeringen te kunnen doen. Voor de financiering van dit startkapitaal is een agioreserve in gestort van € 500.000. De gemeente Roermond heeft dit bedrag als krediet beschikbaar gesteld. Terugbetaling van deze storting aan de gemeente kan gebeuren via de AVA mits de vennootschap aan haar betalingsverplichtingen kan voldoen.
Eigen vermogen	1 januari 2023 € 283.679, - 31 december 2023 -/- € 251.027
Vreemd vermogen	1 januari 2023 € 1.361.649, - 31 december 2023 € 1.484.420
Ontwikkelingen	Vanaf 1 januari 2022 is de gemeente Roermond het onderhoud van groen en reiniging zelf gaan organiseren. Uitgangspunt is om de combinatie te maken tussen groenonderhoud en reiniging met als tweeledig doel het realiseren van de contractafspraken met de opdrachtgever en het bieden van werkgelegenheid aan de doelgroep van de Participatiewet. In eerste instantie vooral medewerkers met een SW-indicatie. Binnen de overheids BV Groen is de volledige uitvoering van de 5 percelen, inclusief alle huidige ± 110 medewerkers, onder aansturing van een de vennootschap gebracht, waarvan de gemeente Roermond enig aandeelhouder is.
Programma begroting	Programma 1. Zorgzame gemeente. Programma 5. Goede leefomgeving.
Bijdrage aan het programma	De vennootschap is belast met groenonderhoud en reiniging van de openbare ruimte in Roermond. Deze overheid bv levert daarnaast een belangrijke bijdrage aan de participatie en arbeidstoeleiding van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en mensen met een arbeidsbeperking. De doelstelling is ook om arbeidsdeelname en doorstroom naar (passend) werk te vergroten.

Naam	Groen & Doen Roermond B.V.
Risicobeheer	**De groep SW-ers wordt steeds kleiner, omdat er immers alleen nog uitstroom plaatsvindt.** Herbezetten van de SW-medewerkers met mensen vanuit de Participatiewet is een logische stap en dit is ook het streven. Vanwege een krappe arbeidsmarkt is personeel in het groenonderhoud lastig te vinden. Dit is enerzijds een kans voor de doelgroep anderzijds is er een risico dat personeel ook binnen de doelgroep van de Participatiewet moeilijk gevonden kan worden. Vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid van het groenbedrijf, gemeenten en Westrom zullen we ervoor moeten zorgen dat er voldoende instroom is vanuit de Participatiewet. **Ondernemersrisico Overheidsvennootschap** Bij elke onderneming is sprake van een ondernemersrisico. Doordat de gemeente Roermond enig aandeelhouder is en tevens opdrachtgever voor alle opdrachten van de overheidsvennootschap is dit risico voor de vennootschap minimaal. De begroting is realistisch opgesteld en biedt voldoende ruimte om de overheidsvennootschap succesvol op te zetten met een meerjarig positief exploitatieresultaat. Als enig aandeelhouder lopen we als gemeente het volledige risico. Eventuele negatieve bedrijfsresultaten zullen (in de opstartfase) door de gemeente betaald moeten worden, temeer gezien de BV in beginsel nog geen reserves heeft. Doordat we echter zowel aandeelhouder als opdrachtgever zijn hebben we de regie en kunnen we zorgdragen voor voldoende opdrachten en omzet bij de vennootschap.

Stichtingen en verenigingen

Naam	Stichting Keyport
Vestigingsplaats	Weert
Betrokkenen	Keyport 2020 is de samenwerking tussen bedrijven, overheden en onderwijsinstellingen (triple helix). Deelnemende overheden zijn: Weert, Nederweert, Cranendonck, Leudal, Roerdalen, Roermond en Maasgouw.
Doel	Keyport versterkt de economische groei, door het aanjagen van innovatie, ondernemerschap en arbeidsmarkt.
Bestuurlijk belang	Roermond heeft zitting in het Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur van Keyport.
Financieel belang	De bijdrage aan Stichting Keyport bedraagt in 2023 € 2,75 per inwoner per deelnemende gemeente.
Eigen vermogen	1 januari 2022 € 95.009 31 december 2022 € 16.210
Vreemd vermogen	1 januari 2022 € 1.303.328 31 december 2022 € 1.247.494
Ontwikkelingen	Het Routeplan Keyport Next Level 2021-2024 is vastgesteld in 2020. In 2024 zal het routeplan voor de komende 4 jaar worden opgeleverd.
Programma begroting	Programma 6. Toekomstbestendige Stad.
Bijdrage aan het programma	Het Programma Economie zet in op duurzame versterking van de economische structuur en het economisch functioneren van de stad. Onderdeel daarvan is het investeren in een vestigings- en ondernemersklimaat dat concurrerend is ten opzichte van andere (economische) steden en regio's. Keyport doet dit door het aanjagen van innovatie, ondernemerschap en arbeidsmarkt. Hierdoor worden ondernemers en organisaties in staat gesteld om optimaal te ondernemen en wordt ook werkgelegenheid geboden aan de inwoners van Roermond, wat zorgt voor welvaart en (maatschappelijke) participatie.
Risicobeheer	De continuïteit van Keyport is afhankelijk van de jaarlijkse bijdragen van de participerende gemeenten. Stichting Keyport verleent subsidies aan projecten waarbij de grootste investeringen door derden worden gedaan. Er wordt door Keyport niet risicodragend geïnvesteerd.

Naam	Vereniging van eigenaren (Vve) Parkeergarage Stationspark
Vestigingsplaats	Roermond
Betrokkenen	De Vve is een vereniging van eigenaren, tussen 2 partijen. De Gemeente Roermond neemt voor 64% deel en WP Immobilien NL Gmbh & CO KG neemt voor 36% deel.
Doel	Overige belangenbehartiging - Vereniging van eigenaars
Bestuurlijk belang	De Gemeente Roermond heeft voor 64% zitting in het Bestuur van de Vve.
Financieel belang	De bijdrage aan de Vve bedraagt in 2023 € 66.640.
Eigen vermogen	1 januari 2022 € 94.390 (aandeel Roermond; € 60.410) 31 december 2022 € 126.939 (aandeel Roermond € 81.240)
Vreemd vermogen	1 januari 2022 € 16.785 31 december 2022 € 41.691
Ontwikkelingen	n.v.t.
Programma begroting	Programma 5. Goede Leefomgeving.
Bijdrage aan het programma	Het Programma Goede leefomgeving - product mobiliteit zet in op een goede bereikbaarheid van Roermond, waarbij parkeren een wezenlijk onderdeel is. De parkeergarage Stationspark dient goed en deugdelijk onderhouden te worden en hiervoor is deze Vereniging van eigenaren opgericht, waar de Gemeente Roermond voor 64% in participeert. De vereniging van Eigenaren verzocht met name het dagelijks- en planmatig (groot) onderhoud aan deze parkeergarage.
Risicobeheer	De 2 leden van de Vve zijn ieder voor hun belang risicodrager. Voor de Gemeente Roermond bedraagt dit deel 64%. Middels het tijdig uitvoeren van - en juist plannen van groot onderhoud worden de risico's zoveel als mogelijk gemitigeerd.

Naam	Stichting Ons WCL (Waardevol Cultuur Landschap)
Vestigingsplaats	Roermond
Betrokkenen	Samen met vertegenwoordigers van de provincie en de sectoren Landbouw, Beheer, Recreatie en Toerisme en Bosbouw participeren de gemeenten Beesel, Echt-Susteren, Maasgouw, Roerdalen en Roermond in de stichting Ons WCL.
Doel	De stichting heeft ten doel: • het adviseren, ondersteunen en aanjagen van projecten in het kader van inrichting en beheer van het werkgebied. Zowel aan subsidiegevers als aan e indieners van deze te subsidiëren projecten. • het zelfstandig uitvoeren van projecten alsmede het afmaken van lopende WCL-projecten; • het in standhouden van een netwerk van organisaties, overheden en instellingen die werkzaam zijn of belang hebben bij de inrichting en het beheer van het landelijk gebied.
Bestuurlijk belang	De gemeente Roermond is in het algemeen en het dagelijks bestuur vertegenwoordigd via een lid van het college.
Financieel belang	De Roermondse bijdrage voor 2023 bedraagt € 39.500.
Eigen vermogen	1 januari 2023 € 381.720 31 december 2023 € 271.405 *(Op basis van meest actuele informatie)*
Vreemd vermogen	1 januari 2023 € 226.774 31 december 2023 € 32.225
Ontwikkelingen	Ons WCL is penvoerder van het nieuwe Nationaal Park. Roermond neemt deel aan de stuurgroep hiervan. Daarbij speelt Ons WCL een belangrijke rol binnen GORO. Daarbij ondersteunt Ons WCL bij meerdere (gebieds)processen, zoals NPLG.
Programma begroting	Programma 5. Goede leefomgeving.
Bijdrage aan het programma	Trajecten voor het ontwikkelen van het landelijk gebied worden ondersteund door Ons WCL. Ons WCL ondersteunt de regiogemeenten bij het uitvoeren van projecten.
Risicobeheer	Lopende projecten worden separaat gefinancierd waardoor grote risico's worden vermeden. Een ontwikkeling die gemonitord dient te worden, is de omvang van het eigen vermogen. Dit dient niet ongecontroleerd uit te breiden.

Overig

Naam	Expertise Centrum Geo (ECGeo)
Vestigingsplaats	Heythuysen
Betrokkenen	De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Leudal, Nederweert, Roermond en Weert.
Doel	Door middel van samenwerking een stabiele dienstverlening verzorgen, waarbij de continuïteit wordt gewaarborgd en een hogere efficiëntie wordt bereikt voor de geografische taakuitvoering. De samenwerking zorgt ervoor dat gemeentelijke processen optimaal worden ondersteund door toegankelijke en kwalitatief hoogwaardige ruimtelijke informatie.
Bestuurlijk belang	De gemeentesecretarissen van de deelnemende gemeenten vormen het directieberaad van deze samenwerking en leggen verantwoording af aan de portefeuillehouders van de deelnemende gemeenten.
Financieel belang	N.V.T.
Eigen vermogen	N.V.T
Vreemd vermogen	N.V.T.
Ontwikkelingen	Het doorontwikkelen/borgen van de huidige processen van ECGeo t.b.v. optimalisatie van de dienstverlening. Om een betere dienstverlening en robuuste interne bedrijfsvoering te garanderen, is in 2023 besloten dat ECGeo binnen de gemeenschappelijke regeling van ICT NML, per 1 januari 2024.
Programma begroting	Programma 7. Ruimte en wonen.
Bijdrage aan het programma	Het kwalitatief uitvoering geven aan landmeetkundige- en geodiensten. Aanleveren van Geo/Gis advies ter ondersteuning van alle geo gerelateerde componenten en ontwikkelingen
Risicobeheer	Het op afstand plaatsen van deze dienstverlening vraagt om kwantitatieve en kwalitatieve eisen aan deze dienstverlening. Door ECGeo per 1 januari 2024 te plaatsen binnen ICT NML, wordt optimaal gebruik gemaakt van de voordelen van samenwerking (kwaliteitsverhoging en beperken van kwetsbaarheid).

Naam	Samenwerking Midden-Limburg (SML)
Vestigingsplaats	Roermond
Betrokkenen	De zeven gemeenten in Midden-Limburg: Weert, Nederweert, Leudal, Roermond, Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen.
Doel	Het verbeteren van de ruimtelijk-economische kwaliteit en het versterken van het vestigingsklimaat van Midden-Limburg.
Bestuurlijk belang	Elke gemeente heeft een bestuurder afgevaardigd in het netwerkberaad. De burgemeester van Weert is onafhankelijk voorzitter van dit netwerkberaad. Per thema bestaan bestuurlijke werkgroepen.
Financieel belang	In programma 6 van deze begroting is de financiële bijdrage van de gemeente Roermond opgenomen. Deze bijdrage is gebaseerd op een bedrag van € 1,60 per inwoner voor proces- en organisatiekosten. De gemeente Roermond treedt op als centrumgemeente.
Eigen vermogen	N.V.T
Vreemd vermogen	N.V.T
Ontwikkelingen	Eind 2021 is de regionale investeringsagenda opgesteld vanuit SML wil men de regionale samenwerking versterken middels een Regio Deal, in 2024 komt meer duidelijk of dit voor regio Midden-Limburg mogelijk is, dit zal tevens een effect hebben op de huidige organisatiestructuur van SML.
Programma begroting	Programma 10. Moderne Gemeente
Bijdrage aan het programma	Het versterken van het vestigingsklimaat in Midden-Limburg door samenwerking op basis van respect voor elkaars belangen, waarbij SML optreedt als regisseur en trekker voor een aantal geprioriteerde thema's. SML is tevens een coördinatieplatform, verbinder, aanjager om de informatie-uitwisseling, beleidsafstemming en samenwerking tussen de partijen te faciliteren.
Risicobeheer	Het financieel risico is beperkt tot de jaarlijkse bijdrage aan proces- en organisatiekosten.

Artikel 15 van het BBV weerspiegelt het toegenomen belang van de informatievraag over verbonden partijen en de risico's die daarmee samenhangen. Op verzoek van de provinciale toezichthouder is daarom in de paragraaf verbonden partijen en participaties onderstaande tabel opgenomen met daarin de verschuldigde bijdragen voor iedere verbonden partij apart.

Opgenomen zijn de bijdragen voor 2023.

Naam verbonden partij	Bijdrage 2023
BsGW	€ 1.109.075
RUD Limburg Noord	€ 2,26 per inwoner
VRLN	€ 8.183.000
Omnibuzz	€ 1.114.452
Westrom	€701.701
Openbaar Lichaam Euregio Rijn-Maas-Noord	€ 16.730
Grenspark Maas-Swalm-Nette	€ 5.058
ICT NML	€ 2.476.562
ADV Limburg	€ 25.500
MGR Sociaal Domein Limburg – Noord	Elke gemeente staat de rijksbijdrage voor BW, MO en B&P en de eigen bijdragen van beschermd wonen aan de MGR af, t.b.v. van de regionale zorgkosten en regionale taken.
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	n.v.t.
WML (N.V. Waterleiding Maatschappij Limburg)	n.v.t.
Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg (OML) B.V.	Borgtocht bij de Rabobank € 637.838.
Enexis Holding N.V.	n.v.t.
CSV Amsterdam B.V.	n.v.t.
Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.	n.v.t.
Nazorg Limburg B.V. (Bodemzorg Limburg)	n.v.t.
Vereniging Afvalsamenwerking Limburg (ASL)	€ 20.714,40
Inkoopcentrum Zuid coöperatieve vereniging	€ 7.500
Coöperatieve vereniging Dimpact	€ 455.332
Groen & Doen Roermond B.V.	€ 500.000 (agio)
Stichting Keyport 2020	€ 2,75 per inwoner
Vereniging van eigenaren (Vve) Parkeergarage Stationspark	€ 66.640
Stichting Ons WCL (Waardevol Cultuur Landschap)	€ 39.500
Expertise Centrum Geo (ECGeo)	n.v.t.
Samenwerking Midden-Limburg (SML)	€ 1,60 per inwoner

3.7 Paragraaf Grondbeleid

3.7.1 Visie gemeentelijk grondbeleid

Gemeente Roermond, de stad van ambitie, daadkracht en verbinding, heeft ambities en beleid op het gebied van ruimtelijke ordening, wonen, economie, voorzieningen, duurzaamheid, groen, mobiliteit. Dit vertaalt zich naar ruimtelijke projecten en activiteiten. Om de realisatie van deze ambities en beleidsdoelstellingen, op een bestuurlijk en economisch verantwoorde wijze mogelijk te maken, wordt gebruik gemaakt van grondbeleid als sturingsinstrument.
Uitgangspunt van de Nota Grondbeleid 2021 is een voortzetting van het huidige faciliterende grondbeleid, echter met de mogelijkheid om voor bepaalde gebieden te kiezen voor een regie-faciliterend grondbeleid. Dat maakt het voor de gemeente mogelijk om aan de voorkant meer te kunnen sturen. Het biedt de mogelijkheid om marktpartijen te verleiden om te investeren in deze gebieden.
Het regie-faciliterend grondbeleid past ook binnen de gewijzigde rol van de gemeente op grond van de Omgevingswet, waarbij een actievere samenwerking met de omgeving wordt verlangd. Van een afwachtende naar een meer regie voerende rol, waarbij aan de voorkant samen met de omgeving wordt nagedacht over initiatieven. Om in die samenwerking als volwaardig partner te kunnen functioneren is het zaak dat de gemeente een helder beeld heeft voor een bepaald gebied, voordat ontwikkelingen worden geïnitieerd.
De gemeenteraad stelt de kaders vast waarbinnen het college uitvoering geeft aan de realisering van de gestelde doelen in de vorm van projecten gebiedsontwikkeling. Voor het uitvoeren van de controlerende taak is het voor de raad van belang inzicht te hebben in de ontwikkelingen binnen de in uitvoering zijnde en de te verwachten projecten.

De beleidsdoelstellingen die worden beoogd met de uitvoering van ruimtelijke plannen zijn verwoord in met name de programma's 6 Toekomstbestendige stad en 7 Ruimte en Wonen. Hierbij gaat het dan vooral om woningbouw, herstructurering en bedrijventerreinen.

Voor de ontwikkeling van bedrijventerreinen is de Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg BV (OML) opgericht, een samenwerkingsverband van vijf Midden-Limburgse gemeenten. Dit samenwerkingsverband heeft onder ander tot doel de realisering van nieuwe bedrijventerreinen. In dat kader heeft OML in Roermond een viertal bedrijventerreinen in exploitatie: Roerstreek Zuid, Zuidelijke Stadsrandzone, Peelveldlaan en Oosttangent.
In 2023 zijn in Roermond door OML bedrijfskavels verkocht binnen de projecten Zuidelijke Stadsrandzone en Oosttangent.

Voor de woningbouw wordt middels dit faciliterend grondbeleid uitvoering gegeven aan het beleid uit de Structuurvisie wonen Midden-Limburg 2022-2025. Aan dit beleid wordt inhoud gegeven door op basis van het faciliterend grondbeleid projecten te realiseren, waarbij de gemeente met marktpartijen grondexploitatieovereenkomsten heeft gesloten.
Om deze doelstelling te kunnen realiseren is in 2023 uitvoering gegeven aan een groot aantal projecten, waarvan hier als voorbeeld worden genoemd: Clauslaan Maasniel, Van Appeven Ool, Bredeweg 253-359, Blokker herontwikkeling, Rooswinkel herontwikkeling, Van Heutszstraat, De Kemp en Donderberg-Venusstraat.

Paragraaf 4.7.3 (Grondexploitatieovereenkomsten 2023) bevat een overzicht van deze projecten. Door het faciliterend grondbeleid heeft de gemeente voor de grotere woningbouwlocaties geen eigen grondexploitaties. Alle projecten worden door en voor rekening en risico van de marktpartijen gerealiseerd.

Er is één gemeentelijke grondexploitatie Roerdelta fase 2. Bij dit project is in de basis sprake van faciliterend grondbeleid (er is een grondexploitatieovereenkomst gesloten op basis waarvan het project door een marktpartij wordt gerealiseerd), maar kent ook een aantal kenmerken van actief grondbeleid. In paragraaf 7.2 wordt dit nader beschreven.

Conform de Nota Grondbeleid 2021 heeft de gemeenteraad op 6 juli 2023 het Meerjarenprogramma Gebiedsontwikkelingen 2023 – 2027 (MPG) vastgesteld. In dit MPG heeft het college de gemeenteraad geïnformeerd over de projecten gebiedsontwikkelingen. Daartoe bevat het MPG-overzichten van de projecten gemeentelijke grondexploitaties, projecten faciliterend grondbeleid en overige gronden.
Gelijktijdig heeft de gemeenteraad het geactualiseerde grondexploitatiecomplex Roerdelta Fase 2 vastgesteld. Ook heeft de gemeenteraad een begrotingswijziging vastgesteld, waarmee de uit het MPG voortvloeiende financiële aspecten zijn verwerkt in de begroting.

3.7.2 Gemeentelijke grondexploitaties 2023

Projecten

De gemeente heeft in 2023 één gemeentelijke grondexploitatie, de locatie Roerdelta Fase 2.
Voor dit project is in januari 2018 een anterieure grondexploitatieovereenkomst gesloten met de ontwikkelaar. Op basis van die overeenkomst wordt het project voor rekening en risico van de ontwikkelaar gerealiseerd. Hierdoor is bij dit project in de basis sprake van faciliterend grondbeleid. Daarnaast heeft het project ook een aantal kenmerken van een gemeentelijke grondexploitatie. Er is sprake van een aantal werkzaamheden dat door de gemeente wordt uitgevoerd en die kunnen worden aangemerkt als bouwrijp maken. Om deze redenen is voor dit project door de gemeenteraad bij besluit van 19 september 2019 een grondexploitatie geopend. In de vergadering van 6 juli 2023 heeft de gemeenteraad het MPG 2023-2027 vastgesteld evenals een herziening van deze grondexploitatie.

Project:	Looptijd:	Toelichting:
Roerdelta Fase 2	2019-2029	Herontwikkeling van het gebied Roerdelta fase 2, globaal begrensd door de Ster, Voorstad St. Jacob en de jachthaven, tot een hoogwaardige woonwijk met maximaal 400 woningen.

In de tabel 1 in de bijlage van deze paragraaf zijn de kosten en opbrengsten in 2023 binnen dit project per post inzichtelijk gemaakt. Ook geeft deze tabel inzicht in de ontwikkeling van de totale boekwaarde.

De ontwikkeling van de boekwaarde van dit project in 2023 is als volgt samengevat weer te geven:

De geboekte kosten in 2023 hebben met name betrekking op tijdelijk beheer, planontwikkeling en rente. De opbrengsten bestaan uit de huur van het tijdelijk gebruik.
Per saldo waren de opbrengsten in 2023 € 23.413,- hoger dan de kosten, waardoor de boekwaarde met dat bedrag is afgenomen tot € 3.598.909,- op 31 december 2023.

	Boekwaarde 31-12-2022	Totaal kosten 2023	Totaal opbrengsten 2023	Saldo dienstjaar 2023	Boekwaarde 31-12-2023
Gemeentelijke grondexploitaties	3.622.322	50.868	74.281	-23.413	3.598.909

Afwijkingen ten opzichte van de vastgestelde exploitatieopzet

Conform de op 7 juli 2023 in het kader van het MPG 2023-2027 vastgestelde exploitatieberekening voor Roerdelta Fase 2 waren de totale kosten voor 2023 geraamd op € 65.823, -.
De daadwerkelijk gerealiseerde kosten (€ 50.868-) waren € 14.955, - lager dan geraamd. Dit komt met name doordat:

- het voor 2023 geraamde budget voor planontwikkeling is niet benut.

Parameters

De parameters voor rentetoerekening en kosten- en opbrengstenstijgingen worden jaarlijks herijkt en opnieuw vastgesteld. Bij de vaststelling van het MPG 2023 – 2027 heeft de gemeenteraad de volgende parameters vastgesteld:

- rente: 1,20%;
- disconteringsvoet: 2%;
- kostenstijging: 4%;
- opbrengstenstijging: 3%.

Omdat geen sprake is van projectfinanciering wordt de rente gebaseerd op het gewogen gemiddelde rentepercentage conform de verslagleggingsregels van de commissie BBV. Voor de opbrengstenstijging van de te verkopen bouwgrond binnen gemeentelijke grondexploitaties wordt voor zover er nog geen verkoopafspraken vastliggen gerekend met een percentage, dat uit voorzichtigheidsprincipe minimaal 1% lager ligt dan de kostenstijging. Omdat voor de enige grondexploitatie een prijs is afgesproken in de gesloten overeenkomst, wordt in de berekening uitgegaan van 0% opbrengstenstijging.

Verwachte exploitatieresultaten/ winstneming

In de vergadering van 7 juli 2023 heeft de gemeenteraad gelijktijdig met het vaststellen van het MPG 2023 – 2027 een geactualiseerde grondexploitatieberekening vastgesteld voor Roerdelta Fase 2. Deze grondexploitatie sluit met een positief saldo van afgerond € 222.000, -.

Aan de hand van de daadwerkelijke realisering in 2023 en de actuele verwachtingen zal een actualisatie van de grondexploitatie Roerdelta Fase 2 plaatsvinden, die ter vaststelling aan de raad wordt voorgelegd gelijktijdig met het MPG 2024 - 2028.

In 2019 is door de commissie BBV een notitie “Grondbeleid in begroting en jaarstukken (2019)” uitgebracht. Deze notitie bevat onder andere uitgangspunten over de wijze van het vaststellen en berekenen van tussentijdse winstnemingen bij grondexploitaties met een verwacht positief resultaat. Op basis van deze notitie wordt naar rato van voortgang van de grondexploitatieprojecten tussentijds winst verantwoord. De voortgang van de projecten wordt berekend op naar mate waarin kosten en opbrengsten zijn gerealiseerd. Hierbij dient de Percentage of Completion (POC) methode gehanteerd te worden.
Op basis van deze berekening wordt niet eerder winstneming verwacht dan bij het afsluiten van de grondexploitatie in 2029. In 2023 heeft derhalve nog geen winstneming plaatsgevonden.

3.7.3 Grondexploitatieovereenkomsten 2023

Projecten

In het kader van het door de gemeente Roermond gevoerde faciliterend grondbeleid worden anterieure grondexploitatieovereenkomsten gesloten met marktpartijen, die de projecten voor eigen rekening en risico realiseren. In deze overeenkomsten worden afspraken vastgelegd over exploitatiebijdragen. Deze bijdragen hebben met name betrekking op bijdragen ambtelijke kosten en bijdragen bovenwijkse voorzieningen.

In het MPG 2023 – 2027 is een overzicht opgenomen van de projecten die in uitvoering zijn naar de stand van dat moment.

Afgeronde projecten

Van die projecten is een aantal in 2023 afgerond. Dat betekent dat de bebouwing is gerealiseerd en de openbare ruimte is aangelegd. Het gaat om de volgende projecten.

- Bredeweg 253-359 (Sloop van bestaande flatgebouwen en nieuwbouw van sociale huurwoningen)
- Bosstraat 51 a-b Swalmen (10 levensloopbestendige woningen)

Nieuwe projecten

In 2023 is een aantal overeenkomsten gesloten voor een aantal projecten, die op het moment van vaststellen van het MPG 2023 – 2027 nog in voorbereiding waren:

- Weerstand (herontwikkeling voormalig Philipsterrein)
- Blokker herontwikkeling (appartementen en commerciële ruimtes)
- Rooswinkel herontwikkeling (32 grondgebonden woningen en 59 appartementen)
- Van Heutszstraat (8 grondgebonden woningen)
- De Kemp (124 sociale huurwoningen)
- Donderbergweg-Sterrenberg (32 sociale huurwoningen)

Rekening houdend met de afgeronde en nieuwe projecten gaat het om de projecten in onderstaand overzicht.

Project:	Looptijd:	Toelichting:	Projectfase:
Jazz City	2007-2026	Herontwikkeling van het gebied Maashaven/Schipperswal/ Scheepvaartweg met 330 woningen en commerciële functies.	In uitvoering
Zuidelijke Stadsrandzone	2005-2032	Ontwikkeling van een bedrijventerrein met een bruto oppervlakte van ongeveer 32 ha, grotendeels gesitueerd tussen het spoor en de rijksweg tussen Linne en Roermond.	In uitvoering
Neeldervelt (Tegelarijeveld Oost)	2012-2026	Bouw van 207 woningen in het gebied globaal begrensd door de bestaande wijk Tegelarijeveld, de Elmpterweg, de St. Wirosingel en de N280.	In uitvoering
Melickerveld	2014-2030	De gefaseerde bouw van maximaal 468 woningen. De Raad van State heeft op 14 augustus 2019 het bestemmingsplan Melickerveld vernietigt, vanwege de stikstofproblematiek. Op 17 februari 2022 heeft de gemeenteraad een nieuw bestemmingsplan vastgesteld.	In 2024 in uitvoering
Bedrijventerrein Oosttangent	2005-2027	Ontwikkeling van een bedrijventerrein met een bruto oppervlakte van ongeveer 14 ha, tussen de N293 en het bestaande bedrijventerrein Roerstreek-Noord.	In uitvoering
Sjtadshaof (Componistenbuurt Oost)	2008-2025	Bouw van 110 grondgebonden woningen en 30 appartementen op de locatie gelegen tussen de St. Wirosingel, Koninginnelaan en de Rijksweg 73 Zuid (ten oosten van de bestaande Componistenbuurt).	In uitvoering
Ridder van Asenrodeweg	2012-2025	Bouw van 55 grondgebonden woningen op de locatie ten westen van de Ridder van Asenrodeweg in Asenray.	In uitvoering
Oolder Veste	2000-2027	De bouw van 895 grondgebonden woningen en 40 appartementen in het gebied tussen Herten, Ool en Merum.	In uitvoering
Groenezijweg Ool	2009-2024	De bouw van 5 grondgebonden woningen aan de Groenezijweg te Ool.	In uitvoering

Project:	Looptijd:	Toelichting:	Projectfase:
De Rekenkamer	2018-2024	De bouw van 18 grondgebonden woningen en 18 appartementen aan de Heilige Geeststraat.	In uitvoering
Parkwijk 't Ham	2020-2024	Herontwikkeling van de voormalige PABO locatie tot een bouwplan voor 35 woningen, aanleg openbare ruimte.	In uitvoering
Min. Bongaertsstraat/ Dr. Philipslaan	2020-2024	Sloop van 76 woningen, herbouw van 74 sociale huurwoningen, aanleg van de openbare ruimte.	In uitvoering
Bosstraat 51 a-b Swalmen	2020-2023	Bouw van 10 levensloopbestendige woningen op de locatie Bosstraat 51 a-b te Swalmen.	Afgerond
Peelveldlaan 60	2020-2025	Herontwikkeling van de voormalige school Peelveldlaan 60 voor bedrijfsdoeleinden.	In uitvoering
Woonzorgcomplex Donderhof	2021-2026	Bouw van een woonzorgvoorziening aan de Donderbergweg/ Kasteel Hornstraat.	In 2023 in uitvoering
Eiermijn	2021-2026	Herontwikkeling van de locatie voormalige Eiermijn aan de Bernhardstraat tot maximaal 67 woningen.	In 2023 in uitvoering
Tubalocatie	2009-2026	Herontwikkeling 2e fase Tubalocatie aan de Mozartstraat. Programma wordt herzien. In 2023 volgt besluitvorming over gewijzigd programma.	In 2024 in uitvoering
Emmalaan	2021-2025	Herontwikkeling locatie hoek Emmalaan/Bernhardstraat tot maximaal 36 woningen. Deze locatie maakt deel uit van het Wijkontwikkelingsplan Roermondse Veld.	In uitvoering
Latiers-Braam	2021-2026	Herontwikkeling van de locatie Latiers-Braam aan de Dokter Leurszijstraat voor de bouw van 10 appartementen en 5 grondgebonden woningen.	In 2024 in uitvoering
Schepen van Hertefeltstraat 10	2021-2026	Herontwikkeling voormalige schoollocatie tot 20 woningen met een groene invulling.	In 2023 in uitvoering
Asenray Oost	2021-2026	Ontwikkeling locatie ten Oosten van Asenray tot maximaal 40 ruimte voor ruimte woningen.	In 2024 in uitvoering
Van Appeven Ool Uitbreidingsplan (Fase 1)	2022-2026	Ontwikkeling 13 vrijstaande woningen en na bedrijfsverplaatsing ontwikkeling van woningen op vrijgekomen perceel.	In 2023 in uitvoering
Bredeweg 253-359	2022-2023	Sloop van bestaande flatgebouwen en nieuwbouw van sociale huurwoningen.	Afgerond in 2023
Clauslaan Maasniel	2022-2027	Herontwikkeling locatie aan de Clauslaan in Maasniel tot 6 grondgebonden woningen.	In 2023 in uitvoering
Van Heutszstraat	2022-2025	Sloop van 12 gestapelde woningen en nieuwbouw van 8 grondgebonden woningen.	In 2023 in uitvoering
Blokker herontwikkeling	2020-2024	Herontwikkeling van de panden Munsterplein 8 en 8a tot commerciële ruimtes en appartementen.	In 2024 in uitvoering
Rooswinkel	2020-2027	Herontwikkeling voormalige Rooswinkellocatie aan de Prins Bernhardstraat tot woningbouw; ongeveer 90 woningen. Er wordt gestart met planologische procedure.	In 2024 in uitvoering
Donderbergweg-Sterrenberg	2023-2026	Sloop van de bestaande woningen en herbouw van 32 sociale huurwoningen conform de uitgangspunten uit het WOP Donderberg.	In 2024 in uitvoering

Project:	Looptijd:	Toelichting:	Projectfase:
De Kemp	2023-2027	Herstructurering van de woningvoorraad binnen de locatie Kempweg, Celebesstraat, Borneostraat, Karel Doormanplein, Floresstraat. Er wordt gestart met planologische procedure.	In 2023 in uitvoering
Weerstand – herontwikkeling voormalig Philipsterrein	2020-2032	Herontwikkeling voormalig Philipsterrein aan de Bredeweg en omgeving	In 2024 in uitvoering

Exploitatiebijdragen

Voor een groot deel van de hiervoor genoemde projecten zijn de overeengekomen exploitatiebijdragen in het verleden afgerekend. Voor zover er nog exploitatiebijdragen in rekening moeten worden gebracht geeft tabel 2 (Tabellen Grondexploitaties) in de bijlage van deze paragraaf per project inzicht in de in 2023 gerealiseerde bijdragen.

Onderstaande tabel een samenvatting van de in 2023 ontvangen exploitatiebijdragen, uitgesplitst naar bovenwijkse voorzieningen en ambtelijke kosten:

	Bovenwijkse voorzieningen:	Ambtelijke kosten:	Totaal:
Exploitatiebijdragen 2023:	329.565	202.954	532.519

De ontvangen bijdragen hebben betrekking op de volgende projecten:

- Zuidelijke Stadsrandzone;
- Neeldervelt (Tegelarijeveld Oost);
- Bedrijventerrein Oosttangent;
- Parkwijk ’t Ham;
- Peelveldlaan 60;
- Clauslaan Maasniel;
- Bredeweg 253-359;
- De Kemp, Celebesstraat, Borneostraat e.o.;
- Groene weg Herten;
- Herontwikkeling locatie Eiermijn;
- Jazz City;
- Latiers-Braam;
- Roerdelta fase 2;
- Rooswinkel, Prins Bernhardstraat;
- Ruimte voor Ruimte;
- Schepen van Hertefeltstraat;
- Van Heutszstraat;
- Blokker herontwikkeling.

De bijdragen ambtelijke kosten komen ten gunste van het rekeningsaldo van de gemeente.

Conform de Nota Grondbeleid worden de ontvangen bijdragen voor bovenwijkse voorzieningen gestort in de Reserve Gebiedsontwikkelingen, claim bovenwijkse voorzieningen.

Gronden binnen projecten faciliterend grondbeleid

Voor zover de gemeente gronden in eigendom heeft binnen projecten waarbij een grondexploitatieovereenkomst is gesloten met een marktpartij, zijn daarin afspraken gemaakt over grondprijs en levering van die grond. Deze gronden worden aan de marktpartijen geleverd in de huidige staat. Het bouw- en woonrijp maken vindt plaats door en voor rekening van de marktpartijen en staan op de balans onder de rubriek vlottende activa onder de categorie voorraden: gereed product.

Tabel 3 (Tabellen Grondexploitaties) in de bijlage van deze paragraaf geeft per project inzicht in de ontwikkelingen van de boekwaarde in 2023. De ontwikkeling van deze boekwaarde is als volgt samengevat weer te geven:

Gronden faciliterend grondbeleid:	Boekwaarde 01-01-2023	Uitgaven/ investeringen	Inkomsten	Ten gunste van boekwaarde	Boekwinst 2023	Boekwaarde 31-12-2023
Totaal	92.199		416.504	78.205	338.299	13.994

Uitgangspunt is de boekwaarde per 1 januari 2023. In de kolom “Inkomsten” is het totaal van de in 2023 gerealiseerde verkoopopbrengsten opgenomen. Van deze opbrengsten is het bedrag in de kolom “Ten gunste van boekwaarde” in mindering gebracht op de boekwaarde. Dit resulteert in de boekwaarde per 31 december 2023. Het saldo van de kolommen “Inkomsten” en “Ten gunste van boekwaarde” is de in 2023 gerealiseerde boekwinst.

De in 2023 gerealiseerde boekwinst heeft betrekking op de levering van gemeentegrond binnen een tweetal projecten:

- Emmalaan.
  In 2021 is een grondexploitatieovereenkomst voor dit project gesloten. De daarin overeengekomen levering van gemeentegrond heeft in het 1e kwartaal van 2023 plaatsgevonden. De opbrengst hiervan bedraagt € 222.147, -. De gronden binnen dit project hebben geen boekwaarde, zodat de opbrengst als boekwinst kan worden beschouwd.
- Schepen van Hertefeltstraat.
  In 2021 is een grondexploitatieovereenkomst voor dit project gesloten. De daarin overeengekomen levering van gemeentegrond heeft in het 2e kwartaal van 2023 plaatsgevonden. De opbrengst hiervan bedraagt € 194.357, -. De boekwaarde van deze grond bedraagt € 78.205, -. Omdat de verkoopprijs hoger ligt dan de boekwaarde is in dit geval sprake van een boekwinst van € 116.152, -.

Conform de Nota Grondbeleid 2021 worden boekwinsten bij grondverkopen op basis van anterieure grondexploitatieovereenkomsten toegevoegd aan de Reserve Gebiedsontwikkelingen claim 50687 Risico’s Grondexploitaties tot de door de raad vastgestelde minimum omvang van deze claim. Is dat minimum bereikt dan worden de boekwinsten toegevoegd aan de Algemene Reserve.
De minimale omvang van deze reserveclaim is door de raad bij de vaststelling van het Meerjarenprogramma Gebiedsontwikkelingen 2023-2027 vastgesteld op € 420.000, -. De boekwinst op beide grondverkopen samen bedraagt € 338.299, -. Hiervan is een bedrag van € 338.299, - toegevoegd aan de Algemene Reserve, omdat de door de raad vastgestelde omvang van de Reserve Gebiedsontwikkelingen claim 50687 reeds bereikt is.

3.7.4 Overige gronden

Hierbij gaat het om gronden waarvoor weliswaar een ruimtelijk kader is vastgesteld, maar waarvoor nog geen concreet plan beschikbaar is. Na indiening van een concreet plan door een marktpartij dat past binnen de visie of kader wordt een grondexploitatieovereenkomst gesloten met daarin afspraken over verkoop van de gemeentegrond.

Het gaat om gronden binnen de volgende projecten:

Project:	Toelichting:
Noordelijke en Oostelijke Stadsrandzone	Ontwikkelingsvisie vastgesteld. Na indiening concreet plan door marktpartij passend binnen visie exploitatieovereenkomst met daarin afspraken over verkoop grond gemeente.
Zuidelijke Stadsrandzone	Ontwikkelingsvisie vastgesteld. Ontwikkeling door OML. Na concreet plan voor deze grond, passend binnen visie, afspraak over verkoop grond conform uitgangspunten gesloten exploitatieovereenkomst (prijs op basis taxatie).
Voormalige Sportvelden Maastrichterweg	Planologisch kader vastgesteld. Indien concreet plan zich aandient, afspraken maken over verkoop grond op basis van taxatie.

In tabel 4 (Tabellen Grondexploitaties) in de bijlage van deze paragraaf zijn deze gronden opgenomen. Deze tabel geeft per project inzicht in de boekwaarde en de marktwaarde. Onderstaande tabel geeft een overzicht van het totaal van de in 2023 gerealiseerde uitgaven en inkomsten en de ontwikkeling van de boekwaarde van deze gronden. De marktwaarde op grond van de huidige bestemmingen is eveneens opgenomen in onderstaande tabel en is gebaseerd op een waardering door een externe deskundige. Conform de Nota Grondbeleid 2021 dient de marktwaarde van dit soort gronden eenmaal in de drie jaar te worden getoetst. In 2023 is de markwaarde getoetst op basis van een taxatierapport.

	Boekwaarde 01-01-2023	Uitgaven/ investeringen	Inkomsten	Mutatie herwaardering (voorziening)	Boekwaarde 31-12-2023	Marktwaarde
Totaal	605.965	-	-	-	605.965	931.000

In 2023 hebben geen ontwikkelingen plaatsgevonden die kunnen leiden tot een concreet project gericht op de uitvoering van de door de raad vastgestelde kaders. Er heeft derhalve geen wijziging plaatsgevonden in de boekwaardes.

3.7.5 Financiële risico's

Onvoorziene omstandigheden kunnen zich uiteraard altijd voordoen. De aard van dergelijke risico's brengt met zich mee dat de omvang feitelijk niet is in te schatten. Bij het inzichtelijk maken van de risico's van de grondexploitaties, wordt veelal onderscheid gemaakt in twee soorten risico's. Dat zijn:

- voorzienbare risico's (risico's op planniveau, ook wel aangeduid als project specifieke risico's);
- onvoorzienbare risico's of algemene risico's (conjuncturele of marktrisico's).

De voorzienbare risico's worden jaarlijks door actualisatie van de grondexploitaties berekend. Afhankelijke van de uitkomsten van die berekening dienen maatregelen getroffen te worden.

Binnen de projecten met grondexploitatie-overeenkomsten zijn de risico's beperkt, omdat het project door en voor rekening en risico van marktpartijen wordt gerealiseerd.

Arrest verkoop grond en vastgoed overheidslichaam

In het Didam-arrest heeft de Hoge Raad bepaald dat een overheidslichaam bij het aangaan en uitvoeren van privaatrechtelijke overeenkomsten het gelijkheidsbeginsel in acht moet nemen.
De actualiteiten inclusief jurisprudentie worden blijvend gevolgd en zal in casussen/ projecten daar waar nodig aan uw college worden voorgelegd ter besluitvorming.

Prijsstijgingen en tekorten

De woningbouwkosten zijn in 2023 licht gestegen. We zien echter in het laatste kwartaal van 2023 een stabilisatie van de prijzen. Dit wordt veroorzaakt door het stilvallen van bouwprojecten, wat resulteert in minder vraag naar materiaal, waardoor de materiaalprijzen stabiliseren of zelfs dalen. Hiernaast zijn gedurende het afgelopen jaar de materiaaltekorten aanzienlijk verminderd. Deze verbetering heeft ook geleid tot een betere toelevering van bouwmaterialen, vooral van technische componenten. Hierdoor ervaren bouwbedrijven minder problemen met productievertraging door het ontbreken van tijdige leveringen van materialen.
Ten opzichte van vorig jaar zijn de kosten van bouwmaterialen met 4,4% gestegen. Deze relatief hoge jaarmutatie van de materiaalprijzen wordt veroorzaakt door een relatief grote stijging van de materiaalprijzen in januari en februari dit jaar.
Vanaf februari is er een daling van de materiaalprijzen zichtbaar. Het afgelopen kwartaal liepen de bestellingen van bouwmaterialen terug. Door het teruglopende aantal bouwprojecten daalt de vraag naar beton, cement, bakstenen, hout en staalproducten. Dalingen bij materiaalprijzen hebben het afgelopen kwartaal een dempend effect gehad op de algehele prijsstijging
van de woningbouwkosten. De personeelskosten zijn op jaarbasis 6,9% gestegen. Het personeelstekort
zal op de korte termijn aanhouden, echter zal de werkgelegenheid in 2024 licht dalen door de verwachtte terugval van nieuwbouwproductie.

Daar waar de gemeente gronden heeft zonder concreet plan, is de boekwaarde lager dan of gelijk aan de marktwaarde conform de huidige bestemming, waardoor het risico op noodzakelijke afwaardering zeer beperkt is. Een risico ontstaat pas op het moment dat door de marktomstandigheden de waarde van de gronden conform de huidige bestemmingen daalt tot onder de boekwaarde of de gemeente besluit de bestemming te wijzigen in een bestemming die een lagere marktwaarde heeft.

Bij de grondexploitatie Roerdelta Fase 2 is sprake van een project specifiek risico. In de vergadering van 6 juli 2023 heeft de gemeenteraad het MPG 2023-2027 vastgesteld evenals een herziening van deze grondexploitatie. Binnen dit project resteert nog een risico van beperkte omvang met betrekking tot de mogelijke kosten voorfinanciering ophogen waterkeringen.
Dit risico kan naar verwachting binnen de grondexploitatie worden opgevangen op basis van het verwachte positieve saldo.

Voor het kwantificeren van de onvoorzienbare risico's wordt conform de Nota Grondbeleid 2021 gebruik gemaakt van de IFLO-methode (IFLO staat voor: inspectie Financiën Lagere Overheden). Volgens deze methode wordt het weerstandvermogen voor grondexploitaties berekend aan de hand van een % van het geïnvesteerd vermogen en een % van de nog te realiseren opbrengsten. Conform de Nota Grondbeleid 2021 wordt een percentage van 5% van het geïnvesteerd vermogen en 5% van de nog te realiseren opbrengsten gehanteerd.
Het risicobedrag dat wordt bepaald middels deze methode wordt gezien als de (onder)grens van het benodigde weerstandvermogen voor grondexploitaties.
De minimale omvang van deze reserveclaim is door de raad bij de vaststelling van het Meerjarenprogramma Gebiedsontwikkelingen 2023-2027 vastgesteld op € 420.000, -.

Conform de Nota Grondbeleid 2021 is de reserve Gebiedsontwikkeling ingesteld. Dit is dus de minimale omvang van de claim risico's grondexploitaties binnen de reserve Gebiedsontwikkeling. Deze claim wordt gevoegd door de storting van boekwinsten bij de verkoop van gronden binnen projecten met een faciliterend grondbeleid, voormalige grondexploitaties en zonder concreet plan.

3.7.6 Beheersing risico's

Conform de Nota Grondexploitaties voert de gemeente Roermond over het algemeen een faciliterend grondbeleid. Dit betekent, dat de realisering van projecten wordt overgelaten aan marktpartijen, die derhalve ook de financiële risico's dragen. Gevolg hiervan is ook dat de gemeente relatief weinig eigen grondposities heeft. In grondexploitatieovereenkomsten met marktpartijen worden zekerheidsstellingen opgenomen in de vorm van een bankgarantie of concerngarantie. Deze garanties zijn met name bedoeld voor het geval de ontwikkelende partij de verplichtingen tot aanleg en herinrichting van de openbare ruimte niet meer kan nakomen. Ingeval van concerngaranties neemt het moederconcern de verplichtingen uit de overeenkomst over op het moment dat de ontwikkelaar deze niet meer kan nakomen. Alhoewel dit in alle gevallen kredietwaardige bedrijven zijn, valt niet helemaal uit te sluiten dat ook een dergelijk concern de verplichtingen niet kan nakomen. Omdat het gaat om kleinere projecten of grote projecten die gefaseerd worden gerealiseerd, zal het risico van de gemeente zich op dat moment beperken tot de afbouw van een of meer straten binnen het project.
Daarnaast heeft de gemeente een aantal maatregelen genomen, die zijn vastgelegd in de Nota Grondbeleid 2021. Deze maatregelen zijn bedoeld om een juist inzicht te krijgen in de aan de grondexploitaties verbonden risico's.

Tabellen Grondexploitaties

Tabel 1 Gemeentelijke grondexploitaties

5901 Roerdelta Fase 2	Raming	Boekwaarde per 31-12-2021	Geboekt in 2022	Boekwaarde per 31-12-2022	Totale prospectie
aankoop onroerend goed	2.882.789	2.882.789	-	2.882.789	-
sloopwerken	400.000	74.083	-	74.083	325.917
tijdelijk beheer eigendom	212.389	174.286	-	174.286	38.103
planontwikkeling	482.940	475.540	7.400	482.940	-
kunstwerken	360.000	-	-	-	360.000
Totaal kosten	**4.338.118**	**3.606.698**	**7.400**	**3.614.098**	**724.020**
tijdelijk beheer eigendom	10.238	10.238	-	10.238	-
grondverkoop woningbouw	4.206.918	-	-	-	4.206.918
overige inkomsten	667.886	66.996	74.281	141.277	526.609
Totaal opbrengsten	**4.885.042**	**77.234**	**74.281**	**151.515**	**4.733.527**
Nominaal saldo (kosten-opbrengsten)	**-546.924**	**3.529.464**	**-66.881**	**3.462.583**	**-4.009.507**
Kostenstijging	28.961	-	-	-	28.961
Opbrengstenstijging	-	-	-	-	-
Rente	329.870	92.858	**43.468**	**136.326**	**193.544**
Saldo	**-188.093**	**3.622.322**	**-23.413**	**3.598.909**	**-3.787.002**

In de tabel is bij deze grondexploitatie geheimhouding opgelegd op de in de overeenkomsten opgenomen grondprijs.
In de tabel is in die gevallen de grondprijs onzichtbaar gemaakt.

Tabel 2 Exploitatiebijdragen 2022

Exploitatiebijdragen Faciliterend Grondbeleid	Totaalbedrag exploitatie-bijdrage:	Gerealiseerd per 1-1-2023	Gerealiseerd in 2023	Gerealiseerd per 31-12-2023	Nog te realiseren per 1-1-2024
Ambtelijke kosten					
Jazz City	48.317	37.749	5.370	43.119	5.198
Zuidelijke stadsrandzone	250.000	250.000	-	250.000	-
Neeldervelt	50.022	40.000	5.000	45.000	5.022
Melickerveld	153.426	-	-	-	153.426
Bedrijventerrein Oosttangent	60.000	60.000	-	60.000	-
Roerdelta Fase 2	27.405	5.000	5.481	10.481	16.924
Parkwijk 't Ham	107.600	53.800	26.900	80.700	26.900
Peelveldlaan 60 Swalmen	52.000	36.350	6.500	42.850	9.150
Clauslaan Maasniel	9.900	5.000	3.600	8.600	1.300
Bredeweg 253-359	15.830	7.915	7.915	15.830	-
Eiermijn	60.500	20.500	20.167	40.667	19.833
Groeneweg Herten	56.533	18.844	18.849	37.693	18.840
De Kemp	278.189	11.250	31.961	43.211	234.978
Rooswinkel	73.105	11.250	12.184	23.434	49.671
Van Heutszstraat	12.330	3.750	3.750	7.500	4.830
Schepen van Hertefeltstraat	34.700	11.567	11.567	23.134	11.566
Latiers-Braam	36.365	12.122	12.122	24.244	12.121
Asenray Oost (Ruimte voor Ruimte)	132.990	29.858	26.598	56.456	76.534
Blokker herontwikkeling	14.970	-	4.990	4.990	9.980
Totaal ambtelijke kosten			**202.954**		

Exploitatiebijdragen Faciliterend Grondbeleid	Totaalbedrag exploitatie-bijdrage:	Gerealiseerd per 1-1-2023	Gerealiseerd in 2023	Gerealiseerd per 31-12-2023	Nog te realiseren per 1-1-2024
Bijdrage bovenwijkse voorzieningen					
Jazz City	459.769	380.537	-	380.537	79.232
Zuidelijke stadsrandzone	1.154.790	966.890	157.125	1.124.015	30.775
Neeldervelt	250.110	250.110	-	250.110	-
Melickerveld	767.130	-	-	-	767.130
Bedrijventerrein Oosttangent	448.660	118.480	159.190	277.670	170.990
Roerdelta Fase 2	160.700	-	-	-	160.700
Parkwijk 't Ham	116.700	116.700	-	116.700	-
Peelveldlaan 60 Swalmen	59.620	-	-	-	59.620
Clauslaan Maasniel	13.250	-	13.250	13.250	-
Schepen van Hertefeltstraat	32.500	16.250	-	16.250	16.250
Latiers-Braam	13.460	6.730	-	6.730	6.730
Asenray Oost (Ruimte voor Ruimte)	264.040	132.020	-	132.020	132.020
Totaal bijdragen bovenwijkse voorzieningen			**329.565**		
Totaal exploitatiebijdragen			**532.519**		

Tabel 3 Gronden binnen projecten faciliterend grondbeleid 2023

Gronden faciliterend grondbeleid:	Boekwaarde 1-1-2023	Uitgaven/ investeringen	Inkomsten	Ten gunste van boekwaarde	Boekwinst 2023	Boekwaarde 31-12-2023	Marktwaarde
Melickerveld (21730) Gemeentegrond wordt gefaseerd geleverd. Levering 1e fase na onherroepelijk bestemmingsplan. Bestemmingsplan is op 24 februari 2022 vastgesteld. De marktwaarde heeft betrekking op de grond, die de komende jaren gefaseerd geleverd zal worden.	6.380	-	-	-	-	6.380	750.461
Jazz City (21733) Gemeentegrond wordt gefaseerd geleverd, voorafgaand aan start bouwrijp maken door de ontwikkelaar in betreffende deelgebied. Op grond van de realiseringsovereenkomst moet nog de gemeentegrond worden geleverd, die nu nog een openbare functie heeft. De markt-waarde heeft betrekking op de grond, die de komende jaren gefaseerd geleverd zal worden. Deze gronden hebben geen boekwaarde.	-	-	-	-	-	-	1.697.487
Peelveldlaan 60 (21995) In 2020 is een grondexploitatieovereenkomst gesloten voor dit project. In die overeenkomst zijn afspraken opgenomen over de levering van de gemeentegronden binnen dit project. Levering zal plaatsvinden na sloop huidige bebouwing.	7.614	-	-	-	-	7.614	532.155
Emmastraat (50616) In 2021 is een grondexploitatieovereenkomst gesloten voor dit project. In die overeenkomst zijn afspraken opgenomen over de levering van de gemeentegronden binnen dit project. Levering zal plaatsvinden na onherroepelijk bestemmingsplan. Deze gronden hebben geen boekwaarde.	-	-	222.147	-	222.147	-	-
Braam-Latiers In 2021 is een grondexploitatieovereenkomst gesloten voor dit project. In die overeenkomst zijn afspraken opgenomen over de levering van de gemeentegronden binnen dit project. Levering zal plaatsvinden na onherroepelijk bestemmingsplan. Deze gronden hebben geen boekwaarde.	-	-	-	-	-	-	10.340
Schepen van Hertefeltstraat 10 (22026) In 2021 is een grondexploitatieovereenkomst gesloten voor dit project. In die overeenkomst zijn afspraken opgenomen over de levering van de gemeentegronden binnen dit project. Hierdoor is de boekwaarde van de materiële vaste activa overgeheveld naar de categorie “gereed product”.	78.205	-	194.357	78.205	116.152	-	-
Totaal	**92.199**	**-**	**416.504**	**78.205**	**338.299**	**13.994**	**2.990.443**

In de tabel zijn gronden binnen projecten faciliterend grondbeleid opgenomen, waarbij als marktwaarde de overeengekomen verkoopprijs is vermeld. Bij een aantal projecten is geheimhouding gelegd op de in de overeenkomsten opgenomen grondprijs. In de tabel is in die gevallen de grondprijs onzichtbaar gemaakt.

Tabel 4 Overige gronden 2023

Overige gronden:	Boekwaarde 1-1-2023	Uitgaven/ investeringen	Inkomsten	Mutatie herwaardering (voorziening)	Boekwaarde 31-12-2023	Marktwaarde	Marktwaarde per m²
Noordelijke en Oostelijke Stadsrandzone (21731) Ontwikkelingsvisie vastgesteld. Na indiening concreet plan door marktpartij passend binnen visie exploitatieovereenkomst met daarin afspraken over verkoop grond gemeente.	1	-	-	-	1	208.500	6
Zuidelijke Stadsrandzone (21732) Ontwikkelingsvisie vastgesteld. Ontwikkeling door OML. Na concreet plan voor deze grond, passend binnen visie, afspraak over verkoop grond conform uitgangspunten gesloten exploitatieovereenkomst (prijs op basis taxatie).	170.364	-	-	-	170.364	286.900	8
Voormalige Sportvelden Maastrichterweg (21725) Planologisch kader vastgesteld. Indien concreet plan zich aandient, afspraken maken over verkoop grond op basis van taxatie.	435.600	-	-	-	435.600	435.600	11
Totaal	**605.965**	**-**	**-**	**-**	**605.965**	**931.000**	

3.8 Paragraaf Wet Open Overheid

In deze paragraaf doen wij verslag over de uitvoering van de Wet open overheid (Woo).

Passieve openbaarmaking

In 2023 ontving de gemeente 49 verzoeken om informatie openbaar te maken. Dit aantal past in het beeld over het aantal verzoeken in voorgaande jaren, ook de jaren waarin deze verzoeken nog waren gebaseerd op de voorganger van de Woo, de Wet openbaarheid van bestuur.

Actieve openbaarmaking

De gemeente Roermond voldoet aan de gestelde voorwaarden van de Wet Open Overheid, zoals een contactpersoon (via KCC) een handreiking (document voor uniformiteit en borging kwaliteit). De (ontwikkeling van de) Wet Open Overheid is onderdeel van het Programma Informatiesamenleving en daarmee is doorontwikkeling binnen de organisatie geborgd. Onder de vlag van, en als bijdrage aan dit programma, is een impactanalyse verricht met betrekking tot de verplichtingen die voortvloeien uit de Woo. De verplichting tot actieve openbaarmaking van documenten is nog steeds niet ingegaan, en wacht op (stapsgewijze) invoering van die verplichting via een Algemene Maatregel van Bestuur. De ontwikkelingen volgen wij op de voet.

Informatiehuishouding

Een van de uitgangspunten van de Woo is dat de informatiehuishouding op orde is. Feitelijk volgt reeds uit de archiefwetgeving de verplichting om informatiehuishouding op orde te brengen. Dat doet de gemeente door ervoor te zorgen dat de documenten die zij ontvangt, vervaardigt of anderszins onder zich heeft, zich in goede, geordende en toegankelijke staat bevinden. De verbetering van de informatiehuishouding is onderdeel van een voortdurend proces.

De in 2023 uitgevoerde impactanalyse had mede betrekking op de verplichting om documenten in goede, geordende en toegankelijke te bewaren, met specifieke aandacht voor ook de duurzame toegankelijkheid van digitale documenten. Als onderdeel van het Programma Informatiesamenleving zal vanuit de resultaten van de impactanalyse begin 2024 een plan van aanpak uitgewerkt worden voor 2024 en verder, op basis van benodigde ontwikkeling en prioritering. Het uitgangspunt is en blijft dat de gemeente Roermond tenminste voldoet aan de fasering die de Woo voorschrijft.

Wettelijke verplichtingen en kaders op gebied van informatiemanagement en digitalisering die de komende jaren op gemeenten afkomen worden continu geanalyseerd en geprioriteerd. Buiten de Woo zijn dat ook bijvoorbeeld de Wet digitale overheid, Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer en de Archiefwet.

4.

Jaarrekening 2023

4.1

Balans per 31 december 2023

Activa (bedragen x € 1.000)	31-12-2023	31-12-2022
Vaste activa		
Immateriële vaste activa		
• Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	251	-
• Bijdragen aan activa in eigendom van derden	6.073	6.448
Totaal immateriële vaste activa	**6.324**	**6.448**
Materiële vaste activa		
• Investeringen met een economisch nut	94.038	98.227
• Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	52.493	53.012
• Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	34.483	33.397
• In erfpacht uitgegeven	214	214
Totaal materiële vaste activa	**181.228**	**184.850**
Financiële vaste activa		
• Kapitaalverstrekkingen aan:		
• Deelnemingen	1.191	1.191
• Gemeenschappelijke regelingen	58	58
• Leningen u/g:		
• Woningbouwcorporaties	262	305
• Overige langlopende leningen	6.420	3.192
• Overige uitzettingen met een rente-typische looptijd van één jaar of langer	6	6
Totaal financiële vaste activa	**7.937**	**4.752**
Totaal vaste activa	**195.489**	**196.050**

Passiva (bedragen x € 1.000)	31-12-2023	31-12-2022
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
• Algemene reserve	57.723	37.997
• Bestemmingsreserves	22.484	18.177
• Gerealiseerde resultaat	26.374	30.320
Totaal eigen vermogen	**106.581**	**86.494**
Voorzieningen		
• Voor verplichtingen, verliezen en risico's	7.993	6.941
• Ter egalisering van kosten	310	8.867
• Voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	3.377	2.487
Totaal voorzieningen	**11.680**	**18.295**
Vaste schulden, met een rente-typische looptijd van één jaar of langer		
• Onderhandse leningen bij binnenlandse banken en overige financiële instellingen	87.935	95.947
Totaal vaste schulden	**87.935**	**95.947**
Totaal vaste passiva	**206.196**	**200.736**

Activa (bedragen x € 1.000)	31-12-2023	31-12-2022
Vlottende activa		
Voorraden		
• Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	3.599	3.622
• Gereed product en handelsgoederen	442	361
Totaal voorraden	**4.041**	**3.983**
Uitzettingen met een rente-typische looptijd korter dan één jaar		
• Vorderingen op openbare lichamen	16.288	18.738
• Overige vorderingen	7.367	7.370
• Uitzettingen in de Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	30.129	8.352
Totaal uitzettingen met rente-typische looptijd korter dan één jaar	**53.784**	**34.460**
Liquide middelen		
• Kassaldi	21	22
• Banksaldi	4.264	2.959
Totaal liquide middelen	**4.285**	**2.981**
Overlopende activa		
• De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel		
• Het Rijk	1.676	5.038
• Overige Nederlandse overheidslichamen	139	2.603
• Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	8.945	9.118
Totaal overlopende activa	**10.760**	**16.759**
Totaal vlottende activa	**72.870**	**58.183**
Totaal activa	**268.359**	**254.233**
Recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de VPB 1969	-	-

Passiva (bedragen x € 1.000)	31-12-2023	31-12-2022
Vlottende passiva		
Netto-vlottende schulden, met een rente-typische looptijd korter dan één jaar		
• Overige schulden	6.684	4.212
Totaal Netto-vlottende schulden, met een rente-typische looptijd korter dan één jaar	**6.684**	**4.212**
Overlopende passiva		
• Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	20.605	22.624
• Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	760	638
• De van EU, Rijk en provincies ontvangen voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren		
• Het Rijk	31.858	24.192
• Overige Nederlandse overheidslichamen	2.256	1.831
Totaal overlopende passiva	**55.479**	**49.285**
Totaal vlottende passiva	**62.163**	**53.497**
Totaal passiva	**268.359**	**254.233**
Gewaarborgde geldleningen	**502.808**	**482.703**

4.2

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2023

4.2 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2023

(bedragen x € 1.000)	Begroting 2023 voor wijziging			Begroting 2023 na wijziging			Realisatie 2023		
Programma:	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
01 Zorgzame gemeente	-30.394	101.094	70.700	-38.757	110.097	71.340	-38.365	111.507	73.142
02 Inclusieve samenleving	-602	7.690	7.088	-13714	18.157	4.443	-14275	18.006	3.731
03 Goed Onderwijs	-3.725	8.897	5.173	-7.236	11.878	4.641	-6.296	10.222	3.926
04 Kansen voor klimaat	-165	1.802	1.637	-873	3.014	2.141	-2818	4.609	1.791
05 Goede leefomgeving	-20.675	29.969	9.294	-19.987	30.954	10.967	-20.792	32.252	11.460
06 Toekomstbestendige stad	-2.440	3.019	579	-1.964	4.573	2.609	-1.948	4.103	2.155
07 Ruimte en wonen	-4.542	7.785	3.243	-6.096	10.779	4.683	-14.157	9.476	-4.681
08 Levendige stad	-1.848	13.219	11.371	-2.795	15.886	13.091	-3.802	15.345	11.543
09 Veilige stad	-1059	8.986	7.927	-1.089	9.821	8.732	-1.231	10.016	8.785
10 Moderne gemeente	-750	5.258	4.508	-1235	6.037	4.802	-1.313	5.961	4.648
Totaal programma's	**-66.200**	**187.719**	**121.520**	**-93.746**	**221.196**	**127.449**	**-104.997**	**221.497**	**116.500**
Algemene dekkingsmiddelen	-155.489	742	-154.747	-163.779	1032	-162.747	-169.009	2059	-166.950
Kosten van de overhead	-495	29.784	29.288	-535	30.577	30.042	-446	30.816	30.370
Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting	0	83	83	0	83	83	0	-10	-10
Onvoorzien	0	1	1	0	1	1	0	0	0
Totaal overzichten	**-155.984**	**30.610**	**-125.375**	**-164.314**	**31.693**	**-132.621**	**-169.455**	**32.865**	**-136.590**
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	**-222.184**	**218.329**	**-3.855**	**-258.060**	**252.889**	**-5.172**	**-274.452**	**254.362**	**-20.090**
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves[1]	-1.026	175	-851	-35141	28.857	-6.286	-35.141	28.857	-6.284
Het gerealiseerde resultaat	**-223.210**	**218.504**	**-4.706**	**-293.203**	**281.746**	**-11.458**	**-309.593**	**283.219**	**-26.374**

[1] de specificatie van de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves per programma wordt uiteengezet onder 4.3.3 onderdeel d.

4·3

Toelichtingen

4.3 Toelichtingen

In deze paragraaf wordt een toelichting gegeven op de volgende onderdelen:

4.3.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling
4.3.2 Toelichting op de balans per 31 december 2023
4.3.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2023
4.3.4 Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid

4.3.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet. In deze verordening, vastgesteld door de gemeenteraad op 15 december 2022, zijn de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie opgenomen.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij vóór het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering heeft de commissie BBV in 2020 een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling, die doorgaans is opgenomen in de septembercirculaire van het betreffende boekjaar. Het accres is in de decembercirculaire 2023 niet meer gewijzigd en vormt het uitgangspunt voor de berekening van het jaar 2023. Dit zorgt voor een meer actueel beeld. Voor de afwikkeling van voorgaande jaren, worden de meest actuele VUG's van het Rijk gehanteerd.

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het CAK int en aan de gemeenten afdraagt, geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2023 van de commissie BBV het volgende. Gemeenten kunnen op basis van de overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen Wmo-administratie. Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht. De gemeente zal deze onzekerheid in de jaarstukken moeten noemen, ook al ligt de oorzaak niet bij de gemeente.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

Medewerkers kunnen sinds 1 januari 2022 op basis van de CAO bovenwettelijke verlofuren sparen. Met dit 'verlofsparen' kunnen medewerkers passend bij hun levensfase hun bovenwettelijke verlofuren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning en het gemeentelijke vitaliteitsbeeld. De uren die zijn gespaard onder het verlofsparen kunnen niet verjaren. Gemeenten dienen volgens de commissie BBV een voorziening te vormen voor alle categorieën bovenwettelijke verlofuren die in artikel 6.3 lid 3 van de CAO gemeenten zijn benoemd.

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Eventuele van verkregen specifieke investeringsbijdragen worden in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag (artikel 62 lid 2 BBV). Hierbij dient de verkregen bijdrage als bate te worden verantwoord.

Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd indien aan de volgende vereisten is voldaan:

- Er is sprake van een investering door een derde.
- De investering draagt bij aan de publieke taak.
- De derde heeft zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren op een wijze zoals is overeengekomen.
- De bijdrage kan door de gemeente worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Op de geactiveerde bijdragen aan activa in eigendom van derden wordt afgeschreven, waarbij de afschrijvingsduur maximaal gelijk is aan de verwachte gebruiksduur van de activa waarvoor de bijdrage aan derden wordt verstrekt.

Materiële vaste activa

Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend, inclusief de direct te relateren salariskosten. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend.

Investeringen met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven. De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Gronden en terreinen	n.v.t.
Woonruimten en bedrijfsgebouwen	15-50
Vervoermiddelen	6-15
Machines, apparaten en installaties	5-20
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken, waaronder:	
• Inventarissen	5-10
• Automatisering	
• Software	5

Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven
Wanneer investeringen grotendeels of meer worden gedaan voor riolering, het inzamelen van huishoudelijk afval of andere alsook voor rechten die op grond van art. 229 lid 1 a en b Gemeentewet worden geheven, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie: de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut
Investeringen met een maatschappelijk nut worden, evenals investeringen met een economisch nut, geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven. De verplichting om alle investeringen te activeren volgens de nieuwe methode geldt alleen voor investeringen die vanaf het begrotingsjaar 2017 worden gedaan.

In erfpacht uitgegeven gronden
Voor in erfpacht uitgegeven gronden geldt de uitgifteprijs van eerste uitgifte als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde. Eventuele afkoopsommen voor voortdurende contracten zijn verwerkt onder de langlopende schulden en vervallen naar rato van afkoopperiode vrij ten gunste van het resultaat.

Financiële vaste activa
Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn
– tenzij hierna anders is vermeld – opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering gelukkig niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs.

Van een deelneming is krachtens artikel 1 lid d BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Vlottende activa
Voorraden
Grond- en hulpstoffen
Grond- en hulpstoffen zijn opgenomen tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Wanneer de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, wordt afgewaardeerd naar deze lagere marktwaarde.

Onderhanden werk, gronden in exploitatie
Het startpunt van een grondexploitatie is het raadsbesluit met de vaststelling van het complex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de grondexploitatie geopend en kunnen vervaardigingskosten worden geactiveerd. De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde.
De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken) limitatief opgesomd in de kostensoortenlijst zoals opgenomen in artikel 6.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: baten en lasten – en het daaruit vloeiende resultaat – moeten worden toegerekend aan de periode waarin deze zijn gerealiseerd. Bij meerjarige projecten betekent dit dat (de verwachte) winst niet pas aan het eind van het project als gerealiseerd moet worden beschouwd, maar gedurende de looptijd van het project tot stand komt en ook als zodanig moet worden verantwoord. Het verantwoorden van tussentijdse winst is daarmee geen keuze maar een verplichting die voortvloeit uit het realisatiebeginsel. Bij het bepalen van de tussentijdse winst is het wel noodzakelijk de nodige voorzichtigheid te betrachten. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid en dient er winst te worden genomen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat.
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht.
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht. Indien er sprake is van winst, wordt deze berekend op basis van de eindwaarde van het project, conform de notitie 'grondbeleid in begroting en jaarstukken (2019)' van de commissie BBV. Als de berekening van de tussentijdse winstneming volgens de percentage of completion methode ertoe leidt dat in eerdere jaren te veel winst is genomen, dan neemt de gemeente de eerder te veel genomen winst terug. Subsidiebaten en de daarbij behorende subsidiabele kosten bij grondexploitaties maken geen onderdeel uit van de tussentijdse winstneming en worden verantwoord op het moment dat de subsidie volgens de subsidievoorwaarden is gerealiseerd

Gereed product en handelsgoederen
Gerede producten worden gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs. Dat laatste doet zich vooral voor indien voorraden incourant worden. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
Vorderingen
Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De debiteuren sociale zaken en belastingdebiteuren worden dynamisch bepaald. De algemene debiteuren daarentegen worden statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten
Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Voorzieningen
Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd. De onderhoudsegalisatievoorzieningen zijn gebaseerd op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen. Daarbij wordt rekening gehouden met de kwaliteitseisen die daarvoor zijn geformuleerd. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen, die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid nader uiteengezet. In geval van achterstallig onderhoud, waarbij sprake is van kapitaalvernietiging en/of onveilige situaties, wordt er op basis van artikel 44 lid 1a BBV eveneens een voorziening gevormd.

Vaste schulden
Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva
De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen
Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

4.3.2 Toelichting op de balans per 31 december 2023

Activa
Vaste activa

Immateriële vaste activa

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Boek-waarde 31-12-2022	Her-rubricering	Inves-teringen	Des-inves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Afwaar-deringen	Boek-waarde 31-12-2023
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	0	0	251	0	0	0	0	251
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	6.448	-436	2.161	0	308	1.792	0	6073
Totaal	**6.448**	**-436**	**2.412**	**-**	**308**	**1.792**	**-**	**6.324**

Per saldo neemt de immateriële vaste activa af met € 124.000. Er vindt een herrubricering plaats van € 436.000 naar materiële vaste activa. Dit heeft betrekking op de openbare ruimte in de omgeving van het waterschapskantoor. De toename betreft in hoofdzaak investeringen. De belangrijkste investeringen zijn:

Investering (bedragen x € 1.000)	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2023	Cumulatief besteed t/m 2023
Revitalisatie Theater De Oranjerie	4.596	1.655	5.239
Vernieuwbouw Roercollege Schöndeln	1.013	506	506
Voorbereidingskrediet Roerdelta fase 3	850	251	251

Materiële vaste activa
Investeringen met een economisch nut
Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de investeringen met economisch nut in 2023:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Boek-waarde 31-12-2022	Her-rubri-cering	Inves-teringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Afwaar-deringen	Boek-waarde 31-12-2023	Voor-ziening	Balans-waarde 31-12-2023
Gronden en terreinen	11.604	-150	0	0	0	0	0	11.454	0	11.454
Woonruimten	110	0	0	0	3	0	0	107	0	107
Bedrijfsgebouwen	78.057	0	0	0	2.184	0	0	75.873	1.200	74.673
Grond-,weg- en water-bouwkundige werken	1.960	0	37	0	218	0	0	1.779	0	1.779
Vervoermiddelen	1393	0	22	0	181	0	0	1.234	0	1.234
Machines, apparaten en installaties	3.435	0	245	0	662	9	0	3.009	0	3.009
Ov materiële vaste activa	2.868	0	448	0	876	0	658	1.782	0	1.782
Totaal	**99.427**	**-150**	**752**	**0**	**4.124**	**9**	**658**	**95.238**	**1.200**	**94.038**

(Voor het pand Godsweerdersingel 10 is een voorziening van € 1,2 mln. getroffen.)*

De belangrijkste investeringen staan in het hierna opgenomen overzicht vermeld:

Investering (bedragen x € 1.000)	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2023	Cumulatief besteed t/m 2023
PVC sportvloer en potten Swalmen	96	56	56
WMO hulpmiddelen 2023	650	447	447
Vervanging Zoutstrooier	45	44	44

Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Boek-waarde 31-12-2022	Inves-teringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Afwaar-deringen	Boek-waarde 31-12-2023
Bedrijfsgebouwen	366	-	-	8	-	-	358
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	50.345	680	-	919	-	-	50.106
Vervoermiddelen	207	-	-	22	-	-	185
Overige materiële vaste activa	2.094	-	-	250	-	-	1.844
Totaal	**53.012**	**680**	**-**	**1.199**	**-**	**-**	**52.493**

De belangrijkste investeringen met economisch nut, waarvoor een heffing kan worden geheven zijn:

Investering (bedragen x € 1.000)	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2023	Cumulatief besteed t/m 2023
Riolering 2023	900	216	216
Riolering Heinsbergerweg	360	157	187

Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Boek-Waarde 31-12-2022	Her-rubricering	Inves-teringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Afwaar-deringen	Boek-waarde 31-12-2023
Gronden en terreinen	416		-	-	67	-	-	349
Grond-,weg- en water-bouwkundige werken	32.980	436	3.109	-	1.439	952	-	34.134
Totaal	**33.396**	**436**	**3.109**	**0**	**1.506**	**952**	**0**	**34.483**

De belangrijkste investeringen met maatschappelijk nut zijn:

Investering (bedragen x € 1.000)	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2023	Cumulatief besteed t/m 2023
Ontwikkeling Min. Bongaertsstraat	1.220	782	1.067
Fietspad Noorderplas	320	278	278
Sloop Peelveldlaan	175	152	182
Singelring fase 3 MN	674	225	482

Van de activa waarvan de bestemming verandert, wordt de actuele waarde van de nieuwe bestemming in de toelichting op de balans opgenomen. In 2022 hebben geen bestemmingswijzigingen plaatsgevonden.

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de Erfpacht weer

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Boek-waarde 31-12-2022	Inves-teringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Afwaar-deringen	Boek-waarde 31-12-2023
Erfpacht	214	-	-	-	-	-	214

Financiële vaste activa

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de financiële vaste activa weer gedurende het jaar 2023

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2022	Inves-teringen	Desinves-teringen	Afschrijving/ aflossingen	Afwaar-deringen	Boekwaarde 31-12-2023
Kapitaalverstrekkingen aan:						
Deelnemingen	1.191	-	-	-	-	1.191
Gemeenschappelijke regelingen	58	-	-	-	-	58
Totaal	**1.249**	**-**	**-**	**-**	**-**	**1.249**
Leningen u/g aan:						
Woningbouwcorporaties	306	-	-	44	-	262
Totaal	**306**	**-**	**-**	**44**	**-**	**262**
Overig						
Overige langlopende leningen	3.192	3.379	-	151	-	6.420
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	6	-	-	-	-	6
Totaal	**3.197**	**3.379**	**-**	**151**	**-**	**6.426**
Totaal	**4.752**	**3.379**	**-**	**195**	**-**	**7.937**

Vlottende activa

Voorraden

De post voorraden wordt onderscheiden in:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2022
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	3.599	3.622
Gereed product en handelsgoederen	442	361
Totaal	**4.041**	**3.983**

Onderhanden werk

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van het in exploitatie zijnde complex gedurende het jaar 2023

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Boek-waarde 31-12-2022	Inves-teringen	Op-brengsten	Winst uitname	Boek-waarde 31-12-2023	Voorziening verlieslatend complex	Balans-waarde 31-12-2023
Roerdelta fase 2	3.622	51	74	-	3.599	-	3.599
Totaal	**3.622**	**51**	**74**	**0**	**3.599**	**0**	**3.599**

De grootste kostenposten in 2023 hebben betrekking op (bedragen afgerond):

- Toegerekende rentekosten € 43

In 2023 is een bedrag van € 74 aan opbrengsten gerealiseerd (huuropbrengsten tijdelijk gebruik). De risico's zijn nader toegelicht in de paragraaf Grondbeleid en de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing in het jaarverslag.

Gereed product en handelsgoederen

De voorraden Gereed product zijn gewaardeerd tegen een totaalbedrag van € 442.000 (2022: € 361.000). De voorraden gereed product en handelsgoederen zijn enerzijds afgenomen in verband met verkoop van de gronden Schepen van Hertefeltstraat en anderzijds toegenomen door een herrubricering vanuit de Materiële Vaste Activa van de gronden Rijksweg Noord 74-76 te Swalmen.

Een specificatie is opgenomen in de paragraaf 7. Grondbeleid.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
Op basis van historische gegevens wordt voor de verschillende vorderingen het verwachte risico op oninbaarheid bepaald.
Op de algemene debiteuren en de debiteuren sociale zekerheidsregelingen vindt vervolgens een individuele toets op oninbaarheid plaats.
De post uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar wordt onderscheiden in:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2023	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-2023	Balanswaarde 31-12-2022
Vorderingen op openbare lichamen	16.288		16.288	18.738
Uitzettingen in de Rijksschatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	30.129		30.129	8.352
Overige vorderingen	11.278	3.911	7.367	7.370
Totaal	**57.695**	**3.911**	**53.784**	**34.460**

Uitzettingen in de Rijksschatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

Drempelbedrag
In principe dienen alle overtollige middelen in de schatkist te worden aangehouden. Er is echter een aantal uitzonderingen. Eén daarvan is het drempelbedrag. Dat is het minimumbedrag (afhankelijk van de omvang van de decentrale overheid) dat gemiddeld per kwartaal buiten de schatkist mag worden gehouden. Gemiddeld per kwartaal mag dit saldo niet meer zijn dan 2% van het begrotingstotaal. In onderstaande tabel staat het geldende drempelbedrag voor 2023:

Drempelbedrag schatkistbankkieren	
2023	4.367

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren
Het drempelbedrag is bedoeld om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen: niet elke laatste euro hoeft in de schatkist te worden aangehouden. In principe hoeven dus alleen de liquide middelen die boven het drempelbedrag uitgaan in de schatkist te worden aangehouden. In onderstaande tabel is te zien wat de benutting van het drempelbedrag schatkistbankieren gedurende de vier kwartalen 2022 is geweest. Hierin zijn de bankrekeningen van de BNG en Rabobank opgenomen.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1.000)					
		Verslagjaar			
(1)	**Drempelbedrag**	**4.367**			
		Kwartaal 1	**Kwartaal 2**	**Kwartaal 3**	**Kwartaal 4**
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**3.542**	**4.232**	**4.374**	**3.891**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	824	134	-	476
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	0	0	8	0
(1) Berekening drempelbedrag					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	218.329			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	218.329			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	0			
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.	Drempelbedrag	4.367			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	318.825	385.120	402.430	357.946
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	3.542	4.232	4.374	3.891

EMU saldo

(bedragen x € 1.000)			2023 Primair Begroting	2023 Realisatie
1	+	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan cq onttrekking uit reserves (zie BBV, art 17c)	3.855	20.095
2	-/-	Mutatie (im)materiële vaste activa	13.625	-3.746
3	+	Mutatie voorzieningen	1.091	-6.615
4	-/-	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	8	58
5	-/-	Verwacht boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im) materiële vaste activa	0	0
Berekend EMU-saldo			**-8.687**	**17.163**

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2022
Kassaldi	21	22
Banksaldi	4.264	2.958
Totaal	**4.285**	**2.980**

De liquide middelen nemen toe met € 1,3 mln. De gemeente Roermond beschikt over een kredietfaciliteit bij de BNG Bank ter hoogte van € 5,0 mln. Bij de Rabobank beschikt de gemeente over geen kredietfaciliteit. De liquide middelen staan vrij ter beschikking.

Overlopende activa

De post overlopende activa wordt onderscheiden in:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2022
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die onstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	1.815	7.641
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten lasten van volgende begrotingsjaren komen.	8.945	9.118
Totaal	**10.760**	**16.759**

De in de balans opgenomen van EU, Rijk en provincies nog te ontvangen voorschotbedragen die zijn ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Specifieke uitkering (bedragen x € 1.000)	Saldo 31-12-2022	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Boekwaarde 31-12-2023
Rijk				
Gem. hulp gedup. Toeslagenproblematiek	0	10	7	3
Bekostiging kwijtschelding gem.belastingen	8	0	6	2
Kwijtschelden publ. schulden szw dom	37	11	48	0
Opvang Ontheemden Oekraine	4.309	10.615	13.485	1.439
Opvang Asielzoekers	439	0	439	0
Schadevergoeding hoogwater	245	0	13	232
Totaal Rijk	**5.038**	**10.636**	**13.998**	**1.676**
Nederlands overheidslichaam				
Provinciale subsidie Vitale Stad	1.192	0	1.192	0
Project Social trial	0	50	0	50
Provinciale subsidie haalbaarheidsstudie fietsverbinding	25		0	25
Versterken centra,kernen,wijken KLC	645	1.990	2.571	64
WOP fase 3 Provincie	75		75	0
GOML N280	666		666	0
Totaal Nederlandse overheidslichamen	**2.603**	**2.040**	**4.504**	**139**
Totaal	**7.640**	**12.676**	**18.502**	**1.815**

De overige overlopende activa neemt toe met € 0,2 miljoen.

Recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969
Er bestaat voor de gemeente geen recht op verliescompensatie. De gemeente heeft sinds 2016 fiscale winsten behaald en daarover VPB voldaan.

Vaste passiva

Eigen vermogen

De post eigen vermogen wordt onderscheiden in:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2022
Reserves, gespecificeerd naar:		
• Algemene reserve	57.723	37.997
• Bestemmingsreserve	22.484	18.177
• Gerealiseerd resultaat	26.374	30.320
Totaal	**106.581**	**86.494**

Reserves

In het BBV worden reserves omschreven als vermogensbestanddelen die als Eigen Vermogen zijn aan te merken en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden zijn. De vaststelling van de noodzakelijke omvang van reserves is een zaak van de gemeenteraad.
Daarom worden reserves ook wel onderverdeeld in algemene en bestemmingsreserves. Zodra de raad aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve. Om die reden kunnen bestemmingsreserves naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Heeft een reserve geen bestemming dan wordt het een algemene reserve genoemd. Er wordt geen rente toegevoegd aan de reserves.
Het overzicht op de volgende pagina geeft het verloop weer van de reserves gedurende het jaar 2023.

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de reserves gedurende het jaar 2023:

Reserves	Doel reserve	Boek-waarde 31-12-2022	Toe-voeging	Ont-trekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermind. ter dekking van afschrij-vingen	Boek-waarde 31-12-2023	Toelichting
Algemene reserve		**37.997**	**8.227**	**18.821**	**30.320**	**0**	**57.723**	
Algemene reserve	De algemene reserve is een vrije reserve zonder specifiek bestedingsdoel. Deze reserve dient enerzijds als buffer voor risico's die nog niet financieel kunnen worden vertaald in de jaarrekening en anderzijds kan deze reserve ingezet worden voor beleidsmaatregelen	37.997	8.227	18.821	30.320	0	57.723	De storting in de algemene reserve zijn (afgerond): • Het rekeningsaldo 2022 ad. € 30,3 mln. Daarnaast zijn er middelen toegevoegd vanuit grondverkopen en het opschonen van claims. Onttrekkingen zijn: • Resultaatbestemming 2022 • Budgetoverheveling 1e turap
Bestemmingsreserves		**18.177**	**20.634**	**16.187**	**0**	**139**	**22.484**	
Cluster Wijkontwikkeling		**2.363**	**2.036**	**2.163**	**0**	**0**	**2.235**	
Wijkontwikkelings-plannen	Ingesteld ter financiering van de projecten voor de herstructurering Roermondse Veld/ Kemp-Kitskensberg/Heide	2.080	2.032	2.080	0	0	2.032	De mutaties hebben betrekking op Emmalaan, Campinalocatie en Groene Campagne
Wijkaanpak duurzaam verbinden Donderberg	Verbetering leefbaarheid, veiligheid en fysieke, sociale en economische structuur	238	0	34	0	0	204	Onttrekking heeft betrekking op Wijkontwikkelingsplan Donderberg
Knelpunten Swalmen	Uitvoering Centrumplan Swalmen	45	4	49	0	0	0	De mutaties hebben betrekking op het dorpsplan Swalmen
Cluster Sociaal Domein		**537**	**18**	**555**	**0**	**0**	**0**	
Egaliastiereserve 3D's	Het egaliseren van overschotten en tekorten voortvloeiend uit de bedrijfsvoering 3D	537	18	555	0	0	0	Toevoeging ad. € 17.927 t.b.v. negatieve claims. Onttrekking € 555.080 t.b.v. vrijval diverse claims.

Reserves	Doel reserve	Boek-waarde 31-12-2022	Toe-voeging	Ont-trekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermind. ter dekking van afschrij-vingen	Boek-waarde 31-12-2023	Toelichting
Cluster Rijksregelingen		**488**	**0**	**399**	**0**	**0**	**89**	
Decentralisatie uitkeringen circulaires	Het uitvoeren van gedecentraliseerde Rijksregelingen. De belangrijkste zijn: • Brede school, sport en cultuur • Provinciale taken VTH • Gezond in de stad • Peuterspeelzaalwerk	446	0	357	0	0	89	De belangrijkste uitgaven waren: • Provinciale taken VTH € 219.110 • Gezond in de stad € 54.400 • Brede school en Sport € 679 • Peuterspeelzaalwerk € 82.503
Maatschappelijke begeleiding status-houder	Reserve met als doel de integratie en participatie van statushouders te verbeteren. Deze middelen zijn bestemd voo het participatieverklaringstraject, re-integratie, scholing zorgkostne, etc.	42	0	42	0	0	0	Een onttrekking van € 41.827 t.b.v. begeleiding statushouders
Cluster Claims < 500.000		**956**	**14**	**389**	**0**	**0**	**581**	
Claims kleiner dan € 500.000	Reserve ter dekking van diverse claims < 500.000	956	14	389	0	0	581	Een toevoeging ad. € 13.500 t.b.v. structuurvisie. Onttrekking € 27.001 t.b.v. structuurvisie, € 120.000 voorziening VTH RUD, € 646 intensivering evenementenbeleid, € 29.500 Monumentenzorg en archeologie, € 2.400 Roermond Glasstad, € 1.150 procesmiddelen actief burgerschap, € 9.468 preventief armoedebeleid, € 6.900 Digit. collectie Joseph Cuypers, € 73.000 procesbegeleiding IHP, € 117.905 uitvoeringsprog. duurzaamheid, € 873 Inzet retail interventie team.
Cluster Sociaal Verbindend		**9**	**1**	**9**	**0**	**0**	**0**	
Sociaal Verbindend	Reserve ter dekking van uitvoering van prioriteiten uit het coalitieakkoord “Slagvaardig en spaarzaam, verantwoordelijk en verbindend”, onderdeel sociaal verbindend	9	1	9	0	0	0	Een toevoeging ad. € 659 Roermond Fonds. Een onttrekking van € 9.322 t.b.v. vrijval diverse claims.

Reserves	Doel reserve	Boek-waarde 31-12-2022	Toe-voeging	Ont-trekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermind. ter dekking van afschrij-vingen	Boek-waarde 31-12-2023	Toelichting
Cluster Economie		**872**	**722**	**898**	**0**	**0**	**696**	
Economisch Stimulerend	Reserve ter dekking van uivoering van prioriteiten uit het coalitieakkoord “Slagvaardig en spaarzaam, verantwoordelijk en verbindend”, onderdeel economisch stimulerend	304	0	304	0	0	0	Onttrekking ad. € 304.370 t.b.v. vrijval diverse claims.
Vitale Stad	Reserve ter dekking van verbeteringen en vitalisering van de binnenstad	568	172	594	0	0	146	Een toevoeging ad. € 26.356 compacte stad, € 145.513 fietsparkeren. Onttrekking ad. € 65.000 t.b.v. duurzaamheid, € 34.325 focus Hamstraat, € 51.923 t.b.v. monumenten, € 3.443 kwaliteitsimpuls pop- dancescene, € 31.899 t.b.v. stationsomgeving, € 42.718 t.b.v. programmasturing, € 147.260 fietsparkeren, € 217.388 vitale stad onvoorzien.
Kwaliteitsimpuls	Met deze stimuleringsregeling wordt een kwaliteitsimpuls gegeven aan de opgave ‘transformatie van binnenstad’. Helaas kampt de binnenstad van Roermond al jaren met structurele leegstand (op specifieke plekken) in het stadshart. Leegstaande panden zijn een doorn in het oog van de gemeente, ondernemers en bewoners. Ze dragen niet bij aan een aantrekkelijke binnenstad. Het zoeken naar nieuwe kansen of mogelijkheden voor transformatie van winkels naar andere functies zoals wonen, cultuur, werken of een maatschappelijke functie vormen een belangrijke opgave binnen de transformatie van de binnenstad	0	550	0	0	0	550	Een toevoeging ad. € 550.000 t.b.v. claim kwaliteitsimplus binnenstad.
Cluster Planontwikkeling		**1.400**	**518**	**0**	**0**	**0**	**1.918**	
	Deze reserve is gevormd tbv van de bovenwijkse voorzieningen van diverse grondexploitaties+	1.400	518	0	0	0	1.918	Een toevoeging ad. € 517.615 t.b.v. bovenwijkse voorzieningen

Reserves	Doel reserve	Boek-waarde 31-12-2022	Toe-voeging	Ont-trekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermind. ter dekking van afschrij-vingen	Boek-waarde 31-12-2023	Toelichting
Cluster Natuurontwikkeling		**255**	**0**	**8**	**0**	**0**	**247**	
Natuurontwikkeling Groen voor Groen	Dekking uitvoering projecten uit de Natuurvisie Oost-Roermond	81	0	8	0	0	73	Een onttrekking van € 6.880 vanwege uitvoering projecten Groenvisie. Een onttrekking van € 1.080 vanwege een meerjarenuitvoeringsprogramma Groen 2019-2020.
Bos- en natuurbeheer	Bij de vaststelling van het beheerplan Bos en Natuur-beheer is tevens de nieuwe beheerovereenkomst met Bosgroep Zuid Nederland vastgesteld. Onderdeel van deze vaststelling is de overheveling van de reserve Bos en Natuurbeheer van Bosgorep Zuid Nederland naar de gemeente Roermond. Conform het beheerplan zijn deze middelen bestemd en noodzakelijk om fluctuaties in het meerjarig beheer van Bos en Natuurgebieden op te vangen	175	0	0	0	0	175	Er zijn in 2023 geen mutaties geweest.
Cluster Bedrijfsvoering		**235**	**0**	**7**	**0**	**0**	**228**	
	Reserve voor de doorontwikkeling van de (digitale) dienstverlening en het Klant Contact Centrum (KCC) volgens landelijk programma Antwoord en overheidsprogramma Digitale overheid 2017	235	0	7	0	0	228	Een onttrekking van € 6.817 t.b.v. organisatorische ontwikkelingen

Reserves	Doel reserve	Boek-waarde 31-12-2022	Toe-voeging	Ont-trekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermind. ter dekking van afschrij-vingen	Boek-waarde 31-12-2023	Toelichting
Cluster Dekkingsreserve		**7.153**	**9.113**	**5.017**	**0**	**139**	**11.110**	
ECI	Reserve ter dekking van kapitaallasten van de investering in het gebouw en de kosten van de ECI herstart.	32	0	0	0	0	32	Er zijn in 2023 geen mutaties geweest.
Maatschappelijk nut	Reserve ter dekking van investeringen met een maatschappelijk nut. Met ingang van 2015 wordt er weer afgeschreven op investeringen met maatschappelijk nut. Het saldo van de reserve is bestemd voor de afronding van een 3-tal kredieten	2.149	0	2.149	0	0	0	Een onttrekking van € 1.993.668 voor de investering N280 en een onttrekking van € 155.688 t.b.v. reserve maatschappelijk nut.
Kapitaallasten investeringen	Reserve ter dekking van kapitaallasten van investeringen met een economisch nut (zoals gebouwen) en maatschappelijk nut (zoals wegen).	2.729	7.313	20	0	139	9.882	Ter dekking van de kapitaallasten van een 19-tal geactiveerde investeringen is € 139.382 ten gunste van de exploitatie gebracht.
Afwikkeling afsluiten grondexploitaties	Het afsluiten van grondexploitaties heeft tot gevolg dat rente, ambtelijke kosten en tijdelijk beheer niet meer kan worden toegerekend aan de grondexploitaties. Om te voorkomen dat hierdoor een tekort ontstaat in het begrotingssaldo 2016-2019 worden bijdragen uit deze reserve beschikbaar gesteld	25	0	25	0	0	0	Onttrekking van € 24.599 voor het tijdelijk beheer van gronden.
Coronafonds	Deze reserve is ingesteld om de effecten van de coronapandemie op te vangen	718	0	123	0	0	595	Onttrekking van € 123.413 vanwege gederfd inkomen.
	Dit fonds is ingericht om de gevolgen van de gestegen energieprijzen te verzachten	1.500	1.800	2.700	0	0	600	Een toevoeging ad. € 1.800.000 t.b.v. Fonds Energie-Armoede. Onttrekking ad. € 2.700.000 t.b.v. Fonds Energie-Armoede.
Cluster Budgetoverheveling		**3.909**	**2.154**	**3.629**	**0**	**0**	**2.434**	
Budgetoverheveling		3.909	2.154	3.629	0	0	2.434	De budgetoverheveling naar toekomstige jaren bedroeg in 2023 € 2,2 miljoen. In 2023 is € 3,6 miljoen van de budgetoverheveling ingezet.
Cluster Regionale Middelen		**0**	**6.059**	**3.112**	**0**	**0**	**2.947**	
Regionale middelen		0	6.059	3.112	0	0	2.947	Toevoeging t.b.v. arbeidsmarktregio. Onttrekking € 3.112.419 t.b.v. bestemmingsreserve arbeidsmarktregio.

Resultaatanalyse

In de begroting 2023 (na wijziging) was een voordelig resultaat geraamd van € 11,5 miljoen. Het gerealiseerde nog te bestemmen resultaat 2023 bedraagt afgerond € 26,4 miljoen voordelig.

In het jaarverslag wordt in het eerste hoofdstuk financiële analyse een samenvattend overzicht en analyse weergegeven van het resultaat 2023. Voor de analyse bij de gerealiseerde baten en lasten per programma wordt verwezen naar de toelichting per programma in het jaarverslag.

Voorzieningen

Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen (schulden) van de gemeente. Om die reden kunnen voorzieningen naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen.
Voorzieningen worden gevormd indien er sprake is van:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten.
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten.
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
- Bijdragen (spaarcomponent) aan toekomstige vervangingsinvesteringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing wordt geheven.
- Middelen verkregen van derden, die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen verkregen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

De vorming van een voorziening, dan wel een dotatie aan een reeds bestaande voorziening, is als een last in het betreffende boekjaar verantwoord. Alle aanwendingen aan voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en in het verslagjaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord.
Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Voor het bepalen van het "jaarlijks vergelijkbaar volume" is een tijdsperiode van vier jaar gehanteerd.
Rente toevoegingen aan voorzieningen zijn niet toegestaan.

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de voorzieningen gedurende het jaar 2023:

Voorzieningen (bedragen x € 1.000)	Doel voorzieningen	Boek-waarde 31-12-2022	Toevoe-ging	Vrijval	Aan-wending	Boek-waarde 31-12-2023	Toelichting
Verlof	Bekostiging van de opname van bovenwettelijke verlofuren.	2.483	1.156	0	0	3.639	Op basis van berekening van de totale waarde van de verlofuren per 31-12-2023 is een bedrag van afgerond € 1.156.000 toegevoegd.
Wethouders pensioenen	Bekostiging van de pensioenverplichtingen van gewezen wethouders die de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt.	2.233	0	0	217	2.016	De uitkering aan voormalig wethouders bedroeg in 2023 afgerond € 217.000.
Wethouders pensioenen (actieven)	Bekostiging van toekomstige pensioenverplichtingen van de huidige wethouders die hun pensioen-gerechtigde leeftijd nog niet hebben bereikt.	1.772	27	0	0	1.799	Op basis van actuariele berekening van Pro-ambt heeft er een toevoeging plaats gevonden van afgerond € 27.000.
Wachtgeld Wethouders	In lijn met de notitie arbeidskosten gerelateerde verpichtingen van de commissie BBV is een voorziening voor wachtgelduitkeringen voormalige wethouders gevormd.	213	0	0	146	67	In 2023 is afgerond € 146.000 aangewend ter bekostinging van wachtgelden.
Vaststellings-overeenkomsten Personeel	Tengevolge van een aantal vaststellingsovereenkomst personeel die gesloten zijn bij beeïndiging van hun arbeidsovereenkomst is deze voorziening gevormd.	179	225	0	285	119	Ter dekking van de verplichtingen voortvloeiend uit vaststellingsovereenkomsten is in 2023 een bedrag van afgerond € 225.000 toegevoegd. Daarnaast is op grond van vaststellingsovereenkomsten een bedrag van afgerond € 285.000 aangewend.
Sportparklaan	Per 1 januari 2016 hebben wijzigingen in het BBV plaatsgevonden en zijn de grondexploitaties opgeschoond. De grondexploitatie Bedrijventerrein Reubenberg is per 31 december 2015 afgesloten. De nog resterende kosten zijn voorzien: het afronden infra bij de kavels (aanleg inrit)en de kosten van OML voor de begeleiding van de verkoop.	14	0	0	0	14	Er zijn in 2023 geen mutaties geweest.
Bob Boumanstraat	De grondexploitatie Bob Boumanstraat is per 31 december 2015 afgesloten, omdat de met de ontwikkelaar overeengekomen exploitatiebijdragen zijn afgerekend. Er is een voorziening getroffen voor de nog resterende kosten, bestaande uit de in de voor dit project gesloten realiseringsovereenkomst opgenomen gemeentelijke bijdrage aan de nieuwe ontsluiting voor deze locatie. Uitbetaling daarvan zal plaatsvinden gelijktijdig met de oplevering van de openbare ruimte.	4	0	0	0	4	Er zijn in 2023 geen mutaties geweest.

Voorzieningen (bedragen x € 1.000)	Doel voorzieningen	Boek-waarde 31-12-2022	Toevoe-ging	Vrijval	Aan-wending	Boek-waarde 31-12-2023	Toelichting
Ooldervestе	Per 1 januari 2016 hebben wijzigingen in het BBV plaatsgevonden en zijn de grondexploitaties opgeschoond. De grondexploitatie Ooldervestе is per 31 december 2015 afgesloten. De nog resterende kosten zijn voorzien: de onteigeningsvergoeding en de bijdrage openbare ruimte.	43	0	0	0	43	Er zijn in 2023 geen mutaties geweest.
Voorziening RVU	De voorziening regeling vervroegde uittreding heeft als doel te voorzien in één of meerdere uitkeringen of verstrekkingen ter overbrugging van de tijd tot pensioeningangsdatum of AOW.	0	306	0	14	292	In 2023 is deze voorziening gevormd en is in een bedrag toegevoegd van afgerond € 306.000. Daarnaast is aan deelnemers aan de RVU regeling een bedrag betaald van afgerond € 14.000.
Voor verplichtingen, verliezen en risico's		**6.941**	**1.714**	**0**	**662**	**7.993**	
Onderhouds-voorziening Gebouwen	Deze voorziening voorziet in de dekking van het groot onderhoud van de gemeentelijke gebouwen.	8.302	1.319	8.583	1.038	0	In 2023 is een bedrag van afgerond € 1.319.000 toegevoegd. De uitgaven van afgerond € 1.038.000 hebben onder andere betrekking op: Sporthal Jo Gerris, Cuypershuis, Groenhuis, Gemeentehuis, Kapel in 't Zand, ECI en advieskosten. Het resterende bedrag per 31-12-2023 is vrijgevallen ten gunste van de exploitatie.
Onderhoud Oppervlaktewateren	Deze voorziening voorziet in de dekking van groot onderhoud voor haven en waterpartijen.	565	447	0	702	310	De toevoeging bestaat uit een dotatie vanuit de exploitatie. De aanwending in 2023 heeft voornamelijk betrekking op het baggeren van vijvers. (€ 578.000) en het baggeren van de havens (€ 92.000)
Onderhoud zbb sport	Deze voorziening voorziet in de dekking van het groot onderhoud van de gemeentelijke sportaccommodaties.	0	721	709	12	0	In 2023 is vanuit de exploitatie een bedrag toegevoegd van afgerond € 721.000. Na aanwending van een bedrag van afgerond € 12.000, is per 31-12-2023 het resterende saldo vrijgevallen
Ter egalisatie van kosten		**8.867**	**2.487**	**9.292**	**1.752**	**310**	

Voorzieningen (bedragen x € 1.000)	Doel voorzieningen	Boek-waarde 31-12-2022	Toevoe-ging	Vrijval	Aan-wending	Boek-waarde 31-12-2023	Toelichting
Probleemjongeren (legaat)	De voorziening is gevormd door een legaat van mw. Marx-Basnizki (overleden 3-10-1993) onder voorwaarde dat de rente jaarlijks wordt besteed ten behoeve van de probleemjeugd van alle gezindten van de gemeente Roermond.	91	0	0	0	91	Er zijn in 2023 geen mutaties geweest.
Vervanging Riolering	Voorziening tariefegalisatie exploitatieverliezen riolering.	2.376	553	0	0	2.929	In 2023 is een bedrag van € 553,000 toegevoegd.
Afvalverwijdering en verwerking	Deze voorziening heeft tot doel tariefegalisatie exploitatieverliezen afvalverwijdering en -verwerking.	20	337	0	0	357	In 2023 is een bedrag van € 337.000 toegevoegd.
Voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is		**2.487**	**890**	**0**	**0**	**3.377**	
Totaal		**18.295**	**5.091**	**9.292**	**2.414**	**11.680**	

Vaste schulden, met een rente-typische looptijd langer dan één jaar

De vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde (hoofdsom) verminderd met het totaal van de gedane aflossingen.

De vaste schulden hebben een rente-typische looptijd van één jaar of langer. In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden over het jaar 2023.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2022	Vermeer-deringen	Aflossingen	Boekwaarde 31-12-2023
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	95.947	2.300	10.312	87.935
Totaal	**95.947**	**2.300**	**10.312**	**87.935**

De totale rentelast voor het jaar 2023 met betrekking tot de vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar bedraagt € 1.566 (2022: € 1.702). De werkelijke rentelasten zijn ten opzichte van 2022 gedaald met € 136. In 2023 is één nieuwe lening aangetrokken voor een bedrag van €2,3 mln.

Vlottende passiva

Netto vlottende schulden met een rente-typische looptijd korter dan één jaar

De netto-vlottende schulden met een rente-typische looptijd korter dan één jaar zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. De post netto-vlottende schulden wordt onderscheiden in:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2022
Overige schulden	6.684	4.212
Totaal	**6.684**	**4.212**

Voor een gedetailleerde toelichting wordt verwezen naar de paragraaf financiering in het jaarverslag. De toename van € 2,5 mln. bij de overige schulden is van uiteenlopende aard, maar wordt in hoofdzaak veroorzaakt door een hoger openstaand saldo crediteuren.

Overlopende passiva

De post overlopende passiva wordt onderscheiden in:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2022
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingenvan vergelijkbaar volume.	20.605	22.624
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van de volgende begrotingsjaren komen.	760	638
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	34.114	26.027
Totaal	**55.479**	**49.289**

De overlopende passiva nemen toe met afgerond € 4,8 mln., grotendeels als gevolg van ontvangen subsidiegelden: start bouwimpuls (€2,7 mln.), lokale aanpak isolatie (€1,8 mln.) en randvoorwaardelijke functies jeugdhulp (€1,8 mln.).

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de van EU, Rijk en provincies ontvangen voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen over het jaar 2023.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2022	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen of terugbetalingen	Boekwaarde 31-12-2023
Rijk				
Camerabewaking Roerstreek	107	-	-	107
Onderwijsachterstandenbeleid	923	2.548	2.542	929
Scholingsfonds werkloze werkzoekenden	47	-	47	-
Begeleiden van ex-gedetineerden	86	25	25	86
Lokaal sportakkoord en leefstijlinterventies	61	2	1	62
Proeftuin aardgasvrije wijken	4.884	-	14	4.870
Gem. hulp gedup. Toeslagenproblematiek	5	-	5	-
Stimuleringsmaatregelen Verkeersveiligheid	140	-	-	140
Vergroot je kansen	842	55	447	450
Subsidie Volwasseneducatie	259	1.094	937	416
Subsidie vastgoed transitie jeugdzorg +	4.096	-	15	4.081
Subsidie expertisecentra jeugdhulp	521	-	-	521
Doorontwikkeling expertise centra jeugdhulp	2.984	-	507	2.477
Vergroten acute jeugdGGZ	226	-	104	122
SUVIS binnenklimaat Onderwijshuisvesting	870	-	149	721
Milieuvoorzieningen Vastgoed	4.269	-	730	3.539
Uitvoering inburgering	291	670	387	574
Covid gerelateerde onderwijsvertragingen	860	616	817	659
Restauratie Joodse begraafplaats	20	-	19	1
RMC aanvullende middelen 2021	-	-	-	-
Stimulering Sport 2021	260	-	260	-
Tijdelijke ondersteuning toezicht en handhaving	151	-	151	-
TOZO	31	-	31	-
Aanpak energiearmoede	1.718	755	493	1.980
Onderwijsroute	-	53	17	36
PRO VSO	2	404	252	153
Ondersteuning en handhaving CTB 2022	65	-	65	-
Samen staan we sterk	-	1.867	792	1.075
Stimulering Sport 2022	12	-	12	-
Verkeersveiligheidsmaatr. 2022-2023	240	-	1	239
Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden	225	225	450	-
Randvoorwaardelijke functies jeugdhulp	-	1.805	-	1.805
Spuk Breed (2023-2026) GALA regeling	-	1.188	1.045	143
Domeinoverstijgend samenwerken	-	316	300	16
Tijdelijke regeling CDOKE	-	1.063	111	952
Voorschoolse educatie ontheemde peuters	-	63	-	63

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2021	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen of terugbetalingen	Boekwaarde 31-12-2022
Meerkosten Energie Openbare Zwembaden	-	705	519	186
Huisvesting grote gezinnen vergunninghouders	-	50	8	42
Lokale bibliotheekvoorzieningen	-	440	-	440
Blijven ontwikkelen in de arbeidsmarkt	-	419	-	419
Lokale Aanpak Isolatie	-	1.786	-	1.786
Startbouwimpuls	-	2.727	-	2.727
Stimulering sport 2023	-	216	175	41
Totaal Rijk	**24.195**	**19.092**	**11.428**	**31.858**
Nederlands overheidslichaam				
Regionaal meld- en coördinatiepunt (RMC)	184	344	457	70
V&J-gelden Veiligheidshuis	185	224	239	170
Subsidie gebiedsontwikkeling Swalmen	232	-	135	97
Bijdragen SML	194	-	12	182
Subsidie provincie dorpsplan Swalmen	133	-	-	133
Provinciale subsidie VHH	25	-	-	25
Versterkingsgelden lokale aanpak Preventie	59	-	-	59
Jongeren op gezond gewicht	4	-	-	4
WOP Donderberg fase 2	525	-	-	525
Roermond Bereikbaar	116	-	73	43
Subsidie transformatie sociaal Domein	32	-	-	32
Meedoen Roermond Cultuur	4	-	4	-
Meedoen Roermond Sport	2	-	2	-
SHAReuregio	2	-	2	-
Aanplant Bomen in Limburg	50	-	-	50
Metamorfoze	85	78	66	97
Versnellen woningbouw	-	-	-	-
WOP fase 3	-	150	109	41
GOML N280	-	334	-	334
Slim energienet Roermond	-	59	14	45
Grip op onbegrip	-	16	15	1
Midden-Limburg uitvoeringsplan 2023	-	652	382	270
Provinciale subsidie inrichting Bibliotheek	-	45	-	45
		204	171	33
Totaal Nederlandse overheidslichamen	**1.832**	**2.106**	**1.681**	**2.256**
Totaal	**26.027**	**21.198**	**13.109**	**34.114**

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Overige niet in de balans opgenomen rechten

De gemeente voert een faciliterend grondbeleid. In dat kader worden grondexploitatieovereenkomsten gesloten met marktpartijen die de projecten voor eigen rekening en risico realiseren. In deze overeenkomsten worden afspraken vastgelegd over exploitatiebijdragen. Deze bijdragen hebben met name betrekking op bijdragen ambtelijke kosten en bijdragen bovenwijkse voorzieningen, kosten die op het moment dat ze worden overeengekomen nog moeten worden gemaakt. Hierdoor is sprake van verhaalbare kosten die nog niet zijn gerealiseerd en worden daarom als een 'niet in de balans opgenomen recht' in de administratie opgenomen. In paragraaf grondbeleid wordt weergegeven om welke rechten het gaat.

Er is een schadeclaim ingediend namens Yin Yang Exploitatie BV en Vocu BV in verband met de schade die zij stellen te hebben geleden door de feitelijke sluiting van Yin Yang op 25 februari 2019. Deze schadeclaim zal mogelijk leiden tot een schadeprocedure bij het Gerechtshof. De inschatting van de door de gemeente/verzekeraar ingeschakelde advocaat is dat een uit te keren vergoeding in verband met de schadeclaim de dekking van de verzekering zeker niet zal overstijgen en derhalve geen extra kosten voor de gemeente zal meebrengen.

Aan natuurlijke en rechtspersonen verstrekte borgstellingen of garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	31-12-2022	31-12-2023
Via WSW gewaarborgde geldleningen:		
ten behoeve van woningcorporaties	480.210	500.472
ten behoeve van overige	0	0
Door de gemeente afgegeven garanties		
Bankgaranties	0	0
Onderhandse borgstellingen	2.493	2.336
Totaal	**482.703**	**502.808**

Overige niet in de balans opgenomen verplichtingen

Overeenkomsten

Op grond van artikel 53 BBV worden in de toelichting bij de balans opgenomen de niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen waaraan de gemeente voor toekomstige jaren is gebonden.

Meerjarige verplichtingen en contracten

De gemeente Roermond heeft meerjarige verplichtingen met externe partijen en heeft hiervoor contracten afgesloten. In onderstaand overzicht zijn deze verplichtingen en contracten opgenomen. In dit overzicht zijn alleen de verplichtingen en contracten opgenomen die gelijk of groter zijn dan de grenzen die gehanteerd worden voor Europese aanbestedingen.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Huidig jaarbedrag	Restant contractomvang
Contracten	14.545	80.648
Totaal	**14.545**	**80.648**

Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen
Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. Deze personele lasten worden verantwoord in het jaar waarin de uitbetaling plaatsvindt.

Derivaten
De gemeente Roermond heeft in 2023 geen gebruik gemaakt van financiële derivaten

Eigen bijdrage op grond van de Wmo
Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de Wmo een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacy redenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid van de eigen bijdragen op grond van de Wmo geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen.

Gebeurtenissen na balansdatum
Alle ten tijde van het opmaken van de jaarrekening beschikbare informatie omtrent de feitelijke situatie per balansdatum is bij het opmaken van de jaarrekening in aanmerking genomen en verwerkt.

4.3.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2023

Algemeen
Hierna wordt een toelichting gegeven op diverse aspecten van het overzicht van baten en lasten.
Achtereenvolgens zal ingegaan worden op:

a. een analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de jaarstukken;
b. een overzicht van de aanwending van het bedrag voor onvoorzien;
c. een overzicht van de incidentele baten en lasten per programma;
d. een overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves;
e. informatie in het kader van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT);
f. fiscale positie vennootschapsbelasting.

a) Analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de jaarstukken

Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening wordt vastgesteld met inachtneming van hetgeen omtrent de financiële positie op de balansdatum is gebleken tussen het moment van opmaken van de jaarstukken en het tijdstip van vaststelling daarvan, voor zover deze aanvullende informatie onontbeerlijk is voor het bedoelde inzicht.

Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Voor een nadere specificatie van het gerealiseerde, nog te bestemmen resultaat ter hoogte van afgerond € 26,4 miljoen wordt verwezen naar de financiële positie en de analyse van afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de realisatie per programma, dat is opgenomen in de toelichting per programma in het jaarverslag. Het jaarverslag maakt onderdeel uit van de jaarstukken.
In het raadsvoorstel ter vaststelling van de jaarrekening wordt aan u voorgesteld het resultaat toe te voegen aan de algemene reserve. Tevens wordt een voorstel voor bestemming van dit resultaat gedaan.

Programma (bedragen x € 1.000)	Lasten / baten	Product	Primaire begroting 2023	Begrotings-wijziging 2023	Bijgestelde begroting 2023	Realisatie 2023	Verschil
D-11 Overzicht 1: Algemene Dekkings-middelen	Lasten	D-1110 Algemene belastingopbrengsten	603	300	903	949	-46
		D-1120 Treasury	236	-106	130	1.061	-930
		D-1130 Algemene en ov uitkering gemeentefonds	11	-11	0	0	0
		D-1140 Overige algemene baten en lasten	-107	106	-1	50	-52
	Lasten		**742**	**289**	**1.032**	**2.060**	**-1.028**
	Baten	D-1110 Algemene belastingopbrengsten	-18.366	774	-17.591	-17.831	240
		D-1120 Treasury	-463	-190	-653	-1.509	855
		D-1130 Algemene en ov uitkering gemeentefonds	-136.660	-8.874	-145.535	-149.646	4.112
		D-1140 Overige algemene baten en lasten	0	0	0	-22	22
	Baten		**-155.489**	**-8.291**	**-163.779**	**-169.009**	**5.230**
	Resultaat voor bestemming		**-154.746**	**-8.001**	**-162.748**	**-166.949**	**4.202**
	Storting in reserves	D-1140 Overige algemene baten en lasten	0	8.432	8.432	8.432	0
	Storting in reserves		**0**	**8.432**	**8.432**	**8.432**	**0**
	Ont-trekking uit reserves	D-1140 Overige algemene baten en lasten	0	-8.432	-8.432	-8.432	0
	Onttrekking uit reserves		**0**	**-8.432**	**-8.432**	**-8.432**	**0**
	Mutatie reserve (F980)		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal			**-154.746**	**-8.001**	**-162.748**	**-166.949**	**4.202**

Programma (bedragen x € 1.000)	Lasten / baten	Product	Primaire begroting 2023	Begrotings-wijziging 2023	Bijgestelde begroting 2023	Realisatie 2023	Verschil
D-12 Overzicht 2: kosten van overhead	Lasten	D-1210 Kosten van overhead	29.784	794	30.577	30.817	-239
	Lasten		**29.784**	**794**	**30.577**	**30.817**	**-239**
	Baten	D-1210 Kosten van overhead	-495	-40	-535	-446	-90
	Baten		**-495**	**-40**	**-535**	**-446**	**-90**
	Resultaat voor bestemming		**29.288**	**754**	**30.042**	**30.371**	**-329**
	Storting in reserves	D-1210 Kosten van overhead	0	237	237	237	0
	Storting in reserves		**0**	**237**	**237**	**237**	**0**
	Ont-trekking uit reserves	D-1210 Kosten van overhead	0	-473	-473	-473	0
	Onttrekking uit reserves		**0**	**-473**	**-473**	**-473**	**0**
	Mutatie reserve (F980)		**0**	**-236**	**-236**	**-236**	**0**
Totaal			**29.288**	**518**	**29.806**	**30.135**	**-329**

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting van de programmaverantwoording.
In het document 'Hoofdlijnen vernieuwing BBV' is het uitgangspunt voor de definitie overhead vastgelegd. Deze definitie luidt als volgt: Overhead betreft alle kosten die samenhangen met sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Uitvloeisel hiervan is, dat kosten zoveel mogelijk direct worden toegerekend aan de betreffende taken/activiteiten. Dit betekent dat alle bedrijfskosten die direct verbonden zijn aan activiteiten/taken/producten die gericht zijn op de externe klant, op de betreffende taakvelden moeten worden verantwoord.
De overhead wordt centraal begroot en verantwoord op het overzicht overhead via taakveld 0.4 Overhead . De volgende uitgangspunten worden op grond van het BBV organisatie breed toegepast.

- Directe kosten zoveel mogelijk direct toerekenen aan de betreffende taakvelden.
- Ondersteunende taken zijn niet direct dienstbaar aan de externe klant of het externe product en behoren derhalve tot de overhead. Wanneer deze ondersteunende taken worden uitbesteed, behoren de uitbestedingskosten bedrijfsvoering tot de overhead (bijvoorbeeld uitbesteding salarisadministratie).
- Sturende taken vervult door hiërarchisch leidinggevenden behoren tot de overhead. De bijbehorende loonkosten worden volledig als overhead gezien.
- De positionering van een functie binnen de organisatie heeft geen invloed op de beoordeling of er sprake is van overhead.

Dit betekent concreet voor een aantal overheadposten het volgende:

- Huisvesting die wordt gerekend tot de overhead heeft betrekking op kantoorruimten. Dit zijn ruimten voor de uitvoering van de algemene taken van de eigen gemeentelijke organisatie. Niet onder kantoorruimten vallen huisvestingskosten die behoren tot een specifiek uitvoerende taak en daarmee tot een specifiek taakveld. Bijvoorbeeld; een sporthal, zwembad of brandweerkazerne. Werkplekken binnen dergelijke locaties worden tot het geheel gerekend en niet apart tot overhead.
- Personeel:
  - Loonkosten van functies die niet genoemd zijn in de definitie van overhead: bepaald is of deze loonkosten directe kosten zijn t.a.v. een bepaald taakveld. Dit betekent dat er activiteiten of taken worden uitgevoerd die behoren tot één of meerdere specifieke taakvelden. Is dit niet het geval, dan zal sprake zijn van overhead (denk bijvoorbeeld aan telefonistes).

- Kosten van (niet leidinggevende) medewerkers die zowel directe taken als ondersteunende taken uitvoeren, worden naar rato van (een ingeschatte) tijdsbesteding verdeeld over de taakvelden en overhead, waarbij de gemeente zelf de mate van detaillering bepaalt. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een maximum aantal taakvelden waar 1 fte over verdeeld wordt.
- Loonkosten van een afdelingshoofd vallen onder de definitie van overhead, want het betreft een leidinggevende in het primair proces. Het maakt voor deze toedeling niet uit of het afdelingshoofd uitvoerende taken verricht. Idem geldt voor de directiefuncties.

- Verzekeringskosten en opleidingsbudgetten personeel: Deze kosten vallen onder de categorie P&O/HRM en behoren tot overhead.
- ICT Kosten applicatiebeheerders en software voor een specifieke taak worden begroot en verantwoord op het betreffende taakveld. Bijvoorbeeld het belastingsysteem.
- De bijdrage(n) die verbonden partijen zoals Gemeenschappelijke Regelingen in rekening brengen bij gemeenten, worden verantwoord op het taakveld/de taakvelden waar de verbonden partij(en) werkzaam voor zijn. Dat sluit aan bij het gewijzigde BBV waarbij de beleidsdoelstellingen van verbonden partijen voortaan bij de programma's worden opgenomen, waarvoor een verbonden partij actief is.

Bij het bepalen van welke lasten onder overhead vallen zijn in de gemeente Roermond de volgende spelregels gehanteerd:

- Kosten en opbrengsten worden zo veel als mogelijk rechtstreeks toegerekend aan programma's en producten (voorschrift BBV)
- Bestaan werkzaamheden voor meer dan 50% van de tijd uit leidinggeven, dan worden de loonkosten van deze persoon voor 100% geteld als overhead. Hiërarchisch leidinggevenden behoren altijd voor 100% tot overhead.
- Bestaan werkzaamheden voor 50% of minder van de tijd uit werkzaamheden, niet zijnde uitvoering van leidinggevende taken, dan worden de loonkosten van deze persoon voor 100% als directe kosten aangemerkt.
- Een medewerker kan maximaal aan 3 taakvelden toegerekend worden. Als een medewerker aan meer dan 1 taakveld wordt toegerekend, wordt aangegeven voor welk percentage dat is
- o.b.v. een ingeschatte tijdsbesteding over de taakvelden en overhead.
- Opleidingskosten behoren voor 100% tot overhead.
- De personeels- en huisvestingskosten van de buitendienst worden rechtstreeks toegerekend aan de taakvelden op basis van personele inzet (fte) van de buitendienst aan de betreffende taakvelden (max. 7 taakvelden).

Programma (bedragen x € 1.000)	Lasten / baten	Product	Primaire begroting 2023	Begrotings-wijziging 2023	Bijgestelde begroting 2023	Realisatie 2023	Verschil
D-13 Overzicht 3: Heffing vennootsch. belasting	Lasten	D-1310 Overzicht 3: Heffing vennootsch.belast.	83	0	83	-10	93
	Lasten		**83**	**0**	**83**	**-10**	**93**
	Resultaat voor bestemming		**83**	**0**	**83**	**-10**	**93**
Totaal			**83**	**0**	**83**	**-10**	**93**

Voor een toelichting op de fiscale positie van de gemeente wordt verwezen naar onderdeel f. Fiscale positie vennootschapsbelasting 2023.

[1] *Overhead mag nog wel worden toegerekend aan grondexploitaties , investeringen en andere (subsidie)projecten en lokale heffingen.*

b) Overzicht van de aanwending van het bedrag voor onvoorzien

Programma (bedragen x € 1.000)	Lasten / baten	Product	Primaire begroting 2023	Begrotings-wijziging 2023	Bijgestelde begroting 2023	Realisatie 2023	Verschil
D-14 Overzicht 4: Onvoorziene uitgaven	Lasten	D-1410 Onvoorziene uitgaven	1	0	1	0	1
	Lasten		**1**	**0**	**1**	**0**	**1**
	Resultaat voor bestemming		**1**	**0**	**1**	**0**	**1**
Totaal			**1**	**0**	**1**	**0**	**1**

Conform artikel 8 BBV is de gemeente verplicht om een bedrag voor onvoorzien te ramen in haar begroting. In de (meerjaren-) begroting heeft Roermond ervoor gekozen om dit bedrag niet per programma, doch voor de begroting als geheel te ramen.
De geraamde post voor de gemeentelijke begroting is erg laag (€ 1.000), omdat gekozen is om de onvoorziene uitgaven integraal te verantwoorden en toe te lichten onder de programma's waar deze onvoorziene uitgaven betrekking op hebben. Dit bevordert de transparantie en leesbaarheid in de jaarverantwoording. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar overzicht 4 in het jaarverslag.

c) Overzicht van incidentele baten en lasten 2023

Begrotingsprogramma toelichting (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2023		
	Realisatie lasten	Realisatie baten	Saldo
Programma 1. Zorgzame gemeente			
Corona intensivering bijzondere bijstand en schuldenbeleid In 2023 zijn incidentele middelen geraamd vanuit de ontvangen coronamiddelen in 2021. Deze zijn middels budgetoverheveling (reserveonttrekking vanuit algemene reserve) opgenomen in de begroting als incidentele baat. Betreft incidentele inhuurkosten voor uitvoering intensivering bijzondere bijstand en schuldenbeleid.	91	-91	0
Eenmalige energietoeslag Betreft (uitvoerings)lasten voor het uitbetalen van de eenmalige energietoeslag. Dekking voor € 806.000 uit het Lokaal Fonds Energiearmoede (verruiming doelgroep tot 130%) en het overige vanuit het gemeentefonds.	5.551	-5.551	0
Bijzondere bijstand In 2023 zijn incidentele middelen beschikbaar gesteld vanuit het Lokaal Fonds Energiearmoede voor de beleidsregel individuele bijzondere bijstand energiekosten.	14	-14	0
	5.656	**-5.656**	**0**
Programma 2. Inclusieve samenleving			
Energiekosten verenigingen en maatschappelijke organisaties In 2023 zijn incidentele middelen beschikbaar gesteld vanuit het Lokaal Fonds Energiearmoede voor de beleidsregel tijdelijke tegemoetkoming energiekosten verenigingen en maatschappelijke organisaties.	73	-73	0
	73	**-73**	**0**
Programma 3. Goed onderwijs			
Geen incidentele lasten of baten > 50.000			
	0	**0**	**0**

Begrotingsprogramma toelichting (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2023		
	Realisatie lasten	Realisatie baten	Saldo
Programma 4. Kansen voor klimaat			
Onderzoek pilot duurzaamheid De uitvoeringsagenda Transitievisie Warmte wordt integraal opgepakt in het uitvoeringsprogramma Duurzaamheid 2024 en is daarmee in 2023 niet opgepakt.	0	-149	-149
Energiebesparende maatregelen lokale bedrijven n 2023 zijn incidentele middelen beschikbaar gesteld vanuit het Lokaal Fonds Energiearmoede voor de beleidsregel tijdelijke tegemoetkoming energiebesparende maatregelen lokale bedrijven.	78	-78	0
	78	**-227**	**-149**
Programma 5. Goede leefomgeving			
Geen incidentele lasten of baten > 50.000			
	0	**0**	**0**
Programma 6. Toekomstbestendige stad			
Gebiedsprofielen binnenstad en centrum Swalmen Betreft incidentele onderzoekskosten gebiedsprofielen binnenstad en centrum Swalmen. Dekking vanuit algemene reserve.	113	113	0
	113	**113**	**0**
Programma 7. Ruimte en wonen			
Grondexploitatie Roerdelta Dit betreft de grondexploitatie Roerdelta fase 2. Het totaal van de lasten en het totaal van de baten grondexploitatie dient in het overzicht van incidentele baten en lasten opgenomen te worden. De mutatie met de balanspost voorraden, is afzonderlijk opgenomen in het overzicht van incidentele baten en lasten.	51	-74	-23
Mutatie balanspost voorraden Met deze mutatie wordt het saldo € 0 gerealiseerd in de grondexploitatie. Deze wordt afzonderlijk opgenomen in het overzicht van incidentele baten en lasten.	23	0	23
Vrijval voorziening eigenaarsonderhoud Op advies van de accountant valt de voorziening groot onderhoud vrij. Er wordt voorgesteld om een bestemmingsreserve te vormen.		-8.582	-8.582
	74	**-8.656**	**-8.582**
Programma 8. Levendige stad			
Voorziening gebruikersonderhoud sportaccommodaties Op advies van de accountant valt de voorziening gebruikersonderhoud sportaccommodaties vrij. Er wordt voorgesteld om een bestemmingsreserve te vormen.	0	-709	-709
	0	**-709**	**-709**
Programma 9. Veilige stad			
Retail interventie team. Een samenwerking met het BIZ is contractueel vastgelegd t/m ultimo 2023 met een eenmalige verlengingsmogelijk tot uiterlijk ultimo 2024.	127	-40	87
	127	**-40**	**87**

Begrotingsprogramma toelichting (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2023		
	Realisatie lasten	Realisatie baten	Saldo
Programma 10. Moderne gemeente			
Tijdens de raadsvergadering is een motie aangenomen om per inwoner € 1 te doneren voor de hulpverlening aan de aardbeving in Turkije - Syrië en voor de natuurrampen in Libië en Marokko. Dekking vanuit algemene reserve.	180	-180	0
Op 22 november hebben niet reguliere Tweede Kamerverkiezingen plaatsgevonden, waarvoor incidentele middelen beschikbaar zijn gesteld.	157	-190	-33
Dit zijn incidentele lasten voor de visie dienstverlening. De middelen zijn ingezet voor de inhuur ten behoeve van diverse projecten onder het meerjarenplan Dienstverlening als onderdeel van het programma Informatiesamenleving. Dekking vanuit de algemene reserve.	55	-95	-40
	392	**-465**	**-73**
Overzicht algemene dekkingsmiddelen			
Geen incidentele lasten of baten > 50.000			
	0	**0**	**0**
Overzicht kosten van overhead			
In 2023 zijn er incidentele middelen uit de algemene reserve beschikbaar gesteld voor communicatie met onder andere de ontwikkeling van een nieuwe website. De eerste fase is afgerond en er dient allereerst een verdiepingsonderzoek plaats te vinden alvorens er gestart kan worden met de bouw (fase 2).	50	-100	-50
Betreft incidentele middelen voor de inhuur van een projectleider voor het opvolgen van de primaire aanbeveling van de rekenkamercommissie voor het opstellen van een nieuwe visie Dienstverlening. Dekking vanuit algemene reserve.	75	-75	0
	125	**-175**	**-50**
Overzicht onvoorzien			
Geen incidentele lasten of baten > 50.000			
	0	**0**	**0**
Overzicht VBP			
Geen incidentele lasten of baten > 50.000			
	0	**0**	**0**
Saldo incidentele lasten en baten (bedragen x € 1.000,-)	**6.638**	**-16.114**	**-9.476**

d) Overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Toevoeging reserves (bedragen x € 1.000)	Raming begrotingsjaar na wijziging	Waarvan structureel	Realisatie begrotingsjaar	Waarvan structureel
01 Zorgzame gemeente	9.892	-	9.892	-
02 Inclusieve samenleving	0	-	0	-
03 Goed Onderwijs	326	-	326	-
04 Kansen voor klimaat	150	-	150	-
05 Goede leefomgeving	1.842	-	1.842	-
06 Toekomstbestendige stad	888	53	888	53
07 Ruimte en wonen	6.862	-	6.862	-
08 Levendige stad	221	-	221	-
09 Veilige stad	7	-	7	-
10 Moderne gemeente	0	-	0	-
Algemene dekkingsmiddelen	8.432	-	8.432	-
Kosten van de overhead	237	-	237	-
Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting	-	-	-	-
Onvoorzien	-	-	-	-
Totaal toevoegingen	**28.857**	**53**	**28.857**	**53**

Onttrekking reserves (bedragen x € 1.000)	Raming begrotingsjaar na wijziging	Waarvan structureel	Realisatie begrotingsjaar	Waarvan structureel
01 Zorgzame gemeente	11.654	-	11.654	-
02 Inclusieve samenleving	1.176	-	1.176	-
03 Goed Onderwijs	523	-	523	-
04 Kansen voor klimaat	1.231	-	1.231	-
05 Goede leefomgeving	1.905	-	1.905	-
06 Toekomstbestendige stad	308	53	308	53
07 Ruimte en wonen	7.567	-	7.567	-
08 Levendige stad	1.395	-	1.395	-
09 Veilige stad	202	-	202	-
10 Moderne gemeente	275	-	275	-
Algemene dekkingsmiddelen	8.432	-	8.432	-
Kosten van de overhead	473	-	473	-
Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting	-	-	-	-
Onvoorzien	-	-	-	-
Totaal toevoegingen	**35.141**	**53**	**35.141**	**53**

e) Informatie in het kader van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

De WNT is van toepassing op gemeente Roermond. Het voor gemeente Roermond toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2023 € 223.000. (Algemeen bezoldigingsmaximum).

Gegevens 2023 bedragen x € 1,-	H.J.B. Vervuurt	S.C.J. Scheepers	R. Dragt
Functiegegevens	**Griffier**	**Waarnemend gemeentesecretaris**	**Waarnemend gemeentesecretaris**
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 t/m 31/12	01/01 t/m 30/06	01/07 t/m 20/08
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 114.569,31	€ 70.428,56	€ 15.128,29
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 18.943,80	€ 11.279,46	€ 2.863,63
Subtotaal	*€ 133.513,11*	*€ 81.708,02*	*€ 17.991,93*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 223.000	€ 110.583,56	€ 31.158,90
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	**€ 133.513,11**	**€ 81.708,02**	**€ 17.991.93**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2022 bedragen x € 1,-	H.J.B. Vervuurt	J.A.G.M. van Aaken
Functiegegevens	**Griffier**	**Voormalig gemeentesecretaris**
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 t/m 31/12	N.v.t.
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	N.v.t.
Dienstbetrekking?	ja	nee
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 110.110,68	€ 1.683,28
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 20.962,57	€ 0,00
Subtotaal	*€ 131.073,57*	€ 1683,28
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 216.000,00	€ 0,00
Bezoldiging	**€ 131.073,25**	**€ 1.683,28**

Gegevens 2023 (deel 2) bedragen x € 1,-	J. van Putten
Functiegegevens	**Gemeentesecretaris / Algemeen directeur**
Aanvang en einde functievervulling in 2023	21/08 t/m 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 51.414,88
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 8.175,43
Subtotaal	*€ 59.590,31*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 81.257,33
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	**€ 59.590,31**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

f) Fiscale positie vennootschapsbelasting 2023

Algemeen

Met ingang van 1 januari 2016 is de Wet modernisering vennootschapsbelastingplicht overheidsondernemingen ingevoerd en bestaat er voor de gemeente Roermond een vennootschapsbelastingplicht voor zover zij een onderneming drijft voor de vennootschapsbelasting.

Clusters

De activiteiten die de gemeente uitvoert en de objecten die zij beheert zijn allereerst zelfstandig getoetst aan de ondernemingscriteria. Alleen activiteiten die onlosmakelijk met andere activiteiten zijn verbonden, zijn in zogenaamde clusters ondergebracht. Per cluster heeft vervolgens opnieuw de ondernemingstoets plaatsgevonden en is vastgesteld of de gemeente Roermond al dan niet een onderneming drijft voor de vennootschapsbelasting.
Uit bovenstaande aanpak zijn de volgende activiteiten/clusters onderkend, die mogelijk tot een belastbaar resultaat voor de vennootschapsbelasting kunnen leiden:

- Parkeren,
- Afval,
- Faciliterende grondexploitaties,
- Actieve grondexploitaties en restkavels.

Tenslotte wijkt de Belastingdienst af op de door de gemeente ingediende aangiften Vennootschapsbelasting. De Belastingdienst is van mening dat bepaalde reclameactiviteiten van de gemeente zijn aan te merken als een duurzame organisatie van kapitaal en arbeid. De gemeente is het daar niet mee eens, maar zal voortaan deze activiteit meenemen in haar aangifte en vervolgens bezwaar maken tegen deze aangifte:

- Reclameactiviteiten.

Belastbaar bedrag en belasting boekjaar

De gemeentelijke jaarrekening 2023 dient tijdig (15 juli 2023) door de raad vastgesteld te worden. De fiscale jaarwinst van bovenstaande activiteiten/clusters dient gebaseerd te worden op fiscale grondslagen. Daartoe dient per cluster een fiscale vermogensvergelijking opgesteld te worden. Deze fiscale vermogensvergelijking bepaald de fiscale jaarwinst per activiteit/cluster door het fiscale vermogen per 31 december 2023 te verminderen met het fiscale vermogen per 1 januari 2023. Op 15 augustus 2023 is de definitieve aangifte Vennootschapsbelasting over het jaar 2018 ingediend. Na correctie van de (privaatrechtelijke) reclameactiviteiten bedraagt de belastbare winst € 102.082.

De gemeente Roermond heeft, net zoals andere gemeenten, tegen deze correctie bezwaar gemaakt. Met de Belastingdienst is overeengekomen dat dit bezwaar wordt aangehouden tot het moment dat in vergelijkbare procedures uitspraken zijn gedaan. Tot nu toe hebben de uitspraken in het voordeel van de Belastingdienst plaatsgevonden.
De (voorlopige) aangifte Vennootschapsbelasting 2021 is op 24 april 2023 ingediend. De (voorlopige) aangifte Vennootschapsbelasting 2022 zal dit jaar worden ingediend. Ook zal dit jaar de definitieve aangifte Vennootschapsbelasting 2019 worden ingediend.
Tussen de bedrijfseconomische waarderingsgrondslagen (BBV) en de fiscale waarderingsgrondslagen bestaan verschillen, die ten tijde van het opstellen van de jaarrekening nog niet volledig uitgekristalliseerd zijn, waardoor onderstaande bedragen zijn gebaseerd op een reële doch voorzichtige inschatting van de werkelijkheid. Dit betekent dat het belastbaar bedrag zoals berekend kan afwijken van het bedrag dat in de aangifte vennootschapsbelasting 2023 wordt opgenomen.
Met de Belastingdienst is in 2018 overeengekomen dat de havenactiviteiten enkel bestaan uit het heffen van havengelden en dat de gemeente geen aanvullende prestatie levert en niet in concurrentie treedt met ondernemingen, omdat dergelijke partijen geen (gemeentelijke) belastingen kunnen heffen. Dit betekent dat op de geclusterde activiteit ‘Industriële haven’ de overheidstakenvrijstelling van toepassing is, waardoor geen heffing van vennootschapsbelasting plaatsvindt.
Met de Belastingdienst is in 2019 een vaststellingsovereenkomst gesloten rondom de activiteiten m.b.t. huishoudelijk afval. Vastgesteld is dat de activiteit “het zich ontdoen van huishoudelijk afval tegen een positieve opbrengst” een belaste activiteit is in het kader van de vennootschapsbelasting. Jaarlijks zal 1,0% van de behaalde opbrengst als winst worden meegenomen in het fiscale resultaat. Deze overeenkomst is ingegaan op 1 januari 2016 en eindigt op 1 januari 2021. Middels een addendum op deze vaststellingsovereenkomst kunnen deze afspraken worden verlengd tot en met het jaar 2025. Met de Belastingdienst is in mei 2023 overeengekomen dat wanneer de gemeente Roermond handelt conform dit addendum er geen ondertekening van het addendum noodzakelijk is. De fiscale winst 2023 van het cluster afval is op basis van deze afspraken bepaald.
Onderstaand volgt een korte uiteenzetting per activiteit/cluster.

Parkeren

Wij achten het verdedigbaar om de activiteiten ‘straatparkeren’ en ‘parkeren achter de slagboom (parkeergarages)’ te clusteren, waarbij een vrijstelling geldt voor overheidstaken. Conform de parlementaire toelichting is straatparkeren een overheidstaak, waarmee niet in concurrentie wordt getreden. De gerechtelijke procedures rondom het zijn van ‘BTW-ondernemer’ voor straatparkeren heeft tot op heden niet geleid tot een wijziging. Toekomstige procedures zouden het standpunt van de Belastingdienst nog kunnen wijzigen. Na toepassing van de vrijstelling resteert voor de activiteit ‘parkeren achter de slagboom’ een fiscale winst.
Voor de vennootschapsbelasting over dit cluster nemen wij een fiscale winst mee ter hoogte van € 450.800.

Afval

Veel gemeenten in Nederland hebben te maken met de activiteit verkoop van recyclebaar restafval. Deze opbrengsten leiden tot een deelname in het economisch verkeer, waardoor deze activiteit, dan wel het hele cluster afval door de ondernemingspoort zou kunnen komen. Met de Belastingdienst zijn op 14 november 2019 de volgende afspraken gemaakt:

- de activiteit “de inzameling van huishoudelijk afval” betreft de uitvoering van de wettelijke inzameltaak die primair plaatsvindt met het oog op het belang van de samenleving. Er is dus geen sprake van een prestatie aan een individuele afnemer tegen een bepaalde prijs, waardoor sprake is van een onbelaste activiteit voor de vennootschapsbelasting.
- de activiteit “het zich ontdoen van huishoudelijk afval tegen een positieve opbrengst” betreft een belaste activiteit voor de vennootschapsbelasting, omdat met de verkoop van recyclebaar afval wordt deelgenomen aan het economisch verkeer. Aangezien het praktisch (bijna) niet mogelijk is om de in de belaste sfeer gecreëerde waarde te bepalen is overeengekomen om jaarlijks 1,0% van de behaalde opbrengst als winst mee te nemen in het fiscale resultaat (re-sale minus methode).
- doordat de gemeente handelt conform het addendum bij de vaststellingsovereenkomst inzake de belastingplicht voor de vennootschapsbelasting van afvalbedrijven gelden deze afspraken momenteel tot 1 januari 2026.

Voor de vennootschapsbelasting over dit cluster nemen wij een fiscale winst mee ter hoogte van € 4.500.

Faciliterende grondexploitaties

De gemeente voert een faciliterend grondbeleid, waarbij wordt uitgegaan van zelfrealisatie door marktpartijen. De Belastingdienst is van mening dat als gevolg van de grondtransacties, waarbij de gemeente als partij betrokken is, een soort hybride vorm ontstaat, een mengvorm van actieve en faciliterende grondexploitaties. Dit betekent dat de grondtransacties zodanig verband houden met de grondexploitatie, dat deze gronden daaraan toegerekend zouden moeten worden (vermogensbestanddeel behoord tot het fiscale ondernemingsvermogen). Wij

hebben in 2016 gesteld dat de waarde van de desbetreffende grondposities gelijk is aan de al bekende verkoopprijzen. Op de gronden waar nog geen verkoopprijs bekend was, zijn taxaties uitgevoerd. Deze waarden zijn als fiscale openingsbalans opgenomen. Per ultimo boekjaar resteert nog 1 kavel aan de Gerbergaweg met een maatschappelijke bestemming.

Actieve grondexploitaties

De gemeente Roermond heeft het beleid om geen actieve grondexploitaties meer uit te voeren. In 2019 is door de raad besloten om de grondexploitatie Roerdelta Fase 2 te openen, die een aantal kenmerken heeft van actief grondbeleid. Deze kenmerken zouden kunnen worden aangemerkt als bouwrijp maken. Wij gaan er van uit dat dit cluster in 2023 nog geen fiscale winst heeft behaald.

Reclameactiviteiten

De gemeente Roermond is overeenkomsten aangegaan voor enerzijds het beheren, onderhouden en exploiteren van abri's en reclamevitrines ten behoeve van openbaar vervoer, reclamedoeleinden en informatievoorziening op het grondgebied van de gemeente en anderzijds om verlichte en onverlichte reclameobjecten aan te brengen en aangebracht te houden aan op openbare gemeentegrond geplaatste lichtmasten en genereert daarmee jaarlijks opbrengsten. De Belastingdienst is van mening dat deze reclameactiviteiten zijn aan te merken als een duurzame organisatie van kapitaal en arbeid. De gemeente is van mening dat dit niet het geval is en dat geen sprake is van ondernemersactiviteiten. Mocht wel sprake zijn van ondernemersactiviteiten, dan is de gemeente van mening dat op de behaalde opbrengsten de overheidstakenvrijstelling van toepassing is. Landelijk worden hierover gerechtelijke procedures gevoerd. Zolang deze procedures nog onder de rechter zijn, zal de gemeente Roermond de reclameactiviteiten meenemen in het belastbaar bedrag. Na indiening van de aangifte Vennootschapsbelasting zal vervolgens elk jaar bezwaar worden gemaakt tegen deze aangifte voor wat betreft deze reclameactiviteiten.
Voor de vennootschapsbelasting over dit cluster nemen wij een fiscale winst mee ter hoogte van € 94.700.

Op basis van bovenstaande uitgangspunten is het belastbaar bedrag als volgt te berekenen:

Fiscaal resultaat	Bedragen in Euro
Parkeren	450.800
Afval	4.500
Faciliterende grondexploitaties (restkavels)	0
Actieve grondexploitaties	0
Reclame-activiteiten	94.700
Belastbaar bedrag	**550.500**

De belasting volgens het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening is als volgt te berekenen:

Berekening belastinglast	Bedragen in Euro
Vennootschapsbelasting 2023 over het belastbaar bedrag	128.300
Correctie vennootschapsbelasting 2018	- 53.954
Correctie vennootschapsbelasting 2019	- 62.708
Correctie vennootschapsbelasting 2021	- 21.726
Belastingen volgens het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	**- 10.088**

Balanspost vennootschapsbelasting
Mutaties gedurende het jaar:

Belastingjaar (bedragen in Euro)	Vordering per 1 januari 2023	Vennootschapsbelasting boekjaar	Betaald / ontvangen in 2022	Vordering per 31 december 2023
2017	95.607	0	- 95.607	0
2018	26.271	53.954	- 80.225	0
2019	0	62.708	37.500	100.208
2021	0	21.726	- 21.726	0
2022	7.841	0	0	7.841
2023	0	- 128.300	67.048	- 61.252
Totaal	**129.719**	**10.088**	**- 93.010**	**46.797**

Over de jaren 2016 t/m 2018 is door de Belastingdienst een definitieve aanslag opgelegd. In het voorjaar 2024 zal een verbeterde aangifte 2019 worden ingediend. Naar verwachting wordt over 2019 nog een bedrag van € 100.208 terug ontvangen. Voor de overige jaren heeft de Belastingdienst voorlopige aanslagen opgelegd.
Rondom de uitvoering van VPB-plicht bij overheidsondernemingen lopen al enige jaren in Nederland een aantal gerechtelijke procedures. Het is zaak om deze procedures en andere ontwikkelingen te volgen om waar nodig verbeterde aangiften Vennootschapsbelasting in te dienen. Mocht de Belastingdienst van mening zijn dat meer belasting verschuldigd is, dan is een rente ter hoogte van 10,0% (tot 31-12-2023: 8,0%) verschuldigd, lopende vanaf 1 juli van elk belastingjaar.
Voor het indienen van de aangifte vennootschapsbelasting 2021 en 2022 is door de Belastingdienst uitstel verleend.

4.3.4 Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid

Op 28 maart 2024 heeft uw Raad het controleprotocol 2023 vastgesteld. In het controleprotocol en het bijbehorende raadsvoorstel is verduidelijkt wanneer sprake is van is sprake van begrotingsonrechtmatigheden. Er is sprake van een begrotingsonrechtmatigheid als:

1A) het college van burgemeester en wethouders bij de realisatie van doelen en het realiseren van activiteiten door de gemeenteraad vastgestelde budgetten voor wat betreft de lasten per programma overschrijdt,
1B) het college van burgemeester en wethouders bij de realisatie de door de gemeenteraad vastgestelde budgetten voor de investeringsbudgetten overschrijdt,
2) toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves niet door de Raad zijn vastgesteld
3) bij onderschrijdingen van lasten of investeringsbudgetten en/of lagere of hogere baten dan begroot, de begroting niet tijdig is aangepast.

Onderstaande tabellen geven een overzicht van de afwijkingen van de lasten per programma en de investeringen met daarbij vermeld of deze onrechtmatig of rechtmatig zijn. Lastenoverschrijdingen zijn onrechtmatig, echter op basis van de Financiële verordening (artikel 5) zijn deze acceptabel indien ze in de jaarrekening worden opgenomen en toegelicht. De lastenoverschrijdingen zijn kort toegelicht. Voor een uitgebreidere toelichting verwijzen naar de verschillenanalyse per programma.
De overige afwijkingen (lastenonderschrijding en baten-over- en onderschrijding) zijn tijdig gemeld op basis van het vastgestelde beleid en derhalve rechtmatig.
Deze afwijkingen worden goed herkenbaar opgenomen in de verschillenanalyses behorende bij de programma's en van een volledige toelichting voorzien.

De bedragen uit onderstaande tabel per programma zijn getotaliseerd opgenomen in het overzicht behorende bij de rechtmatigheidsverantwoording onder "Bevindingen".

Analyse begrotingsafwijkingen* (bedragen x € 1.000)				
Programma	**Begrotings-afwijking lasten**	**Lasten-over-schrijding**	**Onrecht-matig**	**Toelichting**
01 Zorgzame gemeente	1.410	ja	1.410	De afwijking betreft grotendeels de uitkering van de eenmalige energietoeslag. De lastenoverschrijding is tijdig gemeld via de september- en decembercirculaire. De baten die hier tegenover staan, zijn beschikbaar gesteld bij de decembercirculaire en zijn opgenomen onder het overzicht algemene dekkingsmiddelen
02 Inclusieve samenleving	151	nee	-	
03 Goed Onderwijs	1.656	nee	-	
04 Kansen voor klimaat	1.595	ja	1.595	De afwijkingen betreffen de kosten (koop) van het zonnepanelenproject die gedekt worden door hogere baten (verkoop zonnepanelen op afbetaling)
05 Goede leefomgeving	1.298	ja	1.298	Hogere lasten worden veroorzaakt door afwijkingen in de gerealiseerde salarislasten en de toegerekende salariskosten aan projecten en door een hogere storting in de voorziening riolering en de voorziening afval.
06 Toekomstbestendige stad	470	nee	-	
07 Ruimte en wonen	1.303	nee	-	
08 Levendige stad	540	nee	-	
09 Veilige stad	195	ja	195	Hogere kosten door de aanvullende factuur FLO (functioneel leeftijd ontslag) van VLRN en hogere kosten bij het Zorg- en veiligheidshuis (ZVH). Deze kosten worden gedekt door hogere baten van het ZVH.
10 Moderne gemeente	76	nee	-	
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	1.028	ja	1.028	Hogere lasten veroorzaakt door de herrekening van de renteomslag
Overzicht kosten van overhead	239	ja	239	Hogere lasten betreft een hogere storting in de voorziening verlofsparen dan begroot
Overzicht vennootschapsbelasting	93	nee	-	
Overzicht onvoorzien	1	nee	-	
Totaal	**10.055**		**5.765**	

** Tabel is een analyse op programmaniveau. In de verschillenanalyse per programma zijn deze bedragen gedetailleerder per product toegelicht.*

Analyse begrotingsafwijkingen investeringen (bedragen x € 1.000)			
Investeringsbudget	**Lasten begroting 2023**	**Lasten realisatie 2023**	**Lastenoverschrijding**
72006 Vervanging openbare verlichting 2021	205	206	1
72007 Vervanging openbare verlichting 2022	178	189	11
70940 Boomprogramma 2021	219	226	7
70943 Boomprogramma 2022	100	110	10
77104 Sloop Peelveldlaan 60	175	182	7
75086 Aanpassingen polsstokhoogspringen	50	61	11
78301 Investeringssubsidie revitalisatie Oranjerie	4.596	5.239	643
75906 Vervanging cameratoezicht 2018	244	247	3
73511 Hardware 2023	65	65	-
Totaal	**5.832**	**6.525**	**693**

Bovenstaande tabel bevat de lastenoverschrijding per investering. De lastenoverschrijdingen op de investeringsbudgetten zijn onrechtmatig. Deze lastenoverschrijdingen zijn opgenomen in de investeringsrapportage 2023, welke de gemeenteraad heeft vastgesteld op 25 april 2024 en derhalve acceptabel.

De overige afwijkingen (lastenonderschrijding en baten-over- en onderschrijding) zijn tijdig gemeld op basis van het vastgestelde beleid en derhalve rechtmatig.

4.4

Verantwoordings-informatie over specifieke uitkeringen

4.4 Verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen

Specifieke uitkeringen van het Rijk worden verantwoord via Single Information and Single Audit (SiSa). De informatie hiervoor wordt in een speciale bijlage opgenomen, de SiSa-bijlage. In 2023 legt Roermond verantwoording af 38 specifieke uitkeringen. Per regeling wordt in de bijlage aangegeven:

- De afkorting voor de naam van het ministerie dat de specifieke uitkering verstrekt.
- Het nummer van de regeling, per specifiek uitkering kunnen meerdere regelingen bestaan.
- De naam van de specifieke uitkering.
- De wettelijke basis voor het bestaan van de specifieke uitkering.
- Het type overheid dat de specifieke uitkering ontvangt, in dit geval de gemeente.
- De omschrijving van de indicator oftewel de verantwoordingsinformatie. Dit kan financiële en/of inhoudelijke informatie zijn. De blauwe rijen betreffen regelingen die de gemeente aan het Rijk verantwoord. De gele rijen zijn regelingen welke de gemeente aan de provincie Limburg verantwoord.

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa								
JenV	**A16**	**Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne**	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van A16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige terugga-ve bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder A16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringkosten	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten tbv de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO)
		Gemeenten	*Aard controle R Indicator: A16/01*	*Aard controle R Indicator: A16/02*	*Aard controle n.v.t. Indicator: A16/03*	*Aard controle R Indicator: A16/04*	*Aard controle R Indicator: A16/05*	*Aard controle R Indicator: A16/06*
			€ 10.307.272	**€ 2.040.887**			**€ 0**	**€ 127.206**
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen (jaar T) POO	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07 en 08	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)		
			Aard controle R Indicator: A16/07	*Aard controle R Indicator: A16/08*	*Aard controle n.v.t. Indicator: A16/09*	*Aard controle n.v.t. Indicator: A16/10*		
			€ 0	**€ 48.720**	**€ 10.483.198**	**€ 17.791.921**		
FIN	**B2**	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek**	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T)	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T)	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)	Normbedragen voor e (ja/nee)
		Gemeenten	*Aard controle R Indicator: B2/01*	*Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02*	*Aard controle D2 Indicator: B2/03*	*Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04*	*Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05*	*Aard controle n.v.t. Indicator: B2/06*
			1	**106**	**1**	**9**	**Ja**	**JA**
			Wijziging keuze per (2023/2024)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten**	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten**		
			Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07	*Aard controle n.v.t. Indicator: B2/08*	*Aard controle R Indicator: B2/09*	*Aard controle n.v.t. Indicator: B2/10*		
			N.V.T.	**Nee**				

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa							
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)
			Werkelijke kosten	**Werkelijke kosten**	**Keuze werkelijke kosten**	**Keuze werkelijke kosten**	**Werkelijke kosten**	**Werkelijke kosten**
			Aard controle R *Indicator: B2/11*	*Aard controle R* *Indicator: B2/12*	*Aard controle R* *Indicator: B2/13*	*Aard controle R* *Indicator: B2/14*	*Aard controle R* *Indicator: B2/15*	*Aard controle R* *Indicator: B2/16*
			€ 14.821	**€ 22.163**			**€ 0**	**€ 0**
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3)	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3)	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3)	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)
			Keuze normbedragen	**Keuze normbedragen**	**Keuze normbedragen**	**Keuze normbedragen**	**Keuze normbedragen**	**Keuze normbedragen**
			Aard controle R *Indicator: B2/17*	*Aard controle R* *Indicator: B2/18*	*Aard controle R* *Indicator: B2/19*	*Aard controle R* *Indicator: B2/20*	*Aard controle R* *Indicator: B2/21*	*Aard controle R* *Indicator: B2/22*
			€ 380	**€ 40.280**	**€ 3.468**	**€ 31.212**	**€ 1.795**	**€ 1.795**
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3)	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3)	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3)	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	**Totaal** Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling	
			Keuze normbedragen	**Keuze normbedragen**	**Keuze normbedragen**	**Keuze normbedragen**		
			Aard controle R *Indicator: B2/23*	*Aard controle R* *Indicator: B2/24*	*Aard controle R* *Indicator: B2/25*	*Aard controle R* *Indicator: B2/26*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/27*	
			€ 0	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 20.464**	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa								
BZK	**C30**	**Specifieke uitke-ringen proeftuinen aardgasvrije wijken 2e ronde**	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve bestedin-gen (t/m jaar T) te laste van Rijksmiddelen Deze indicator is be-doeld voor de tussentijd-se afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordings-informatie	Aantal (t/m jaar T) aardgasvrij gemaakte bestaande woningen en andere gebouwen in de wijk	Aantal (t/m jaar T) aard-gasvrij-readygemaakte bestaande woningen en andere gebouwen in de wijk	Aanvraag is volgens plan/aanvraag uitge-voerd (Ja/Nee) Indicator 06 verplicht als hier 'Nee' wordt ingevuld	Eventuele toelichting op niet volgens plan/ aanvraag uitgevoerde projecten Verplicht als bij indicator 05 'Nee' is ingevuld
		Gemeenten	*Aard controle R Indicator: C30/01*	*Aard controle n.v.t. Indicator: C30/02*	*Aard controle D2 Indicator: C30/03*	*Aard controle D2 Indicator: C30/04*	*Aard controle n.v.t. Indicator: C30/05*	*Aard controle n.v.t. Indicator: C30/06*
			€ 13.993	**€ 60.415**	**0**	**0**	**Nee**	**Project in oktober 2023 beëindigd zonder realisatie.**
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: C30/07					
			Ja					
BZK	**C32**	**Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen**	Beschikkingsnummer / naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2023 (Ja/Nee)	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
		Gemeenten	*Aard controle n.v.t. Indicator: C32/01*	*Aard controle R Indicator: C32/02*	*Aard controle n.v.t. Indicator: C32/03*	*Aard controle D2 Indicator: C32/04*	*Aard controle n.v.t. Indicator: C32/05*	*Aard controle n.v.t. Indicator: C32/06*
		1	SUVIS21-01076285 (BS Aan de Roer)	€ 0	€ 0	Ja		Nee
		2	SUVIS21-00874758 (BS De Zonnewijzer)	€ 0	€ 0	Ja		Nee
		3	SUVIS21-01076291 (BS Lambertus)	€ 93.726	€ 148.899	Ja		Nee
		4	SUVIS21-01071389 (BS Leeve)	€ 0	€ 0	Ja		Nee
		5	SUVIS21-01071383 (BS Neel)	€ 0	€ 0	Ja		Nee
		6	SUVIS21-00905029 (BS Willem de Zwijger)	€ 0	€ 0	Ja		Nee

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa									
				Kopie Beschikkings-nummer/Naam	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitge-voerd? (Ja/Nee/N.v.t.)	Toelichting (verplicht als bij indicator 08 nee is ingevuld)			
				Aard controle n.v.t. Indicator: C32/07	*Aard controle D2 Indicator: C32/08*	*Aard controle n.v.t. Indicator: C32/09*			
			1	SUVIS21-01076285 (BS Aan de Roer)	N.v.t.				
			2	SUVIS21-00874758 (BS De Zonnewijzer)	N.v.t.				
			3	SUVIS21-01076291 (BS Lambertus)	N.v.t.	Het cumulatief om-vat een bedrag van € 55.173,00 aan in 2022 gemaakte kosten die abusievelijk niet in SISA 2022 zijn verantwoord.			
			4	SUVIS21-01071389 (BS Leeve)	N.v.t.				
			5	SUVIS21-01071383 (BS Neel)	N.v.t.				
			6	SUVIS21-00905029 (BS Willem de Zwijger)	N.v.t.				
BZK	**C55**	**Aanpak energiearmoede**		Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparen-de voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparen-de voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten
				Aard controle n.v.t. Indicator: C55/01	*Aard controle R Indicator: C55/02*	*Aard controle n.v.t. Indicator: C55/03*	*Aard controle n.v.t. Indicator: C55/04*	*Aard controle R Indicator: C55/05*	*Aard controle n.v.t. Indicator: C55/06*
				1.858	**€ 390.750**	**€ 430.677**	**258**	**€ 95.237**	**€ 141.263**

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa								
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning – bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten			
			Aard controle n.v.t. *Indicator: C55/07*	*Aard controle R* *Indicator: C55/08*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/09*			
			93	**€ 3.720**	**€ 3.720**			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen
			Aard controle n.v.t. *Indicator: C55/10*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/11*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/12*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/13*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/14*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/15*
			2.513	**8.531**	**8.531**	**0**	**93**	**439**
BZK	**C62**	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire**	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle R *Indicator: C62/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62/02*				
			€ 0	**Nee**				

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa								
BZK	**C92**	**Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid**	Besteding (jaar T)	Bedrag doorgeschoven naar t+1	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is	Aantal gebruikte leermiddelen	
			Aard controle R Indicator: C92/01	*Aard controle R Indicator: C92/02*	*Aard controle n.v.t. Indicator: C92/03*	*Aard controle n.v.t. Indicator: C92/04*	*Aard controle n.v.t. Indicator: C92/05*	
			€ 57.803	**€ 0**	**1**	**146**	**7**	
BZK	**C94**	**Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties**	Beschikkingsnummer	Besteding (jaar T)	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...] , eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen zijn genomen [...]	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...] ,eventueel in samenhang [...] met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300	Het aantal woningen waarbij een hogere bijdrage dan € 4.000 is toegekend, het aantal woningen dat daarvan niet voldoet aan de betreffende uitzonderingsgevallen [...] en	Het totaalbedrag van de overschrijding boven de € 4.000 van die laatstbedoelde woningen
			Aard controle n.v.t. Indicator: C94/01	*Aard controle R Indicator: C94/02*	*Aard controle n.v.t. Indicator: C94/03*	*Aard controle R Indicator: C94/04*	*Aard controle R Indicator: C94/05*	*Aard controle R Indicator: C94/06*
		1	**LAI23-03616597**	**€ 0**	**0**	**0**	**0**	**€ 0**
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a, van de regeling	Besteding van middelen ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (ja/nee)		
			Aard controle R Indicator: C94/07	*Aard controle R Indicator: C94/08*	*Aard controle R Indicator: C94/09*	*Aard controle n.v.t. Indicator: C94/10*		
		1	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**Nee**		

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa								
BZK	**C97**	**Regeling huisvesting grote gezinnen vergunninghouders 2023**	Beschikkingsnummer	Besteding per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding per project (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Project is volgens aanvraag, artikel 2, lid 1 uitgevoerd (Ja/Nee) Indicator 05 verplicht als hier 'Nee' wordt ingevuld	Eventuele toelichting op niet volgens aanvraag uitgevoerde projecten Verplicht als bij indicator 04 'Nee' is ingevuld	Plaatsingeenheidsnummer van het grote gezin dat in het object is gehuisvest
			Aard controle n.v.t. Indicator: C97/07	*Aard controle R Indicator: C97/02*	*Aard controle n.v.t Indicator: C97/03*	*Aard controle D1 Indicator: C97/04*	*Aard controle n.v.t. Indicator: C97/05*	*Aard controle D2 Indicator: C97/06*
		1	**HGGV23-03515604**	**€ 8.001**	**€ 8.001**	**Ja**		**PLE 200438728**
			Kopie beschikkingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: C97/07	*Aard controle n.v.t. Indicator: C97/08*				
		1	**HGGV23-03515604**	**Nee**				
BZK	**C105**	**Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls**	Projectnummer	Aantal woningen waarvan de bouw is gestart cumulatief (t/m jaar T)	Afgesproken datum van start bouw gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Aantal woningen dat is gerealiseerd cumulatief (t/m jaar T)	Afgesproken datum van oplevering gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Besteding (jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: C105/01	*Aard controle n.v.t. Indicator: C105/02*	*Aard controle D1 Indicator: C105/03*	*Aard controle n.v.t. Indicator: C105/04*	*Aard controle D1 Indicator: C105/05*	*Aard controle R Indicator: C105/06*
		1	Project 1 Aureool	34	Ja	0	Ja	€ 0
		2	Project 2 Bosstraat Swalmen	0	Ja	0	Ja	€ 0
		3	Project 3 Sjtadshaof 16	0	Ja	0	Ja	€ 0
		4	Project 4 Donderhof	0	Ja	0	Ja	€ 0
		5	Project 5 Neeldervelt	0	Ja	0	Ja	€ 0
		6	Project 6 Willem II Singel	0	Ja	0	Ja	€ 0
		7	Project 7 Veldstraat	0	Ja	0	Ja	€ 0
		8	Project 8 Willem Bayerstraat	0	Ja	0	Ja	€ 0
		9	Project 9 Eiermijn	0	Ja	0	Ja	€ 0

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa							
			Kopie projectnummer	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Toelichting afwijking(en) van datum start bouw, datum van oplevering en/of prijscategorieën woningen	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Afgesproken aandeel van betaalbare woningen gehaald? (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: C105/07	*Aard controle n.v.t. Indicator: C105/08*	*Aard controle n.v.t. Indicator: C105/09*	*Aard controle n.v.t. Indicator: C105/10*	*Aard controle n.v.t. Indicator: C105/11*	*Aard controle D1 Indicator: C105/12*
		1	Project 1 Aureool	€ 0	Ja		34	Ja
		2	Project 2 Bosstraat Swalmen	€ 0	Ja		0	Ja
		3	Project 3 Sjtadshaof 16	€ 0	Ja		0	Ja
		4	Project 4 Donderhof	€ 0	Ja		0	Ja
		5	Project 5 Neeldervelt	€ 0	Ja		0	Ja
		6	Project 6 Willem II Singel	€ 0	Ja		0	Ja
		7	Project 7 Veldstraat	€ 0	Ja		0	Ja
		8	Project 8 Willem Bayerstraat	€ 0	Ja		0	Ja
		9	Project 9 Eiermijn	€ 0	Ja		0	Ja
			Kopie projectnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: C105/13	*Aard controle n.v.t. Indicator: C105/14*				

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa								
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)**	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
		Gemeenten	*Aard controle R Indicator: D8/01*	*Aard controle R Indicator: D8/02*	*Aard controle R Indicator: D8/03*	*Aard controle R Indicator: D8/04*	*Aard controle R Indicator: D8/05*	
			€ 2.650.141	**€ 205.620**	**€ 16.344**	**-€ 192.504**	**€ 921.517**	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag		
			Aard controle n.v.t. Indicator: D8/06	*Aard controle R Indicator: D8/07*	*Aard controle n.v.t. Indicator: D8/08*	*Aard controle R Indicator: D8/09*		
OCW	**D10**	**Volwassenen-educatie**	Verstrekte uitkering (jaar T) (inclusief eventuele prijsbijstelling)	Reservering educatie voorgaand jaar (jaar T-1) [beschikking OCW]	Totaal beschikbare middelen educatie (jaar T)	Besteding (jaar T) van educatie	Reservering besteding van educatie in (jaar T) voor volgend kalenderjaar (jaar T+1) Bij lagere besteding dan beschikbare middelen	Onttrekking besteding van educatie in (jaar T) van volgend kalenderjaar (jaar T+1) Bij hogere besteding dan beschikbare middelen
		Contactgemeenten	*Aard controle R Indicator: D10/01*	*Aard controle R Indicator: D10/02*	*Aard controle R Indicator: D10/03*	*Aard controle R Indicator: D10/04*	*Aard controle R Indicator: D10/05*	*Aard controle R Indicator: D10/06*
			€ 1.046.774	**€ 199.660**	**€ 1.246.434**	**€ 889.397**	**€ 261.694**	**€ 0**

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa							
OCW	**D14**	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)
			Aard controle R Indicator: D14/01	*Aard controle R Indicator: D14/02*	*Aard controle R Indicator: D14/03*	*Aard controle R Indicator: D14/04*	*Aard controle R Indicator: D14/05*
			€ 560.422	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 859.832**
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	
			Aard controle n.v.t. Indicator: D14/06	*Aard controle R Indicator: D14/07*	*Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08*	*Aard controle R Indicator: D14/09*	
OCW	**D19**	**Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden**	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T)	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen(t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: D19/01	*Aard controle n.v.t. Indicator: D19/02*	*Aard controle n.v.t. Indicator: D19/03*		
			€ 450.000	**€ 450.000**	**Ja**		
OCW	**D22**	**Regeling specifieke uitkering voor de voorschoolse educatie aan ontheemde peuters**	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: D22/01	*Aard controle n.v.t. Indicator: D22/02*	*Aard controle n.v.t. Indicator: D22/03*		
		1	**€ 0**	**€ 0**	**Ja**		

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa								
OCW	**D23**	**Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzie-ningen**	Beschikkingsnummer/ referentienummer	Aard van de activiteit besteding (jaar T)	Besteding (jaar T)	Indien van toepassing: bedrag dat wordt mee-genomen van 2023 naar 2024.	Aard van de activiteit Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t Indicator: D23/01	*Aard controle n.v.t Indicator: D23/02*	*Aard controle R Indicator: D23/03*	*Aard controle n.v.t Indicator: D23/04*	*Aard controle n.v.t. Indicator: D23/05*	*Aard controle n.v.t Indicator: D23/06*
		1	**SB230009**	**a) Oprichting van een nieuwe bibliotheek-vestiging**	**€ 0**	**€ 440.000**	**a) Oprichting van een nieuwe bibliotheek-vestiging**	**€ 0**
			Eindverantwoording (Ja/ Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: D23/07					
		1	**Nee**					
IenW	**E20**	**Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021** Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve cofinancie-ring (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: E20/01	*Aard controle n.v.t. Indicator: E20/02*	*Aard controle R Indicator: E20/03*	*Aard controle n.v.t. Indicator: E20/04*		
			€ 0	**€ 670.745**	**€ 464.373**	**Nee**		
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatre-gel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opge-leverde verkeersveilig-heids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E20/05	*Aard controle n.v.t. Indicator: E20/06*	*Aard controle n.v.t. Indicator: E20/07*	*Aard controle n.v.t. Indicator: E20/08*		

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa					
1	107 Aanleg van een vrij-liggend fiets-/bromfiets-pad op een 50 km/uur weg of een 80 km/uur weg | aantal in meters	Ja	920	Fietspad Mijnheerkens-weg (2022) 920 meter	
2	108 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW | aantal in st	Nee	4	Schuitenberg-Mariagar-destraat (2020) 1 stuks Donderbergweg (2022) 3 stuks Bergstraat-Hoogstraat (maatregel kan niet worden uitgevoerd binnen de looptijd van de regeling) 3 stuks	
3	110 Aanleg van een uitritconstructie van zij-straat GOW naar 30 km/uur-zone | aantal in st	Nee	0	Mussenberg-Molenweg (maatregel wordt niet uitgevoerd)	
4	119 Aanleg van een fietsoversteek (midden-eiland), alleen bij een kruispunt | aantal in st	Ja	1	Koninginnelaan - Olies-lagerstraat (2021)	
5	120 Aanleg van een snelheidsremmende plateau voor een fiets-oversteek, alleen bij een kruispunt | aantal in st	Nee	0	Rotonde Oranje-laan-Donderbergweg (maatregel kan niet worden uitgevoerd binnen de looptijd van de regeling) Oversteek Bredeweg - Charles Ruijsstraat (maatregel kan niet wor-den uitgevoerd binnen looptijd van de regeling)	
6	207 Aanleg van een vrij-liggend fiets-/bromfiets-pad op een 50 km/uur weg of een 80 km/uur weg | aantal in meters	Nee	0	Oranjelaan (2024/2025)	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa									
IenW	**E56B**	**Regeling specifieke uitkering doelmatig en duurzaam gebruik verkeersinfrastructuur 2021**		Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Projectnaam / nummer	Besteding (jaar T-1) aan projectkosten voor het totale project	Besteding (jaar T) aan projectkosten voor het totale project	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan projectkosten voor het totale project	Project afgerond (Ja/Nee)
				Aard controle n.v.t. Indicator: E56B/01	*Aard controle n.v.t. Indicator: E56B/02*	*Aard controle R Indicator: E56B/03*	*Aard controle R Indicator: E56B/04*	*Aard controle n.v.t Indicator: E56B/05*	*Aard controle n.v.t. Indicator: E56B/06*
			1	**060957 Gemeente Roermond**	**DOC-00385483 werkgeversaanpak**	**€ 46.358**	**€ 116.383**	**€ 162.740**	**Ja**
			2	**060957 Gemeente Roermond**	**DOC-00385483 logistieke aanpak**	**€ 15.482**	**€ 96.839**	**€ 112.321**	**Ja**
			3	**060957 Gemeente Roermond**	**DOC-00385483 programmamanagement**	**€ 39.000**	**€ 55.838**	**€ 94.838**	**Ja**
			4	**060957 Gemeente Roermond**	**DOC-00588692 werkgeversaanpak**	**€ 0**	**€ 71.799**	**€ 71.799**	**Nee**
			5	**060957 Gemeente Roermond**	**DOC-00588692, logistieke aanpak**	**€ 0**	**€ 22.610**	**€ 22.610**	**Nee**
			6	**060957 Gemeente Roermond**	**DOC-00588692 fietsstimulering**	**€ 0**	**€ 37.178**	**€ 37.178**	**Nee**
			7	**060957 Gemeente Roermond**	**DOC-00588692 data top 15**	**€ 0**	**€ 3.582**	**€ 3.582**	**Nee**
			8	**060957 Gemeente Roermond**	**DOC-00588692 bezoekersaanpak**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**Nee**
			9	**060957 Gemeente Roermond**	**DOC-00588692 programmabureau MLB**	**€ 0**	**€ 43.327**	**€ 43.327**	**Nee**

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa								
IenW	**E84**	**Regeling stimulering verkeersveiligheids-maatregelen 2022-2023** Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)		
			Aard controle R *Indicator: E84/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/02*	*Aard controle R* *Indicator: E84/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/04*		
			€ 976	**€ 976**	**€ 488**	**Nee**		
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maat-regel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opge-leverde verkeersveilig-heidsmaatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk		
			Aard controle n.v.t. *Indicator: E84/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/06*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/08*		
		1	321 Aanleg van een vrijliggend fietspad of vrijliggend fiets-/brom-fietspad (op 50-, 60- en 80 km/h wegen)|aantal in Meters	Nee	0	Uitvoering vindt plaats in 2025		
		2	346 Voetgangersover-steekplaats (VOP) in gebiedsontsluitingsweg 50 km/h|aantal in Stuks	Ja	1	Uitgevoerd in 2023		
		50	349 Aanleg van een snelheidsremmend plateau voor een fiets-oversteek, alleen bij een kruispunt|aantal in Stuks	Nee	0	Uitvoering vindt plaats in 2024/2025		
IenW	**E104**	**Specifieke uitkering woningbouw op korte termijn door bovenp-lanse infrastructuur**	Beschikkingsnummer	Cumulatieve totale be-steding (t/m jaar T-1) Geldt alleen voor SiSa 2023 of SiSa 2024	Totale besteding (jaar T)	Cumulatieve totale be-steding (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal woningen bouw gestart (t/m jaar T)	
			Aard controle n.v.t. *Indicator: E104/01*	*Aard controle R* *Indicator: E104/02*	*Aard controle R* *Indicator: E104/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E104/04*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E104/05***€ 0**	
		1	**IENW/BSK-2023/392768**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**0**	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa								
			Kopie beschikkings-nummer	Cumulatieve aantal woningen opgeleverd (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal betaalbare woningen opgeleverd (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E104/07	*Aard controle n.v.t. Indicator: E104/08*	*Aard controle n.v.t. Indicator: E104/09*	*Aard controle n.v.t. Indicator: E104/10*		
		1	**IENW/BSK-2023/392768**	**0**	**0**	**Nee**		
			Naam infrastructurele voorziening	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T-1) per infrastructurele voorziening Geldt alleen voor SiSa 2023 of SiSa 2024	Totale besteding (jaar T) per infrastructurele voorziening	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) per infrastructurele voorziening	Infrastructurele voorziening afgerond? (Ja/Nee)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: E104/11	*Aard controle R Indicator: E104/12*	*Aard controle R Indicator: E104/13*	*Aard controle n.v.t. Indicator: E104/14*	*Aard controle n.v.t. Indicator: E104/15*	
		1	**Realisatie aansluiting Melickerveld op Heinsbergerweg**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**Nee**	
		2	**Verleggen van de fietsstructuur; aanleg van een nieuwe verbinding tussen de Ratommerweg, Heinsbergerweg en de fietsbrug over de N293**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**Nee**	
		40	**Verbreden van de Eindstraat**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**Nee**	
EZK	**F28**	**Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid**	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten
			Aard controle R Indicator: F28/01	*Aard controle R Indicator: F28/02*	*Aard controle R Indicator: F28/03*	*Aard controle n.v.t. Indicator: F28/04*	*Aard controle R Indicator: F28/05*	*Aard controle n.v.t. Indicator: F28/06*
			€ 111.031	**€ 0**	**€ 0**	**€ 111.031**	**€ 0**	**€ 0**

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa								
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F28/07* **Nee**					
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_ gemeentedeel 2023** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomens-voorziening oudere en gedeeltelijk arbeids-ongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomens-voorziening oudere en gedeeltelijk arbeids-ongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomens-voorziening oudere en gedeeltelijk arbeids-ongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomens-voorziening oudere en gedeeltelijk arbeids-ongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
			€ 24.577.903	**-€ 495.556**	**€ 664.395**	**€ 366**	**€ 70.905**	**€ 5**
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loon-kostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loon-kostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijt-schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de herstelope-ratie kinderopvangtoe-slagaffaire
			Gemeente I.4 Besluit bijstandverle-ning zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Gemeente I.4 Besluit bijstandverle-ning zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Gemeente I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Gemeente I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Gemeente Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/12*
			€ 99.193	**€ 72.019**	**€ 0**	**€ 2.212.616**	**€ 0**	**€ 0**

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa								
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				
			Gemeente Participatiewet (PW)					
			Aard controle D2 Indicator: G2/13	*Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14*				
			€ 0	**Ja**				
SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2023** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente	Besteding (jaar T) Bob Gemeente	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente
			Aard controle R Indicator: G3/01	*Aard controle R Indicator: G3/02*	*Aard controle R Indicator: G3/03*	*Aard controle R Indicator: G3/04*	*Aard controle R Indicator: G3/05*	*Aard controle R Indicator: G3/06*
			€ 0	**€ 0**	**€ 24.568**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente		

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa								
			Aard controle R *Indicator: G3/07*	*Aard controle R* *Indicator: G3/08*	*Aard controle R* *Indicator: G3/09*	*Aard controle R* *Indicator: G3/10*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*	
			€ 0	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**Ja**	
SZW	**G4**	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2023** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Gemeente	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Gemeente
			Aard controle n.v.t. *Indicator: G4/01*	*Aard controle R* *Indicator: G4/02*	*Aard controle R* *Indicator: G4/03*	*Aard controle R* *Indicator: G4/04*	*Aard controle R* *Indicator: G4/05*	*Aard controle R* *Indicator: G4/06*
			Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	**€ 0**	**€ 0**	**€ 1.067**	**€ 164.659**	**€ 12.985**
			Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	**€ 0**	**€ 0**	**€ 1.163**	**€ 41.803**	**€ 2.843**
			Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	**€ 0**	**€ 0**	**€ 951**	**€ 71.715**	**€ 3.655**
			Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 3.646**	**€ 127**
			Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**
			Totaal	**€ 0**	**€ 0**	**€ 3.181**	**€ 281.823**	**€ 19.610**
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Gemeente	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente		
			Aard controle n.v.t. *Indicator: G4/07*	*Aard controle R* *Indicator: G4/08*	*Aard controle R* *Indicator: G4/09*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/10*		

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa

1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja			
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja			
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja			
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja			
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	2	0	Ja			
6	Totaal	0	0	N.v.t.			
	Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)		
	Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11	*Aard controle R Indicator: G4/12*	*Aard controle R Indicator: G4/13*	*Aard controle R Indicator: G4/14*	*Aard controle R Indicator: G4/15*		
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)						
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)						
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)						
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)						
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)						
6	Totaal						

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa						
			Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud-Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire
				Gemeente	*Gemeente*	*Gemeente*
			Aard controle n.v.t. *Indicator: G4/16*	*Aard controle R* *Indicator: G4/17*	*Aard controle D2* *Indicator: G4/18*	*Aard controle R* *Indicator: G4/19*
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**
		6	Totaal	0	0	0
SZW	**G10**	**Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2023** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) Gemeente	Baten (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente	
			Aard controle R *Indicator: G10/01*	*Aard controle R* *Indicator: G10/02*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G10/03*	
			€ 336.435	**€ 0**	**Ja**	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa							
SZW	**G12**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2023** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente		
			Aard controle R *Indicator: G12/01*	*Aard controle R* *Indicator: G12/02*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/03*		
			€ 0	**€ 0**	**Ja**		
SZW	**G13**	**Onderwijsroute_ deel gemeente 2023** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T),ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)
			Aard controle R *Indicator: G13/01*	*Aard controle R* *Indicator: G13/02*	*Aard controle R* *Indicator: G13/03*	*Aard controle R* *Indicator: G13/04*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G13/05*
			€ 17.550	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**Ja**
VWS	**H4**	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende subsidie			
			Aard controle R *Indicator: H4/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*			
			€ 215.646	**€ 174.588**			

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa								
			Activiteiten	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige kosten	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is
			Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03	*Aard controle R Indicator: H4/04*	*Aard controle R Indicator: H4/05*	*Aard controle R Indicator: H4/06*	*Aard controle R Indicator: H4/07*	*Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08*
		1	**Investeringen**	€ 40.109	**€ 40.109**	**€ 0**	**€ 0**	
		2	**Exploitatie**	€ 107.407	**€ 0**	**€ 107.407**	**€ 0**	
		100	**Overige kosten**	€ 27.072	**€ 0**	**€ 0**	**€ 27.072**	
VWS	**H8**	**Regeling Sportakkoord 2020-2022**	Beschikkingsnummer	Totaal bedrag volgens beschikking	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) Gerealiseerd	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) Gerealiseerd	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) Gerealiseerd	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) Gerealiseerd
			Aard controle n.v.t. Indicator: H8/01	*Aard controle n.v.t. Indicator: H8/02*	*Aard controle R Indicator: H8/03*	*Aard controle R Indicator: H8/04*	*Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05*	*Aard controle n.v.t. Indicator: H8/06*
		1	**1104672-1042256**	**€ 56.575**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 13.699**	**€ 120.000**
			Kopie beschikkingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)	€ 0	€ 31.432	€ 0	€ 33.938
			Aard controle n.v.t. Indicator: H8/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/08				
		1	**1104672-1042256**	**Ja**				
VWS	**H10**	**Regeling specifieke uitkering vastgoedtransitie gesloten jeugdhulp 2020**	Aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens lid 2 sub a) uitgevoerd? (Ja/Nee)	Opstellen bovenregionaal plan (volgens lid 2 sub b) uitgevoerd? (Ja/Nee)	Opstellen strategisch vastgoedplan (volgens lid 2 sub c) uitgevoerd? (Ja/Nee)	Toelichting (indien bij indicatoren 01, 02 en 03 Nee is ingevuld is toelichting verplicht)	Besteding (jaar T) realisatie activiteit aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens lid 2 sub a en de restricties benoemd in lid 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens lid 2 sub a en de restricties benoemd in lid 3)
			Aard controle n.v.t. Indicator: H10/01	*Aard controle n.v.t. Indicator: H10/02*	*Aard controle n.v.t Indicator: H10/03*	*Aard controle n.v.t. Indicator: H10/04*	*Aard controle R Indicator: H10/05*	*Aard controle n.v.t. Indicator: H10/06*
			Ja	**Ja**	**Ja**		**€ 14.450**	**€ 24.250**

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa								
			Besteding (jaar T) realisatie activiteit opstellen bovenregionaal plan (volgens lid 2 sub b en de restricties benoemd in lid 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit opstellen bovenregionaal plan (volgens lid 2 sub b en de restricties benoemd in lid 3)	Besteding (jaar T) realisatie activiteit opstellen strategisch vastgoedplan (volgens lid 2 sub c en de restricties benoemd in lid 4)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit opstellen strategisch vastgoedplan (volgens lid 2 sub c en de restricties benoemd in lid 4)	Besteding (jaar T) realisatie activiteit afstoten (lid 2 sub d)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit afstoten (lid 2 sub d)
			Aard controle R Indicator: H10/07	*Aard controle n.v.t. Indicator: H10/08*	*Aard controle R Indicator: H10/09*	*Aard controle n.v.t. Indicator: H10/10*	*Aard controle R Indicator: H10/11*	*Aard controle n.v.t. Indicator: H10/12*
			€ 0	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**
			Besteding (jaar T) realisatie activiteit verbouwen (lid 2 sub e) *Aard controle R Indicator: H10/13*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit verbouwen (lid 2 sub e) *Aard controle n.v.t. Indicator: H10/14*	Besteding (jaar T) realisatie activiteit vervangende nieuwbouw (lid 2 sub f) *Aard controle R Indicator: H10/15*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit vervangende nieuwbouw (lid 2 sub f) *Aard controle n.v.t. Indicator: H10/16*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t. Indicator: H10/17*	
			€ 0	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**Nee**	
VWS	**H14**	**SPUK expertisecentra jeugdhulp**	Besteding (jaar T) – zelfstandige uitvoering	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) – inclusief uitvoering door derden vanaf Sisa 2022	Eindverantwoording? (Ja/Nee)	Optionele toelichting	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			Aard controle R Indicator: H14/01	*Aard controle R Indicator: H14/02*	*Aard controle n.v.t. Indicator: H14/03*	*Aard controle n.v.t. Indicator: H14/04*	*Aard controle n.v.t. Indicator: H14/05*	
			€ 506.613	**€ 1.140.554**	**Ja**		**Ja**	
VWS	**H15**	**Specifieke uitkering tijdelijk vergroten van beschikbaarheid van acute jeugd-ggz capaciteit**	Besteding (jaar T) – zelfstandige uitvoering	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) – inclusief uitvoering door derden vanaf Sisa 2022	Plannen uitgevoerd conform aanvraag? (Ja/Nee)	Optionele toelichting	Eindverantwoording? (Ja/Nee)	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)
			Aard controle R Indicator: H15/01	*Aard controle R Indicator: H15/02*	*Aard controle n.v.t. Indicator: H15/03*	*Aard controle n.v.t. Indicator: H15/04*	*Aard controle n.v.t. Indicator: H15/05*	*Aard controle n.v.t. Indicator: H15/06*
			€ 103.636	**€ 2.207.722**	**Ja**		**Ja**	**Ja**

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa									
VWS	**H20**	**Regeling specifieke uitkering vastgoed-transitie residentiële jeugdhulp 2021**		Betreft naam onderdeel	Aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens art. 4 lid 2 sub a) uitgevoerd? (Ja/Nee)	Opstellen bovenregionaal plan (volgens art. 4 lid 2 sub b) uitgevoerd? (Ja/Nee)	Opstellen strategisch vastgoedplan (volgens art. 4 lid 2 sub c) uitgevoerd? (Ja/Nee)	Toelichting (indien bij indicatoren 02, 03 en 04 Nee is ingevuld is toelichting verplicht)	Besteding (jaar T) realisatie activiteit aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens art. 4 lid 2 sub a en de restricties benoemd art. 5 in lid 2)
				Aard controle n.v.t. Indicator: H20/01	*Aard controle n.v.t. Indicator: H20/02*	*Aard controle n.v.t. Indicator: H20/03*	*Aard controle n.v.t Indicator: H20/04*	*Aard controle n.v.t. Indicator: H20/05*	*Aard controle R Indicator: H20/06*
			1	Vastgoedtransitie open driemilieusvoorzieningen	**Ja**	**Ja**	**Ja**		**€ 35.204**
			2	Ombouw van separeerruimten of ontwikkeling van relationele beveiliging	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
				Kopie naam onderdeel	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens art. 4 lid 2 sub a en de restricties benoemd in art. 5 lid 2)	Besteding (jaar T) realisatie activiteit opstellen bovenregionaal plan (volgens art. 4 lid 2 sub b en de restricties benoemd in art. 5 lid 2)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit opstellen bovenregionaal plan (volgens art. 4 lid 2 sub b en de restricties benoemd in art. 5 lid 2)	Besteding (jaar T) realisatie activiteit opstellen strategisch vastgoedplan (volgens art. 4 lid 2 sub c en de restricties in art. 5 benoemd in lid 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit opstellen strategisch vastgoedplan (volgens art. 4 lid 2 sub c en de restricties in art. 5 benoemd in lid 3)
				Aard controle n.v.t. Indicator: H20/07	*Aard controle n.v.t. Indicator: H20/08*	*Aard controle R Indicator: H20/09*	*Aard controle n.v.t. Indicator: H20/10*	*Aard controle R Indicator: H20/11*	*Aard controle n.v.t. Indicator: H20/12*
			1	Vastgoedtransitie open driemilieusvoorzieningen	**€ 89.058**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**
			2	Ombouw van separeerruimten of ontwikkeling van relationele beveiliging	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
				Kopie naam onderdeel	Besteding (jaar T) realisatie activiteit afstoten (art.4 lid 2 sub d)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit afstoten (art. 4 lid 2 sub d)	Besteding (jaar T) realisatie activiteit verbouwen (art. 4 lid 2 sub e)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit verbouwen (art. 4 lid 2 sub e	Besteding (jaar T) realisatie activiteit vervangende nieuwbouw (art. 4 lid 2 sub f)
				Aard controle n.v.t. Indicator: H20/13	*Aard controle R Indicator: H20/14*	*Aard controle n.v.t. Indicator: H20/15*	*Aard controle R Indicator: H20/16*	*Aard controle n.v.t. Indicator: H20/17*	*Aard controle R Indicator: H20/18*

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa						
1	Vastgoedtransitie open driemilieusvoorzieningen	**€ 0**	**€ 0**	**€ 389.610**	**€ 389.610**	**€ 210.000**
2	Ombouw van separeerruimten of ontwikkeling van relationele beveiliging	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	Kopie naam onderdeel	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit vervangende nieuwbouw (art. 4 lid 2 sub f)	Activiteit Ombouw separeerruimten gerealiseerd (art. 4 lid 1 sub b) (Ja/Nee)	Activiteit Ontwikkeling relationele beveiliging als de instelling niet meer beschikt over een separeerruimte (art. 4 lid 1 sub b) (Ja/Nee)	Besteding realisatie activiteit ombouw separeerruimten in (jaar T) (art. 4 lid 1 sub b)	Cumulatie besteding (t/m jaar T) ombouw separeerruimte (art. 4 lid 1 sub b)
	Aard controle n.v.t. Indicator: H20/19	Aard controle n.v.t. Indicator: H20/20	*Aard controle n.v.t. Indicator: H20/21*	*Aard controle n.v.t. Indicator: H20/22*	*Aard controle R Indicator: H20/23*	*Aard controle n.v.t. Indicator: H20/24*
1	Vastgoedtransitie open driemilieusvoorzieningen	**€ 210.000**	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	**n.v.t.**
2	Ombouw van separeerruimten of ontwikkeling van relationele beveiliging	n.v.t.	**nee**	**nee**	**€ 95.576**	**€ 95.576**
	Kopie naam onderdeel	Besteding realisatie activiteit ontwikkeling relationele beveiliging in (jaar T) (art. 4 lid 1 sub b)	Cumulatie besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit ontwikkeling relationele beveiliging (art. 4 lid 1 sub b)	Optionele toelichting		
	Aard controle n.v.t. Indicator: H20/25	*Aard controle R Indicator: H20/26*	*Aard controle n.v.t. Indicator: H20/27*	*Aard controle n.v.t. Indicator: H20/28*		

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa								
		1	Vastgoedtransitie open driemilieusvoorzie-ningen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
		2	Ombouw van separeer-ruimten of ontwikkeling van relationele bevei-liging	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**		
			Eindverantwoording (Ja/nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: H20/29					
			Nee					
VWS	**H26**	**Regeling specifieke uitkering randvoor-waardelijke functies jeugdhulp**	Projectnummer	Gedurende jaar T zijn de activiteiten verricht in het kader van de rand-voorwaardelijke functie waarvoor de uitkering is ontvangen? (Ja/Nee)	Besteding (jaar T) – zelf-standige uitvoering	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) – inclusief uitvoering door derden vanaf Sisa 2024	Eindverantwoording? (Ja/Nee)	Optionele toelichting
			Aard controle n.v.t. Indicator: H26/01	*Aard controle n.v.t. Indicator: H26/02*	*Aard controle R Indicator: H26/03*	*Aard controle R Indicator: H26/04*	*Aard controle n.v.t. Indicator: H26/05*	*Aard controle n.v.t. Indicator: H26/06*
		1	**1044504**	**Ja**	**€ 0**	**€ 0**	**Nee**	
			Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: H26/07					
		1	**Ja**					
VWS	**H28**	**Regeling speci-fieke uitkering domein-overstij-gend samenwerken 2023_zonder centraal persoon**	Experiment gerealiseerd (jaar T)? (Ja/Nee)	Toelichting	Besteding (jaar T) – zelfstandige uitvoering	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) – Inclusief uitvoering door medeo-verheden vanaf SiSa 2024	Volledige zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: H28/01	*Aard controle n.v.t. Indicator: H28/02*	*Aard controle R Indicator: H28/03*	*Aard controle R Indicator: H28/04*	*Aard controle n.v.t. Indicator: H28/05*	*Aard controle n.v.t. Indicator: H28/06*
			Ja		**€ 374.642**	**€ 374.642**	**Ja**	**Ja**

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa									
VWS	**H30**	**Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026**		Naam onderdeel	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel	Besteding (jaar T) per onderdeel	Welk bedrag per onderdeel neemt u mee van 2023 naar 2024?	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per onderdeel	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)?
				Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01	*Aard controle n.v.t. Indicator: H30/02*	*Aard controle R Indicator: H30/03*	*Aard controle n.v.t. Indicator: H30/04*	*Aard controle n.v.t. Indicator: H30/05*	*Aard controle n.v.t. Indicator: H30/06*
			1	Lokaal Sportakkoord	**€ 51.608**	**€ 40.547**	**€ 9.223**	**€ 40.547**	**Ja**
			2	Brede regeling combinatiefuncties	**€ 355.303**	**€ 357.141**	**€ 0**	**€ 357.141**	**Ja**
			3	Terugdringen Gezondheidsachterstanden	**€ 79.397**	**€ 57.640**	**€ 15.879**	**€ 57.640**	**Ja**
			4	Kansrijke Start	**€ 59.548**	**€ 53.223**	**€ 6.325**	**€ 53.223**	**Ja**
			5	Mentale Gezondheid	**€ 27.789**	**€ 27.789**	**€ 0**	**€ 27.789**	**Ja**
VWS	**H28**		6	Aanpak overgewicht en obesitas	**€ 69.473**	**€ 64.473**	**€ 5.000**	**€ 64.473**	**Ja**
			7	Valpreventie	**€ 204.448**	**€ 163.579**	**€ 40.869**	**€ 163.579**	**Ja**
			8	Leefomgeving	**€ 39.699**	**€ 39.699**	**€ 0**	**€ 39.699**	**Ja**
			9	OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	**€ 9.925**	**€ 7.962**	**€ 1.963**	**€ 7.962**	**Ja**
			10	Versterken sociale basis	**€ 144.900**	**€ 115.888**	**€ 28.980**	**€ 115.888**	**Ja**
			11	Mantelzorg	**€ 39.699**	**€ 35.659**	**€ 4.040**	**€ 35.659**	**Ja**
			12	Eén tegen eenzaamheid	**€ 39.699**	**€ 25.854**	**€ 7.940**	**€ 25.854**	**Ja**
			13	Welzijn op recept	**€ 21.834**	**€ 17.458**	**€ 4.367**	**€ 17.458**	**Ja**
			14	Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	**€ 9.925**	**€ 9.925**	**€ 0**	**€ 9.925**	**Ja**
			15	Coördinatiekosten regionale aanpak	**€ 35.332**	**€ 28.280**	**€ 7.052**	**€ 28.280**	**Ja**

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa

	Kopie naam onderdeel	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?
	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/07	*Aard controle n.v.t. Indicator: H30/08*
1	Lokaal Sportakkoord	Ja
2	Brede regeling combinatiefuncties	Ja
3	Terugdringen Gezondheidsachterstanden	Ja
4	Kansrijke Start	Ja
5	Mentale Gezondheid	Ja
6	Aanpak overgewicht en obesitas	Ja
7	Valpreventie	Ja
8	Leefomgeving	Ja
9	OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	Ja
10	Versterken sociale basis	Ja
11	Mantelzorg	Ja
12	Eén tegen eenzaamheid	Ja
13	Welzijn op recept	Ja
14	Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	Ja
15	Coördinatiekosten regionale aanpak	Ja
	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/09	
	Nee	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa							
VWS	**H32**	**Regeling specifieke uitkering Meerkosten Energie Openbare Zwembaden**	Beschikkingsnummer / kenmerk	Totaal ontvangen Rijks-bijdrage (jaar T) Automatisch berekend	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Automatisch berekend		
			Aard controle n.v.t. Indicator: H32/01	*Aard controle n.v.t. Indicator: H32/02*	*Aard controle n.v.t. Indicator: H32/03*		
			MEOZ23121	**€ 705.035**	**€ 519.320**		
			Naam zwembad	Totale verlening per zwembad (jaar T)	Cumulatieve besteding per zwembad (t/m jaar T) ten laste van Rijks-middelen	Verduurzamingsplan aanwezig (Ja/Nee)	Toelichting
			Aard controle n.v.t. Indicator: H32/04	*Aard controle n.v.t. Indicator: H32/05*	*Aard controle R Indicator: H32/06*	*Aard controle D1 Indicator: H32/07*	*Aard controle n.v.t. Indicator: H32/08*
		1	**Zwembad De Roerdomp**	**€ 705.035**	**€ 519.320**	**Ja**	
VWS	**H35B**	**Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeo-verheden)**	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinforma-tie voor die medeover-heid invullen	Besteding (jaar T)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: H35B/01	*Aard controle R Indicator: H35B/02*			
			060983 Gemeente Venlo	**€ 69.869**			

4.5

Staat van baten en lasten over het jaar 2023 per taakveld

Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld

(bedragen x € 1.000)	Begroting 2023			Begroting 2023 na wijziging			Realisatie 2023		
Programma	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
0.0 Bestuur en ondersteuning									
0.1 Bestuur	-143	3.119	2.976	-384	3.418	3.034	-447	3.367	2.920
0.2 Burgerzaken	-607	2.147	1.540	-851	2.613	1.762	-866	2.588	1.722
0.3 Beheer Overige Gebouwen En Gronden	-2.110	2.627	517	-2.021	2.740	719	-10.750	2.657	-8.093
0.4 Overhead	-495	29.284	28.789	-535	30.607	30.072	-446	30.859	30.413
0.5 Treasury	-463	236	-227	-653	130	-523	-1.509	1.061	-448
0.61 Ozb Woningen	-9.915	323	-9.592	-9.478	537	-8.941	-9.451	512	-8.939
0.62 Ozb Niet-Woningen	-7.729	257	-7.472	-7.391	350	-7.041	-7.527	336	-7.191
0.63 Parkeerbelasting	-2.904	103	-2.801	-2.116	113	-2.003	-2.127	106	-2.021
0.64 Belastingen Overig	-722	23	-699	-722	16	-706	-853	102	-751
0.7 Algem-Overig Uitkering Gemeentefonds	-136.660	0	-136.660	-145.535	0	-145.535	-149.646	0	-149.646
0.8 Overige Baten En Lasten	0	394	394	0	0	0	-22	50	28
0.9 Vennootschapsbelasting (Vpb)	0	83	83	0	83	83	0	-10	-10
0.10 Mutaties Reserves	-1.026	175	-851	-35.141	28.857	-6.284	-35.143	28.856	-6.287
0.11 Resultaat Rekening Baten En Lasten	0	4.705	4.705	0	11.458	11.458	0	26.374	26.374
Totaal 0.0 Bestuur en ondersteuning	**-162.774**	**43.476**	**-119.298**	**-204.827**	**80.922**	**-123.905**	**-218.787**	**96.858**	**-121.929**
1.0 Veiligheid									
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	0	4.701	4.701	0	5.077	5.077	8	5.198	5.206
1.2 Openbare orde en veiligheid	-1.051	4.265	3.214	-1.081	4.723	3.642	-1.229	4.793	3.564
Totaal 1.0 Veiligheid	**-1.051**	**8.966**	**7.915**	**-1.081**	**9.800**	**8.719**	**-1.221**	**9.991**	**8.770**

(bedragen x € 1.000)	Begroting 2023			Begroting 2023 na wijziging			Realisatie 2023		
Programma	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
2.0 Verkeer, vervoer en waterstaat									
2.1 Verkeer en vervoer	-352	9.974	9.622	-875	10.875	10.000	-1.520	12.017	10.497
2.2 Parkeren	-1.543	1.886	343	-1.193	2.089	896	-1.222	1.871	649
2.3 Recreatieve havens	-6	130	124	-6	130	124	0	213	213
2.4 Economische havens en waterwegen	-468	301	-167	-468	296	-172	-328	211	-117
2.5 Openbaar vervoer	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal 2.0 Verkeer, vervoer en waterstaat	**-2.369**	**12.291**	**9.922**	**-2.542**	**13.390**	**10.848**	**-3.070**	**14.312**	**11.242**
3.0 Economie									
3.1 Economische ontwikkeling	0	992	992	-40	1.754	1.714	-1	1.349	1.348
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	48	48	0	138	138	0	128	128
3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	-813	1.150	337	-826	1.332	506	-851	1.335	484
3.4 Economische promotie	-1.627	821	-806	-1.098	1.280	182	-1.097	1.239	142
Totaal 3.0 Economie	**-2.440**	**3.011**	**571**	**-1.964**	**4.504**	**2.540**	**-1.949**	**4.051**	**2.102**
4.0 Onderwijs									
4.1 Openbaar onderwijs	0	34	34	0	34	34	0	47	47
4.2 Onderwijshuisvesting	-190	3.374	3.184	-2.078	4.687	2.609	-1.459	3.716	2.257
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-3.534	5.317	1.783	-5.157	7.044	1.887	-4.834	6.344	1.510
Totaal 4.0 Onderwijs	**-3.724**	**8.725**	**5.001**	**-7.235**	**11.765**	**4.530**	**-6.293**	**10.107**	**3.814**

(bedragen x € 1.000)	Begroting 2023			Begroting 2023 na wijziging			Realisatie 2023		
Programma	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
5.0 Sport, cultuur en recreatie									
5.1 Sportbeleid en activering	-251	1.658	1.407	-558	2.073	1.515	-557	1.824	1.267
5.2 Sportaccommodaties	-1.121	3.932	2.811	-1.686	5.221	3.535	-2.599	5.251	2.652
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	0	3.807	3.807	-60	4.366	4.306	-60	4.272	4.212
5.4 Musea	-210	976	766	-168	1.233	1.065	-246	1.215	969
5.5 Cultureel erfgoed	0	810	810	0	946	946	-1	758	757
5.6 Media	-266	1.961	1.695	-324	1.979	1.655	-340	1.978	1.638
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-38	4.770	4.732	-68	4.822	4.754	-106	4.688	4.582
Totaal 5.0 Sport, cultuur en recreatie	**-1.886**	**17.914**	**16.028**	**-2.864**	**20.640**	**17.776**	**-3.909**	**19.986**	**16.077**
6.0 Sociaal Domein									
6.1 Samenkracht En Burgerparticipatie	-611	7.732	7.121	-13.896	18.255	4.359	-14.435	17.937	3.502
6.2 Wijkteams	-342	10.123	9.781	-847	10.031	9.184	-676	10.001	9.325
6.3 Inkomensregelingen	-25.455	32.031	6.576	-29.089	39.056	9.967	-29.840	41.234	11.394
6.4 WSW en beschut werk	0	12.680	12.680	-1.587	15.141	13.554	-1.457	14.835	13.378
6.5 Arbeidsparticipatie	-102	3.208	3.106	-377	5.029	4.652	-562	4.345	3.783
6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	-313	3.665	3.352	-545	3.557	3.012	-447	4.230	3.783
6.71a Hulp bij het huishouden (WMO)	-534	6.134	5.600	-534	6.134	5.600	-537	6.181	5.644
6.71c Dagbesteding (WMO)	0	0	0	-13	13	0	0	37	37
6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)	0	4.107	4.107	-40	4.219	4.179	-46	4.025	3.979

(bedragen x € 1.000)	Begroting 2023			Begroting 2023 na wijziging			Realisatie 2023		
Programma	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
6.72a Jeugdhulpbegeleiding	-1.262	7.134	5.872	-138	2.319	2.181	-128	2.335	2.207
6.72b Jeugdhulpbehandeling	-193	4.034	3.841	-193	3.899	3.706	-201	4.166	3.965
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	0	1.852	1.852	0	2.210	2.210	0	2.216	2.216
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf	0	0	0	0	425	425	0	376	376
6.73a Pleegzorg	0	1.402	1.402	0	1.366	1.366	-53	1.414	1.361
6.73b Gezinsgericht	0	157	157	0	194	194	0	373	373
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	0	2.224	2.224	-1.426	2.902	1.476	-214	2.019	1.805
6.74a Jeugd behand.GGZ zonder verblijf	0	4.422	4.422	0	3.768	3.768	-94	4.168	4.074
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	0	1.283	1.283	0	2.499	2.499	0	3.187	3.187
6.74c Gesloten plaatsing	0	839	839	-750	1.912	1.162	-635	1.391	756
6.81a Beschermd wonen (WMO)	-2.162	1.602	-560	-2.508	373	-2.135	-2.791	286	-2.505
6.81b Maatsch. en vrouwenopvang (WMO)	0	187	187	0	173	173	0	168	168
6.82a Jeugdbescherming	0	1.666	1.666	0	1.615	1.615	0	1.468	1.468
6.82b Jeugdreclassering	0	203	203	0	203	203	0	278	278
Totaal 6.0 Sociaal Domein	**-30.974**	**106.685**	**75.711**	**-51.943**	**125.293**	**73.350**	**-52.116**	**126.670**	**74.554**

(bedragen x € 1.000)	Begroting 2023			Begroting 2023 na wijziging			Realisatie 2023		
Programma	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
7.0 Volksgezondheid en milieu									
7.1 Volksgezondheid	-31	2.931	2.900	-538	3.858	3.320	-539	3.708	3.169
7.2 Riolering	-5.767	4.376	-1.391	-5.962	4.374	-1.588	-5.898	4.426	-1.472
7.3 Afval	-9.326	7.332	-1.994	-9.082	6.955	-2.127	-9.441	7.386	-2.055
7.4 Milieubeheer	-165	2.017	1.852	-165	2.398	2.233	-366	2.338	1.972
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-272	535	263	-217	596	379	-150	612	462
Totaal 7.0 Volksgezondheid en milieu	**-15.561**	**17.191**	**1.630**	**-15.964**	**18.181**	**2.217**	**-16.394**	**18.470**	**2.076**
8.0 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing									
8.1 Ruimtelijke Ordening	-720	2.933	2.213	-1.654	3.775	2.121	-1.673	3.499	1.826
8.2 Grondexpl. (Niet-Bedrijventerreinen)	-127	127	0	-633	633	0	-74	74	0
8.3 Wonen En Bouwen	-1.585	1.892	307	-2.497	4.301	1.804	-4.111	5.579	1.468
Totaal 8.0 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	**-2.432**	**4.952**	**2.520**	**-4.784**	**8.709**	**3.925**	**-5.858**	**9.152**	**3.294**
Totaal taakvelden	**-223.211**	**223.211**	**0**	**-293.204**	**293.204**	**0**	**-309.597**	**309.597**	**0**

De realisatie van het totaaloverzicht van de baten en lasten per taakveld is integraal en omvat dezelfde totaalbedragen als de begroting onderscheidenlijk de jaarstukken. Voor het overzicht met de gerealiseerde baten en lasten worden hetzelfde verdelingsprincipe en dezelfde indeling gebruikt als voor het overzicht met de ramingen.

4.6

Rechtmatigheids-verantwoording van het College van Burgemeester & Wethouders

4.6 Rechtmatigheidsverantwoording van het College van Burgemeester & Wethouders

Verantwoordelijkheid van het college van Burgemeester & Wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving.
Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 28 maart 2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 6.555.120. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV van november 2023.

Bevinding

Het college is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties niet rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

	Rechtmatigheidsverantwoording	
	Begrotingscriterium	**Bedragen x € 1.000,-**
1A	Overschrijding lasten programma's	5.765
1B	Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	693
2.	Ongeautoriseerde reservemutaties	-
3.	Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld (gebaseerd op intern vastgelegde spelregels in bijvoorbeeld de financiële verordening art. 212 Gemeentewet over de P&C cyclus, budgetafwijkingen, budgetoverhevelingen etc.	-
	Subtotaal begrotingsonrechtmatigheden	6.458
4.	Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee als acceptabel wordt geduid (lasten waar een bijdrage of subsidie tegenover staat)	6.458
5.	*Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden*	-
	Voorwaardencriterium	
	Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	827
	M&O criterium	
	Bevindingen M&O	300

In de paragraaf Bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie wordt ondernomen om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Colofon

Uitgave
Gemeente Roermond

Datum
4 juli 2024

Vormgeving
Luc Jansen - Ask for Graphics

Fotografie
Gemeente Roermond

Drukwerk
Gemeente Roermond

Bezoekadres
Kazerneplein 7
6041 TG Roermond
tel: 14 0475
WhatsApp: 06-10465487

Postadres
Postbus 900
6040 AX Roermond

Stadhuis, Markt 31 | Postbus 900 | 6040 AX Roermond

www.roermond.nl